

DE Barrier

INTEGRATIE: EEN KLEURRIJK THEMA MET SERIEUZE UITDAGINGEN

- ▶ Hebben we een integratieprobleem?
- ▶ Eén jaar Kamerlid: Van Dijk, Flach en De Vries
- ▶ 'Knuffeldieren' - Menno over de wolf

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

INHOUD

Samen
integreren

18

Meditatie	5
Thema: Integratie	6
Infographic integratie	8
Binnenhof	11
Haags nieuwsoverzicht	12
Voorzitter	13
Varia	15
Integratieprobleem?	18
SGP-Internationaal	21
Verdieping	22
SGP-fractie De Bilt	24
Groeiende uitdaging	25
Samen integreren	27
Wiegeltjes	29
Column: Gelijkheid	31

Elk nadeel heeft z'n voordeel

6 juli 2024. Dan denkt u aan...? Nee, ik wist het zelf ook niet meer, maar ik heb het even opgezocht: een voetbalwedstrijd van het Nederlands elftal tegen het Turkse nationale elftal. Ik had niet verwacht het in De Banier nog eens over de nationale volkssport voetbal te hebben, maar het komt heel goed van pas bij het thema van dit nummer: 'integratie'.

Het zit zo: zelf waardeer ik een groene grasmatt ook best wel. Ook trap ik af en toe met mijn kinderen tegen een bal. Maar het hiervoor genoemde festijn op de voet volgen stond niet op mijn planning. Maar om een beetje op de hoogte te blijven, hóéfde dat ook niet.

TURKS GEJUICH

35 minuten na de start van de wedstrijd hoorde ik bij mijn burens wat Turkse vreugdekreten (de exacte bewoordingen kan ik niet reproduceren). Weer 35 minuten later hoorde ik Nederlandse vreugdekreten. (Hoewel het vocabulaire van deze supporters wel in mijn moedertaal is, kan ik me de exacte bewoordingen ook niet meer herinneren.)

Toen er na 6 minuten weer gejuich aan de Nederlandse zijde klonk, was de ban gebroken. Het zaakje was rond, zeg maar.

Nu is deze voetbalperiode niet mijn favoriete tijd, maar 'elk nadeel heeft zijn voordeel'. Het is een prachtig voorbeeld van de verschillende fasen waarin integratie kan verlopen.

Met mijn burens kan ik gelukkig gewoon in het Nederlands communiceren, maar

als ze onder elkaar zijn en ik sluit mijn ogen op een mooie zomerse dag in mijn achtertuin, waan ik me plots in Klein-Aziatische sferen.

Deze uitgave van De Banier gaat over integratie. Integratie is complex en er zijn vele meningen over. Ook in Nederland liepen de gemoederen rond de onlusten in Amsterdam hoog op. "We hebben een integratieprobleem" werd er gezegd. Daarom vindt u in deze uitgave onze visie op integratie wat verder uitgewerkt. Ook leest u over diverse complicerende facetten.

Omdat ik in verschillende rubrieken lees dat integratie 'van twee kanten moet komen', ga ik zo meteen weer verder met het verdiepen in de Turkse taal en cultuur.

We wensen u veel leesgenoegen. (Vertaald is dat: 'Keyifli okumalar'.) ◀

SJON VAN DER REE DOOLAARD

eindredacteur

Lees in 2025 nieuws en achtergronden in Bijbels perspectief

rd
reformatorisch
dagblad

Probeer RD Weekend + Digitaal

Vrijdag en zaterdag de papieren krant, het RDMagazine en volledige toegang tot RD.nl, RD-app en de digitale krant

De eerste maand is **GRATIS**, daarna betaalt u 3 maanden slechts € 16.75 per maand.

Scan de QR-code of ga naar
rd.nl/Banier

Wat is de rustdag u waard?

Allerlei wetgeving in ons land draagt eraan bij dat de zondag meer en meer als een gewone dag wordt gezien. De 24 uurseconomie lijkt zich alleen maar uit te breiden. Om verschillende redenen is hier weerstand tegen.

De Vereniging Zondagsrust is ervan overtuigd dat het onze plicht is om op te komen voor de rust op en de heiliging van de dag des Heeren. Dat doen we op diverse manieren:

- » Wij zoeken contact met mensen die de zondagsrust niet in acht nemen, via brieven of persoonlijke gesprekken.
- » Wij geven voorlichting over ons werk, bijvoorbeeld op scholen en verenigingen.
- » Wij verlenen juridische bijstand en geven advies bij o.a. procedures tegen evenementen op zondag.

Daarom, wat is de zondag als rustdag ū nog waard?

Wilt u ons **steunen** in ons werk?

Word vandaag nog lid (dit kan al vanaf 1 euro per jaar).

Geef uw gegevens vandaag nog door.

► “Mijn tijden zijn in Uw hand.”

Psalm 31:16a

In Uw hand leg ik mijn leven

Drie dingen kun je ervan zeggen:

1. David zegt het. 2. Jezus zegt het. 3. Het geloof zegt het.

DAVID ZEGT HET

David wist te zeggen wat de pijn is en de blijdschap van ons leven. Hij kon dat. Wij zingen zijn psalmen nu nog. ‘Tijden’, dat is niet ‘uren’. Het slaat op onze omstandigheden. De ene tijd is de andere niet. De ene dag is ook de andere niet. Er zijn lichte dagen en donkere dagen. Ook al tellen alle dagen vierentwintig uren onze dagen zijn oneindig gevarieerd. Elke dag is er een. Wij zijn ‘mensen van de dag’. God doorgrondt ons kwetsbare bestaan. Wij worden niet aan onszelf overgelaten. In leven en sterven zijn

wij van Hem. De waarschijnlijk nog jonge David wist het.

JEZUS ZEGT HET

Jezus leefde in de psalmen. Ook deze psalm heeft Hij dichtbij Zich gehad. Met Zijn laatste woord aan het kruis haalt Hij deze psalm aan: “In Uw hand beveel Ik Mijn geest” (vers. 6). Dat is het laatste en liefste kruiswoord. Vrede drukt het uit en overgave. Jezus, die zo’n bange zwerftocht over de aarde heeft moeten maken, komt met dat woord thuis. Wij vragen nog wel eens over een gestorvene: “Heeft hij nog wat gezegd?” Jezus heeft nog wat gezegd. Met een luide stem (opdat wij het horen) heeft Hij geroepen: “In Uw hand beveel Ik Mijn geest”.

Alle kruiswoorden gaan ons aan. Maar dit laatste kruiswoord gaat ons vooral aan. Calvijn zegt: “Christus heeft met dat woord de zielen van Gods kinderen toevertrouwd aan Zijn Vader. Zo kwam Hij thuis. En zo komen wij met Hem mee thuis”. Jezus vertrouwde zichzelf en ons aan de Vader toe.

Jezus keek niet bitter op Zijn leven terug. Hij is jong gestorven. Maar het was geen voortijdige dood.

DS. J.A.H. JONGKIND

Langerak

Een onsterfelijk mooie regel uit een cantate van Johann Sebastian Bach luidt “Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit” (BWV 106). Jezus keerde zich niet teleurgesteld van God af. Al verbrijzelde Hem Gods toorn aan het kruis. Niet in zwaarmoedigheid eindigt Hij, maar Hij eindigt in God. “Vader, in Uw handen...”. Dat was al iets van Pasen. Wij zien er al iets in van de lichte dag waar nooit meer een einde aan komt.

“Vader, in Uw handen...”. Dat was een kindergebed. “Ik ga slapen ik ben moe”. In die trant. Sterven voor

een kind van God is geen sterven, maar het is: te gaan slapen en met vrede thuis te komen. Wij moeten eenmaal sterven. Daar is niets aan te doen. Maar ga niet alleen.

HET GELOOF ZEGT HET

Als je 's avonds gaat slapen vertrouw je je levensadem aan God toe. Dat doe je als je sterft weer. Dat is het geloof: vertrouwen in Gods liefde geborgen te zijn. “Veilig in Jezus’ armen”. Onze tijd is van God. Als het je tijd is, moet je komen. Als je gelooft, leg dan je leven in Zijn handen. “God, U hebt het altijd het beste geweten en U hebt Zich nooit vergist”. Het neemt toe dat de mensen zeggen: “Ik bepaal mijn eigen leven en desnoods mijn eigen sterven. Ik houd graag de dingen in mijn eigen hand”. Als we eerlijk zijn, leeft dat in ons ook. Maar de risico's van het leven aftimmeren, kunnen we niet. Laten we tegen God zeggen: “In Uw hand leg ik mijn leven”.

God zal eens aan ons vragen: “Wat hebt u gedaan met de tijd die u was gegeven?” Zeg dan maar: “Ik ben er niet goed mee omgegaan, maar stuur me niet weg. Mijn leven met al wat ik heb gedaan en misdaan (het kan niet meer worden overgedaan), leg ik, omdat U zo goed bent, in Uw handen”. ◀

“EEN NEDERLANDER MOET MEN ALLEREERST ZIEN ALS EEN INDIVIDUALIST. DAAROM HEEFT HET OOK ZO LANG GEDUURD EER WIJ ÉÉN KONINKRIJK WERDEN. WE HEBBEN DAAR VAN 1568 TOT 1813 OVER GEDAAN EN HET IS EIGENLIJK NOG NIET HELEMAAL VOOR ELKAAR.”

“IN PRINCIPLE HEEFT IEDERE NEDERLANDER GELIJK. DAAR OP DIT BEGINSSEL GEEN STAATKUNDIG FUNCTIONERENDE SAMENLEVING TE BOUWEN IS, HEEFT DE NEDERLANDER SCHOORVOETEND EN MET DE GROOTSTE TEGENZIN ENKELE VAN ZIJN VOORRECHTEN AAN DE REGERING IN DEN HAAG AFGESTAAN...”¹

Integratie: een verkenning

Aldus de schrijver Godfried Bomans in een voordracht uit 1964 onder de titel ‘Wat is een Nederlander?’

Hij constateerde daarin dat Nederlanders individualisten zijn, wars van elke vorm van collectiviteit.

Daarnaast houden Nederlanders niet van pathos, van emotie. Bij voorkeur gebruiken ze daarom de ironie om uiting te geven aan waardering of afkeuring. Ten derde worden Nederlanders bepaald door de godsdienst: protestants of rooms-katholiek. Waaraan Bomans nog toevoegde dat het zijn overtuiging was dat de katholieken ‘aanzienlijk joliger’ zijn dan de protestanten.

DOOR AARNOUT VAN GELDER

Bomans’ humoristische typering van de Nederlandse volksaard drukt ons met de neus op het feit dat integratie voor nieuwkomers geen gemakkelijke opgave is. Want hoe integreer je, hoe word je onderdeel van een volk waarvan eigenzinnigheid en terughoudendheid kenmerkende eigenschappen zijn? Toch

is integratie van nieuwkomers wenselijk. Bevordering ervan door goed beleid is daarom belangrijk. Dit artikel gaat in op het begrip integratie, verschillende soorten van integratie, en hoe ver integratie zou moeten gaan.

WAT IS INTEGRATIE?

Hoewel integratie en asielbeleid vaak in één adem genoemd worden, zijn het twee verschillende zaken. Het asiel- en

migratiebeleid gaat over wie al dan niet als vluchteling of arbeidsmigrant worden toegelaten tot Nederland (immigratie). Integratie gaat over wat er daarna gebeurt: hoe nieuwkomers zich na verloop van tijd voegen binnen de al bestaande bevolking en volwaardig deel uit gaan maken van de samenleving. Het begrip integratie wordt meestal politiek of sociologisch bekeken. Dan gaat het bijvoorbeeld over de verbinding

¹ G. Bomans, ‘De beste verhalen van Godfried Bomans’ (Amsterdam 1977), p. 172-173.

Tabel 1: Vormen van aanpassing nieuwkomers aan nieuwe samenleving

		Behoefte aan behoud eigen cultuur	
		Ja	Nee
Behoefte aan contact met dominante groep	Ja	Integratie	Assimilatie
	Nee	Separatie	Marginalisatie

Bron: Berry, J.W., Poortinga, Y.H., Segall, M.H. en P.R. Dasen, (1992) *Cross-cultural psychology: Research and applications*. Cambridge (etc.): Cambridge University Press.

tussen verschillende bevolkingsgroepen (hoeveel verwevenheid en contact er is). Ook wordt gekeken naar de mate waarin (nakomelingen van) immigranten deelnemen aan de belangrijkste instituties van de samenleving. Verder is de deelname van minderheden aan het (hoger) onderwijs en op de arbeidsmarkt een indicator waaraan de mate van integratie afgelezen kan worden.

VIER SOORTEN INTEGRATIE

De meeste nieuwkomers gaan niet volledig op in de bestaande cultuur, met achterlating van al hun oude gebruiken, maar behouden een aantal elementen van hun oorspronkelijke cultuur. Bezien vanuit de behoefte van nieuwkomers aan het behoud van de eigen cultuur en contact met de dominante culturele groep, zijn er vier vormen van aanpassing te onderscheiden: integratie, assimilatie, separatie en marginalisatie (zie tabel 1).

WAAROM IS INTEGRATIE BELANGRIJK?

Vanwaar die grote aandacht voor integratie? Maakt het veel uit of immigranten zich min of meer aanpassen aan de Nederlandse samenleving, of dat ze er in plaats daarvan voor kiezen om een 'klein-Marokko' of 'klein-China' te vormen? Een samenleving kan alleen werkelijk een samenleving zijn als de leden ervan op z'n minst een aantal culturele kenmerken delen, of het over een aantal fundamentele zaken eens zijn. Zo wordt

het Nederlandse publieke geheugen en geweten sterk gekleurd door de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust. Het is belangrijk dat nieuwkomers ook van deze geschiedenis op de hoogte zijn en dat iedereen in Nederland zich ervan bewust is dat zo iets nooit weer dient te gebeuren. De laatste jaren blijkt echter steeds vaker dat onderwijs over de Holocaust niet langer vanzelfsprekend is. Steeds vaker stuiten docenten in de klas op verzet, of op de vraag waarom het nu alweer over de Joden moet gaan, in plaats van over de 'eigen' geschiedenis. De toegenomen culturele diversiteit lijkt een van de hoofdoorzaken van deze ontwikkeling.²

INTEGRATIE KOMT VAN TWEE KANTEN

Echte integratie komt van twee kanten: ook de ontvangende samenleving moet bereid zijn om nieuwkomers in zich op te nemen. Een samenleving waarin iemands religieuze, etnische of culturele achtergrond bepalend is voor diens kansen op de arbeidsmarkt, is een samenleving waarin nieuwkomers moeilijker zullen integreren. Tegelijkertijd mag van immigranten een welwillende houding om in de maatschappij mee te doen verwacht worden. Een ontvangende houding ten opzichte van vreemdelingen is ook vanuit het Oude Testament geboden. De Israëlieten waren immers zelf vreemdelingen geweest in Egypte, en moesten vreemdelingen daarom goed behandelen. Verschillende van de oud-testamentische wetten voorzagen mede in het levensonderhoud van vreemdelingen. Tegelijkertijd gold dat vreemdelingen op hun beurt wel respect moesten tonen voor de godsdienst van Israël.

HOE VER MOET INTEGRATIE GAAN?

Zoals uit de tabel al bleek, wordt er bij integratie meestal niet vanuit gegaan dat nieuwkomers volledig moeten gaan lijken op autochtone Nederlanders. Dat

² nos.nl/artikel/2462940-antisemitisme-in-klas-hardnekkig-probleem

INTEGRATIE (de; v; meervoud: integraties)

De mate waarin nieuwkomers onderdeel worden van de samenleving.

Feitjes:

- Een gemiddeld huishouden in Nederland heeft 119 m² woonoppervlak.
- Migranten wonen gemiddeld 20% kleiner.
- Mensen met een niet-Nederlandse herkomst wonen relatief vaak in de grote steden, waar rond de helft een niet-Nederlandse herkomst heeft.

Herkomst:

Op 1 januari 2024 telde Nederland 17,9 miljoen inwoners

12 941 700
Twee ouders geboren in Nederland

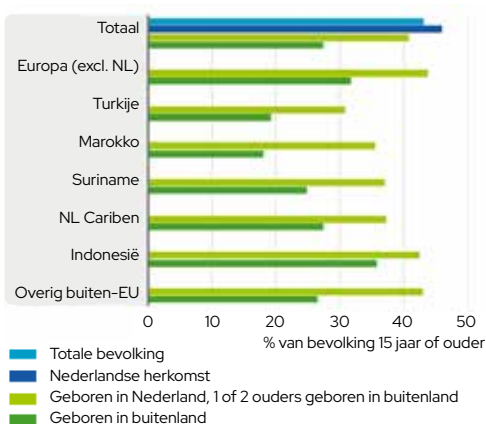
2 086 300
Eén of twee ouders geboren in het buitenland

2 914 900

Geboren in het buitenland

Geboren in Nederland

Verenigingsactiviteiten, naar herkomst:

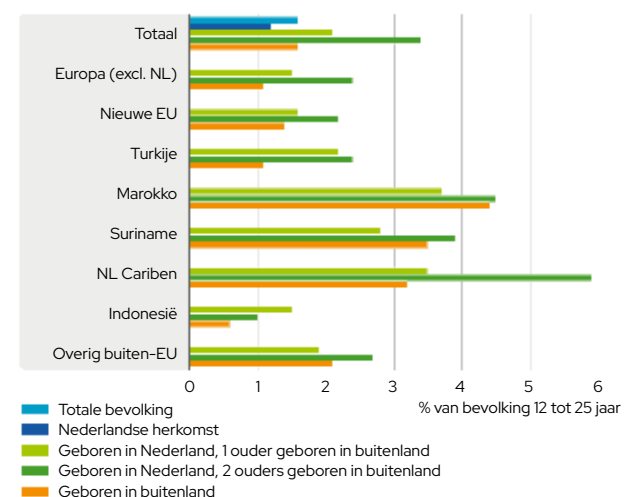
Wist je dat...

Kinderen uit Marokko, Turkije of Suriname procentueel gezien de meeste mensen van hun eigen herkomstgroep in hun netwerk hebben?

Wist je dat...

Mannen vaker worden verdacht dan vrouwen, jongeren vaker dan ouderen, mensen die hoogstens een vmbo-diploma hebben vaker dan mensen met een hbo- of wo-diploma en mensen met een laag inkomen vaker dan mensen met een hoog inkomen.

Jongeren verdacht van misdrijf, naar herkomst en geboorteland:

1) Europa (exclusief Nederland) inclusief nieuwe EU-landen

betekent wel dat de komst van immigranten uit andere landen en culturen ervoor zorgt dat ook de Nederlandse samenleving verandert. De SGP is geen voorstander van het multiculturalisme als dat voortkomt uit het idee dat diversiteit inherent beter zou zijn dan één dominante cultuur. En we moeten ook niet doen alsof de ontwikkeling naar steeds diversere samenlevingen een onvermijdelijke natuurwet is. Tegelijkertijd hoeft ook niet iedere Nederlander op dezelfde manier 'typisch Nederlands' te zijn. Ook in het verleden is Nederland nooit één monocultuur geweest, denk bijvoorbeeld aan het verschil tussen rooms-katholieken en protestanten in verleden en heden.

DE IDENTITEIT VAN NEDERLAND

Tegelijkertijd kan vanuit de geschiedenis van Nederland wel vastgesteld worden dat er bepaalde zaken zijn die tot de kern van de Nederlandse identiteit behoren. Denk bijvoorbeeld aan de taal en de ontstaansgeschiedenis van ons land in de strijd tegen Spanje. Het is onmiskenbaar dat het christelijk geloof hierin een centrale rol speelt, ook voor wat betreft de tolerantie, grondrechten en liefde voor vrijheid die historisch gezien bij Nederland horen.

Een SGP'er heeft meestal heel andere ideeën over hoe die vrijheid ingevuld zou moeten worden dan een willekeurige seculiere landgenoot. En daar blijkt ook de moeilijkheid die het stellen van eisen aan immigranten zoals 'zich aanpassen aan de Nederlandse cultuur' met zich meebrengt. Allochtonen hoeven zich wat de SGP betreft immers niet aan te passen aan de dominante liberale moraal in Nederland en de 'verworvenheden' die daarbij horen, zoals prostitutie, abortus en euthanasie. Ook het accent op individuele ontplooiing en zelfbeschikking hoeft niet overgenomen te worden. Wel is het belangrijk om aan te geven dat andersdenkenden niet om godsdienstige of andere redenen als minderwaardig weggezet of bedreigd en aangevallen

mogen worden. De menselijke waardigheid komt aan iedere persoon in ons land toe. Daarom maken we onderscheid tussen het gedrag van iemand en de persoon zelf. Hoe in sommige landen in Afrika en het Midden-Oosten bijvoorbeeld met homoseksualiteit en vrouwen wordt omgegaan, is daarom iets wat ook volgens de SGP niet bij de Nederlandse waarden hoort – alhoewel ook de SGP afwijzend staat tegenover het homohuwelijk en SGP'ers zich doorgaans niet associëren met het feminisme. Kortom, de SGP is voorstander van een verplichte inburgering die aandacht besteedt aan de Nederlandse taal en kennis van de geschiedenis, de belangrijkste beginselen van de democratische rechtsstaat en de grondrechten. Vanwege de historische verbondenheid van Nederland met het christelijke geloof juicht de SGP een dominante aanwezigheid van de islam niet toe.

CONCLUSIE

Integratie gaat over de mate waarin nieuwkomers onderdeel worden van de ontvangende samenleving. Dat vraagt

om een welwillende houding, zowel van de oorspronkelijke bewoners als van de immigrant. Hoewel nieuwkomers zich niet als 'typische Nederlanders' hoeven te gaan gedragen, is het wel belangrijk dat ze kennis opdoen van de Nederlandse taal, geschiedenis en belangrijkste staatkundige beginselen. De toenemende culturele diversiteit als gevolg van immigratie mag niet leiden tot een relativisering van de positieve invloed die de christelijke traditie (gehad) heeft op de waarden, het recht en de cultuur van Nederland. ◀

Meer weten? Lees dan de notitie "Sein op Oranje van het WI over een effectief integratiebeleid". Deze is te downloaden via de QR-code of op te zoeken via digibron.nl.

'passend
advies
voor
ZZP-ers'

'eerlijk advies
voor particulieren'

'duidelijk
advies
voor het
MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

PARTICULIEREN

MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60, Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

groei
door eerlijke
communicatie

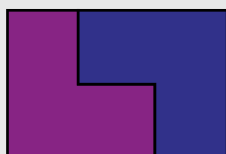
- interim management
- persoonlijke coaching
- bemiddeling & advies
- organisatiecoaching
- onderwijsontwikkeling

Sjaak van Wijngaarden MOC

Eerlijk en no-nonsense

We gaan gefundeerde kritiek niet uit de weg en vermijden scherpe vragen niet. Met die aanpak hebben wij al vele partijen succesvol kunnen helpen.

J&S
coaching en
consultancy

- erkende professionals met jarenlange ervaring
- universitair geschoold

*J&S is er ook voor jongerenhulp,
(kerkelijke) vertrouwenszaken
en gezinsproblematiek*

tel. (085) 040 65 62
jscoachingconsultancy.nl

dr Riezebos
Constructie

Riezebos Constructie is gespecialiseerd in het **ontwerpen, produceren en monteren** van staalconstructies voor diverse bouwwerken.

Het is in de meeste gevallen verstandig om al in een vroeg stadium van uw plannen met ons bedrijf in contact te treden. We kunnen dan **praktisch** met u meedenken om zo tot een **voordelig** ontwerp te komen. Neem contact met ons op of bezoek onze website.

ONTWERP

PRODUCTIE

MONTAGE

Nylonstraat 9
8281 JX Genemuiden
Tel. (038) 385 54 66

info@riezebos-constr.nl
www.riezebos-constr.nl

DOOR CHRIS STOFFER
PARTIJLEIDER SGP

EEN (IN)SPANNEND JAAR

2024 ligt achter ons. 2025 ligt nog grotendeels voor ons. Wat dit jaar ons gaat brengen, dat weten we niet. Als de lijn van 2024 wordt voortgezet, dan zal ook dit een roerig jaar worden. Zeker op politiek vlak.

Op het moment van schrijven is Donald Trump nog niet aangetreden als president van de Verenigde Staten, maar je ziet al wel vooruitgaande invloed op zijn regeerperiode. De ontwikkelingen in de VS hebben hoe dan ook grote invloed op Europa en daarmee ook op Nederland. Invloed op de internationale handel, maar zeker ook op de geopolitieke ontwikkelingen. We denken dan in de eerste plaats aan Israël en het brede Midden-Oosten, maar ook aan de oorlog in Oekraïne.

INSPANNEND

In een periode rond Kerst en de jaarwisseling wordt veel teruggeblikt op het afgelopen jaar. Dat heb ik ook gedaan. Ik bemerkte nadat ik een aantal dagen tot rust was gekomen dat het afgelopen jaar er wel ingehakt heeft. Een eerste jaar als fractievoorzitter. Een nieuwe fractie met Diederik en André. Waarbij de samenwerking tussen ons drieën overigens heel plezierig is en de sfeer ook heel goed is.

SPANNEND

De meeste inspanning komt wellicht toch voort uit de politieke situatie. In het eerste half jaar was er de spanning of er überhaupt een kabinet zou komen. Daarbij kwam de vraag hoe de positie van de SGP daarin zou zijn. En ook nadat het kabinet was begonnen, is er veel gebeurd. De onderlinge verhoudingen tussen de kabinetspartijen zijn bijzonder. De vraag of een kabinet het dan volhoudt, met alle gevolgen voor de inwoners van ons land, speelt geregeld op. Maar ook de positie van de SGP in beide Kamers vraagt telkens weer een zorgvuldige afweging.

REFLECTIE

Op het moment dat je in de actuele situatie zit, dan handel je naar bevind van zaken. Achteraf in zo'n rustigere periode tussen Kerst en de jaarwisseling komen toch de vragen boven: hebben we het goed gedaan? Hadden we het anders kunnen doen? En uiteraard komen er dan zaken boven die beter hadden gekund.

VERTROUWEN

Het eerste antwoord van onze Heidelbergse Catechismus zegt onder andere dat "zonder de wil van onze hemelse Vader nog geen haar van mijn hoofd vallen kan". Of we het nu altijd hebben ervaren of niet, in die wetenschap, dat onze hemelse Vader het niet uit de hand loopt, kijken we terug op het afgelopen jaar. En vanuit die wetenschap kijken we ook, met vertrouwen, vooruit naar 2025. Het loopt Hem ook het komende jaar niet uit de hand.

MIJLPAAL

Afgelopen 30 december mocht ik aanwezig zijn bij het moment dat onze Zeeuwse gedeputeerde Harry van der Maas samen met minister Madlener de handeling verrichten dat personenauto's geen tol meer hoeven te betalen voor de Westerscheldetunnel. De SGP heeft vanuit verschillende geledingen zich hier hard voor gemaakt. Mooi dat dit op de valreep van 2024 is gelukt. We wensen Zeeland en haar inwoners van harte proficiat met deze mijlpaal. ◀

Een actueel overzicht van het Haagse werk van de SGP. Als eerste op de hoogte zijn?
Volg ons dan ook op sociale media en bekijk elke vrijdag het nieuwe SGP-Weekjournaal.

Wolf

Goed nieuws voor schapen, pony's en andere dieren! Dankzij SGP-Europarlementariër Bert-Jan Ruissen verliest de wolf haar hoogbeschermd status. Landen krijgen meer ruimte om de wolf te beheeren en probleemwolven aan te pakken. Meer weten? Bekijk dan aflevering 101 van het SGP-Weekjournaal. ◀

Christenvervolg

Wereldwijd worden er zo'n 365 miljoen mensen vervolgd om hun geloof in de Heere Jezus. Deze cijfers zijn schokkend! De SGP vraagt zowel in Nederland als in het Europees Parlement aandacht voor onze vervolgte broeders en zusters. De motie van Diederik van Dijk die zorgt dat vervolgte gelovigen prioriteit krijgen bij het uitnodigingsbeleid voor vluchtelingen is aangenomen door de Tweede Kamer. ◀

Visienota Demografie

De Tweede Kamer debatteerde op initiatief van André Flach over onze bevolkingssamenstelling. De SGP pleit voor een rem op migratie én voor positief gezinsbeleid. Tijdens het debat overhandigde Flach, via de Kamerbode, zijn visienota aan de aanwezige ministers in vak K. ◀

Eén jaar Kamerlidmaatschap

Diederik van Dijk en André Flach zijn inmiddels alweer een jaar Kamerlid voor de SGP. Het was voor hen een intensief maar ook erg mooi jaar. Van Dijk en Flach dienden 41 setjes Kamervragen en ruim 120 moties in. Daarnaast spraken ze ook bij talloze debatten en zijn ze vaak het land in om op werkbezoek te gaan. We hopen op nog veel mooie jaren met hen en al onze andere parlementariërs! ◀

Defensiewet

In december nam de Tweede Kamer een historische stap voor de Nederlandse krijgsmacht en voor de veiligheid van onze burgers! De initiatiefwet van de SGP die de defensie-uitgaven vastlegt op minimaal 2% van het BBP (NAVO-norm) is aangenomen. Nu met stevig mars-tempo door naar de Eerste Kamer! ◀

Steun voor mantelzorgers

Een motie van senator Schalk is unaniem aangenomen, waardoor er meer steun wordt verzocht voor mantelzorgers en vrijwilligers door ruimere vergoedingsmogelijkheden. ◀

Opkomen voor kwetsbare huishoudens

Ook Marc de Vries zit alweer meer dan een jaar in de Eerste kamer. Recent kwam hij op voor kwetsbare gezinnen. Zijn amendement werd aangenomen, waardoor de minister wordt verzocht om kwetsbare huishoudens te ondersteunen bij de warmtetransitie. ◀

Wij zijn de tijden

Aan het begin van deze eerste bijdrage in 2025 willen we al onze lezers van harte Gods zegen toewensen. We denken hierbij ook aan hen die de partij mogen vertegenwoordigen en de vele mensen die het werk binnen de partij ondersteunen.

Indrukwekkend was de lezing van Esther van Fenema op het SGP-congres van 29 november 2024. Bij het thema "jongeren in de knel" gaf zij, naast andere sprekers, een diepgaande analyse van wat er gaande is in de samenleving waar wij in leven. In de kerstvakantie heb ik een van haar boeken *Het verlaten individu* met toenemende aandacht gelezen. Zij heeft een joods-christelijke achtergrond, is psychiater en wordt regelmatig gevraagd als opiniemaker. Haar analyse is leerzaam. Een aantal gedachten uit dit boek.

"Wij lijden aan eenzaamheid, onzekerheid en somberheid. We voelen soms vertwijfeling en angst. Er is chaos om ons heen en in ons hoofd. We worden overspoeld door prikkels. We raken verward en dreigen geen houvast te vinden. Geen tijd meer voor bezinning en zingeving." Hoe komt dit?

ZEVEN HOOFDZONDEN

Van Fenema neemt ons mee in de beschrijving van de zeven hoofdzonden: hoogmoed, luiheid of onverschilligheid, hebzucht, onmatigheid, lust, woede en afgunst. Deze hoofdzonden werden in

de eeuwen die achter ons liggen ook als zodanig erkend. Alleen lijkt er een intensivering van deze hoofdzonden te zijn die onze westerse samenleving kapotmaakt. De mens wil vrij en onafhankelijk zijn. Het hoogste doel lijkt consumeren en genieten te zijn.

De schrijver beschrijft dit heel ordelijk. Wat zegt de Bijbel hierover? Hoe kijken grote denkers uit het verleden en heden hier tegenaan? En wat hoort zij als psychiater in de spreekkamer? Vervolgens: wat betekent dit voor de samenleving als geheel. Een voorbeeld: de Bijbel waarschuwt tegen hebzucht. De Griekse filosoof Plato zegt: wie rijk wil zijn, moet niet zijn vermogen vermeerderen maar zijn hebzucht verminderen. Echter, in onze tijd lijkt rijkdom een doel op zich geworden te zijn.

LEEGTE

Van Fenema voegt er nog een nieuwe hoofdzonde aan toe: de leegte. De mens staat er moederziel alleen voor. Waarom? Hij is losgeweekt uit oorspronkelijke verbintenissen, zoals gemeenschap en geloofsovertuiging. Die onthechting zorgt voor leegte, gebrek aan zingeving.

Daarom dus de titel *Het verlaten individu*. "We leven in de illusie dat we zelf god geworden zijn en denken dat goed en kwaad niet meer bestaan. Daardoor hebben de hoofdzonden vrij spel gekregen en is leegte ons deel."

Geen vrolijke boodschap, maar wel een messcherpe analyse. Het komt ook dichtbij onszelf. Wij zijn immers niet beter dan de mensen die de Bijbel niet kennen. Van Fenema geeft als raad om onder andere weer gemeenschapszin te herstellen. De profeet Hosea gaat verder: "Bekeer u tot de HEERE; Zeg tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid en geef het goede" (Hosea 14:3).

"Het zijn slechte tijden. Het zijn moeilijke tijden! Dat zeggen de mensen tenminste", zei Augustinus al in de 5e eeuw na Christus, toen het Romeinse Rijk op instorten stond. In een preek zei hij er nog wat achteraan: "Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed. Wij zijn de tijden". ◀

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

**De
Groot**
grootsgedrukt.nl

60 JAAR

Al jarenlang **dé drukker** van **De Banier!**

Van boek tot flyer en grootformaat posters, van kleine tot grote oplages: bij De Groot Drukkerij vindt u altijd de perfecte drukwerkoplossing.

Wat u ook wilt drukken, druk het Groots!

T 0183 - 58 33 33 **E** info@grootsgedrukt.nl

shop.grootsgedrukt.nl

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

**Besturings-
systemen
programmeren**

**Verhelpen van
storingen**

**Onderhouden en
optimaliseren**

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

SGV

Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding
tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

100 IN JAAR COVERS

Aankondiging

De Banier wordt vernieuwd. Vanaf maart 2025 D.V. kunt u *De Banier* in een nieuw jasje verwachten.

Sinds 2016, toen onze hele huisstijl is vernieuwd en we ook een nieuw logo kregen, is zo'n vernieuwing niet meer voorgekomen. Het is voor ons dan ook een positief-spannende stap om met een heel nieuw jasje tevoorschijn te treden.

Uiteraard hebben we onze nieuwe 'jas' laten ontwerpen door professionele ontwerpers. Daarom hebben we ook het volste vertrouwen dat zij met een goed leesbaar, hoogwaardig tijdschrift op de proppen komen voor de SGP-gezinnen. We streven opnieuw naar een representatief visitekaartje voor onze SGP.

Sjon van der Ree Doolaard -
Eindredacteur van *De Banier*

TERUGBLIK NAJAARSCONGRES 'JONGEREN IN DE KNEL'

We kunnen terugzien op een inspirerend en goedbezocht najaarscongres. Het vond plaats op vrijdagmiddag 29 november in Driestar educatief te Gouda. Onder de noemer 'Jongeren in de knel' keken we naar wat er op jongeren afkomt. Maar liefst een op de drie jongeren heeft mentale problemen. Hoe komt het en wat kunnen we eraan doen?

Freek Zwanenberg, mediapedagoog bij Bureau Jeugd & Media, beet de spits af met een presentatie over de impact van sociale media op jongeren. Wethouder Bernard van den Belt nam ons mee in zijn drijfveren voor omzien naar jongeren in de knel en vertelde hoe hij er handen en voeten aan geeft in de gemeente Kampen. Na de pauze was er een workshopronde waarin we met elkaar in gesprek gingen over het welzijn van jongeren in school, gezin, kerk of gemeente. Vervolgens speeche de bekende psychiater Esther van Fenema. Ze gaf een intrigerend inkijkje in wat er op jongeren afkomt, welke impact dat heeft en hoe we kunnen werken aan onze mentale gezondheid.

Na een panel, waarbij Van Fenema, Zwanenberg en Stoffer met de zaal in gesprek gingen, sloot laatstgenoemde het congres af door aan te geven hoe de SGP uitdagingen op dit thema aanpakt. We zongen psalm 91:1 en 5. *'Ik steun op God, mijn toeverlaat, Dies heb ik niets te vrezen. Wie God vertrouwt, die deert geen kwaad; Uw tent zal veilig wezen.'* Ook voor jongeren geldt dat rust, houvast en perspectief te vinden zijn in Hem.

Esther van Fenema, psychiater:

"Jongeren moeten zich staande houden in een samenleving die ontzettend eisend is. Die heel veel prikkels biedt, die niet allemaal even fijn zijn als jongere om mee te moeten dealen. Prikkels vanuit sociale media. Dat je geweldig en succesvol en bijzonder moet zijn en dat iedereen leuker is dan jij. Het is ingewikkeld voor jongeren om zich daarin staande te moeten houden en je eigen identiteit te ontwikkelen."

7
feb

KERK, **SGP**
KOLONIALISME
EN SLAVERNIJ
NEXT

Kerk & slavernij

vr 7 februari 2025 | Schalkwijk (Utr.)
Netwerkbijeenkomst SGP Next

Meld je aan! ▶ next.sgp.nl

Vier gedeputeerden

Voor het eerst in de geschiedenis van de SGP hebben we vier gedeputeerden. We hebben het dan over de bestuurders van de provincie die vergelijkbaar zijn met de wethouder in de gemeente en de minister op nationaal niveau. Het zijn onze gedeputeerden uit Overijssel, Gelderland, Flevoland en Zeeland. Samen met senator Peter Schalk hebben ze een intervisiegroepje gevormd om elkaar te (onder) steunen op hun bijzondere plek. De eerste ontmoeting was in het Provinciehuis van Gelderland.

OVERIJSSELSE SGP 100 JAAR IN DE STATEN

De Overijsselse fractie maakte in 2024 een bijzondere mijlpaal mee: het 100-jarig lidmaatschap van Provinciale Staten. Een unieke gebeurtenis, waar met het houden van een symposium aandacht aan gegeven werd.

SPREKEND MENNO

Menno de Bruyne heeft nu echt afscheid genomen, maar zijn kenmerkendste uitspraken zijn nog terug te lezen in een mooi bundeltje Sprekend Menno. Het boekje bevat ook een aantal bijzondere foto's van Menno uit de afgelopen 40 jaar.

Lezen? Ga naar webshop.sgp.nl en bestel uw exemplaar voor slechts 4,99 (excl. verzendkosten). Er is een beperkte oplage, dus wees er snel bij!

A STRANGE NEW WORLD
A CHRISTIAN ANSWER TO IDENTITY POLITICS

18 maart | 09.30 - 17.00 uur | Hoornbeek College Apeldoorn

Meld je nu aan voor de 12e Internationale Conferentie
Met o.a. Dhr. L. van der Tang, Dr. J. Pursley en Prof. W. Stock. (voertaal Engels)

sgp.nl/conferentie

SGP
INTERNATIONAAL

Koninklijk onderscheiden

Bij zijn afscheid van de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee ontving Hendrik Herweijer uit handen van burgemeester Grootenboer een koninklijke onderscheiding. Hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding kreeg hij mede vanwege zijn inspanningen voor de SGP. Zo was hij vanaf 2010 raadslid voor de SGP in Dirksland en een aantal jaar na de herindeling werd hij fractievoorzitter voor de SGP in Goeree-Overflakkee. *De SGP feliciteert Hendrik Herweijer met deze welverdiende onderscheiding.*

Van de redactie

Een nieuwe editie van De Banier staat gepland om te verschijnen op donderdag 27 februari 2025. De kopijdatum daarvoor is maandag 10 februari. De daaropvolgende uitgave staat gepland voor donderdag 27 maart.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen naar de toekomst geldt de voorwaarde van Jakobus: 'Deo volente'.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1: Nederland vierde deze maand 'Nationale tulpendag'. Een symbolische verwijzing van een veelkleurig tulpenveld in Noord-Holland is snel gemaakt als het gaat om ons veelkleurige Nederland. Maar is dat alleen maar mooi, of geeft dat ook uitdagingen als het om de culturele veelkleurigheid gaat?

Pagina 22: Op de Dam in Amsterdam is het meerdere keren erg onrustig geweest. Beeld door Cees van der Wal Fotografie

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl.

AGENDA

WOENSDAG 5 FEBRUARI

Tijdrede SGP Kapelle-Biezelling

Ds. J.C. den Ouden

19.30 uur | Ger.Gem. Kapelle-Biezellinge

WOENSDAG 5 FEBRUARI

Tijdrede SGP Hoeksche Waard

Ds. H.A. van Zetten

19.30 uur | Ger.Gem. Oud-Beijerland

DINSDAG 11 FEBRUARI

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur | Lunteren, De Haverkamp 1, Bethelkerk

WOENSDAG 19 FEBRUARI

Tijdrede SGP Waddinxveen

Ds. G.W.S. Mulder

Waddinxveen, Kerkweg-Oost 232, Brugkerk

DINSDAG 25 FEBRUARI

Tijdrede SGP Schouwen-Duiveland

Ds. A. Verschuure

19.30 uur | Oosteland, Burg. van der Havestraat 66, geb. OGGiN

DINSDAG 26 FEBRUARI

Tijdrede SGP Staphorst/Rouveen

Ds. K. Visser

19.30 uur | HHK Staphorst

ZATERDAG 21 JUNI

SGP-familiedag Apenheul

Apeldoorn

Hebben we een integratieprobleem?

Ja, van Amsterdam naar Rabat en weer terug! Levensgroot dus.

DOOR ARNOLD VAN HUIZEN EN ANDRÉ FLACH

“We gaan op Jodenjacht”, echode het november 2024 door de Amsterdamse straten. Terwijl de Joodse gemeenschap de Kristallnacht herdacht, spoelde opnieuw een vloedgolf van antisemitisch geweld door de hoofdstad. “Zeg ‘Free Palestine’ en we laten je met rust”, schreeuwden ze terwijl op Israëliërs werd ingetrapt. Wie de beelden ziet, krijgt ze niet meer van zijn netvlies. Het legt pijnlijk bloot hoe het met de integratie in Nederland gesteld is.

DESINTEGRATIE

Niet voor niets zette Pim Fortuyn de integratieproblematiek begin deze eeuw op de politieke agenda. Sindsdien is het bepaald niet beter geworden. Na de gebeurtenissen in Amsterdam klonk het opnieuw: “we hebben een integratieprobleem”. Inderdaad, van Amsterdam naar Rabat en weer terug.

Maar is het niet nog erger dan gedacht? Zien we in delen van onze samenleving geen integratie, maar zelfs desintegratie?

Zo koesteren bepaalde groepen Nederlandse jongeren, vaak afkomstig uit een islamitische cultuur, een dubbele loyaliteit. Ze voelen zich eigenlijk meer verbonden aan de Marokkaanse koning,

dan aan de onze. In de criminaliteit zijn mensen met een niet-westerse achtergrond oververtegenwoordigd. En ook in de bijstand heeft meer dan de helft van de uitkeringsgerechtigden een migratieachtergrond. Oorzaak? Velen van hen spreken, ook na langjarige aanwezigheid in Nederland, de taal niet. Niet alleen de cijfers spreken, maar

burgers ervaren ook afnemende sociale cohesie en onveiligheid in de eigen wijk of in de bus. De aanpak is in de achterliggende jaren te vrijblijvend en naïef geweest, wat de SGP betreft. Tegen desintegrerende personen moet daarom stevig worden opgetreden, waarbij tegelijk wordt ingezet op verbinding met en integratie van alle nieuwkomers. De goeden mogen nooit onder de kwaden leiden.

NORMEN EN WAARDEN

Wat de SGP betreft wijzen we nieuwkomers nadrukkelijker op hun plichten in Nederland. Wanneer je overduidelijk niet wil aanpassen, is hier geen plek voor je. Hoewel we er steeds verder bij vandaan zijn, heeft ons land oorspronkelijk christelijke wortels en die moeten we koesteren. Gods goede geboden moeten de normen en waarden van ons land stempelen. Daar vaart iedereen wel bij. Nieuwkomers committeren zich aan onze manier van (samen)leven, en niet andersom. Dat betekent concreet dat inburgeraars het Nederlands op basaal niveau beheersen, kennis hebben van historische gebeurtenissen en onze nationale symbolen, zoals het Wilhelmus en ons koningshuis.

Dat betekent niet dat we allerlei liberaal-progressieve waarden moeten opdringen op het gebied van lhbt en abortus als recht. Wij verzetten ons er juist tegen nieuwkomers te persen in een seculier keurslijf. We kunnen dan denken aan universele waarden die aansluiten bij ons nationale fundament. Daarin is ruimte voor afwijkende

meningen, maar binnen de grenzen van de rechtsstaat. Wij slaan er niet op los, maar lossen onze problemen op door met elkaar in gesprek te gaan. Vrouwen behandelen we respectvol en beschermen we tegen vrouwenbesnijdenis, eerwraak en andere onderdrukking. Hier werken we hard voor ons geld en heb je je naaste lief als jezelf. Zomaar een greep uit onze nationale spelregels.

Eén ding is duidelijk: tegen haat is geen integratiebeleid opgewassen. Daarom moet er normerend worden opgetreden: we trekken een duidelijke streep bij geweld en andere onwettigheden. De daden van de groep jongeren in Amsterdam die met taxi's en scooters Joden achtervolgden, moeten we dan ook beantwoorden in een taal die zij verstaan: met een harde aanpak, met lik-op-stukbeleid. Zij maken misbruik van onze verworvenheden om die vervolgens met voeten te treden door Joden letterlijk onder de voet te lopen.

ANTISEMITISME

Door jarenlang weggijken van de werkelijke problemen met de integratie van deze mensen kon het gif van antisemitisme zijn werk doen. Pure Jodenhaat moet keihard aangepakt worden. Maar ook educatie speelt hierin een belangrijke rol. De SGP wil daarom dat inburgeraars verplicht worden een bezoek te brengen aan een vernietigingskamp of het Holocaustmuseum, zodat ze weten van het verwoestende leed dat de Nederlandse Joden in de Tweede Wereldoorlog is aangedaan. Dit voorstel

is aangenomen door de Tweede Kamer en wordt nu uitgewerkt door het kabinet, in overleg met gemeenten en Joodse organisaties.

De gruwelijkheden van de Holocaust moeten ook een prominente plek hebben in de inburgeringscursus, omdat nieuwkomers met een andere culturele achtergrond vaak met een hele andere bril naar Joden kijken. Daarnaast willen wij dat Nederland een variant krijgt op de Duitse "verklaring van verbondenheid", waarbij inburgeraars simpelweg ondertekenen dat ze het Joodse leven zullen beschermen. Houden nieuwkomers zich hier niet aan, dan blijft dat niet zonder consequenties. Het kabinet gaat ook naar dit SGP-idee kijken. Maar het begint natuurlijk bij de 'voordeur'. Door meteen helder te maken dat Jodenhaat onacceptabel is, wordt een heldere grens getrokken. Asielzoekers die zich overduidelijk schuldig maken aan antisemitische delicten, moet de asielaanvraag geweigerd kunnen worden. Als zij al een vergunning hebben ontvangen, dan gaan we die intrekken, zoals ook gebeurt bij andere overtredingen. Ook dit derde SGP-voorstel om antisemitisme onder nieuwkomers tegen te gaan, is door Kamer en kabinet omarmd.

WELWILLENDHEID

Gelukkig zijn er zeker ook veel mensen met een migratieachtergrond die zich actief inzetten in ons land. Zij studeren of werken hard en leveren hun bijdrage, maar krijgen soms te maken met discriminatie. Dit kwaad moet krachtig worden bestreden. Wanneer we van nieuwkomers vragen zich constructief en vreedzaam te voegen in onze samenleving, mag ook iets van de ontvangende samenleving worden gevraagd. Dat begint ermee dat we deze mensen als mens blijven zien en benaderen, zonder op voorhand te vooroordelen. Dan zullen we nieuwe Nederlanders ook kansen bieden en ondersteunen waar nodig, zodat zij zich onderdeel gaan voelen van onze samenleving. Integratie vraagt immers van beide kanten een welwillende houding. ◀

Spek Accountants en Belastingadviseurs

De financiële dienstverlener,
actief in de Randstad!

Accountants
Belastingadviseurs

Krimpen aan den IJssel
0180 591581
info@spek.nl

www.spek.nl

Uw leverancier voor professional en particulier.

Dealer van o.a.: New Holland, Weidemann, Norcar, Husqvarna, Ego, Wacker, Wanner, Munckhof, Perfect, Electrocoup, Topcon, Hitachi, speelgoed, skelters & trampolines en een uitgebreide Shop met o.a. werkschoenen/klompen, werkkleding en een groot assortiment (tuin)gereedschappen.

Schonauwenseweg 17, 3994 MC Houten. T. 030-6371295
Parallelweg Noord 1, 6671 KD Zetten. T. 0488-451642

www.hoogendoornhouten.nl
www.hoogendoornzetten.nl

VARIAhuis

UW EIGEN
DROOMHUIS

(T)HUIS IN JE EIGEN STIJL

WWW.VARIAHUIS.NL | 0548 - 54 48 30

Een jaar met SGP-INTERNATIONAAL

Het nieuwe jaar is nog maar kort begonnen, en dat betekent dat veel nieuwe projecten worden gepland en voorbereid. Graag willen we u ook een update geven van onze activiteiten van de afgelopen maanden.

DOOR ELISE ABBEY

INTERNATIONAAL COÖRDINATOR

Augustus

In augustus bezocht Eerste Kamerlid Marc de Vries **Jordanië**, waar hij een lezing gaf over *Artificial Intelligence*. Tegelijkertijd reisde bestuurslid Bert Waterman naar **Montenegro**. Daar gaf hij een bijdrage aan een zomerschool van Egyptische christenen. Zijn bijdrage was gebaseerd op het boek van Dick Both over 'Nehemia, Bidder, Bouwer en Leider'. Aan het eind van de maand reisde bestuurslid Adriaan Otte naar **Albanië** en gaf daar een lezing over christelijke politiek in een veranderende wereld.

September

In september bezocht medewerker Elise Abbey namens SGP-I **Egypte**, waar ze een bijdrage leverde over de rol van religie in Europa. De bijdrage was een onderdeel van een dialoog tussen christenen en moslims, en initieerde een levendig debat.

oktober

In oktober bezocht de directeur van het SGP-partijbureau, Johan van Berkum, Polen en leverde daar een bijdrage aan een conferentie van de BCD, een oppositiepartij uit **Belarus**. Zijn bijdrage ging over christelijke waarden in de moderne samenleving.

Daarnaast bezocht de directeur van het Wetenschappelijk Instituut, Jan Schippers, **Moldavië**. Hij gaf daar een lezing over het geboortebelief en familiebelief in Nederland en schetste een christelijk perspectief en morele bedenkingen bij het huidige beleid.

Het afgelopen jaar heeft SGP-Internationaal actief gezocht naar nieuwe partners in het buitenland. Volgens de subsidieregels van het Ministerie van Buitenlandse Zaken mogen de subsidies die SGP-I ontvangt besteed worden in een geografisch beperkt gebied: landen aan de grens van de Europese Unie en in bepaalde landen in het Midden-Oosten. Naast bestaande samenwerkingen in bijvoorbeeld Albanië, Montenegro, Moldavië en Belarus hebben we actief gezocht naar christelijke partijen en groeperingen in andere landen in Oost-Europa.

November

In november reisden bestuursleden Harold Hooglander en Bert Waterman naar **Turkije** om kennis te maken met verschillende Turkse christenen. Daarnaast bezocht bestuurslid Leendert van de Weerd **Armenië**. Eerder al waren we in contact gekomen met diverse

christenen in Armenië die politiek actief zijn. Het bezoek aan Armenië was bedoeld om persoonlijk kennis te maken en zo een basis te leggen voor toekomstige samenwerking. Na zijn bezoek aan Armenië reisde Leendert (rechts op de foto) door naar **Georgië**. Daar vond, in samenwerking met de Baptistenkerk in Tbilisi, een conferentie plaats over de sociale en politieke uitdagingen van Georgië. Leendert gaf daar een bijdrage over hoe je als christen een actieve rol kunt spelen in een seculiere samenleving.

We kijken terug op veel geslaagde trainingen en conferenties, waar we erg dankbaar voor zijn. We hopen het werk van SGP-Internationaal ook in het nieuwe jaar voort te zetten en uit te breiden!

We nodigen u ook graag uit voor de internationale conferentie die gepland is op Deo volente 18 maart. Het thema van de conferentie is 'a strange new world: a Christian answer to identity politics'. Aanmelden via sgp.nl/conferentie. Van harte welkom! ◀

INTEGRATIE VAN MOSLIMS is wel een probleem

DOOR DR. C.S.L. JANSE
SOCIOLOOG

Mensen zijn sociale wezens. Ze leven samen met anderen en worden beïnvloed door hun omgeving. Dat zie je duidelijk bij immigranten. Die nemen geleidelijk aan allerlei opvattingen en levensgewoonten van hun nieuwe omgeving over. Dat geldt voor Nederlandse immigranten in Canada en voor allochtonen in Nederland. Bij volgende generaties gaat dat integratieproces verder. De betrokkenheid bij het land van herkomst wordt minder en men kent de taal niet meer.

GODSDIENST EN HUIDSKLEUR

Duidelijk is wel dat grote verschillen in godsdienst en huidskleur een remmende werking hebben op dat integratieproces. Daardoor blijft er meer afstand bestaan tot de brede samenleving. Dat zag je duidelijk in de Verenigde Staten. Waar immigranten uit Ierland, Duitsland, Italië en andere Europese landen succesvol integreerden in hun nieuwe vaderland, was dat voor de afstammelingen van de

vroegere negerslaven veel moeilijker. En Nederlandse immigranten uit de gereformeerde gezindte bleven meer op zichzelf dan rooms-katholieke of onkerkelijke Nederlanders. Zo is bij het integratieproces van moslims in de Nederlandse samenleving hun godsdienst duidelijk een remmende factor. "Ze delen onze normen en waarden niet", zo klonk het een paar maanden geleden na de

geweldsuitbarsting in Amsterdam. Nu is de ene moslim de andere niet. Aboutaleb bracht het zelfs tot burgemeester van Rotterdam en viel daarbij niet uit de toon. Maar er zijn natuurlijk ook heel wat moslims die sterk afwijzend staan ten opzichte van de Nederlandse samenleving. Recent hebben de dominante positie van de PVV als regeringspartij en de Palestijnse kwestie die houding verder versterkt.

HOE MEET JE HET?

Hoe meet je integratie? Je kunt daarbij onderscheid maken tussen sociale en culturele integratie. Bij sociale integratie gaat het om gedragspatronen, bij culturele integratie om opvattingen, om waarden en normen. Die twee staan overigens niet los van elkaar. Gemengde huwelijken zijn het beste bewijs van een geslaagde integratie. Maar hoeveel moslims vinden hun levenspartner onder de autochtone bevolking? En hoe stabiel zijn die relaties? Je zou ook kunnen kijken naar hun opstelling bij voetbalwedstrijden. Wanneer de nazaten van Turkse immigranten bij een wedstrijd Nederland-Turkije hopen dat Nederland wint, is dat een duidelijk bewijs dat ze vergaand geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving.

Vriendschappen en andere sociale betrekkingen zijn ook een maatstaf voor integratie. Woont men bij voorkeur in een buurt met veel mensen uit hetzelfde land van herkomst, dan is dat veelzeggend. Verder geldt dat zolang immigranten de verkeerde lijstjes aanvoeren (werkloosheid, criminaliteit, armoede, vroegtijdige schoolverlating) het integratieproces nog geen succesverhaal is.

MOTIE-BENTE BECKER

Je kunt je ook focussen op de waarden en normen die mensen aanhangen. De geruchtmakende motie-Bente Becker vroeg om het systematisch onderzoeken daarvan bij migranten. CDA, ChristenUnie en SP betreurden later dat zij daarvoor gestemd hadden. De SGP had de behoefte niet om zich te excuseren. Waarom zou het verkeerd zijn om daarover meer kennis te vergaren? Er gebeurt trouwens al het een en ander. Ongetwijfeld komt uit dergelijk onderzoek dat veel moslims onze waarden en normen niet delen. Althans niet al onze waarden en normen. Maar wat zijn 'onze waarden en normen' precies? Zijn dat de gangbare opvattingen in de kring van de VVD of D66? Of breder genomen die van de

geseculariseerde Nederlanders? Waar je dan ook veel hedendaagse christenen bij moet rekenen, die helaas niet zoveel anders in het leven staan.

GEREFORMEERDE GEZINDTE

Maar hoe verhoudt de gereformeerde gezindte zich tot deze waarden en normen? Op verschillende punten botst dat eveneens. En fors ook. Dat is onvermijdelijk omdat de Nederlandse maatschappij zich steeds verder verwijdt van haar christelijke verleden. Ook al maken wij onmiskenbaar deel uit van de autochtone bevolking, toch is er afstand tot de dominante cultuur. Soms zelfs een grote afstand. Er heeft een proces van onterving en vervreemding plaats gevonden. Zeker de laatste halve eeuw.

Zo wordt vanuit de Nederlandse samenleving niet alleen kritisch gekeken naar de moslims maar ook naar orthodoxe christenen. Hoe verhouden die zich tot de tegenwoordig gangbare waarden en normen? Vandaar dat het wetsvoorstel inzake het toezicht op informeel onderwijs ook betrekking heeft op kerkelijke activiteiten voor jongeren. Daarbij heeft men ook ons op het oog. Zo staan de zaken er tegenwoordig bij. Zitten wij te wachten op een snelle assimilatie (aanpassing) van de hier wonende moslims aan de hedendaagse Nederlandse cultuur, zodat hun integratie beter zal verlopen? Daar kun je niet zonder meer ja op zeggen. Het is geen vooruitgang wanneer

moslims voortaan ten aanzien van euthanasie, homoseksualiteit en de seksuele moraal in het algemeen, net zo denken en leven als de gemiddelde Nederlander. Het is ook geen vooruitgang wanneer elk godsbesef bij hen verdwijnt.

INTOLERANT

Maar er is natuurlijk meer van te zeggen. De islam is onmiskenbaar een intolerante en gewelddadige godsdienst. In de ogen van extremistische moslims is ten opzichte van ongelovigen alles geoorloofd. Zeker als ze lelijke dingen gezegd zouden hebben over Allah of de profeet Mohammed. Of als ze met de islam gebroken hebben.

Vandaar allerlei gruwelijke bomaanslagen in georganiseerd verband die veel slachtoffers opleveren of individuele terroristische acties die ook veel leed kunnen teweegbrengen. Zeker nu het Midden-Oosten in brand staat is er in de moslimwereld en met name onder Arabieren een grote agressiviteit ten opzichte van de staat Israël, die tot uitdrukking komt in een onverbloemd antisemitisme.

Daarom is het zonder meer nodig dat onze veiligheidsdiensten attent zijn op radicaliseringstendenzen onder de hier wonende moslims. Jihadpropaganda kan niet getolereerd worden. Antisemitisme evenmin, al kun je begrijpen dat moslims wat anders tegen Israël aankijken dan wij. ◀

DOOR MARTIJN DONSELAAR

Een fractie SGP

De SGP is in veel gemeenteraden vertegenwoordigd. In veel gemeenten met meerdere zetels, maar er zijn ook verschillende eenmansfracties. In deze rubriek maken we een rondje langs deze eenmansfracties.

"MEERWAARDE
LIGT NIET
PER SE IN
HET AANTAL
ZETELS"

Bilthoven, landgoed Jagtlust is het huidige gemeentehuis.

Wie ben je en wat doe je in het dagelijks leven?

Mijn naam is Arie Vonk Noordegraaf. Ik ben 33 jaar en in het dagelijks leven jurist en gemeenteraadslid voor de SGP in gemeente De Bilt. Ik hecht er overigens wel aan dat het niet zozeer over mijn persoon gaat, maar over de rol van de SGP. Ook omdat we ons in de Bilt met meerdere personen inzetten voor de lokale SGP en het over de inhoud moet gaan.

Waarom is het voor De Bilt belangrijk dat de SGP een zetel heeft in de gemeenteraad?

De Bilt heeft best een unieke samenstelling. Begin deze eeuw ontstond De Bilt als gemeente door de samenvoeging van de gemeenten De Bilt en Maartensdijk. Onder Maartensdijk vielen toen ook Groenekan, Westbroek en Hollandsche Rading. Dat betekent dat meer stedelijke kernen (Bilthoven/De Bilt) in onze gemeente samenvallen met een aantal groene kernen. De SGP heeft een grote achterban in de groene kernen en vraagt aandacht voor de eigenheid daarvan.

Aan welke thema's moeten we dan vooral denken?

Bijvoorbeeld aan woningbouw. Dat moet passen bij de behoefte, de schaal en het karakter van die kernen. Daarnaast kijken we als SGP nuchter naar de energietransitie. We steunen geen onrealistische voorstellen, maar willen doen wat kan én zinvol is. Daarnaast komen we op voor de boeren in onze gemeente en de waarde van ons buitengebied. Dit wordt gewaardeerd. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat we bij gemeenteraadsverkiezingen meer stemmen krijgen dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Dus, veel mensen kiezen lokaal op deze thema's voor de SGP.

Hoe is de politieke samenstelling en de verhouding met de andere partijen?

We waren jarenlang een gemeente waarin de VVD groot was, maar na de vorige verkiezingen kwam GroenLinks de raad in met 7 van de 27 zetels. Samen met PvdA, SP en D66 hebben ze een links-progressieve meerderheid. De verhoudingen met de SGP onderling zijn goed. Dat doen we door debatten niet op de persoon te voeren en positief-kritisch te zijn. We beoordelen voorstellen van zowel coalitie als oppositie ook altijd op de inhoud en niet op wat politiek handig uitkomt.

"DIE HADDEN
WE NIET ZIEN
AANKOMEN."

Wat is je uit de achterliggende periode in de raad bijgebleven als een bijzonder moment?

Begin november bespraken we de begroting voor 2025. Daar waren we heel kritisch op. Bij 2025 stond onderaan een positief saldo, maar op de lange termijn zouden grote tekorten ontstaan. Ook werd in deze begroting het teveel aan stikstof wel heel eenzijdig bij de boeren neergelegd. We hebben toen als SGP zes amendementen ingebracht. Vijf hiervan hebben het gehaald waarvan vier unaniem. Die hadden we niet aan zien komen, temeer omdat veel amendementen van grote partijen weggestemd werden. Dat geeft ook maar aan dat de meerwaarde niet per se in het aantal zetels ligt, maar veel meer op de inhoud en de wijze waarop je politiek bedrijft. ◀

Integratie als groeiende uitdaging

Integratie is een van de urgentste en meest complexe vraagstukken van onze tijd. De dynamiek tussen migratie en integratie laat zich voelen, ook in steden als Apeldoorn.

Waar de toestroom van asielzoekers, ontheemden uit Oekraïne en zelfs de zorg voor daklozen en eenzame medeburgers toeneemt, is de tijd die nodig is voor goede integratie vaak vele malen groter dan de snelheid waarmee mensen onze samenleving binnenkomen. Het vraagt niet alleen geduld en beleid, maar ook betrokkenheid van ons allemaal.

Wat betekent het vandaag de dag om goed geïntegreerd te zijn? Onze samenleving heeft hierin een verschuiving doorgemaakt. Waar vroeger taalbeheersing en werk de standaard waren, kijken we nu breder: actieve deelname aan gemeenschappen, wederzijds respect en begrip voor normen en waarden. Dit is geen eenvoudige opgave. Taallessen en burgerschapsonderwijs zijn cruciale bouwstenen, maar vormen slechts een deel van de oplossing. Integratie vraagt veel en tegelijkertijd begint het klein. Het vraagt wat van iedereen.

Gelukkig zien we in Apeldoorn een breed maatschappelijk draagvlak om naasten in nood te helpen. Mensen openen hun huizen, delen hun tijd en zetten zich in voor vreemdelingen en buurtgenoten in nood. Dat is een prachtig fundament, maar ook hier blijft de praktijk weerbarstig. De vraag naar goede integratie raakt iedereen, of het nu gaat om een gevluchte Oekraïner, een statushouder of een buurman die door eenzaamheid dreigt te verdrinken.

Hier ligt een kans voor ons allemaal. Integratie begint niet alleen bij overheidsbeleid of professionele hulp. Het begint bij een vriendelijke blik, een eenvoudig gebaar van aandacht. Iedereen kan vandaag al bijdragen door een praatje te maken, iemand welkom te heten, of gewoon hulp te bieden bij een kleine vraag.

Voor een SGP'er zou dit vanzelfsprekend moeten zijn: naastenliefde is een opdracht, geen optie. En als er iemand in nood is, ongeacht hun afkomst, staat die zorg centraal. Integratie is geen proces dat alleen iets van de nieuwkomer vraagt. Het is een gezamenlijke reis. Een reis met gespreksruimte over serieuze knelpunten en problemen rond integratie, zonder mensen weg te zetten of in de kou te laten staan.

Laten we daarom dagelijks wat meer vriendelijkheid uitdelen. Omzien naar elkaar is niet slechts een ideaal, maar een daad die vandaag, hier en nu, begint. Want daarmee maken we onze samenleving echt sterker.

Jan Kloosterman
Fractievoorzitter SGP-Apeldoorn
Algemeen bestuurslid bestuurdersvereniging

TRADITIONEEL EN AMBACHTELIJK BOUWEN

NIEUWBOUW

VERBOUW

RENOVATIE

BOUW- EN AANNEMINGSBEDRIJF
DIRK BOS BV

Industrieweg Zuid 21
3958 VV Amerongen
0343 - 451176

info@dbos.nl
www.dbos.nl

Quik's
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Voorgekookt

Voorgebakken

Vers
verpakt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quik's
FRESH POTATOES

Quik's
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

DE PATER SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do **asbest**
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

Integreren doe je samen

Stel je voor: je bent de nieuwe leerling die halverwege het schooljaar instroomt in een klas. De mentor heet je welkom en wijst je een plek alleen voorin het lokaal toe. Tijdens de pauze zie je hoe de andere leerlingen in groepjes met elkaar praten. Niemand kijkt jouw kant op. Hoe kun je je ooit thuis voelen in deze klas als niemand openstaat voor een nieuwe klasgenoot? Zonder wederzijdse inspanning – jouw moed om aansluiting te zoeken én de openheid van de klas om je te verwelkomen – blijf je een buitenstaander.

> Gerbrand van Hoef *Bestuurslid politiek SGP-jongeren*

Net zoals bij de nieuwe leerling in de klas kan integratie in de samenleving alleen slagen als beide partijen zich inspannen. Migranten moeten zich openstellen om deel te nemen aan de samenleving, maar zonder de bereidheid van de samenleving om deze nieuwkomer te verwelkomen en te ondersteunen, zal echte integratie nooit plaatsvinden.

Naast liefde in de praktijk

Als christenen ligt hier voor ons een opdracht tot naastenliefde, gegeven door Jezus Zelf. Naastenliefde gaat verder dan persoonlijke welwillendheid; het vraagt om een actieve houding. Dit betekent dat de ontvangende samenleving zich moet inzetten om nieuwkomers op te nemen in haar midden. Het tonen van begrip, respect en hulp aan vreemdelingen is een directe uitwerking van deze opdracht. Het ontbreken van deze liefdevolle houding leidt tot polarisatie en vijandschap, terwijl de Bijbel ons oproept om vreemdelingen te behandelen als mensen van ons eigen volk (Leviticus 19:34).

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Ook maatschappelijk gezien kan integratie alleen slagen als we samen de schouders eronder zetten. Wanneer de samenleving gesloten blijft en weinig ruimte biedt voor nieuwkomers om deel te nemen, ontstaan er kloven die lastig te overbruggen zijn. Een samenleving die verwacht dat nieuwkomers de taal leren, moet dan ook investeren in taallessen. Dit geldt evenzeer voor wonen, werk en onderwijs. Een samenleving die echt samenleven nastreeft, moet bereid zijn om een stap naar de ander te zetten.

Een duidelijk onderscheid

Bij sommigen mensen bestaat de angst dat openheid de eigen cultuur bedreigt. Dit is echter een misvatting; openheid betekent niet het loslaten van eigen normen en waarden, maar het zoeken naar samenwerking en wederzijds begrip. Dit staat in contrast met het cultuurrelativisme dat sommige progressieve partijen omarmen. Een D66-raadslid noemde de openbare gebedsoproepen van een moskee 'het toppunt van integratie'. Dit laat zien hoe integratie soms wordt gezien als eenrichtingsverkeer, waarbij de ontvangende samenleving alle aanpassingen zou moeten maken. Terwijl integratie gedeelde waarden vereist. Het vieren van parallelle samenlevingen leidt tot segregatie en verdeeldheid. Integratie is een wederzijdse inspanning waarbij beide partijen verantwoordelijkheid dragen. Migranten hebben de plicht zich in te spannen om deel te nemen aan de samenleving, maar zonder de liefdevolle en open houding van de ontvangende gemeenschap ontbreekt de basis voor succesvolle integratie. Zoals de nieuwe leerling in de klas heeft ook een migrant een samenleving nodig waarin hij welkom is. Alleen door gedeelde waarden en een gezamenlijke inzet kan integratie werkelijk slagen.

Integreren tot een Europees volk? Niet nodig!

De EU bemoeit zich ook graag met de integratie. Maar dan vooral door de 27 EU-landen samen te smelten tot één groot geheel. De SGP ziet daar het voordeel niet van in.

DOOR BERT-JAN RUISSEN

LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT

*De EU bestaat uit vele puzzelstukjes die niet altijd in elkaar passen.
Illustratie Hans Rietveld*

"ONS INTEGREREN TOT EEN EUROPEES VOLK, LIJKT DE SGP NIET NODIG OF NUTTIG."

Zoals met veel onderwerpen, ziet Brussel het thema 'integratie' net iets anders dan wij. De EU vindt dat we allemaal moeten integreren, namelijk tot EU-burgers.

Nederlanders, Roemenen of Grieken: inwoners van alle 27 EU-landen zouden zich vooral Europeaan moeten voelen. Daarom ziet u het EU-symbool met de gele sterretjes op kentekens van auto's in elk EU-land. En daarom prijkt het symbool ook op uw Nederlandse paspoort en rijbewijs. Daarom

kunnen studenten een tijdje studeren in een ander EU-land, met het zogeheten Erasmusprogramma.

Maar het gaat verder: de EU wil graag dat onze schoolkinderen les krijgen in 'Europees burgerschap', naast onderwijs over de Europese democratie en waarden. Wat deze Europese waarden precies moeten inhouden, is niet helemaal duidelijk. Eén van de aangeboden lespakketten gaat over gender en seksualiteit: hoe docenten een veilige sfeer kunnen creëren "zodat studenten hun seksualiteit kunnen ontdekken en ontwikkelen". Tja.

Het doel van 'Europees burgerschap' is wel helder beschreven: begrip kweken voor de integratie van EU-landen. Zo wil Brussel het nationalisme tegengaan dat in steeds meer landen steun krijgt van inwoners, aldus een document van ministers. Het idee is dat we zo onze nationale belangen loslaten en ons Europeaan voelen.

Verschillend

De SGP ziet dat toch anders. We zijn vooral inwoners van een land. De 27 landen in de Europese Unie zijn allemaal verschillend en

zelfstandig, met een eigen cultuur en tradities. Dat moet ook zo blijven. De EU kan landen helpen om handig samen te werken. Brussel moet landen dienen, niet ons regeren. De Europese Unie als een federale superstaat? Daar ziet de SGP het voordeel helemaal niet van in. Mensen zouden zich nog verder ontheemd voelen van bestuur en andere bevolkingsgroepen.

De EU moet zich beperken. Dus een EU-lijstje met tips over integratie van buitenlanders kan best handig zijn. Een systeem voor studeren in het buitenland, is ook prima. Maar acties om ons te integreren tot één Europees volk, dat lijkt de SGP niet nodig of nuttig.

Dat blijft dus onze inzet in het Europees Parlement!

Wilt u meer weten of bespreken over de Europese integratie? Deze zomer organiseer ik hierover een bijeenkomst. Bij de "SGP Europa Zomerschool". Op 22 en 23 juli bekijken we met praktijkdeskundigen hoe de EU werkt en waar we Europa moeten aansporen of juist afremmen. Aanmelden: eurofractie.sgp.nl/actueel/nieuws/zomerschool-2025 ◀

Nervositeit op de SGP-burelen. Menno zal toch hopelijk niet...? Ja, dat doet hij wel. Lees maar.

Knuffeldieren

Kom, laten we het eens over de wolf hebben. 'We', dat ben ik. Want ik heb inmiddels enig recht van spreken als het om de knuffels van Dion Graus en Esther Ouwehand gaat. Om twee redenen. De eerste is dat ik vorig jaar september m'n Haagse have heb ingepakt en uitgeladen in de velden op de grens van Friesland en Drenthe. De tweede is dat mijn vrouw en ik sinds 1 januari gezinsuitbreiding hebben gekregen.

Om met dat laatste te beginnen, om voor de hand liggende praatjes te voorkomen. Op Nieuwjaarsdag 2025 trippelde in huize De Bruyne-Vos opgewekt een nietsvermoedende blondine binnen. Eentje op vier poten. Driekwart Golden Retriever, zachtmoedig van kop tot staart; een kwart Duitse herder, waaks van ogen en oren tot bek. Ze had een reis van zo'n vier uren achter de rug uit het lieflijke Kapelle, Zeeland.

Ze is opgegroeid in een degelijk nest: GerGem. Me dunkt, degelijker kun je het niet hebben. Ze blaft ook op hele noten, wat niet verwonderlijk is gezien haar solide opvoeding. Al is het nou ook weer niet zó verwonderlijk, want ik moet de eerste hond nog tegenkomen die ritmisch blaft. Hoe dan ook, na mijn Turkse vriendin heb ik nu een Zeeuws meisje, al is dat meisje al zes. Maar we zouden het over de wolf hebben.

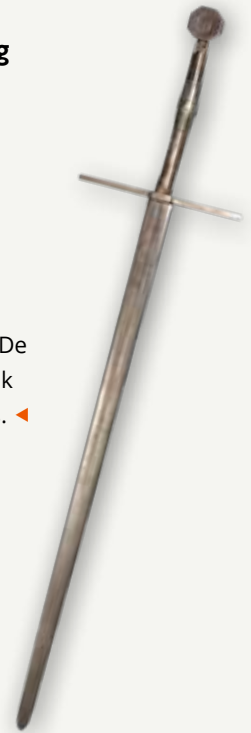
Welnu, in de landstreek waar ik nu dagelijks rondstap, sluipen inmiddels ook wolven. Het tastbaarste bewijs daarvan is dat er in onze nabije omtrek (hemelsbreed 'n kilometer of twee) bijna wekelijks lijken van bebloede schapen aan de weg liggen te wachten op

de vrachtwagen van het destructiebedrijf. Doodgebeten, dan wel dusdanig toegetakeld dat een dierenarts ze moet afmaken.

Tot 1 januari zat ik er niet zo mee. Ik vond het lichtelijk overdreven dat buurman Bauke in de schemering en des nacht zijn labradoedel en stabij uitlaat met een vervaarlijk scherpe schop en een zoeklicht waar menig vuurtorenwachter jaloers op zou zijn. Maar inmiddels doe ik hetzelfde als Bauke. Als mijn Zeeuws meisje haar laatste rondje loopt, moet ze aan de lijn en bescherm ik haar met een getrouwe kopie van het zwaard van 'Grutte Pier' (2,13 lang en 6,6 kilo zwaar) en zit er op m'n voorhoofd een schijnwerper, een heuse koplamp dus, goed voor duizenden lumen (eenheid van lichtsterkte).

En dat allemaal omdat de PVV, de Partij voor de Dieren en ander ezels vanuit hun veilige reservaten propageren dat wolven in het dichtstbevolkte land van de EU gewoon vrij rond moeten kunnen banjeren en de mensen en hun huisdieren zich maar moeten terugtrekken achter de tralies of bewapenen. Tijdens m'n laatste Kamerweek sprak ik in de lift met Esther Ouwehand

over haar pluchedier. Toen we uitstapten was mijn conclusie: De PvdD kiest partij voor de wolf, ik voor het schaap. Wel zo Bijbels. ◀

► VoorjaarsRondjes

De eindejaarsrondsleidingen waren een succes. Mede omdat groepen minder groot mogen zijn, zaten alle rondsleidingen al snel vol.

Bij leven en welzijn komt er een herkansing in de **voorjaarsvakantie**. Twee programma-onderdelen. Eerst de bunker van de Kamer, daarna, als het weer meewerkt, ook een stadswandeling naar het oude Binnenhof.

Het gaat om **vrijdagmiddag 21 februari, zaterdagochtend en -middag 22 februari en vrijdagmiddag 28 februari**.

Opgeven kan via e-mail:
mdebruyne@tweedekamer.nl

Welkom!

Wij leveren verf en
alle benodigdheden,
precies wanneer u
het nodig heeft

Ontdek de service van
Van Eldik Coatings!
Bel (0318) 529 527 of kom langs
in onze verfgroothandel.
Welkom!

Galileistraat 39
3902 HR Veenendaal
(0318) 529 527
(0318) 517 333
info@vaneldikcoatings.nl
www.vaneldikcoatings.nl

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN BV BNA!**

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

COLOFON

REDACTIE

E debanier@sgp.nl

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum

(hoofdreductie),

J.S. van der Ree Doolaard

(eindreducteur),

C. van Beek, mw. W. de Jong
en drs. J.A. Schippers

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam

E info@sgp.nl

T 010 - 720 07 70

Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum

E jwvanberkum@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE

T 010 - 720 07 75

E voorlichting@sgp.nl

BESTUURDERSVERENIGING

E bsv@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

T 010 - 720 07 85

E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

T 010 - 720 07 80

E beleidscoördinator@sgpj.nl

EERSTE KAMER

Binnenhof 22, 2513 AA Den Haag

T 070 - 312 92 00

E sgp@eerstekamer.nl

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T 070 - 318 30 45

E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

europa.eu

I eurofractie.sgp.nl

SGP INTERNATIONAAL

E internationaal@sgp.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

E finadmin@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

VORMGEVING

De Groot - grootsgedrukt.nl

I grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden
en tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.

E werner@treffendenco.nl

Gelijkheid

Gelijkheid heeft veel goeds in zich. Denk aan gelijke kansen op de woning- of arbeidsmarkt. Ook is het goed dat er sprake is van gelijke uitgangsposities in een juridisch proces. Ook gelijke rechten bij basisvoorzieningen is een belangrijk uitgangspunt. Maar welke waarde wordt er eigenlijk mee uitgedrukt?

Het begrip wordt vaak geclaimd door bepaalde politieke partijen. Ideologisch zijn ze schatplichtig aan de Franse revolutie. Deze opstand eind 18^e eeuw was een bundeling van krachten. Er was economische nood onder de arbeiders. Er was ook diepe onvrede over de zelfvoldaanheid van de (adellijke) macht. De uitdrukking '*ni Dieu, ni maître*' (geen God en geen meester) is spreekwoordelijk voor het denken. Deze bloedige revolutie was ingrijpend voor de ontwikkeling van Europa.

GELIJKHEID ALS BREEKIJZER

Als dit in je levensbeschouwelijke traditie zit, raak je dat niet zomaar kwijt. Het geeft aan het gelijkheidsdenken een claimerig karakter. Alleen al het inbrengen van het woord gelijkheid heeft iets gelijkhebbers. Het werkt ook als een breekijzer op de inhoud. De schatkist wordt ermee opgebroken. Gelijkheid is de kracht van de antimacht.

Als het over geld gaat, moeten we denken aan de eerste christengemeente in Jeruzalem. Daar hadden de mensen alle dingen gemeenschappelijk. Dat is toch ook gelijkheid? Zeker, maar dan wel met een heel andere begripswaarde. De christen zegt: ik behandel je gelijk, want wat van mij is, is van jou. Kinderen van de revolutie hebben een tegengesteld perspectief: ik wil gelijk behandeld worden, want wat van jou is, is van mij.

OP DE JUISTE WAARDE GESCHAT

De gelijkheid in de eerste christengemeente was op basis van vrijwilligheid. Dit is ten diepste te herleiden tot het begrip genade. Genade laat zich niet bevechten, maar moet worden verleend. Het is dus nodig te borgen dat gelijkheid goed op waarde wordt geschat. Opvallend is ook dat in de eerste christengemeente de basisstructuren van bijvoorbeeld eigendomsrecht gehandhaafd bleven. Laten we dus ook wat gelijkheid betreft rechtstatelijk denken. Temeer omdat we in onze rechtstaat veel goeds hebben ontvangen om te behouden.

Christus wierp geen structuren omver. Hij heiligde ze door Zichzelf te verloochenen. Het pas voorbij Kerstfeest roept ons op: "Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is. Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was". (Filippenzen 3:4,5) ◀

DS. G.W.S. MULDER

vicevoorzitter

van REENEN

ONBEGRENSD IN LOGISTIEK

Al ruim 100 jaar realiseren wij logistieke oplossingen. Degelijk, hardwerkend en veelzijdig. Van verhuizingen op de Veluwe en daarbuiten tot transport in heel Europa. En ons zeer moderne distributiecentrum voorziet in elke opslagvraag.

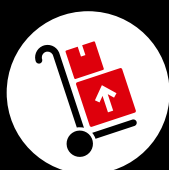
Welke oplossing zoekt u?

Transport

Warehouse

Verhuizingen

**WIJ ZOEKEN
NIEUWE
COLLEGA'S!**

Koningsbergenweg 7, Barneveld
T 0342 - 405 405

reenen.nl

DE Banier

TOEZICHT OP INFORMEEL ONDERWIJS VRIJHEDEN ONDER DRUK

- ▶ De rol van de SGP toegelicht
- ▶ Interview initiatiefnemer petitie Bert Kalkman
- ▶ Groen van Prinsterer en ons onderwijsideaal

informatieavond werken in het onderwijs

**D.V. dinsdag
4 maart 2025**

**Driestar Gouda,
aula gebouw Bèta
Ronsseplein 1, Gouda
//19.30-21.15 uur**

Meld je aan!

 scholengroep
driestar - wartburg

Wil je ook blijde gezichten zien?

Maak er een mooie schooldag van!

Het mooie van werken bij JufMeester is dat de school altijd blij is als je 's ochtends binnenkomt.

Kom ook werken bij de vervangingspool die vervanging regelt bij meer dan 100 christelijk-reformatorische basisscholen.

 jufmeester.nl

 Bekijk onze video!

Scan de QR-code of ga naar
jufmeester.nl/solliciteren

INHOUD

Hoeveel kost school? 15

Meditatie	5
Informeel onderwijs	6
Voorzitter	9
Binnenhof	11
Haags nieuwsoverzicht	12
Hoeveel kost school?	15
Varia	16
Interview: Kalkman	18
SGP-Internationaal	21
Groens ideaal	22
SGP Podcast	24
Treffelijk werk!	25
Geesteswetenschap	27
Europa en onderwijs	28
Wiegeltjes	29
Kernbegrip: zonde	31

"O Nederland, let op uw zaak!"

Dit is de eerste regel van een bekend vaderlands lied uit Valerius' *Nederlandtsche gedenck-clank*. De moraal van het lied gaat over dat Nederland goed moet letten op zijn verworven rechten en privileges. Een oproep om moedig en krachtig te zijn (in de strijd met de Spaanse overheerser) ging hand in hand met de oproep om God te dienen en te eren.

Nu is er in deze roerige tijden veel om op te letten. Internationaal gezien menen de geopolitieke geleerden een omwenteling van de wereldorde te moeten vaststellen. Ook op dat vlak is, om Valerius' lied te volgen, 'de tijd en stond' aangebroken om te realiseren dat we niet in een hoek moeten geraken. Maar daarover gaat deze editie van *De Banier* niet. Nee, de zaak waarover dit nummer vol staat, is de vrijheid van onderwijs en vooral het informele onderwijs dat nu een directe aanleiding vormt om hierover te schrijven.

ONS VERHAAL

Vanuit de Tweede Kamerfractie krijgt u van Chris Stoffer onze toelichting op de toedracht rondom de Wet toezicht informeel onderwijs.

DE PETITIE

Niet alleen vanuit de politiek is er een tegengeluid. Vele burgers hebben hun handtekening gezet onder een petitie die is georganiseerd door het IKC, vertegenwoordigd door Bert Kalkman. We gaan met hem in gesprek. Een deel van dat gesprek kunt u in dit nummer teruglezen.

ONZE WORTELS

Ook graven we naar onze wortels: Jan Schippers van het Wetenschappelijk instituut trekt de lijn vanaf het ideaal van Groen van Prinsterer, via de totstandkoming van onze politieke partij naar de dag van vandaag.

LET OP UW ZAAK!

Als we geen acht slaan op 'de staat van ons land' (Valerius) en als we onze grondrechten niet moedig verdedigen, kunnen we om ons heen zien waar dat toe leidt. Pieter Moens en de Eurofractie schetsen ons een aantal vooruitzichten uit Europa.

In deze laatste Baniereditie in de oude huisstijl krijgen we huiswerk mee gelet op onze idealen en waarden. Ook hierbij geldt *ora et labora*, bid en werk. Valerius besluit zijn poëtische oproep dan ook met: "bovenal dient God en valt Hem steeds te voet. Dat Hij op u mag letten." ◀

SJON VAN DER REE DOOLAARD

eindredacteur

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

-
- “En dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren.”

Psalm 78:7

‘Van kind tot kind dit onderwijs ontvang’

In het Joodse geloof ontvangen en verkrijgen de woorden van God hun vaste plaats. Met twee termen is een samenvatting te geven van waar het om gaat, draait en op aankomt. Grote waarde wordt toegekend aan de ‘vertelsels’ waarin de daden van God worden bezongen en verheerlijkt. In deze ‘Haggada’ treft de luisteraar de neerslag en weergave aan van de redding door God uit Egypte. Hij zag om naar Zijn volk en verlostte het uit het slavenbestaan. Naast deze overlevering wordt de ‘Halacha’ als inhoudsrijke traditie ontvangen. God geeft voorschriften voor de levensweg en levenswandel die Israël aflegde en leidde voor Zijn aangezicht.

DS. H. WESTERHOUT

Emerituspredikant, Nunspeet

HOPEN OP GOD

De leerpsalm van Asaf (verzamelaar) biedt onderwijs op toonhoogte van de grote werken van God. In het onderricht wordt er verteld. De eersten die deze roeping ontvangen zijn de ouders. Zij geven iets door aan hun nageslacht.

Zijn uitgestrekte arm en machtige hand worden aan de kinderen voorgesteld. Genoemd worden Zijn loffelijkheden, Zijn krachtige daden en doorluchte wonderen. Met het doel dat God hiermee beoogt en bereiken wil in hun harten: ‘opdat zij hun hoop op God zouden stellen’. De God van het verbond treedt uit dit Woord niet als een boeman op, maar stelt zich voor als Toeverlaat, op wie de kinderen hun hoop mogen stellen. Wat wij van Hem vernemen moet ons overtuigen van Zijn bereidwilligheid om vaste grond onder onze voeten te zijn. Hij is het waard op Hem te hopen. Anderen verdienen dat niet en hebben daartoe het vermogen niet. Wat dragen we over en wat laten we na? Wat kregen we mee en wat deed het met ons. Vertrouwen op geld, goed, status, naam, aanzien, godsdienstige zuiverheid. Of was het aan ons vertellen te merken van Wie we vol waren?

GODS DADEN NIET VERGETEN

De werken van de Heere zijn zeer groot. Zijn verbondstrouw is onwankelbaar. Hij liet Zich in met Zijn volk. Hij verlostte het uit het diensthuis. Zijn verrichtingen rijgen zich aaneen. “Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht tot in het laatste nageslacht.”

Vergeten we dit, dan gebeurt er niets. Bagatelliseren we dit, dan heeft dat gevolgen. Ontkenning en ontkrachting hebben een desastreuze uitwerking. Geestelijke armoede behaalt dan de overhand. Zinloosheid verspreidt zich. De reus Wanhoop velt ons. Met verdwijnen van kruis en opstanding degradeert de kerk tot een machteloos instituut.

GODS GEBODEN BEWAREN

Onscheidbaar en onafscheidelijk: Zijn heilvolle beloften en heilzame geboden. Wie de geboden Gods niet bewaart, geraakt tot egoïsme, nihilisme en anarchisme. Narcisme en hedonisme komen op en tieren welig. Moreel verval zet door.

Scherpt het uw kinderen in met heilige liefde en bewogenheid. Leef erbij en eruit: Zijn geboden. Hoort wat Hij ons heden gebiedt: ‘Ik ben’, ‘gij zult’ (Exodus 20). Ligt dit niet ver boven onze macht en het vermogen van ons nageslacht? Waar wij onze onmacht erkennen, onze onwil ontdekken, wordt het zingend bidden geboren: “Gun door ‘t geloof in Christus krachten om die te doen uit dankbaarheid.” ◀

“SCHERPT HET UW KINDEREN
IN MET HEILIGE LIEFDE EN
BEWOGENHEID.”

TOEZICHT OP INFORMEEL ONDERWIJS

De gevaarlijke erfenis van Rutte-IV

Op 28 januari werden 100.000 handtekeningen aangeboden aan de Tweede Kamer tegen het wetsvoorstel om toezicht te houden op informeel onderwijs. De handtekeningen werden aangeboden door christelijke, islamitische en Aziatische organisaties. Het is een duidelijk signaal vanuit de maatschappij dat dit plan van tafel moet. Dit is niet de manier om serieuze zorgen over maatschappelijke misstanden aan te pakken.

DOOR CHRIS STOFFER

FRACTIEVOORZITTER SGP TWEDE KAMER

ZORGEN OVER ISLAMITISCHE RADICALISERING

Sinds het jaar 2000 bestaan in de Westerse samenleving aanhoudend zorgen over allerlei vormen van radicalisering in islamitische kring, zoals salafisme (verzamelnaam voor fundamentalistische stromingen binnen de soennitische islam) en jihadisme. De schok van de aanslagen in verschillende landen was groot en dat leidde ook tot vragen over de voedingsbodem voor radicalisering en terrorisme. In het jaarverslag over 2018 schreef de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) dat radicaalislamitische aanjagers zich sterk weten te positioneren binnen het aanbod

van het onderwijs voor jonge moslims, zoals naschoolse lessen in Arabisch en de islam. De AIVD sprak van onverdraagzame en antidemocratische denkbelden die de democratische rechtsorde kunnen ondergraven. Het aanbod was volgens de AIVD inmiddels wijdvertakt. In eerdere jaren was ook de problematiek van jihadisten die naar Syrië reisden en terugkeerden een belangrijk punt van zorg.

In september 2019 ontstond grote ophef over misstanden in salafistische moskeescholen. Uit een rapportage van NRC bleek dat op minstens vijftig plekken sprake was van salafistische invloed. Daar werd de sharia (islamitisch recht)

verheerlijkt, waarbij kinderen onder meer werd geleerd dat afvalligen de doodstraf verdienen. Salafisten zouden gematigde imams onder druk zetten en bedreigen. Bovendien speelde als extra probleem de buitenlandse financiering vanuit islamitische regimes. In de Tweede Kamer werd breed met afschuw gereageerd. De fractievoorzitters Segers (CU) en Dijkhof (VVD) pleitten voor wettelijke mogelijkheden om de onderwijsinspectie toezicht te laten houden op salafistische weekendscholen.

REACTIE VAN DE SGP

In een podcast van het *Reformatorisch Dagblad* was te horen dat het

wetsvoorstel over toezicht op informeel onderwijs begonnen is met moties die de SGP vanaf 2016 heeft ingediend. Dat beeld is voor een belangrijk deel onvolledig en leidt daarmee ook tot een onjuiste voorstelling. Het is daarom goed de ontwikkelingen op dit gebied hier wat uitgebreider te schetsen.

In reactie op de zorgen over islamitische radicalisering heeft de SGP al vanaf 2014 in een consistente lijn aandacht gevraagd voor een doelgerichte aanpak van ernstige misstanden in islamitische kring. Samen met Pieter Heerma (CDA) benoemde Elbert Dijkgraaf in 2014 dat de vrijheid van onderwijs geen vrijbrief is voor activiteiten die zich tegen de rechtsstaat keren. Zij vroegen daarom specifiek om toezicht op alle door jihadisten geleide onderwijsorganisaties, die broedplaatsen zijn van radicalisering. Die motie werd verworpen. In 2016 waren uitlatingen van de rector van de Islamitische universiteit Rotterdam, die geweld tegen vrouwen en homo's legitimeerde, voor Roelof Bisschop aanleiding om een motie in te dienen. Hij vond het onacceptabel dat vrijheden misbruikt werden om geweld te verheerlijken en de democratische rechtsorde buiten toepassing te verklaren. Daarom vroeg hij om onderzoek naar de mogelijkheden van het grondwettelijke toezicht om invloeden tegen te gaan die gevaarlijk zijn voor de rechtsorde. Die motie kwam nooit in stemming.

In 2019 diende Roelof Bisschop een nieuwe motie in naar aanleiding van zorgen over het Cornelius Hagalyceum in Amsterdam. De AIVD waarschuwde de Onderwijsinspectie destijds over de invloed van jihadisten binnen deze bekostigde school. Dat riep opnieuw vragen op hoe de invloed van jihadisten binnen het bekostigde en niet-bekostigde onderwijs kon worden bestreden. De motie vroeg de regering om daarnaar onderzoek te laten doen door externe onderzoekers. Deze motie werd eigenlijk niet uitgevoerd. Minister Slob liet zijn ambtenaren zelf een onderzoekje doen en rapporteerde daarover in de zomer

van 2020. Volgens de minister was het toezicht op de nieuwe burgerschapswet ook voor het niet-bekostigde onderwijs toereikend. De minister zag daarom geen noodzaak een aanvullende wettelijke regeling te treffen. Daarmee bleef niet alleen een vervolgactie uit op de oproep van Bisschop, maar ook op het pleidooi van Segers en Dijkhof.

ONTSTAAN VAN HET WETSVORSTEL

Met het aantreden van het kabinet-Rutte IV ontstond een nieuwe fase. Anders dan zijn voorgangers wilde dit kabinet wel wettelijke maatregelen treffen om informeel onderwijs onder toezicht te plaatsen, maar helaas op een zorgwekkende manier. Op 15 december 2021 werd het regeerakkoord van VVD, D66, CDA en CU gepresenteerd. Het akkoord kondigde aan dat sneller zou worden ingegrepen bij (informele) onderwijsinstellingen die anti-integratief, antidemocratisch of anti-rechtsstatelijk opereren. Die formulering was op zich al risicovol. Het woord integratie is immers voor allerlei uitleg vatbaar en kan ook betrekking hebben op meningen die afwijken van de meerderheid. De betekenis is veel minder strikt dan bedreigingen voor de rechtsstaat en de rechtsorde. Het akkoord liet hierbij ook de specifieke dreiging van islamitische radicalisering onbenoemd. Daarmee

werd de deur opengezet voor een regeling die ook een sfeer zou treffen waar nog nooit problemen bestonden.

Minister Wiersma werkte de aankondiging uit het regeerakkoord eerst uit in brieven van het kabinet in 2022 en 2023. Daarin verwees hij ter onderbouwing onder andere naar het onderzoek van NRC uit 2019 en hij benoemde moties van PvdA, VVD en CDA. Hij koos voor een wettelijke bepaling die informeel onderwijs zou verbieden dat aanzet tot haat, geweld en discriminatie. De minister wilde het bereik van het toezicht bewust zo ruim mogelijk houden. Informeel onderwijs zou betrekking hebben op elke activiteit die zich op enige manier richt op de vorming van kinderen. Alleen informeel onderwijs in een woning en aan de eigen kinderen werd uitgezonderd. Het toezicht werd neergelegd bij de onderwijsinspectie en elke burger zou een melding kunnen doen. De SGP was van meet af aan zeer kritisch over al deze keuzes. Het was een glibberig pad met veel risico's dat de klassieke grondrechten zouden worden aangetast.

Na de verkiezingen van 2023 nam het kabinet-Schoof het plan van het kabinet-Rutte IV over. Het hoofdlijnenakkoord gaf aan dat het toezicht op informeel en

"DE SGP VINDT
HET NIET
VERSTANDIG OM
TE DOEN OF ER
HELEMAAL GEEN
PROBLEMEN ZIJN
IN DE INFORMELE
SFEER."

formeel onderwijs wettelijk zou worden geregeld zodat signalen van haat en geweld gevolgen zouden krijgen. Staatssecretaris Paul werkte de plannen uit in een wetsvoorstel en gaf het concept eind 2024 in consultatie. De inhoud ervan is identiek aan wat minister Wiersma in zijn brieven al had beschreven. Voor de koers van het voorgenoemde toezicht op informeel onderwijs blijkt de inzet van het kabinet-Rutte IV dus bepalend geweest.

GRENZEN EN NOODZAAK

De SGP heeft van meet af aan afwijzend gestaan tegenover de plannen van het kabinet-Rutte IV over informeel onderwijs. Bij de behandeling van de begroting-OCW (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) noemde ik de plannen niet rechtsstaatbestendig. Vervolgens diende ik, samen met collega Krul (CDA), de eerste motie in die zich keerde tegen deze plannen. Daarbij sloot ik aan bij de lijn die al door Dijkgraaf en Bisschop was ingezet. De motie vroeg de regering het toezicht alleen te richten op broedplaatsen van radicalisering en strijdigheid met de democratische rechtsorde. Daarbij zouden de veiligheidsdiensten een centrale rol

moeten vervullen en niet de onderwijsinspectie. De Kamer nam de motie aan, maar toenmalig minister Paul wil die niet uitvoeren. Een nieuwe motie, motie-Stoffer, Krul (CDA) en Ceder (CU) gaf nog specifiekere bezwaren en de gewenste richting aan. Ook deze motie werd aangenomen.

Zoals uit het voorgaande blijkt, vond en vind de SGP het niet verstandig om te doen of er helemaal geen problemen zijn in de informele sfeer. Als lid van de Parlementaire ondervragingscommissie naar buitenlandse beïnvloeding heb ik me in 2020 uitgebreid verdiept in het informele moskeeonderwijs. De commissie constateerde dat sprake is van situaties waarin de sharia wordt bevorderd en jongeren wordt geleerd zich af te keren van de democratische rechtsstaat. Daar mogen we niet naïef over zijn. De overheid mag niet onverschillig zijn als het gaat om oproepen tot geweld. Vanuit de orthodox-christelijke achterban hoeven we ook niet beducht te zijn voor negatieve gevolgen als de overheid maatregelen zou treffen om broedplaatsen van geweld in de gaten te houden en aan te pakken. De veiligheid van ons land en van alle burgers behoort

volgens de SGP tot de kerntaak van de overheid en verdient dus ons volledige aandacht.

TOT SLOT

De SGP constateert helaas dat het kabinet-Rutte IV (VVD-D66-CDA-CU) de oorspronkelijke doelstelling om maatschappelijke misstanden in de informele sfeer te bestrijden ver uit het oog is verloren. De politiek is opgezadeld met een gevaarlijke erfenis van Rutte-IV. In plaats van een gerichte aanpak van reële en ernstige problemen in islamitische kring is een regeling ontworpen die alle activiteiten met kinderen raakt en die de overheid gevaarlijk veel invloed geeft in de privésfeer. Daarmee creëert het kabinet problemen in plaats van ze op te lossen. Het voorgenoemde wetsvoorstel wijkt af van het duidelijke verzoek dat in het verleden door meerderheden in de Tweede Kamer op allerlei momenten is geuit. Als eerdere kabinetten de moties van mijn voorgangers gewoon hadden uitgevoerd, zouden we nu niet opgescheept zitten met een wetsvoorstel dat de rechtsstaat aantast. Het is in ieder geval zaak dat het huidige kabinet luistert naar de uitspraak van de Tweede Kamer om dit heilloze pad te verlaten. ◀

Putten, SGP en psalm 84

Hoe kun je weten dat God bestaat? Iemand heeft eens gezegd: let op het Joodse volk. Dan weet je dat God bestaat. Met deze woorden opende ons hoofdbestuurslid dominee Tramper de SGP-teamdag in Putten op 3 februari.

Regelmatig wordt er een SGP-teamdag georganiseerd. Hierbij zijn zoveel mogelijk medewerkers van het partijbureau, de fractieondersteuners uit Den Haag en Brussel, de Kamerleden en onze Europarlementariër aanwezig. De bedoeling is een bezinning die gaat over onze grondbeginselen en wat die in deze tijd betekenen voor ons politieke handelen.

JOODSE VOLK

Dit keer was het thema: De SGP en het Joodse volk. Ds. Tramper mediteerde vanuit Romeinen 11. Paulus stelt nadrukkelijk dat God Israël niet verstoten heeft. Het probleem is echter dat Israël de Heere Jezus niet erkende als Gods Zoon en dat uiteindelijk nog steeds niet doet. Wij, uit de heidenen afkomstig, moeten altijd beseffen dat we door het Joodse volk de Zaligmaker ontvingen. Daarom is onze houding ten opzichte van het Joodse volk er een van diepe verbondenheid. Zal het waar zijn dat 'geheel Israël zalig zal worden' (Rom. 11: 26)? Kanttekening 25: 'niet weinige, maar een zeer grote menigte, gelijk als de ganse Joodse natie'. Het zijn Gods beminden, krachtens Zijn verkiezing. Om der vaderen wil, om het verbond dat God sloot met Abraham

en al zijn nakomelingen. Deze zinsneden staan ook in ons program van beginse-len, artikel 29b.

DS. ABMA

André Diepenbroek, kenner van de Joodse geschiedenis en verbonden als voorlichter aan de Israëlsche ambassade, had ook een bijdrage. Hij beschreef de Jodenhaat door de eeuwen heen, die heel diep zit in het denken van de mensen in Europa. Helaas ook bij de christenen, rooms-katholieken en protestanten. Na de Tweede Wereldoorlog is er gelukkig wel een kentering in het denken gekomen. Dat gebeurde mede door de opmerkelijke stichting van de staat Israël (1948) en publicaties van verschillende toonaangevende predikanten. Een daarvan was ds. Abma, een van onze vroegere partijleiders. Hij was het die hernieuwde aandacht vroeg voor het Joodse volk en de staat Israël.

Hoe actueel dit thema is, blijkt wel uit het toenemende antisemitisme in ons land. In de discussie kwam naar voren dat de SGP onze regering op zal blijven roepen om 'goede diplomatieke betrekkingen te onderhouden met de

staat Israël' en 'vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten te bevorderen met erkenning van de landsgrenzen van de staat Israël' (art. 29b).

PSALM 84

Het was een leerzame en samenbindende dag. Een hoogtepunt was ook de bijeenkomst in de Oude Kerk van Putten. Fractiemedewerker Ardjan Boersma vertelde daar op een boeiende manier het verhaal over de grote razzia door de Duitsers op zondag 30 september 1944, bij het uitgaan van de kerk. Dat is zeer ingrijpend geweest voor de inwoners van Putten. De predikant ds. Holland verzocht de Duitsers om twee verzen uit psalm 84 de mannen toe te laten zingen door de gemeente, voordat de mannen weggevoerd zouden worden. Ontroerd hebben de mensen gezongen: "Welzalig hij die al zijn kracht en hulp alleen van U verwacht". Psalm 84 wordt nog steeds de psalm van Putten genoemd. Wij hebben die verzen onder begeleiding van Martijn Donselaar (partijbureau) ook gezongen. ◀

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

échte kwaliteit, ontworpen aan uw keukentafel.

home
keukens

daar blijf je voor thuis

Maak nu een afspraak
met een van onze verkoopadviseurs
op homekeukens.nl

VAN REE

ACCOUNTANTS

Mensgericht & Professioneel

U kunt rekenen op meer dan alleen cijfers. Wij helpen u met persoonlijk advies op het gebied van accountancy, belastingen, hrm en salarisadministratie. Neem daarvoor gerust contact met ons op.

9 vestigingen in Nederland

0343 41 59 40

vanreeaccountants.nl

werkenbijvanree.nl

DOOR CHRIS STOFFER
PARTIJLEIDER SGP

NOG MEER ONZEKERHEID DOOR 'GREENPEACEZAAK'

Op 22 januari was de uitspraak in de zogenaamde Greenpeacezaak. Het komt erop neer dat het kabinet meer moet doen om de stikstofneerslag in natuurgebieden te beperken. De impact van deze uitspraak is groot.

Het is evident dat we zorgvuldig met de schepping om moeten gaan. De impact op mensen, boerenbedrijven en ook andere bedrijven is groot. Ik woon zelf in het zogenaamde GEUS-gebied: Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld. Een aantal dorpen die geheel liggen ingeklemd door prachtige natuur. In dit gebied wordt als geen ander het gevolg van deze uitspraak gevoeld. Zo ook op veel andere plaatsen in ons land. Het lijkt erop dat we zoveel wetten, regels en verordeningen hebben gemaakt dat we onszelf het leven bijna onmogelijk maken. Ik wil hier niet ingaan op de inhoud. André Flach zal in de debatten die er in de Kamer over plaatsvinden onze inzet naar voren brengen. Ik wil hier echter wel ons medeleven uitspreken naar al die mensen en gezinnen die door deze uitspraak in nog meer onzekerheid terecht komen dan ze vaak al zaten.

EEN FLINKE WENSENLIJST

Er staat de komende periode veel op stapel. Allereerst de Asielwetten van Faber. Op moment van schrijven is

"WE MAKEN ONSZELF
HET LEVEN BIJNA
ONMOGELIJK."

zojuist het advies van de Raad van State binnen. Dit advies is niet onverkort positief. Aangezien dit voor de coalitie een van de belangrijkste speerpunten is, is het de vraag of men hieruit komt. De uitwerking van het BTW-vraagstuk als vervolg op het belastingplan ligt de komende periode ook op tafel. Hier is nog geen oplossing voor. De opmaat naar de voorjaarsnota is aanstaande. We zien dat er heel veel wensen liggen die bij de voorjaarsnota hun beslag moeten krijgen. Er zijn wensen voor aanvullende innovatiebudgetten voor ondernemers. Op het gebied van infrastructuur is er nog een fors tekort voor de aanleg van de sluis bij Kornwerderzand. Voor de verbouwing

van knooppunt Hoevelaken is nog lang niet voldoende geld. Het onderhoud van onze bruggen, sluizen en stuwen heeft extra geld nodig. En zo is er nog een hele lange lijst aan infrastructuurprojecten waar geld voor gevraagd wordt.

EEN HOOP BESLISSINGEN

Er liggen ook heel veel andere wensen. Voor de SGP is het nadrukkelijk van belang dat de allerarmsten op deze aarde niet worden vergeten: ontwikkelingssamenwerking mag niet nog verder worden gekort. En tijdens een rondetafelgesprek in de Kamer kwam naar voren dat er een eenmalige investering nodig is van 500 miljoen om de kind- en gezinsbescherming bestendig te maken voor de toekomst. Dit is nog maar een klein deel van alle wensen die er zijn. De vraag is hoeveel geld er beschikbaar is. U begrijpt, we moeten dit voorjaar een hoop beslissingen nemen en veel knopen doorhakken. Gemakkelijk zal het niet worden. Het is echter wel onze taak en onze opdracht om hier op zorgvuldige en verantwoorde wijze onze inzet te plegen. ◀

Een actueel overzicht van het Haagse werk van de SGP. Als eerste op de hoogte zijn? Volg ons dan ook op sociale media en bekijk elke vrijdag het nieuwe SGP-Weekjournaal.

Hoorzittingen

Bewindspersonen hebben het vertrouwen tot het tegendeel blijkt. Met de aangenomen motie van Diederik van Dijk maakt de Kamer een einde aan het D66-idee om bij elk nieuw kabinet de kandidaat-bewindspersonen, nog voor hun benoeming, aan een kruisverhoor te onderwerpen. ◀

Antisemitische drek

Diederik van Dijk reageerde verontwaardigd toen de Kamer instemde met het verzoek van Mevr. Piri (GroenLinks-PvdA) om Mevr. Albanese uit te nodigen om te spreken in de Tweede Kamer. De VN-rapporteur voor de Palestijnse gebieden maakte vorig jaar een vergelijking tussen Netanyahu en Hitler. Van Dijk: "Dit soort antisemitische drek moeten we geen podium geven!" Tijdens de extra aangevraagde procedurevergadering steunde de meerderheid van de Kamercommissie Buitenlandse Zaken het verzoek van Van Dijk om de uitnodiging in te trekken. ◀

Geen steun voor UNRWA

Een groot aantal Europarlementariërs, waaronder Bert-Jan Ruissen, stuurde eind januari een brandbrief aan de Europese Commissie om te stoppen met UNRWA. Ruissen zet zich al lange tijd in om de financiering en samenwerking met UNRWA stop te zetten. ◀

Peter Schalk: "Ik kan goed tellen."

De medialuwe Eerste Kamer krijgt vaker media-aandacht nu de coalitie steeds op zoek moet naar meerderheden voor hun plannen. In een interview met het *Nederlands Dagblad* reflecteert Schalk desgewenst op het tekort van acht zetels voor de coalitiepartijen in de Eerste Kamer. "We proberen onze kans te benutten om een SGP-stempel op nieuwe wetten te drukken. Ik kan goed tellen. Het kabinet heeft de steun van de SGP nodig." ◀

Abortus

Afgelopen maand werd er twee keer gedebatteerd over abortus. Diederik van Dijk vroeg aan Mevr. Slagt-Tichelman (GroenLinks-PvdA) om na te denken over de waarde van het ongeboren leven. Tijdens de voortzetting van dit debat had Van Dijk een stevige aanvaring met Mevr. Paulusma (D66) over het tonen van een model van een kindje van 22 weken: "Als je het besef niet aankunt dat abortus menselijk leven afbreekt, dan moet je de beelden van het debat niet op zwart zetten, maar dan moet je stoppen met de abortuspraktijk!" Beide video's zijn op YouTube te bekijken.

Bert-Jan Ruissen stelde in het Europees Parlement vragen aan de Europese Commissie over het burgerinitiatief 'My Voice, My Choice'. De initiatiefnemers willen de Commissie vragen om abortustoerisme in de EU te financieren. ◀

7 oktober gemist, Amnesty International?

In het Europees Parlement reageerde Bert-Jan Ruissen verbolgen over de presentatie van Amnesty International over Gaza. Amnesty sloeg Hamas en 7 oktober zelfs helemaal over. Een video van het debat is te zien via YouTube. ◀

SGP-tasjes

Met een kofferbak vol tasjes vertrok Chris Stoffer in de Week van het Christelijk Reformatisch onderwijs naar de Eben-Haëzerschool in Scheveningen. Stoffer werd hartelijk ontvangen, sprak met de leerlingen van groep 8 en beantwoorde tal van goede vragen. ◀

Wolf

Het wolvenbeleid faalt voor mens en vee. Het is dus hoog tijd om in te grijpen! André Flach presenteerde daarom een actieplan. Er is meer lef nodig om probleemwolven aan te pakken, waarbij de mogelijkheid tot afschot geen taboe mag zijn. Ga voor meer informatie naar [SGP.nl](https://sgp.nl). ◀

Ordevoorstel

Senator Schalk doet het ordevoorstel om stemmingen over een wetsvoorstel naar aanleiding van een Europese richtlijn over de minimumlonen. Hij wilde eerst volstrekte duidelijkheid hebben over de vraag of Europa bevoegd is om invloed te hebben over de Nederlandse minimumlonen. De Eerste Kamer steunde het ordevoorstel, dus de stemmingen zijn uitgesteld. Schalk: "Wij gaan graag zelf over onze eigen lonen". ◀

Btw

Het kabinet wil het btw-tarief verhogen van 21% naar 21,4%. "Slecht plan", zegt Chris Stoffer. "De SGP zit er niet op te wachten om nu alles voor iedereen duurder te maken. Boodschappen en benzine zijn al duur genoeg. De SGP wil slimme keuzes in de btw-verdeling om gezinnen tegemoet te komen. Als gezinnen er in de btw-verdeling te bekaaid vanaf komen, kan de SGP dat niet dragen." ◀

Blijf op de hoogte van het **politieke** nieuws met onze podcastserie

Bellen met Den Haag

Elke maandag belt Arno Lagendijk met politiek redacteur Jakko Gunst. Jakko praat de luisteraar wekelijks bij over de landelijke politiek.

rd
reformatisch
dagblad

ZOEK JE NOG EEN LEUKE (BIJ)BAAN?
NEEM EEN MIDDAGWIJK BIJ JOU IN DE BUURT!

'Meestal zie ik de gezichten van de mensen opklaren als ze weer de krant zien.'

Harmen

WIE BEZORG JIJ EEN
GLIMLACH?

Houd je van de buitenlucht en ben je niet bang voor een beetje tegenwind? Dan is dit de bijbaan die je zoekt. Een uurtje per dag op de fiets levert meer op dan je denkt!

 **erde media
groep**
distributie & bezorging

 Meer info?
erde.nl/bezorgen

BEDRAG PER LEERLING BETAALD uit tal van budgetten

Wat kost een leerling? Dat lijkt een makkelijke vraag, maar het antwoord is nog niet zo eenvoudig te geven. Naast de verschillen die er zijn tussen primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO), middelbaar beroepsonderwijs (MBO), hoger beroepsonderwijs (HBO) enzovoorts zijn er binnen iedere vorm van onderwijs verschillende geldstromen te onderscheiden.

DOOR JAN-WILLEM DE LEEUW MSC
COLLEGE VAN BESTUUR VGS

Eerst geven we de meest basale cijfers van het PO weer, vervolgens gaan we kort in op de verschillende geldstromen, om te eindigen met een conclusie.

In Nederland ligt de gemiddelde schoolgrootte rond de 230 leerlingen. Een gemiddelde basisschool in het regulier onderwijs ontvangt in 2025 ongeveer 6.500 euro per leerling. Daarnaast is een vast bedrag per zelfstandige vestiging beschikbaar van ongeveer 117.500 euro. Hiermee komt het totale bedrag gemiddeld op ruim 7.000 euro per leerling.

ACHTERSTANDSINDICATIE

Er zijn andere factoren die van invloed zijn op de te ontvangen bekostiging. Zo krijgt een kleine school extra toeslag om vaste kosten te kunnen dekken. Ook kan er incidentele bekostiging worden ontvangen bij tussentijdse groei én hebben scholen soms een achterstandsindicatie of zijn er leerlingen met een bepaalde achtergrond waarbij er recht ontstaat op meer bekostiging. De geldstromen van het speciaal onderwijs zijn weer substantieel anders en hoger dan de reguliere bekostiging in het PO. Hier wordt immers gewerkt met kleinere groepen en meer inzet van

onderwijsondersteunend personeel. Aanvullend komen scholen de laatste jaren regelmatig in aanmerking voor extra subsidies of gemeentelijke bijdragen. Ook ouderbijdragen verschillen per school of bestuur.

BATEN

De vraag "Wat kost een leerling?" is dus niet zo simpel te beantwoorden. Schoolbesturen besteden de ontvangen gelden aan hun leerlingen. Je zou dus kunnen stellen dat gemiddeld de baten even hoog zijn als de kosten. Is er meer geld beschikbaar, dan zal een school ook meer geld besteden aan het onderwijs. Hierbij gaan we uiteraard voorbij aan het feit óf en hoe je dat anders in zou kunnen richten waardoor de kosten lager/hoger uit zouden kunnen vallen. Gemiddeld kost een leerling dus minimaal 7.000 euro per jaar. In sommige gevallen loopt dit op tot meer dan 30.000 euro per leerling.

INVESTEREN

Hooguit bij benadering lukt het dus om de 'kosten' per leerling globaal weer te geven. De 'baten' per leerling zijn al helemaal niet te berekenen. Wel is zo'n beetje iedereen het erover eens dat investeren in onderwijs altijd loont, dat

WAT KOST EEN LEERLING?

We leven in een bevoorrecht land. De overheid geeft jaarlijks een geldbedrag per leerling aan een school. Soms is het goed om jezelf bewust te zijn van het voorrecht dat dit zo geregeld is in ons land. Maar als je je dan afvraagt: hoeveel kost het onderwijs eigenlijk, oftewel: wat kost een leerling? Dan is het woord aan de onderwijsexperts.

de samenleving daar altijd baat bij heeft. Ook is zo'n beetje iedereen het erover eens dat bezuinigen op onderwijs, zoals dit kabinet doet, dus *penny wise, pound foolish* is. Er wordt dus alleen gelet op de 'winst' van tijdelijke bezuinigingen en men vergeet daarbij het verlies dat daardoor op de lange termijn ontstaat. ◀

Partijdag 2025

In 2025 hopen we onze jaarlijkse algemene ledenvergadering te houden op **zaterdag 24 mei 2025**.

Tijdens de partijdag wordt er afscheid genomen van Menno de Bruyne. Na afloop is er gelegenheid hem de hand te schudden tijdens een receptie.

- **Locatie:** NBC Congrescentrum
- **Tijd:** 9.30-13.00 uur (aansluitend is er een lunch)
- **Aanmelden** van afgevaardigden loopt via de afdeling of kiesvereniging. Bent u lid en wilt u zich als belangstellende aanmelden, dan kunt u mailen naar info@sgp.nl.
- Deelname aan de partijdag is **gratis**.

BERT-JAN RUISSSEN ORGANISEERT:

SGP EUROPA ZOMERSCHOOL

🕒 22 en 23 juli 2025

📍 Europarlement, Brussel

**VOL = VOL
slechts 90
plaatsen!**

Voor-inschrijving SGP Europa Zomerschool 2025 geopend!

"Het moet van Brussel", "Nexit?" "Wat doet de SGP in het Europarlement?"

Wil je ook meer weten hoe de EU werkt, wat het doet voor Nederland en waarvoor de SGP zich inzet in het Europarlement?

Ontmoet vele deskundige sprekers van het Europarlement, de Europese Commissie, lobbybureaus, Brusselse journalisten & meer! Met rondleiding Europarlement en bezoek Europese Commissie.

Ruissen regelt:

- Dubbeldekker van Utrecht naar Brussel
- Diner nabij de Grote Markt
- Een hotelkamer

AANMELDEN

WETHOUDER OF BURGEMEESTER WORDEN?

Komend voorjaar organiseert de SGP informatie-bijeenkomsten rondom het wethouderschap en burgemeesterschap (zie ook pagina 25 van dit nummer). Is het wethouderschap of burgemeesterschap wat voor u? Kom het ontdekken en meldt u nog tot 28 februari aan via bsv@sgp.nl.

Van de redactie

Dit is de laatste editie in de oude huisstijl. De nieuwe uitgaven worden ontworpen door Treffend & Co.

Een nieuwe editie van De Banier staat gepland om te verschijnen op donderdag 27 maart 2025. De kopijdatum daarvoor is 28 februari. De daaropvolgende uitgave staat gepland voor donderdag 24 april.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen naar de toekomst geldt de voorwaarde van Jakobus: 'Deo volente'.

OOK IN GESPROKEN VORM VERKRIJGBAAR

BRILLE.NL LEESBUTLER.NL TESTJESTEM.NL

De CBB zet **De Banier** en andere lectuur om in verschillende leesvormen (gesproken vorm, grootletter en braille). Zo kunt u blijven lezen, ook als het zicht minder wordt.

Kijk op www.leesbutler.nl of vraag onze catalogus aan via de klantenservice (klantenservice@cbb.nl / 0341-565477).

Paul Krugerweg 39, 3851 ZH Ermelo • www.cbb.nl

De Banier in audioformaat

Wanneer u *De Banier* in een andere leesvorm wilt ontvangen, kunt u dit doorgeven via administratie@sgp.nl of bel 010-7200770. Wij regelen dat dit wordt doorgegeven aan de CBB.

Dit geldt ook als u deze leesvorm wilt beëindigen.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1 en 12 (SGP-tasjes): door Peter Brugmans
Pagina 7 en 8: door Hanno de Vries
Pagina 15: beeld VGS
Pagina 16 (Partijdag): door Cees van der Wal
Pagina 18 en 19: beeld Edu-World
Pagina 25: bron kaartje burgemeester worden.
politiekeamtsdragers.nl

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl.

AGENDA

ZATERDAG 1 MAART

269e samenzanguur

'Nederland tot leven brengen'

Diederik van Dijk

19.30 uur | Ede, Grotestraat 58, Oude Kerk

WOENSDAG 19 MAART

Tijdrede SGP Beekbergen

Ds. J. Janse

19.30 uur | Beekbergen, Ruitersmolenweg 29, geb. GG

WOENSDAG 26 MAART

Tijdrede SGP Yerseke

Ds. W. Mouw

19.30 uur | Yerseke, Steeweg 37, geb. GG

DONDERDAG 27 MAART

Tijdrede SGP Scherpenisse

Ds. A.A. Brugge

19.30 uur | Scherpenisse, geb. GG

VRIJDAG 28 MAART

Ledenvergadering SGP Waarde

Menno de Bruyne

20.00 uur | Waarde, Meezeweg 2a, Adullamkerk

WOENSDAG 2 APRIL

Tijdrede SGP Hardinxveld-Giessendam

Ds. J.J. Hoogerbrug

19.30 uur | Hardinxveld-Giessendam, geb. GG

WOENSDAG 14 MEI

Tijdrede SGP Neerijnen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur | Waardenburg, geb. GG

ZATERDAG 21 JUNI

SGP-familiedag Apenheul

Apeldoorn

RECTIFICATIE

In de vorige editie van *De Banier* staat op pagina 12 dat er een amendement is aangenomen in de Eerste Kamer. Dit gaat echter over een motie. De Eerste Kamer heeft geen recht van amendement.

TEGEN WIL EN DANK EEN SPIL IN HET VERZET TEGEN EEN SLECHTE WET

Interview met Bert Kalkman

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Het is vrijdagavond, half acht. Bij het naar voren lopen in een zaal van de Boazkerk verman ik mezelf. "Het is maar een gewone jeugdverenigingsavond, zoals al die avonden hiervoor. Ja, de inspectie kijkt nu mee, maar we hebben niets te verbergen. Start met een goede eerste zin en kijk ze aan, zoals je normaal doet. Daarna loopt het wel."

“Goedenavond, jongens en m... uh, goedenavond, allemaal. (*Dat is veiliger, want ik weet niet waar ze allemaal op controleren.*) Fijn dat jullie er allemaal zijn. We hebben een gastspreker in ons midden. Zij zal ons iets vertellen over het thema dat jullie al in het kerkblad hebben kunnen lezen: ‘Anders geaard, wat nu?’ Ook een welkom aan inspecteur De Mol. Hij komt vanavond een tijdje met ons meeluisteren...”

SPIL IN HET VERZET

Zoals u zult begrijpen, is dit niet uit het leven, maar uit de fantasie gegrepen. Maar toch, denk even mee. Op welk moment gaan we ons achter de oren krabben over het voorstel voor een Wet toezicht informeel onderwijs? Iemand die de komst van deze wet niet wil afwachten, maar een tegenstem orkestreert, is Bert Kalkman. Hij kwam in de achterliggende tijd geregeld in het nieuws als voorman van het verzet tegen deze wet. Bert Kalkman is bestuursvoorzitter van het IKC (Stichting Interkerkelijk Kenniscentrum). Hoe is hij in deze positie gekomen? “Rond 2023 werden we benaderd door het Ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Zij wilden graag in gesprek met vertegenwoordigers van informeel onderwijs in Nederland. Omdat wij een interkerkelijk orgaan zijn, kwamen ze onder meer bij ons uit. Wij gingen daar constructief op in, ook al was het tegen wil en dank. IKC is er immers om het Evangelie te verspreiden onder kinderen en jongeren. We zijn geen lobbyorganisatie, geen politieke club, maar een goed doel. We zijn er dus zeker niet op uit om ons geld aan dit soort zaken te besteden. Maar, we nemen deze verantwoordelijkheid op ons en proberen jeugdwerkorganisaties en zondagschoolbonden zoveel mogelijk aangehaakt te krijgen. Wij hebben ons verantwoordelijk gevoeld voor de 800 kerken die bij het IKC zijn aangesloten.”

Waarom en waarover wilde het ministerie contact?

“Onderwijsminister Dekker uit het toenmalige kabinet-Rutte IV wilde contact over een drietal zaken:

- Het goed regelen van een VOG, een Verklaring Omtrent het Gedrag. Nou, dat vinden wij ook belangrijk. Dat moet goed geregeld zijn. Prima.
- Daarnaast wilden ze ook een gesprek over de kwaliteit van het informeel onderwijs. Daarvan zeggen wij dat we ons constructief willen opstellen en met hen samen willen nadenken over wát dan die kwaliteitsnorm is.
- Het derde gespreksonderwerp is het toezicht op het informeel onderwijs. Daarover hebben wij van meet af aan duidelijk gecommuniceerd: ga deze grens niet over, want dan moeten wij hiertegen in actie komen.”

EEN SLECHTE WET

Waarom is dat een grens die niet overschreden mag worden?

“Het gaat bij deze wet om een controle van de gewone Nederlander. Ik ben een normale burger. Ik werk hier hard en probeer een positieve bijdrage te leveren. Je gaat als Nederlandse overheid je burgers toch niet met zoveel wantrouwen bejegenen, dat je zegt: eens kijken of jullie staatswelgevallige dingen vertellen? Dat druist in tegen zoveel kernwaarden van Nederland, die we *nota bene* ook nog hebben vastgelegd in onze Grondwet, omdat we ze zo fundamenteel vinden. Het intreden in het privé domein, de opvoeding van onze kinderen, de vrijheden van godsdienst en onderwijs... Die grens overschrijden, deden we nooit.”

Je zou toch zeggen als er zoveel grondrechten worden aangetast dat de overheid vanzelf zal inzien dat dit een heilloze weg is...

“De les is hier dus: geloof de overheid niet op z’n blauwe ogen. De ideologische verblindheid die is ingezet bij kabinet-Rutte IV is overgenomen door het huidige kabinet, waarin dezelfde *liberale* VVD meedoet.”

HET VERZET

En daarom zijn jullie een petitie gestart als tegengereactie?

“Ja, toen we met alle organisaties waarmee we in contact stonden de

unanieme conclusie hadden getrokken dat de grens was overschreden, omdat de staatssecretaris de wet in werking wilde laten treden, zijn verschillende stappen gezet. We hebben opgeroepen om te reageren op de internetconsultatie die de overheid openstelde. Hierop zijn duizenden reacties gekomen. Daarnaast hebben we namens onze tien jongerenorganisaties een petitie opgesteld die ruim 57.000 keer is ondertekend. Ook andere organisatie(koepel)s zetten een petitie uit en zodoende kregen we meer dan 100.000 handtekeningen die we aan de onderwijscommissie van de Tweede Kamer hebben aangeboden. Daarmee willen we laten weten dat deze wet slecht is voor Nederland.”

Hoe werd de petitie ontvangen?

“De reactie uit de Kamercommissie van onderwijs was positief. Deze petitie vonden men onderscheidend, omdat de boodschap helder is en ook het hart raakt van de democratie.”

Hoe nu verder?

“Het is nu afwachten welk effect de petitie heeft en of de wissel weer wordt teruggezet. In elk geval zijn wij opgestaan, en hebben we actie ondernomen. Het zou toch niet zo zijn dat mijn kleinkinderen tegen mij zouden zeggen: ‘Opa, hoe kon dit gebeuren? Waarom hebben jullie niets gedaan?’ Deze wet gaat iedereen aan en het gaat om de toekomst van onze toekomstige generaties.” ◀

MEER LEZEN?

Bert Kalkman vertelt op [sgp.nl](#) verder over...

- het belang van een gemeenschappelijk front;
- de lessen die de geschiedenis ons leert als we bepaalde grenzen oversteken;
- de volgende stap;
- *et cetera.*

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, **T** +31 (0)73 599 20 93, **E** info@quiks.nl

Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

DE LINGESTAETE
VASTGOEDONTWIKKELING

Vastgoed financiering

Specialist in financieringen v.a. €5mln

(€100k - €100mln | tot 85% LtV | gratis taxatie!)

Wij financieren o.a. zorginstellingen

Zoekt u een solide geldbelegging in
zorgvastgoed? Investeer dan mee!

Voor een vermogende partij zoeken wij:

Grondposities Ontwikkellocaties

Neem contact op met Leendert van de Weerd
Lvandeweerd@delingestaete.nl

De Lingestaete BV

www.delingestaete.nl

Tel. 06-18 16 80 92

Christelijk onderwijs EN EUROPA

Vaak wordt gedacht dat Europa en onderwijs niets met elkaar te maken hebben. Formeel is het juist dat onderwijs géén competentie is van Europa. Echter, het is vrij eenvoudig duidelijk te maken dat er wel degelijk sprake is van Europese invloed. Die invloed is niet louter negatief, want Europa stimuleert kwalitatief onderwijs en bestrijdt achterstand bij rekenen, taal en digitale vaardigheden.

DOOR PIETER MOENS

ALGEMEEN BESTUURSLID BIJ SGP-INTERNATIONAAL

De afzonderlijke lidstaten worden gerespecteerd in hun onderwijsvrijheid en inrichting daarvan. Op Europees niveau zullen meer richtlijnen worden opgesteld waar iedere lidstaat geacht wordt deze toe te passen c.q. te respecteren. De Europese Commissie is de enige instelling die wetsvoorstellen mag doen.

Dit neemt niet weg dat het Europese Parlement wel haar ambities heeft en zich daar sterk voor maakt. Eén van die ambities is: de EU moet meer te zeggen krijgen over onderwijs.

Indirecte lijnen

Daarbij moet vooral gedacht worden aan hetgeen voorbereid wordt in de verschillende commissies van het Europese Parlement. Samengevat richt het EU-beleid zich door middel van deze commissies op:

- het bevorderen van de rechten van vrouwen, kinderen, minderheden en ontheemden, van gendergelijkheid en seksuele diversiteit;
- het verdedigen van burgerrechten, politieke rechten, economische rechten, sociale rechten en culturele rechten;
- het werken aan de ontwikkeling van een gedeelde Europese identiteit en gedeelde Europese waarden.

Spanning

Op een fors aantal onderwerpen ontstaat spanning. Denk aan de rechten van ouders versus de rechten van het kind. Hoe verhoudt de onderwijsvrijheid zich met het gelijkheidsdenken?

Actuele voorbeelden hiervan zijn:

- De rechten van ouders zijn onderwerp van gesprek. In kwesties van een minderjarig kind moeten ouders uit hun positie kunnen worden gezet om de rechten van het kind te borgen.
- Hate speech legislation; wetgeving omtrent 'haatzaaien'. Niemand wil haat ervaren of haatdragend zijn. Maar prediken ook de Bijbelse waarden haat? Raakt dit de kerk en de school via het toezicht op informeel onderwijs?

Presentie

Het bovenstaande illustreert dat ook het christelijk onderwijs in Europa te maken heeft met Europese richtlijnen. Sinds 2013 is er een netwerk van christelijke onderwijsorganisaties actief in Brussel om in gesprek met parlementsleden de positie van het christelijke onderwijs te markeren. Recent groeide dit door tot de European Alliance for Christian Education (EACE), een stichting om het christelijke onderwijs in beeld te houden op de Brusselse agenda.

Buitenlandse ontwikkelingen

Frankrijk: de christelijke scholen ontvangen geen rijkssubsidie. Mede om die reden weigert de regering toestemming te geven dat de christelijke scholen gebruik mogen maken van het Erasmus+-programma.

Duitsland: in Duitsland groeit het christelijk onderwijs. Deze groei heeft vooral te maken met ouders die zich zorgen maken over de genderideologie zoals deze op openbare scholen wordt gepromoot. De wetgeving is per deelstaat verschillend.

Verenigd Koninkrijk: veel christelijke scholen in Engeland zijn privéscholen. Zij ontvangen geen overheidssubsidie. Er is recent een nieuwe wet aangenomen waarin aangegeven wordt dat scholen belasting moeten gaan betalen over de ontvangen inkomsten. Financieel kan dit de doodsteek worden voor het christelijk onderwijs in Engeland.

GROEN + SGP = onderwijsvrijheid

Groen van Prinsterer

Dominee Kersten

DOOR JAN SCHIPPERS

DIRECTEUR WI-SGP

De pleitbezorger bij uitstek voor christelijk onderwijs in ons land is Willem Groen van Prinsterer (1801-1876). Zonder zijn niet aflatende inzet zouden er in ons land heel weinig christelijke scholen zijn. En reformatorisch onderwijs gefinancierd door de overheid zou een wensdroom zijn. De SGP zet zich ferm in voor het behoud van de onderwijsvrijheid. Die erfenis van Groen koesteren we. Maar laten we daarbij het doel dat hij beoogde niet uit het oog verliezen!

De allereerste 'School met den Bijbel' werd in 1841 opgericht door de kerkenraad van de Christelijk Afgescheiden Gereformeerde Gemeente te Amsterdam. Het was een zogenaemde diaconieschool die overheidssteun kreeg. Ouders die het niet zo breed hadden, konden hun kinderen ernaartoe sturen.

TROUWE BURGERS

Voor oprichting van een school was toen toestemming van de overheid nodig. In 1848 veranderde dat. Vooral aan de

liberale voorman J.R. Thorbecke danken we dat in de nieuwe Grondwet van dat jaar de vrijheid van onderwijs werd vastgelegd. Betekende dat het einde van de 'schoolstrijd'? Je zou denken dat de oprichting van christelijke scholen toen niets meer in de weg stond. Helaas bleek dat niet zo te zijn. Een belangrijke praktische belemmering was dat de ouders zelf de bekostiging van zo'n (bijzondere) school moesten opbrengen. Het Tweede Kamerlid Mackay uitte de verzuchting: "Geeft ons vrije scholen; wij

geven u verdraagzame Christenen, trouwe burgers, ware vaderlanders."

"HET IS VAN BELANG DAT
SGP'ERS DIT HOGERE DOEL
VOOR OGEN HOUDEN."

CHRISTELIJKE NATIE

In 1857 stelde minister Van der Bruggen een nieuwe onderwijswet voor. Daarin

stond dat het onderwijs de leerlingen 'christelijke en maatschappelijke deugden' moest bijbrengen. Vlees noch vis, zo vond Groen van Prinsterer die doelstelling. "Een verbloemde verloochening van het Kruis", was zijn messcherpe oordeel. Hij hekelde vooral het uitgangspunt van deze wet: de levensbeschouwelijke neutraliteit van de school. Onbestaanbaar, aldus Groen. Hij betoogde dat Nederland een christelijke natie is en om die reden heeft de overheid de plicht ervoor zorg te dragen dat de Bijbel op de openbare school een centrale plaats inneemt. Op dit punt kwam Groen in frontale botsing met Van der Bruggen, Thorbecke e.a. die een radicale scheiding aanbrachten tussen de opvoeding thuis en die op school. De opvatting dat geloof een privézaak is, was reeds toen duidelijk hoorbaar. Na een reeks lange debatten werd de onderwijswet toch aanvaard, zonder subsidie voor bijzondere scholen. Staande de vergadering legde Groen zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer neer. Zó fundamenteel was voor hem de wissel die toen werd omgezet.

"ZIJN IDEAAAL BLEEF ONVERANDERD: DE OPENBARE SCHOOL MET DE BIJBEL."

ONVERANDERD IDEAAAL

Vijf jaar later, in 1862 keerde Groen weer terug in de Kamer. Was hij toen veranderd van inzicht? Ja en nee. Zijn ideaal bleef onveranderd: de openbare school met de Bijbel. Maar nu de situatie was gewijzigd, bepleitte hij als beste alternatief een verruiming van de mogelijkheden om christelijke scholen op te richten. Zijn inzet wierp vruchten af, want het aantal bijzondere scholen nam zienderogen toe. Groen overleed in 1876. Hij maakt niet mee dat het kabinet-Mackay in 1889 subsidie voor de christelijke scholen regelde. Weer tien

jaar later besloot het kabinet-Kuyper tot de bekostiging van de salarissen van het onderwijzend personeel van bijzondere scholen. De gelijke financiering van openbaar en bijzonder onderwijs was vanaf toen een feit. In 1917 werd die in de grondwet vastgelegd (in de huidige grondwet gaat het om artikel 23).

ONDERWIJZER KERSTEN

Eén jaar later werd in Middelburg de SGP opgericht. Het onderwijs kon op warme belangstelling van ds. Kersten rekenen. Hij was immers onderwijzer geweest. In de lijn van het uitgangspunt van Groen van Prinsterer wenste de SGP een openbare school op gereformeerde grondslag. Toch staat er in het Program van Beginselen deze zin: "Het bijzonder onderwijs worde regel; het openbaar onderwijs slechts aanvulling." Ook richtte ds. Kersten de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs op en regelde dat deze scholen vanaf 1933 erkend werden als afzonderlijke richting. Dit lijkt in strijd met het uitgangspunt. Hoe zit dat?

PRAGMATISCHE KERSTEN

We zien hier dat de SGP onder leiding van ds. Kersten de pragmatische lijn volgde die Groen na 1862 (node) heeft gekozen. Kersten zei er nadrukkelijk bij dat hij de bijzondere scholen als een middel beschouwde, niet als het doel. Net als Groen beoogde hij een herkerstening van de samenleving, allereerst door het herstel van de Kerk der Hervorming in ons land. Zo'n herleving zal ook leiden tot realisatie van het achterliggende doel: christelijk onderwijs voor alle kinderen.

HOUDT HET DOEL VOOR OGEN

Vandaag de dag lijkt dat doel verder weg dan ooit. Toch mogen we ons niet van de principiële wijs laten brengen. Het is van belang dat reformatorische mensen - zéker SGP'ers - dit hogere doel voor ogen houden. Een School met de Bijbel in een dorp of wijk waar (vrijwel) alle kinderen uit de buurt naar toe kunnen gaan, is principieel te verkiezen boven een reformatorische school die maar

door een (beperkt) deel van de kinderen wordt bezocht. Als we doel en middel omkeren, werken we het secularisatieproces in de hand. We gedragen ons dan allesbehalve als geestelijke nazaten van Groen en Kersten.

"HET ZAL HEUS ZO'N VAART NIET LOPEN."

VEILIG IN REFOBUBBEL?

Op profetische wijze doorzag Groen dat achter het streven naar secularisatie (een staat, school en samenleving zónder Bijbel) een verlangen schuilt naar een andere 'staatsgodsdienst': het humanisme. Groen muntte hiervoor de term 'religie van het ongelooft'. Hierin wordt de verering van God ingeruild voor de verering van de mens (of de mensheid). Met de pretentie van neutraliteit. Groen voorzag dat het humanisme als 'staatsgodsdienst' op den duur uitloopt op achterstelling en zelfs vervolging van andersdenkenden. "Het zal heus zo'n vaart niet lopen", was de reactie toen. "Je moet niet overdrijven, want in ons land zijn we vrij om te geloven", zo klinkt het vandaag. Maar, zo vraag ik dan, waarom ervaren SGP-vertegenwoordigers op allerlei manieren ondemocratische druk tot aanpassing aan de meerderheid? En waarom wil de Tweede Kamer identiteitsverklaringen van reformatorische scholen verbieden? Ook krijg ik soms van (jonge) wetenschappers geen (openlijke) medewerking aan WI-projecten, omdat zoiets schadelijk kan uitpakken voor hun academische carrière. Het wetsvoorstel voor een 'catechisatiepolitie' is het jongste teken aan de wand... Je terugtrekken in de veilig geachte 'refobubbel' is wel het allerlaatste wat Groen en Kersten zouden bepleiten. Want dan doen we precies wat moderne liberalen als Yeşilgöz wensen. Op korte termijn voelt dat misschien goed. Doch bedenk waar het op den duur op uitloopt. ◀

Bekijk op YouTube

Beluister op Spotify

Een brug slaan!

In de podcast "Tussen Straat en Staat" nemen we je mee op een ontdekkingsstocht door de Nederlandse straten, waar we de mening van gewone mensen vragen over belangrijke thema's die ons allemaal aangaan.

In de podcast vanuit de Tweede Kamer in Den Haag geeft een van onze SGP-Kamerleden aan hoe de SGP werk maakt van het thema. Met deze combinatie van directe betrokkenheid en politieke duiding willen we een brug slaan tussen de burger en de Kamer. Ook proberen we bekende mensen en experts te betrekken.

Groen doen.

In deze aflevering stelt Wimke op straat de vraag:
Wat kiest u liever: de auto, of de fiets?

Laurens gaat met SGP-Kamerlid André Flach in gesprek over het onderwerp duurzaamheid.

"We moeten ons dit thema niet af laten pakken door linkse partijen. We hebben ook gewoon een opdracht hierin."

Laurens
Host

Wimke
Interviewster

André
Gast

sgpnieuws

tussen straat en staat

Een treffelijk werk

Wethouder zijn is niet alleen een baan, voor veel van hen voelt het als een roeping. Dienstbaar zijn aan de samenleving waarin niet het individuele belang, maar het welzijn van alle inwoners vooropstaat. Juist nu de druk op lokale bestuurders toeneemt en het takenpakket alsmaar groeit, is het belangrijk om de vraag te stellen: waarom doen SGP'ers dit werk eigenlijk?

MARTIJN DONSELAAR

COÖRDINATOR BESTUURDERSVERENIGING

De cijfers liegen er niet om. Recent werd nog duidelijk dat nog nooit zoveel wethouders vroegtijdig stopten. Vaak niet om politieke redenen, maar vanwege persoonlijke redenen en/of gezondheidsproblemen. Het onlangs uitgekomen rapport spreekt bijvoorbeeld veel van oververmoeidheid. De hoge druk en volle werkweken zijn voor menig een slecht vol te houden. Dit is niet alleen zorgelijk voor het lokale bestuur, maar ook voor de democratie. Immers: als zoveel (ervaren) wethouders stoppen, wie neemt dan deze belangrijke taak over en is dat dan goed voor de gemeente?

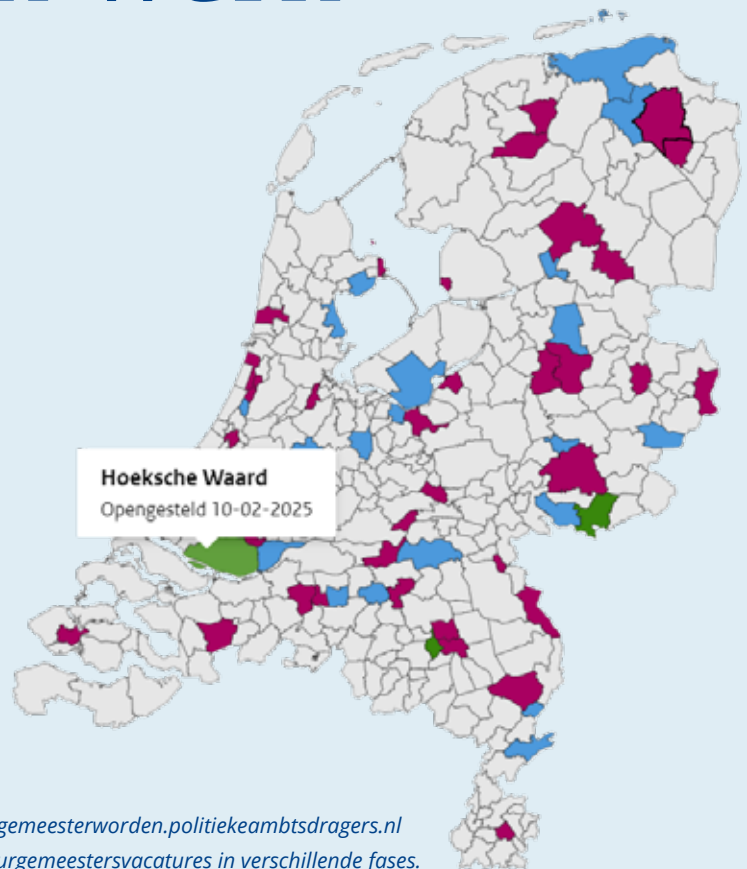
HALFVOL GLAS

Maar, het glas is halfvol. Tientallen SGP-wethouders doen hun werk met vreugde. Voor christelijke bestuurders – en in het bijzonder voor hen die zich vanuit de SGP geroepen weten – ligt hier bovendien een kans. Het wethouderschap is een positie waarin we iets van het christelijk geloof kunnen en mogen laten zien. Dienstbaarheid, naastenliefde en verantwoordelijkheid moeten zichtbaar worden in de praktijk en worden in het wethouderschap vaak metterdaad zichtbaar. Dat zit in eerlijk beleid,

zorgvuldige besluitvorming en een open houding naar mensen die het niet met ons eens zijn. Daarbij mogen we er ook bij stilstaan dat een SGP-wethouder er niet alleen voor staat, maar zich gedragen mag weten door het gebed en de steun uit de achterban. De wetenschap dat God door Zijn voorzienigheid deze wereld, dit land en al haar gemeenten bestuurt, onderhoudt en leidt, mag ons ook rust geven.

MAGER RESULTAAT

Over burgemeesters is recent niet een dergelijk rapport uitgekomen. Toch is het een 'teken aan de wand' dat het aantal sollicitanten op burgemeestersvacatures de laatste jaren gestaag is gedaald. Er wordt van alles aan gedaan om kandidaten te verleiden (met gelikte filmpjes over de prachtige gemeente waar ze dan komen te werken), maar regelmatig met een mager resultaat. En dat terwijl het burgemeesterschap een prachtig en betekenisvol ambt is. Vraag het 'onze' burgemeesters zelf maar!

Volgens burgemeesterworden.politiekeambtsdragers.nl zijn dit de burgemeestersvacatures in verschillende fases.

Kortom, er is alle reden om na te denken over een mooie rol in het openbaar bestuur. U hebt eerder al iets kunnen lezen over onze informatiebijeenkomsten rondom het wethouderschap en het burgemeesterschap. Hier krijgt u een goed beeld van beide rollen. Middels deze column wil ik u er nogmaals van harte toe oproepen het eens te overwegen en u voor deze bijeenkomst(en) aan te melden via bsv@sgp.nl. We hopen de bijeenkomsten komend voorjaar te houden. Opgeven kan nog tot 28 februari. ◀

KOMT U OOK?

Komend voorjaar organiseert de SGP informatiebijeenkomsten rondom het wethouderschap en burgemeesterschap.

Is het wat voor u? Kom het ontdekken en meld u voor 28 februari aan via bsv@sgp.nl.

WIJ ZOEKEN EEN JURIDISCH SECRETARESSE

24-40 uur

Veenendaal

bvd
advocaten

Meer info?

Ga naar: bvd-advocaten.nl/werken-bij-bvd

**'passend
advies
voor
ZZP-ers'**

**'eerlijk advies
voor particulieren'**

**'duidelijk
advies
voor het
MKB'**

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

| PARTICULIEREN

| MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60 , Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Het belang van de geesteswetenschappen: een Bijbelse en strategische noodzaak

In een tijd waarin de overheid stevig bezuinigt op het wetenschappelijk onderwijs, dreigen vooral de geesteswetenschappen het kind van de rekening te worden. Dit raakt niet alleen onze intellectuele traditie, maar ook de christelijke gemeenschap. Juist in deze tijd is kennis over cultuur, geschiedenis en religie essentieel. De Bijbel roept op tot wijsheid en inzicht (Spreuken 4:7) en de geopolitieke en morele uitdagingen van deze tijd vragen om een diepgaand begrip van de wereld.

› Door Emma Bosma Voorzitter commissie onderwijs SGP-jongeren

Een Bijbelse roeping

De Bijbel leert ons dat kennis en wijsheid onmisbaar zijn. Hosea 4:6 waarschuwt dat een volk te gronde gaat door een gebrek aan kennis. Christenen hebben de verantwoordelijkheid zich te verdiepen in de wereld. De geesteswetenschappen helpen ons om de invloed van het christelijk geloof in de geschiedenis te begrijpen en toe te passen op hedendaagse vraagstukken. Theologie, filosofie en geschiedenis laten zien hoe de kerk door de eeuwen heen standhield te midden van vervolging en seculiere druk. Bezuinigingen op deze vakgebieden ondermijnen niet alleen de intellectuele onderbouwing van ons geloof, maar ook de basis voor een Bijbelse visie op maatschappij en overheid.

Geopolitieke uitdagingen en nationale veiligheid

De wereld wordt steeds complexer. China investeert miljarden in technologie en onderwijs, de Verenigde Staten worstelen met sociale en morele verdeeldheid, en het Midden-Oosten blijft een brandhaard. Zonder kennis van de culturele en religieuze achtergronden van deze regio's worden wij als Nederland kwetsbaarder. De Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) heeft in een recent rapport benadrukt dat diepgaand inzicht in wereldwijde ontwikkelingen cruciaal is voor onze nationale veiligheid. Marginalisering van geesteswetenschappen verzwakt onze positie op het wereldtoneel en maakt ons blind voor toekomstige dreigingen.

Moreel besef en christelijke principes

Naast geopolitieke impact beïnvloeden geesteswetenschappen ons moreel besef. In een tijd van relativisme is kennis van onze christelijke

wortels onmisbaar. Universiteiten zouden geen bolwerken van seculier denken moeten zijn, maar plekken voor kritische reflectie op de fundamenteën van onze maatschappij. Abraham Kuyper richtte de Vrije Universiteit op om wetenschap en geloof te verbinden. Hoe pijnlijk is het dat juist deze universiteit afstand neemt van haar christelijke wortels!

De reformatorische filosoof Herman Dooyeweerd waarschuwde voor een samenleving waarin wetenschap wordt gereduceerd tot economische waarde. Hij stelde dat elke wetenschap een door God gegeven rol heeft en dat het academische landschap niet mag buigen voor utilitaire of postmoderne ideologieën. Juist nu de universiteiten zich steeds vaker richten op genderstudies en diversiteit, is een christelijk gefundeerd academisch milieu noodzakelijk.

Als SGP-jongeren roepen wij op tot herwaardering van de geesteswetenschappen. Dit is geen elitair pleidooi maar essentieel voor de toekomst van ons land. Laten we opkomen voor een academisch klimaat dat recht doet aan onze christelijke roeping en de uitdagingen van deze tijd. Kennis verheft immers een volk.

Hou Brussel buiten onze scholen

Brussel moet niet ons de les lezen, zeggen we als SGP in het Europees Parlement. En als het gaat om onderwijs is dat letterlijk bedoeld. Want de EU wil via een achterdeurtje wel degelijk onze scholen beïnvloeden. Concreet: klimaatlessen en 'inclusief onderwijs' stimuleren.

DOOR BERT-JAN RUISSEN

LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT

bepalen. Terecht, vindt de SGP. Landen zijn te verschillend, met hun eigen culturen en wensen. Nederland is best uniek wat betreft onze eigen christelijke scholen.

Toch probeert Brussel een vinger op te steken over ons onderwijs. Het begon vijf jaar geleden met vrijblijvende doelen, onder de titel "Europese Onderwijs Ruimte". Bijvoorbeeld dat 96 procent van jonge kinderen naar voorschoolse opvang zou moeten. En dat 85 procent van de 15-jarigen goed moet zijn in wiskunde en begrijpend lezen.

Maar het gaat verder: Kinderen zouden klimaatlessen moeten krijgen om zich groener te gedragen. 'Gendersensitiviteit' en het smeden van een 'Europese identiteit' zijn ook belangrijke doelen: door lessen over de EU-eenwording en Europese waarden zouden de kinderen zich Europeaan moeten gaan voelen... Wat dat ook mag zijn.

IDENTITEIT

De SGP vindt dit allemaal veel te ver gaan. De Europese Unie moet buiten onze klaslokalen blijven.

Ons onderwijs mag niet onder druk komen te staan.

We verzetten ons tegen drang of dwang naar een eengemaakt EU-onderwijs, zeker als dat gepaard gaat met seculier-liberale waarden.

Veel ouders kiezen bewust een school waarvan de identiteit aansluit bij het gezin thuis. Die vrijheid moet blijven bestaan.

Hooguit mag de EU neutraal een helpende hand bieden. Denk aan studenten die tijdelijk willen leren aan een universiteit over de grens (het zogeheten Erasmusprogramma). Of om diploma's te erkennen in het buitenland.

Scholen die willen onderwijzen over de EU moeten dat vooral doen, maar het mag geen plicht worden. En Brussel mag zeker niet de inhoud en waarden voorschrijven.

Onze christelijke scholen houden hun vrijheid hoog in het vaandel. Dat moet zo blijven. Alleen zo kunnen we onze eigen waarden behouden en doorgeven. ◀

"TEGEN
DRANG OF
DWANG NAAR
EENGEMAAKT
EU-ONDER-
WIJS"

Lesgeven is al moeilijk genoeg. Kennis overbrengen én orde houden in een klas met gemiddeld 23 à 24 kinderen. En dan alle formulieren, doelen en documenten van het ministerie.

Het is dus ongewenst dat ook Brussel over de schouders meekijkt. De EU is zelfs niet eens bevoegd om ons onderwijs te regelen: ieder land mag dat zelf

Nervositeit op de SGP-burelen. Menno zal toch hopelijk niet...? Ja, dat doet hij wel. Lees maar.

Scheepke

Op zaterdag 8 februari was ik samen met mijn vrouw op Urk. Niks bijzonders natuurlijk, want een SGP'er op Urk is een volstrekt natuurlijk verschijnsel, net zoals een scholletje dat is in de Noordzee en piepers dat zijn in klei van Flevoland. Maar het was toch ook weer wél een beetje speciaal. Ik was daar namelijk ter gelegenheid van mijn afscheid van de SGP, dat wil zeggen: mijn pensionering.

Dat zit zo.

In totaal wordt mijn afscheid maar liefst vijf keer gevierd. Een beetje raar is dat, maar goed, ik ben ook een beetje raar. Ik heb bijvoorbeeld ook acht keer het láátste Rondje Binnenhof gelopen. Er waren er die dachten dat dat een slimme verkooptruc was om zó meer aanmeldingen te krijgen, maar ik spreek dat met klem tegen. Het kwam omdat het Rijksvastgoedbedrijf de sluitingsdatum van het Binnenhof acht keer heeft uitgesteld.¹

KLOOSTERKERK

Vijf afscheiden dus. Het begon in 's lands vergaderzaal met een korte speech door Mijnheer de Kamervoorzitter, Martin Bosma himself. Daarna volgde in de Haagse Kloosterkerk het adieu van mijn journalistieke en politieke 'relaties'. In december was er het afscheid van de SGP-fractie in de Tweede (en Eerste) Kamer in een etablissement vlak bij het Binnenhof. Eén heb ik er - bij leven en welzijn! - nog tegoe: voor alle ruim 200.000 SGP'ers op de Partijdag: 24 mei.

En op 8 februari was er dus ook een vaarwel op Urk. Een paar SGP-Urkers onder leiding van (oud-) gemeentesecretaris Rien Bogerd staken eind vorig jaar de koppen bij elkaar toen ze hoorden dat mijn Haagse tijd erop zit. Het was ze opgevallen dat ik er in de afgelopen

40 jaren ettelijke keren blijk van had gegeven iets te hebben met land- en vissermannen.

Dat klopt.

Boerenzoon hè. Opgegroei in een vredig Zeeuws boerendorpje aan de boorden van de Oosterschelde. In 1961 kwamen daar aardig wat vissers bij, de meeste uit Arnhem - ze moesten daar weg omdat als onderdeel van de Deltawerken het Veersche Gat was afgedamd en de schepen geen open verbinding meer hadden met de Noordzee. Ik hoor hun vissersklompen nóg op de keien, als ze in de nacht van zondag op maandag een paar minuten na 00.00 uur scheep gingen in de vissershaven.

CRESCENDO

Urk heeft eveneens een speciaal plekje in m'n hart door m'n lieve moeder. De achterkamer van mijn ouderlijk huis aan de Havelaarstraat in Colijnsplaat bevond zich onder mijn slaapkamertje. Met muziek had m'n moeder niet zoveel, maar wél met Urker mannenkoren. Eén langspeelplaat was haar favoriet: die van Crescendo, met Teun Schenk als solist. Hoe vaak ik ingeslapen ben op de klank van liederen als 'Jezus, Die mijn ziel bemint' en 'Zwijg, wees stil', weet ik niet, maar ik kan ze nog dromen... Tedere herinneringen die ik dankbaar koester.

Mijn vrouw en ik hebben enorm genoten van de geweldige cultuur-

historische wandeling en elfstegentocht op de Urker 'bult' door m'n geweldige collega-gids Meindert Schreuder, van het bezoekje aan de bevlogen Krijn de Jong en zijn vrouw (bekaamd o.a. van zijn rondleidingen in Amsterdam bij 'Tot Heil des Volks'), en van de vis van Jelle.

Op het eind van onze ontvangst heb ik niet verheeld dat ik ook wel eens het nodige te stellen heb gehad met Urk. Met name tijdens de 'visserijaffaire', waarbij was gebleken dat de papieren werkelijkheid niet altijd spoorde met de échte werkelijkheid op de vismijnen. Ik ga geen oude vissen uit de zee halen, maar baas Bas en ik moesten dan wel eens schipperen tussen loyaliteit aan het bevoegd gezag en de vissermannen.

Het afscheid ontroerde. Zingend zoals alleen Urkers kunnen zingen, ging eenieder weer zijns weegs.

*'t Scheepke onder Jezus' hoede,
Met de kruisvlag hoog in top,
Neemt als arke der verlossing
Allen, die in nood zijn, op.
Al slaat de zee ook hol en hoog
En zweept de storm ons voort,
Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord,
En 't veilig strand voor oog.* ◀

¹ Hebt u ook allemaal gelezen dat de renovatie van het Binnenhof wéér langer gaat duren en véél meer gaat kosten? En wie voorspelde dat ook alweer???

ontwerpbureau

**kwaliteit en
vakmanschap**
van ontwerp tot bouw

gooisch

interieur

kempisch

AA+ ontwerpbureau bv | Berkenwoude | Elspeet | Marinus Weijers | www.aa-plus.nl

met
aandacht
gemaakt

WIM VAN WOLFSWINKEL

250+ inspirerende projecten op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld

**Specialist in montage
van composiet en
dak- en wandbeplating**

AGRARISCH

RENOVATIE

UTILITEIT

Meer projecten bekijken?

www.hardeman-vanharten.nl

Hardeman | van Harten
Dak & wandbeplating

COLOFON

REDACTIE

E debanier@sgp.nl

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
C. van Beek, mw. W. de Jong
en drs. J.A. Schippers

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum
E jwvanberkum@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE

T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

BESTUURDERSVERENIGING

E bsv@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

T 010 - 720 07 85
E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

T 010 - 720 07 80

E beleidscoördinator@sgpj.nl

EERSTE KAMER

Binnenhof 22, 2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00
E sgp@eerstekamer.nl

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu
I eurofractie.sgp.nl

SGP INTERNATIONAAL

E internationaal@sgp.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

E finadmin@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

VORMGEVING

De Groot - grootsgedrukt.nl
I grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden
en tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

Zonde

Zonde is een Bijbels kernwoord, net als genade. Ze kunnen niet zonder elkaar. Wat als in de gereformeerde gezindte niet meer een besef van zonde zou leven? Dan raakt het principe van de genade uit het zicht.

Als een begrip belangrijk voor je is, zal dat ook merkbaar zijn. Zonde is overtreding van Gods gebod, missen van het doel dat Hij aan ons leven heeft gesteld. Wie oprecht zijn zonde beseft, heeft verdriet over wat Hij God heeft aangedaan. Dan zoek je naar Gods genade om Jezus' wil. De beleving van zonde is heel persoonlijk; ten diepste een zaak tussen God en mijn hart. De ernst ervan maakt bescheiden in wat je er tegen anderen over zegt.

ZONDEBESEF UITEN

Maar dan is ook een andere vraag belangrijk. Hoe komt wat wij van zondebesef uiten over op onze omgeving? Dat is altijd een tamelijk ingewikkelde vraag, zeker als de omgeving -overwegend - niet kerkelijk is.

WAARDEVERLIES

Het begrip zonde heeft in het algemeen een negatieve klank. Vandaag de dag zal het in veel gevallen worden verbonden met verspilling. Bij verspilling komt iets niet tot zijn waarde. Dit is een heel begrijpelijke gedachtegang. De betekenis van doel missen komt daardoor dichterbij. In deze lijn staat ook de betekenis van zonde als overtreding van Gods gebod. Politici zullen -als dienaren van een wetgevende macht- kunnen aanvoelen hoe ernstig dit is.

Zonde in de betekenis van schuld staat ver bij de mensen vandaan. Via onze hypotheek hebben we hogere schulden dan ooit. Maar we leven alsof alles ons volledig eigendom is. Het tekent de schijnwelvaart en zieke zelfvoldaanheid van onze tijd. Hoe groot is dan wel ons tekort bij God? Het zal veel wijsheid vragen om dit goed over te brengen.

RELATIE

Want er komt nog iets bij. Deze dingen zijn verbonden met relatie. Maar in het leven van de meeste Nederlanders is God afwezig. Meer dan ooit zullen we moeten beginnen met het present stellen van God.

VOORLEVEN

Daarvan geldt: hoe eenvoudiger, hoe beter. God is zo groot, zo heilig en goed. Wie ben ik dat ik Hem steeds verdriet doe met mijn tekort? De verborgen omgang met God is onmisbaar om Zijn grootheid en de ernst van de zonde voor te leven. Christus is zo'n goede Zaligmaker. Ik heb Hem zo nodig. Want Hij alleen verlost van de zonde. ◀

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- › Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiter
- › Woningverhuur hypotheek
- › Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- › Hypotheek zonder verzekering
- › Overwaarde hypotheek voor 60+

**Onafhankelijk
advies**

**Verantwoord
en voordelig**

**Deskundig
en oplossingsgericht**

klanten beoordelen ons met een **9,4**

Hypotheken | Verzekeringen | Financieringen
Bel **0342 - 42 16 53**

DE BANIER

#3 / APRIL 2025 / JAARGANG 104

EEN POLITIEKE FILOSOFIE VOOR DE SGP

Tijs van den Brink

**“HEB DE MOED TE
STAAN VOOR JE
OVERTUIGING”**

Je werk: **Dienen** of **verdienen?**

Vier weken inspiratie:
Christen in je werk

Ontdek praktische manieren om je geloof zichtbaar te maken op de werkvloer. We sturen je drie keer per week een podcast, inspiratie of inzicht.

Begin nu en ontvang vier weken lang gratis inspiratie!

Meld je aan op

www.rmu.nl/christeninjewerk

 www.rmu.nl
 0318 - 54 15 00
 info@rmu.nl

RMU

SAMEN
WERKT
BETER

En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt.

2 Petrus 1 vers 19a

DS. R.W. MULDER
Driebruggen

De Bijbel als kompas en als norm

Wat is typerend voor de SGP? Wat zou als eerste naar voren moeten komen als iemand over de SGP spreekt? Dat er bij de SGP geen sprake is van gedraai, maar dat alles draait om de Schrift. Bij de SGP staat het profetische woord centraal. Dat houdt niet alleen in dat bij alle overwegingen en besluiten de Bijbel het kompas en de norm is, maar ook dat op gezette tijden de Schrift geciteerd wordt in een vergadering. Wat is het bijzonder als dit gebeurt in wijsheid en met vastberadenheid, want het is niet zinloos, omdat de Auteur heeft beloofd dat Zijn Woord niet zonder vrucht zal zijn (Jesaja 55:11).

Het Woord is waar en vast

“En wij hebben het profetische Woord dat zeer vast is.” Wat bedoelt Petrus daarmee? Het gaat niet om het ‘hebben’ van verdienste, maar het ‘verkregen hebben’ door genade. Petrus heeft dit zelf door schade en schande geleerd. Als Petrus beter op profetie gelet had, had hij geweten dat zijn Meester zou moeten lijden en sterven; dan had hij dat niet tegengestaan. In verwondering wijst hij zijn lezers later op de vastheid van het Woord. Niet het bijzondere aanschouwen op de berg der verheerlijking is voor Petrus de hoogste vastheid. Hoewel dit zeer indrukwekkend is geweest en nooit vergeten zal worden, geeft dat niet de meeste vastheid. Aan ervaringen en gevoelens kan achteraf getwijfeld worden, maar dat geldt nooit voor het Woord. Of bent u daarvan niet overtuigd? Hopelijk heeft de Heilige Geest u geleerd dat het Woord waar en vast is. Dat geldt voor Gods geboden en ook voor Gods beloften en deze Leermeester is daarmee en daardoor nog steeds werkzaam; ook door middel van de SGP.

Het Woord serieus nemen

Een SGP'er hoeft niet met zichzelf te komen. Het gaat er niet allereerst om wat wij te zeggen hebben, maar wat God te zeggen heeft. Hopelijk getuigt u wel vanuit een persoonlijke dimensie dat God betrouwbaar is en het van het grootste belang is om Zijn Woord serieus te nemen. Petrus wijst daarop. Als u geen belang hecht aan het Woord, zal dat niet zonder gevolgen zijn. Dan mist een mens werkelijk alles en is hij verloren.

Het vleesgeworden Woord Jezus Christus

Het gaat in het profetische Woord uiteindelijk niet om regels en vormen, maar om een levende Persoon, namelijk het vleesgeworden Woord Jezus Christus. Petrus maakt duidelijk dat de Heilige Geest door middel van het profetische Woord leidt tot het vleesgeworden Woord; ook aangeduid als de Morgenster. Uiteindelijk draait het in de Schriftgebonden politiek niet om aards voordeel, maar om geestelijk welzijn. Dit welzijn kan er niet zijn buiten en zonder het vleesgeworden Woord. Hij lag in de kribbe om te gaan naar het kruis. Hij heeft Zijn leven gegeven voor doodschuldigen. Voor dit welzijn is het van het hoogste belang om acht te hebben op het profetische Woord dat zeer vast is. U zult daar niet teleurgesteld, maar juist gezegend mee uitkomen. Menselijk gepraat (en dat geldt ook voor veel politiek gepraat) stelt nogal eens teleur, maar het profetische Woord nooit. Dit is vanwege Gods genade.

Het draait niet om aards voordeel, maar om geestelijk welzijn.

Gaan we voor rust of 'reuring'?

Het lijkt lekker druk: iedereen is hard aan het werk en staat klaar om te helpen. Maar brengt dit rust of juist onnodige reuring? Daniël van der Weerd helpt je inzicht krijgen in de werkvloer en processen beter inrichten. Met zijn ervaring in procesoptimalisatie zorgt hij voor balans, waar rust en efficiëntie samenkomen.

Neem contact op om eens kosteloos te sparren.
Scan de QR-code

Laan 9 • 8071 JG Nunspeet • (0525) 661 697 • ecmdialoog.nl

Daniël van der Weerd

DIKKENBERG STAALMEESTERS BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

INHOUD

3 **Eerst het Woord**
DE BIJBEL ALS KOMPAS EN ALS NORM

5 **Van de redactie**
AANGENAAM KENNIS TE MAKEN!

6 **SGP nieuws**
RECORDAANTAL LEDEN

8 **Een politieke filosofie**
INTERVIEW MET JAN SCHIPPERS

14 **Vanuit de Tweede Kamer**
HET KLASSIEKE GELUID VAN DE SGP

17 **Van de voorzitter**
CHRISTELIJKE POLITIEK

18 **Opinie**
WAT IS TYPISCH SGP?

20 **Interview**
TIJS VAN DEN BRINK

23 **Column Op Positie**
STERK STAAN OP EEN VASTE GRONDSLAG

24 **Uitgelegd**
HET WAAROM, HET HOE EN HET WAT VAN DE SGP

27 **Actueel**
FAMILIEDAG APENHEUL

28 **Tweede Kamerfractie**
WAT DOET EEN KAMERLID? NOU, DIT!

31 **Wiegeltjes**
VERMETEL

SJON VAN DER REE DOOLAARD
Eindredacteur

AANGENAAM KENNIS TE MAKEN!

Daar ben ik dan eindelijk, rond de maandwisseling van maart naar april. Zoals u ziet: kraakhelder wit, een volwassen modern tijdschrift. De ronding in de lijn bij de afbeelding haalt nét het al te strenge ervan af. In een met prikkels overladen tijd, vindt u hier rustige, overzichtelijke bladzijden, waarbij de nadruk op de inhoud ligt. De inhoud, die volgt straks. Maar eerst die titel... Daar kan geen enkele postpakketuitpluizer en geen enkele leetuurlezer omheen. **DE BANIER.** Die staat daar zo vast als een huis. Het herinnert aan de even ferm en fier geschreven titel bij de eerste jaargangen. En dan, speciaal voor u, trouwe volgers van de SGP, een herkenbaar oranje lint onderaan het voorblad. In baniertermen zou u kunnen denken aan een wimpel – maar dan wel eigenwijs onderaan dit keer.

De inhoud

Zodra u omslaat en begint te lezen, krijgt u: Eerst het Woord. Zo, dat statement is gemaakt.

Bij alle nieuwigheid gaan we in deze editie op verkenning naar wie we eigenlijk zijn. Het is een vorsende blik in de spiegel. We kijken naar het *waarom* van de SGP, naar *hoe* we te werk gaan en naar *wat* we doen. Een overzicht van deze drie onderdelen vindt u terug op pagina 24 en 25. Daarvandaan wordt u doorverwezen naar andere rubrieken.

Ten slotte wil ik nog wijzen op het hoofdartikel. Daar vindt u een beeld van de SGP als een boom, waarvan de wortels (onze Bijbelvaste uitgangspunten) staan in vruchtbare grond. Het bladerdak met de bovenste takken ziet u al van verre: het werk van al onze parlementariërs, Statenleden, raadsleden, waterschappers en hun helpers. Maar om de stam en eerste vertakkingen te leren kennen, moet u dit lezen. Zij gerust neer onder schaduwwijke takken, met uw rug tegen een boomstam, bijvoorbeeld. En lees.

Veel leesgenoegen.

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

“Hier ga je toch geen miljōenen aan uitgeven?!”

André Flach heeft grote twijfels bij de effectiviteit van het burgerberaad klimaat: “We hebben 150 gekozen volksvertegenwoordigers en dan gaan we 175 mensen die we niet kennen en niet kunnen controleren voor miljoenen euro’s vragen om ideeën op tafel te leggen? Dat is een bepaalde armoede!” Flach roept minister Hermans (Klimaat en Groene Groei) op dit beraad terug te brengen naar een nuchter gesprek zonder absurde budgetten.

Conversiewet

De Kamer debatteerde afgelopen maand over een wetsvoorstel die het bevragen van iemands seksuele identiteit of genderidentiteit strafbaar stelt. Diederik van Dijk nam deel aan dit debat en had er geen goed woord voor over. Met dit wetsvoorstel bereik je het omgekeerde van wat je wilt. Juist dit soort kwetsbare gesprekken mogen nooit onder druk komen te staan van gevangenisstraffen en hoge geldboetes!

Abortusmoties

Het aantal abortussen is de afgelopen jaren explosief gestegen en daarom moet het debat over abortus echt heropend worden! Het is een goed begin dat de Kamer twee belangrijke moties van de SGP steunde. De eerste motie vraagt om onderzoek uit te voeren naar de effecten van de afschaffing van de vaste beraadtermijn voor abortus. De tweede motie roept het kabinet op om hulp aan onbedoeld zwangere vrouwen te verbeteren.

Kamervragen Iftar

De SGP stelt Kamervragen over islamitische iftar-vieringen op ministeries en bij de politie. “De sterke religieuze lading en achtergrond van Ramadan zijn strijdig met de vereiste neutraliteit van de overheid en de politie”, aldus Kamerleden Van Dijk en Flach. Van Dijk en Flach willen van de

regering weten of zij erkent dat het organiseren van iftars niet samen kan gaan met de door de overheid vereiste neutraliteit. Ze willen ook een antwoord op hoe vaak het voorkomt dat de politie en de overheid iftar-vieringen organiseert en hoeveel belastinggeld ermee gemoeid is.

Verbied Samidoun en Masar Badil

Samidoun en Masar Badil, islamitische organisaties in Europa, moeten zo snel mogelijk op de EU-terreurlijst worden gezet. Dat is de oproep die Bert-Jan Ruissen deed, samen met Malik Azmani (VVD), Antonio Lopez-Isturiz White (Spanje) en Hannes Heide (Oostenrijk) tijdens een conferentie over dit onderwerp in het Europees Parlement.

Moraliteit meet je niet af aan anderen

In een debat met minister Klever van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp vraagt senator Marc de Vries de minister waarom zij zich lijkt te verschuilen achter lijstjes: als Nederland het goed doet in het lijstje, zijn we dus goed bezig. "Nee", zegt De Vries, "een morele verplichting heeft iets absoluuts. Je moet het tegenover jezelf kunnen verantwoorden. Om moraliteit af te wegen, vergelijk je je niet met anderen."

30.573 ↑

Recordaantal leden

De SGP is met 30.573 leden (+0,9%) de vijfde partij van Nederland. En we groeien nog steeds!

Wij zijn ervan overtuigd dat we nog lang niet aan ons maximum zitten en daarom moedigen we onze ledenwervers en plaatselijke vrijwilligers aan om met dit mooie weer de handen uit de mouwen te steken. Veel succes!

Agenda

Donderdag 3 april

Tijdrede SGP Garderen

Ds. M. van Kooten

19.30 uur

Dorpskerk, Mazenhofstraat 4

Woensdag 16 april

Ledenvergadering SGP Nieuw-Lekkerland

Menno de Bruyne, "40 jaar Binnenhof"

20.30 uur

Nieuw-Lekkerland, 't Waellant

Dinsdag 29 april

Tijdrede SGP Lunteren

Ds. A. Schultink

19.30 uur

De Haverkamp 1, Bethelkerk

Dinsdag 6 mei

Tijdrede SGP Elspeet-Vierhouten

Ds. M.T. Al-Chalabi

19.30 uur

Oude Hof 12 Elspeet, geb. GGIN

Woensdag 14 mei

Tijdrede SGP Neerijnen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur

Waardenburg, geb. GG

Woensdag 14 mei

Tijdrede SGP Maartensdijk

Ds. J. Lohuis

19.30 uur

Maartensdijk, geb. HHG

Woensdag 21 mei

Tijdrede SGP Oldebroek

Ds. G.W.S Mulder

19.30 uur

Wezep, Azaleastraat 4, geb. HHG

Zaterdag 24 mei

SGP-partijdag

Nieuwegein, NBC Congrescentrum

“WE KUNNEN ONS ONDERSCHEIDEN MET EEN GOED DOORDACHT VERHAAL”

**JAN SCHIPPERS OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE
VAN EEN POLITIEKE FILOSOFIE VOOR DE SGP**

**Staand op stevige grond
kijken we langs de stam
omhoog naar de kroon waar
het zonlicht doorheen valt.
Onvoorstelbaar eigenlijk
hoe al die voedingsstoffen
vanuit de haarwortels de
kruin kunnen bereiken! Het
tweetal niet-dendrologen
(boomkenners) van dit
partijblad buigt zich
gebiologeerd over een
'politieke filosofie'. Maar,
wie een boom wil opzetten
over de SGP moet zich
ongelooflijk beknotten...**

TEKST: SJON VAN DER REE DOOLAARD &
AARNOUT VAN GELDER

Een RTL-journalist bezocht in 2021 een kerk. De binnenkant heeft hij niet gezien, want zijn confronterende bezoek leverde hem op het kerkterrein al rake klappen op. Blijkbaar werd het bezoek niet als interesse, maar als aanval opgevat. Had deze ontmoeting ook anders kunnen verlopen? Mogelijk wel, als de kerkganger had bemerkt dat de journalist oprecht vond dat een kerkdienst en het psalmgezing veel lijkt op een voetbalsupporter die in het stadion het clublied aanheft. Mogelijk wel, als de journalist had gekozen voor een minder aanvallende route om aan zijn antwoorden (beelden) te komen en een serieuze verdieping in 'de scheiding tussen kerk en staat'.

Van de coronatijd naar het nu. Bij de SGP wordt al enige tijd grondig nagedacht over de vraag hoe we vanuit de Bijbelse grondslag komen tot standpunten die daar op een begrijpelijke manier uit voortvloeien. Een vruchtbare manier om de verbinding tussen onze uitgangspunten en standpunten helder te krijgen, is door vragen te stellen. En dan nét zo lang vragen blijven stellen tot je basale, kernachtige antwoorden gevonden hebt waarop je kunt bouwen in verschillende situaties. Dat geldt voor een christen die wordt verrast door een kritische journalist, maar niet minder voor SGP-vertegenwoordigers.

Daarom is het Wetenschappelijk Instituut, in nauwe samenwerking met andere partijgeledingen, aan de slag gegaan met dit project. Directeur Jan Schippers doet ons uit de doeken op welke manier de SGP hiermee bezig is. "We stellen vooral vragen aan onszelf", is de eerste opmerking die hij maakt.

Inderdaad, het gerucht gaat dat de SGP nadenkt over haar politieke filosofie...

"Ja, en dat roept natuurlijk meteen de vraag op: houden SGP'ers wel van filosoferen? Nee, meestal niet in de gebruikelijke betekenis van het woord. Maar elke SGP'er leest wel de Bijbel en zal Spreuken en Prediker niet overslaan. Die boeken gaan over wijsheid, hoe je die kunt krijgen én liefhebben. Nu is een filosoof 'iemand die de wijsheid liefheeft', want dat betekent het in de oorspronkelijke Griekse taal. Die liefde voor de wijsheid misstaat ook de SGP niet."

Wat is een politieke filosofie eigenlijk?

“Om dit duidelijk te maken, vergelijk ik het politieke geheel van de SGP graag met een boom. De blaadjes in de kroon kun je zien als de concrete standpunten. De beginselen zijn als de wortels van de boom, die zich uitstrekken in de vruchtbare, Bijbelse grond. De SGP wil immers politiek bedrijven bij een open Bijbel. Nu is het niet zo dat we de Bijbel onder de kopieermachine leggen, op de knop drukken en dat ons verkiezingsprogramma er dan zomaar uitrolt. Er zit een aantal denkstappen tussen de Bijbel als grondslag en de concrete standpunten in ons programma. Die tussenliggende denkstappen kunnen we vergelijken met de stam en de takken van de boom. Die verbinden de standpunten met de uitgangspunten.”

Kunt u hier een voorbeeld van geven?

“Denk aan het Bijbelse uitgangspunt dat ieder mens een uniek schepsel is, en dat het leven bescherming verdient (art. 5 beginselprogramma). Veel buitenstaanders begrijpen nog wel dat dit leidt tot afwijzing van abortus en euthanasie. Maar dat de SGP dit *pro-life*-uitgangspunt ook verbindt met steun voor de doodstraf bij terroristische misdrijven, stuit op onbegrip. Toch strijdt dit standpunt niet met de beschermwaardigheid van het leven, maar het hangt er juist mee samen. Door de denkstappen aan te geven, kun je die samenhang duidelijk maken. Bij politieke filosofie gaat het dus om het leggen van de verbinding tussen de wortels (principes) en de vele bladeren (standpunten). Geregeld daarover nadenken en jezelf bevragen is van belang om de SGP alert te houden. Maar het is ook zeer behulpzaam als het gaat om het toepassen van beginselen in de praktijk en bij het nadenken over beleidsvragen. Waarom hechten we waarde aan ons democratisch bestel met een koningshuis? Wat

is het verschil tussen goed en slecht bestuur? Bij deze vragen zijn je christelijke wereld- en mensbeeld van grote invloed. Daarom krijgen die thema's in dit project een prominente plek.”

De SGP bestaat al ruim een eeuw. Waarom is dit project nodig en waarom nu?

“Het is niet zo dat dit uit de nood geboren is, alsof er nu van alles verkeerd gaat. Toch zijn er wel een paar redenen te noemen. Allereerst kan er soms meer samenhang en consistentie in de politieke visie en stellingnames van de SGP aangebracht worden. De politieke filosofie helpt daarbij.

Daarnaast beogen we de vorming van (aankomende) SGP-politici. Voor de toekomst is het belangrijk dat de komende generatie niet alleen onze standpunten kent, maar ook de verbinding met de uitgangspunten kan leggen. Bij nieuwe ontwikkelingen of andere kwesties, moeten zij tot een actueel standpunt komen op basis van Bijbelse uitgangspunten. Dat vereist vertrouwen met deze manier van denken.”

Kunt u nog een voorbeeld geven waaruit blijkt hoe een standpunt in verbinding staat met de beginselen?

“Kritische beschouwers van de SGP denken dat de partij alleen opkomt voor de belangen van grote gezinnen, omdat je die meer in SGP-kring aantreft. Dat soort belangen spelen wel een rol, maar ze zijn zeker niet leidend. We zijn voor een gezinsvriendelijker belastingstelsel omdat het onrechtvaardig is gezinnen met één arbeidsinkomen zwaarder te belasten dan gezinnen met twee arbeidsinkomens. Voor een gezonde ontwikkeling van kinderen zijn stabiele gezinnen nodig. Nog iets: wanneer er (veel) te weinig kinderen worden geboren, leidt dat tot grote problemen in de toekomst.”

Jullie komen met een serie boekjes. Heeft dat wel zin in deze tijd van ontlezing?

“Daar heb je een punt te pakken! De klankbordgroep uit alle partijgeledingen, die dit project begeleidt, benadrukt dat publicatie op papier onvolgende is. SGP-jongeren en anderen

gaan meedenken en helpen bij het maken van ondersteunende video's, trainingen en gespreksvormen. Onze jongeren groeien op in een tijd die het vormen van een visie, vanuit verbondenheid met de bronnen, niet echt bevordert. Beeldvorming van politici op sociale media is vaak invloedrijker dan de beginselen die zij voorstaan. In dit klimaat kan de SGP zich onderscheiden door juist wel met een goed doordacht verhaal te komen. Daarbij stimuleren we verdieping in de rijke traditie van het christelijke politieke denken."

Is het project een initiatief van het Wetenschappelijk Instituut?

"Nee. Vanuit het hoofdbestuur kwam het verzoek om in het meerjarenbeleidsplan een project op te nemen met het doel om de verbinding tussen beginselen en standpunten te doordenken. Het is wel zo dat ik dit idee meteen heb omarmd. Maar daarin was ik beslist niet de enige. Mooi om die betrokkenheid uit allerlei hoeken van de partij te ervaren."

Lezers zouden kunnen denken: "Werd er tot nu toe dan óndoordacht geopereerd bij de SGP?"

"Momenteel gaan veel dingen erg goed. Maar er is verbetering mogelijk in de manier van denken. Nu gaat er best veel op intuïtie. Gelukkig is die intuïtie vaak goed afgesteld, omdat SGP-politici door opvoeding en ervaring wel aanvoelen wat op een bepaald beleidsterrein de SGP-visie kan zijn. Maar wie alleen vanuit intuïtie handelt, kan ongemerkt meer vatbaar zijn voor de tijdgeest en maatschappelijke trends. In het denken over economie bestaat bijvoorbeeld het risico dat we, redenerend vanuit intuïtie en pragmatisme, een soort VVD-light worden. Dat komt ook door de liberale tijdgeest van vandaag, waarin gedacht wordt dat het nastreven van eigenbelang en zoveel mogelijk winst behalen 'nu eenmaal' is hoe de economie

werkt'. Vanuit hetgeen de christelijke traditie (waaronder Calvijn) over economie zegt, weten we dat dit in strijd is met de Bijbel."

Het WI-SGP heeft inmiddels al wel zo'n 150 publicaties uitgebracht...

"Klopt. Bij dit project gaan we daar veel gebruik van maken. We hoeven zeker niet bij nul te beginnen. Wel is het zo dat de visies op de verschillende beleidsterreinen tot nu toe wat losstaan van elkaar. Daarom gaan we vooral letten op onderlinge samenhang.

Een illustratie: De SGP hecht eraan dat de overheid privélevens van de burgers niet tot in de details controleert. We wensen voldoende ruimte voor ieders persoonlijke verantwoordelijkheid. Maar hoe rijmt dat met het gegeven dat de mens 'ganselijk onbekwaam' is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? Ook al onderschrijven SGP'ers dit, toch zijn we niet voor een controlestaat die op elke straathoek camera's plaatst om diefstal of erger tegen te gaan. Intuïtief voelen SGP'ers aan dat dit geen goede politieke uitwerking van het christelijke mensbeeld zou zijn. Maar waaróm dan niet?"

Er wordt dus gezocht naar antwoorden. Wáár wordt er gezocht?

"Voor de SGP blijft de Bijbel de hoofdbron. Daarnaast is er het gedachtegoed van christelijke denkers zoals Augustinus, Luther en Calvijn, Groen van Prinsterer en Aalders. Maar denk ook aan iemand als Carl Trueman, die scherp de hedendaagse cultuur analyseert als het gaat om de lhbt-discussie. We gaan natuurlijk niet voorbij aan SGP-politici van het eerste uur. Dominee Kersten beweegt zich als dominee-politicus vooral op het theologisch en minder op het politiek-filosofisch terrein, maar bijvoorbeeld zijn visie op gewetensvrijheid is erg waardevol voor dit project."

Om op basis van Bijbelse uitgangspunten te komen tot actuele standpunten is vertrouwdschap met deze manier van denken vereist.

Gereformeerde staatkunde in boomvorm

- 1 Voedingsbodem:**
De Bijbel
- 2 Wortels:**
Denkwerk van eerdere christenen, Program van Beginselen
- 3 Stam:**
Politieke filosofie, de verrijken-de verbinding tussen takken en wortels
- 4 Takken:**
Visies op onderscheiden beleidsterreinen, speerpunten in verkiezingsprogramma
- 5 Bladeren:**
Standpunten in actuele politieke discussies

NB: Het gebruikte beeld is uiteraard een versimpeling. De boomschouwers zijn geen dendrologen.

Blijf op de hoogte van het **politieke** nieuws met onze podcastserie

Bellen met Den Haag

Elke maandag belt Arno Lagendijk met politiek redacteur Jakko Gunst. Jakko praat de luisteraar wekelijks bij over de landelijke politiek.

Scan om te luisteren!

rd.nl/bellenmetdenhaag

ALL ABOUT POTATOES

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

QUIKS.NL

Betrokken en vertrouwd!

Professionele, psychosociale & psychologische hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, vanuit een heldere christelijke identiteit.

V

huwelijk & relaties

toerusting & preventie

seksuologische hulpverlening

gastopvang

hulp bij gameverslaving

mediation & coaching

schoolmaatschappelijk werk

Welk effect heeft dit project voor SGP'ers in de praktijk?

"Het is de bedoeling dat het project uitmondt in zeven boekjes die elk een deelonderwerp behandelen. Door kruisverwijzingen vormen de deeltjes een samenhangend overzicht van de SGP-visie op de politieke werkelijkheid (zie kader hiernaast).

Ik vermoed dat dit project op langere termijn effect heeft. We gaan niet aansturen op koerswijzigingen of iets dergelijks. Zoals gezegd, gaat het vooral om het ontwikkelen en overdragen van een manier van denken: hoe vertaal je beginselen op een verantwoorde en doordachte manier in de politieke praktijk? Juist wanneer standpunten schuren met gangbare opvattingen in Nederland is een stevige argumentatie nodig. Daar helpen we SGP-politici mee. Bij een kritische vraag over kerkbezoek in coronatijd zou je als (SGP-)woordvoerder bijvoorbeeld kunnen antwoorden dat er in ons land een scheiding van kerk en staat is, waardoor de overheid in beginsel geen zeggenschap heeft over godsdienstige bijeenkomsten van burgers. Dat had niets van doen met voortrekken van religieuze mensen boven voetbalfans."

Maar waarom vindt de SGP dan dat een kerkdienst wél en een voetbalwedstrijd geen religieuze bijeenkomst is?

"In de politieke filosofie gaan we dat uitleggen en geven we aan welke gevolgen dat heeft voor het overheidsbeleid. Dát het hard nodig is om ook hierover na te denken, blijkt wel uit het feit dat veel Nederlanders vinden dat op zondag iedereen z'n eigen 'hobby' moet kunnen doen: wielrennen, winkelen, vissen of naar de kerk gaan. Omdat godsdienst als privézaak of hobby wordt gezien, heb je als SGP veel uit te leggen aan seculiere Nederlanders, terwijl dat in eigen kring volkomen vanzelf spreekt."

Hebt u een persoonlijke motivatie voor dit project?

"Ja, dan denk ik aan het volgende citaat uit de aanbiedingsbrief die Guido de Brès aan koning Filips II schreef bij de geloofsbelijdenis: 'Ons wordt geboden om alleen het Woord van God te volgen en niet wat onszelf goeddunkt.' Daarvoor was in de 16e eeuw veel geloofsmoed nodig. In de 21ste eeuw is dat niet eens heel veel anders, al is een groot verschil dat er nu in ons land geen geloofsvervolgung is. We moeten altijd bereid zijn tot verantwoording, zo staat er in de eerste brief van Petrus. Die opstelling van Guido is een inspirerend voorbeeld voor iedere SGP'er." ◀

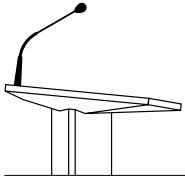
THEMA'S POLITIEKE FILOSOFIE

1. **Wereldbeeld** - Hoe kijk je naar de werkelijkheid? Bestaat er meer dan wij kunnen zien? Wat betekent dit voor de politiek?
2. **Mens- en maatschappijbeeld** - Is het vertrekpunt het individu of het gezin? Wat zijn de gevolgen voor beleid, wetgeving en belasting?
3. **Overheidstaak, recht en gezag** - Waarom moet je de overheid (bijna altijd) gehoorzamen? Hoe ver strekt de overheidstaak?
4. **Geloof en democratie** - Welke rol speelt geloof in de politiek? Heeft de meerderheid altijd gelijk? Hoe gaan we om met minderheden?
5. **Markt en milieu** - Welke Bijbelse kaders heeft een markteconomie nodig? Hoe gaan we om met de zorg voor de schepping?
6. **Beschaving in balans** - Wat betekent cultuur voor de samenleving? Waarom willen we goed onderwijs? Hoe houden we de zorgsector gezond?
7. **De wijde wereld** - Moeten grenzen open of gesloten zijn? Hoe zwaar weegt nationaal belang? Hoe denken we over internationale samenwerking?

NB: Hebt u suggesties of vragen?

Mail wi@sgp.nl. Uw steun is welkom!

Overweeg donateur te worden van het WI-SGP (vanaf € 15/jaar).

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Het klassieke geluid van de SGP

Onlangs was ik te gast op het Van Lodenstein College in Barneveld. Alle docenten en andere personeelsleden van alle vestigingen van 'de Lodenstein' waren bijeen voor een bezinningsdag. Het thema van de dag was 'Gedrag, onze zorg?!'

Ik vond het een voorrecht om er te mogen zijn. Zelf heb ik twee jaar onderwijs mogen ontvangen op de Lodenstein in Amersfoort. Daar denk ik met genoegen aan terug. Nostalgie was echter niet mijn belangrijkste reden om er te zijn. Als onderwijswoordvoerder is het van belang om voeling te houden met het onderwijsveld en dan vooral met de mensen die het onderwijs geven. Hun ervaringen en hun inzichten zijn van essentieel belang voor politici om als inbreng te gebruiken bij de debatten in de Tweede Kamer. Ik mocht een tweetal workshops verzorgen over de verhuftering van de maatschappij. In de workshops hebben we nagedacht over datgene waar de SGP-fractie mee naar voren kan komen om die verhuftering, voor zover die ervaren wordt, tegen te gaan.

Maatschappelijke dienstplicht

De uitkomsten waren verrassend en tegelijkertijd vertrouwd. Het invoeren van een maatschappelijke dienstplicht gooide hoge ogen. Aan jonge mensen dienstbaarheid te leren en een bijdrage te laten leveren aan de maatschappij, werd als zeer waardevol aangemerkt. Daarnaast kwam in allerlei toonaarden het belang van het gezin aan de orde. Dat is precies het klassieke geluid waar de SGP al jaren voor staat. Ik herinner me de zinsnede van Van der Vlies nog, die al

vele tientallen jaren geleden aangaf dat het gezin pas weer gewaardeerd zou worden als het te laat is. Die periode lijkt wel te zijn aangebroken.

Belangrijkste bouwsteen

In de afgelopen tijd, maar ook in de komende tijd, zullen we als SGP de financiële kant van het gezinsleven blijven benadrukken. Nog meer nadruk en waardering verdient het gezin als belangrijkste bouwsteen voor de vorming van jonge mensen.

Noodzaak investeren in defensie

Een onderwerp dat de gemoederen in de Kamer nadrukkelijk bezighoudt, is de situatie met betrekking tot Oekraïne. Het gaat dan in het bijzonder over de positie van de Verenigde Staten in dezen. Daar waar we de afgelopen decennia volledig konden rekenen op de steun van de Verenigde Staten als bondgenoot binnen de NAVO, lijkt deze vanzelfsprekendheid voorbij. Voor de SGP was het altijd al duidelijk dat Nederland ook zelf (financiële) verantwoordelijkheid moest nemen voor zijn veiligheid. Hoe de ontwikkelingen ook verder zullen gaan, als SGP zullen we helder en duidelijk onze lijn voortzetten: investeren in onze defensie is bittere noodzaak. Dat geldt niet alleen nu oorlog dichtbij is, maar ook in tijden waarin oorlog ver weg lijkt.

Investeren in onze defensie is bittere noodzaak. Dat geldt niet alleen nu oorlog dichtbij is, maar ook in tijden dat oorlog ver weg lijkt.

Christenvervolgung Congo

Het verschrikkelijke nieuws van een bloedige aanval op christenen in Congo heeft ons diep geschokt. Samen met andere partijen stelde Chris Stoffer in de Tweede Kamer vragen aan minister Veldkamp van Buitenlandse Zaken. Bert-Jan Ruissen stelde ook met een collega vragen aan de hoge vertegenwoordiger (HV) van de EU voor Buitenlandse Zaken, Kaja Kallas. De SGP blijft in Nederland en in het Europees Parlement aandacht vragen voor onze vervolgte broeders en zusters.

Investeer in defensie

Diederik van Dijk: "We krijgen de rekening gepresenteerd voor 30 jaar naïviteit. Europa moet hard aan de bak voor de veiligheid op haar eigen continent. Niet via wilde Europese opties, maar met NAVO-slagkracht! Amerika is en blijft daarin een onmisbare bondgenoot." De oproep van de SGP is duidelijk: Investeer als afzonderlijke lidstaten in defensie, maar blijf uit de buurt van grote gezamenlijke Europese schulden.

Een ander stikstofbeleid

André Flach komt veel mensen tegen die zeggen: "Waar is Den Haag mee bezig? Hoe heeft het zover kunnen komen?" Hij herkent het gevoel, maar legt zich er niet bij neer. Want niemand is ermee gediend: de boer niet, de bouw niet en de natuur niet. Het hoeft ook niet. Flach ziet perspectief als we samen één voor één de stapstenen in het stikstofmoeras durven leggen.

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- > Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiter
- > Woningverhuur hypotheek
- > Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- > Hypotheek zonder verzekering
- > Overwaarde hypotheek voor 60+

Onafhankelijk advies

Verantwoord en voordelig

Deskundig en oplossingsgericht

klienten beoordelen ons met een **9,4**

Hypotheeken | Verzekeringen | Financieringen

Albert Plesmanstraat 2 | 3772 MN Barneveld | Bel **0342 - 42 16 53** | vanommeren-fa.nl

met
aandacht
gemaakt

250+ inspirerende projecten op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

**Besturings-
systemen
programmeren**

**Verhelpen van
storingen**

**Onderhouden en
optimaliseren**

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

CHRISTELIJKE POLITIEK

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

“Is er ooit een eeuw geweest, waarin grotere opschuddingen en rustverstoringen zijn ontstaan dan in onze tijd? Vrienden zijn vijanden en vijanden zijn vrienden geworden. Alle fundamenteën zijn losgemaakt, wat onmogelijk scheen te wezen, is mogelijk geworden.”

De bovenstaande zinnen beschrijven wellicht hoe velen de nieuwsberichten van de afgelopen weken hebben ervaren. Wat gebeurt er toch allemaal?! Waarom ineens die gespannen verhouding tussen de Europese landen en de Verenigde Staten van Amerika? Die zijn immers al generatieslang trouwe bondgenoten. Waar gaat dit heen! De zinnen lijken over onze tijd te gaan.

Politieke christen

Nee, deze zinsneden zijn geschreven in de 17^e eeuw. Ze zijn te lezen in het boek *De politieke christen* van Ds. Willem Teellinck (1579-1629), de vader van de Nadere Reformatie. Hij schreef dit boek tijdens de zeer roerige tijd in het Europa van de 17^e eeuw. De tijd van de Tachtigjarige Oorlog en nog vele andere oorlogen in Europa. Zijn zoon Maximiliaan vond het nuttig om het boek opnieuw uit te geven in 1650. Ook toen was het zeer onrustig in Europa. In de veel geroemde Gouden Eeuw, zoals we die periode vaak noemen, waren er maar weinig jaren dat er geen oorlogen waren. Nee, het ging niet over Amerika maar wel over ons land en de verhoudingen tot andere landen in Europa, zoals Engeland en Frankrijk. Niets nieuws onder de zon, dus.

Kompas

Aan de hand van psalm 101 schreef Willem Teellinck hoe er geregeerd moest worden. Hij laat zien hoe Bijbelse vroomheid onze politieke inzet moet stempelen. Een sleutelbegrip daarbij is oprechtheid. Gods Woord moet ons kompas zijn! Zijn geboden zijn immers goed voor iedereen. Laten alle politici en de machtigen van deze wereld zich hieraan houden. Anders gaan ze op zichzelf vertrouwen en is eigenbelang de drijfveer. Teellinck waarschuwt al in de ondertitel van het boek tegen Ma-

chiavellistische politiek. Dat is politiek waarin leiders van volken zich laten leiden door het principe 'het doel heiligt alle middelen'. We zouden nu zeggen: wie de geboden van God niet bewaart, geraakt tot egoïsme en machtswellust, wat kan leiden tot anarchisme. Het leidt tot moreel verval.

Goudmijn

Dit boek bevat een goudmijn van Bijbelse wijsheden die het geestelijk klimaat binnen de SGP hebben gevormd. Vandaar dat ds. Zandt een hartelijke aanbeveling schreef bij de heruitgave in 1953. Teellinck geeft ook nu nog raad voor de praktische christelijke politiek. Natuurlijk! De Bijbelse waarden en normen blijven immers in alle tijden dezelfde!

Wij ook

Teellinck richt zijn woorden niet alleen tot de politici, maar ook tot alle andere beroepen zoals bakkers, kooplieden, dokters en advocaten. De oproep om oprecht de Heere te dienen en Zijn geboden te houden in het leven en in het beroep, geldt u, jou en mij. Dit is christelijke politiek voor iedereen!

De Banier

Deze Bijbelse oproep vormt het hart van onze partij. Het is de beste boodschap voor de wereld. Die willen we toch blijven doorgeven! Het is de wens van het hoofdbestuur dat de SGP zo onder Gods zegen als een kompasnaald de juiste koers mag blijven wijzen in deze verwarrende wereld. Al krijgt *De Banier* een ander jasje, de SGP-boodschap blijft dezelfde, ook in ons partijblad.

De Bijbelse waarden en normen blijven immers in alle tijden dezelfde!

Wat is typisch SGP?

Met haar ruim 100 jaar, is de SGP Nederlands oudste politieke partij. Je weet wat je aan de partij hebt. Maar wat is nu typisch SGP? We vragen het mensen van binnen en buiten de partij. Wat opdoemt, is het beeld van een partij die staat voor het Woord, een baken in woelige tijden.

TEKST: PETER SMIT

KHADIJA ARIB

Oud-voorzitter
Tweede Kamer

Diepgeworteld, maar niet bevreesd

“De SGP is een partij waar ik als voorzitter veel aan heb gehad. De partij is diepgeworteld in een rijk parlementair verleden, maar niet bevreesd nieuwe wegen te bewandelen. Het respect voor de Grondwet, de Tweede Kamer als instituut en voor de constitutionele verhoudingen zitten in het DNA van de SGP. Het ouderwetse politieke handwerk is kenmerkend voor de partij. De fractie doet altijd actief mee met wetgevingsbehandeling en aan veel debatten die voor hun kiezers van belang zijn en laat daarmee haar DNA-sporen achter.

Ook op terreinen waar niet direct grote politieke winsten te boeken zijn, waren de SGP-Kamerleden altijd bereid om mee te denken over het functioneren van ons parlement. Zeker gelet op de omvang van de fractie is dit een prestatie van formaat.”

DILAN YEŞILGÖZ

VVD-leider

Strak op inhoud, oog voor vorm

“Wat politici van de SGP en de VVD van oudsher delen is dat wij ons werk uiterst serieus nemen en onszelf, waar mogelijk, wat minder. Zo hoor ik prachtige verhalen over de bijdragen van de heer Van der Vlies, roemt iedereen de verhalende kunsten van Kees van der Staaij en maakt zijn gezonde relativiseringsvermogen de samenwerking met Chris Stoffer zo prettig. Strak en staatkundig op de inhoud, met oog voor de vorm. En met humor. Het maakt het eenvoudiger om soms fundamenteel van mening te verschillen, maar toch uiterst prettig te kunnen samenwerken.

En daar waar de verschillen minder spelen, maar waar politici er moeten staan, zoals wanneer het de veiligheid van ons land of de kracht van onze economie betreft, kunnen wij rekenen op de solide, betrouwbare SGP, die altijd scherp voor ogen heeft voor wie wij dit werk doen: de mensen die wij iedere dag met verve vertegenwoordigen.”

DS. W. VISSCHER

Predikant Gereformeerde
Gemeente Amersfoort

Uitkomen voor Gods Woord en wet

“De SGP tracht in een door en door seculier land de belangen van ons volksdeel te behartigen en vooral uit te komen voor Gods Woord en wet in de openbare ruimte.

Wezenlijk zal de roeping van de SGP voor de toekomst niet veranderen. Wel zullen we van jaar tot jaar moeten bekijken hoe we het beginsel vertolken en de belangen van onze gezindte proberen te dienen. Het is niet goed om in die door-denkning vooraf allerlei barrières op te

werpen. Het kan best zijn dat er grotere veranderingen nodig zijn om wezenlijk de roeping te blijven vervullen.

Bij een open Bijbel zullen we steeds moeten blijven nadenken over de plaats van de vrouw in de politiek, de godsdienstvrijheid voor allen en het karakter van de staat. Het allerlaatste wat overwogen moet worden, is om maar niet meer in het openbare leven aanwezig te zijn. Onze seculiere tijd vraagt om een heldere en doordachte boodschap.”

MARC DE VRIES

Eerste Kamerlid SGP

De Heere om wijsheid vragen

“Voor mij is het typerende voor de manier waarop de SGP politiek bedrijft, dat ze dat doet vanuit de overtuiging dat Gods geboden heilzaam zijn voor de hele samenleving. De overheid heeft een belangrijke taak in het beteugelen van het kwade en het bevorderen van het goede. En wat dan kwaad en goed is, bepaalt niet de autonome mens, maar God in Zijn Woord.

De kunst is om dat zo in te brengen in het politieke debat dat aannemelijk wordt voor andersdenkenden dat Gods geboden hout snijden. Soms is dat makkelijk, omdat zij dezelfde waarden hanteren, maar vanuit een ander wereldbeeld (barmhartigheid, gerechtigheid, duurzaamheid bijvoorbeeld). Soms is dat weerbarstiger, zoals bij de beschermwaardigheid van het leven.

C'est le ton qui fait la musique, zeggen de Fransen. Hóé je dingen verwoordt, doet ertoe. Ook je houding naar andersdenkenden maakt een verschil. Typisch SGP is om steeds de Heere om wijsheid te vragen.”

**Hóé je dingen
verwoordt, doet
ertoe.**

CORALINE RUITENBEEK

Student orthopedagogiek

Politieke beweging en warme gemeenschap

“Voor mij staat de SGP symbool voor betrouwbaarheid en standvastigheid. Ik zie de SGP als een stabiele partij die haar beloften nakomt en zich niet makkelijk laat meeslepen.

Wat de SGP voor mij waardevol maakt, is dat het een partij is die haar keuzes in afhankelijkheid van God probeert te maken. Haar politiek is geworteld in christe-

lijke principes, waarbij het vertrouwen op God wordt gesteld.

Daarnaast ervaar ik binnen de partij een sterke onderlinge verbondenheid en betrokkenheid. Dat maakt de SGP voor mij niet alleen een politieke beweging, maar ook een warme gemeenschap waarin waarden als trouw, verantwoordelijkheid en naastenliefde centraal staan.”

Tijs van den Brink

“HEB DE MOED TE STAAN VOOR JE OVERTUIGING”

Bij een blik in de spiegel, vraag je soms iemand over je schouder mee te kijken. Om zo mee te kunnen kijken, moet je niet te ver weg staan, maar wel je mening durven geven. Zo iemand is Tijs van den Brink, journalist bij de EO.

TEKST: SJON VAN DER REE DOOLAARD

In een interview met *NRC* (januari 2025) laat hij optekenen: "Ik ben een SGP'er". Daaraan mogen we overigens geen conclusies verbinden over politieke voorkeur, want die houdt hij strikt geheim. Wel zegt het iets over de interesses van de EO-journalist: Sport, Geloof en Politiek. En of hij zijn mening durft te geven? "Hou op met aardig gevonden willen worden."

Welke kernwoorden komen bij u boven als u aan de SGP denkt?

"Traditioneel, conservatief, vrouwonvriendelijk. En constructief. En de laatste tijd soms een beetje populistisch."

Vindt u de SGP een relevante politieke partij?

"De SGP is op het moment relevant, omdat de coalitie in de Eerste Kamer geen meerderheid heeft. Je ziet dat Wilders zich ten opzichte van de SGP best vriendelijk gedraagt, omdat hij ze nodig heeft in de Eerste Kamer. Politieke partijen willen graag zélf hun relevantie kunnen beïnvloeden, maar het is vooral de situatie die bepaalt of een partij relevant is."

De SGP kan voor sommige mensen nogal star overkomen. Stralen we voldoende hartelijkheid en empathie uit?

"Ik denk eerlijk gezegd dat dit echt een imagoding is: de meeste mensen die ik ken die SGP'ers kennen (en zelf geen SGP'er zijn), zijn lovend over de hartelijkheid en vriendelijkheid van SGP'ers. Jullie staan bij 'de kenners' bekend als relaxed en vriendelijk. Dat is radicaal anders dan het imago bij de mensen die jullie niet kennen: die zien jullie inderdaad als star en steil en ouderwets."

Blijf vooral aardig en vriendelijk in de omgang, zou mijn advies zijn. En als je in de media komt, probeer dan ook empathisch te zijn. Daar is, denk ik, nog wel ruimte voor groei. Als het gaat om abortus bijvoorbeeld, kan het geen kwaad als je laat merken dat je snapt dat vrouwen soms echt in een noodsituatie kunnen verkeren door een ongewenste zwangerschap."

Drie klassieke ingrediënten van overtuiging zijn ethos (geloofwaardigheid en eerlijkheid), pathos (emotie) en logos (argumentatie). Waar zou de SGP volgens u meer werk van moeten maken?

"Ik denk (voor de buitenstaander) het ethos. Een hardnekkig beeld van ons christenen is dat wij vaak

hypocriet zijn: hoge normen stellen, maar daar zelf niet aan voldoen. Voorbeeld: tegen abortus zijn ('Gij zult niet doden.'), maar voor de doodstraf ('Huh, we mochten toch niet doden?'). Remedie: even nadenken of de criticasters een punt hebben. Zo niet: negeren."

Welke politiek toepasbare Bijbelse waarde vindt u het minst vertegenwoordigd in het SGP-verhaal?

"Gastvrijheid. Hoe je het ook wendt of keert: gastvrijheid is in de Bijbel een deugd. Ik als *insider* snap dat er een verschil bestaat tussen gastvrijheid als burger en gastvrijheid als land. De buitenwereld snapt dat niet: christenen zijn toch gastvrij en hartelijk voor vreemdelingen? Hoezo steunt de SGP dan een hardvochtig vluchtelingenbeleid?"

Op welke thema's ziet u dat de SGP zich profileert? (Dus, wij proberen dan wel iets, maar nu even kijken of dat wel zo óverkomt.)

"Nu je dat zo vraagt, komt het beeld boven dat Stoffer zich druk maakte over duikboten, ofzo. Was het de bedoeling dat ik dat nog weet?"

Verder vind ik het altijd tof als jullie je inzetten voor huwelijk en gezin. Lastig vanuit de overheid, want voor je het weet ben je te bemoeizuchtig – maar ik houd ervan. Huwelijk en gezin zijn superbelangrijk, kleine maatschappelijke cellen waar dit land op draait. Ga daar mee door!"

ADVIES

"Zoek de vrede voor de stad, heb de moed te staan voor je overtuiging, ook als die niet populair is en verder: wees hartelijk, vriendelijk en constructief. Al dat gespin en geframe – het bestond nog niet in de tijd van de Spreukendichter (denk ik), maar hij zou het lucht en leegte hebben gevonden, vermoed ik."

Tijs' politieke podcast luisteren?

youtube.com/@DeSpindoctors

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN** BV BNA!

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

DE PATER
SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do **asbest**
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

DS. G.W.S. MULDER

Vicevoorzitter
hoofdbestuur

**De opdracht van
Romeinen 6: de
gerechtigheid
dienen.**

Op Positie

Er zijn van die titels en thema's die geen toelichting behoeven. Neem nu 'Woord vooraf'; dat is direct duidelijk. Of 'Kort en bondig', wat de trouwe lezers van *De Banier* herinnert aan de bijdragen van ir. Bas van der Vlies. Onder deze titel probeerde hij op kenmerkende wijze zijn veelomvattende werk samen te vatten. Ook bestaat de titel 'Haagse propjes'. Die titel is erg verbonden aan de grote waardering voor de auteur van die rubriek. Naar verwachting durft niemand ooit nog een rubriek onder die naam te beginnen.

De plaats waar we staan

Maar nu 'Op Positie'. U ziet het goed: er zit een spatie tussen 'op' en 'positie'. En het tweede woord begint opnieuw met een hoofdletter. Het gaat dus over de positie, de plaats waar we staan. Of liever: de plaats waar de auteur staat en waarvandaan hij u wat wil vertellen, zodat u als lezer op uw eigen positie daar uw winst mee kunt doen.

Geen populistische oppositie

De spatie en de tweede hoofdletter zijn dus om verwarring te voorkomen. En dat is nodig in de politiek. Want daar is het woord gewoonlijk in gebruik zonder spatie en tweede hoofdletter. Dan ziet het woord op de tegenstelling met de regering en de regeringspartijen. Nu maakt de SGP geen deel uit van de regering en we laten van harte een eigen (Bijbels) geluid horen. Maar het gaat de SGP nooit om populistische oppositie. Dat is zeker niet de bedoeling in deze rubriek. Er zal vast wel eens een kritische noot gekraakt worden, maar we willen juist schrijven vanuit het beginsel van de partij.

Sterk staan

Dat betekent dus ook dat ik de pen ga doorgeven. Wel blijft de vicevoorzitter van het hoofdbestuur een vaste penvoerder van deze rubriek. Maar ook andere personen die op cruciale posities in onze partij staan, zullen hun medewerking verlenen. Op deze manier maken we kennis met aandachtspunten uit verschillende geledingen binnen onze partij. Zo hopen we samen sterk te staan. Dat wil deze titel ook wel tot uitdrukking brengen.

Stelt uzelf voor God

Voor 'sterk staan' is niet alleen onderlinge steun nodig, maar bovenal binding aan de grondslag. Dat is voor ons het vast blijvende Woord van de eeuwige God. "En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelfen Gode, als uit de doden levende geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid" (Romeinen 6:13). De praktische opdracht is dat we niet de zonde maar de gerechtigheid dienen. Merk op dat dit alléén mogelijk is in geloofsvereniging met de opgestane Christus. Let ook op de opdracht: Stelt uzelf voor God. Ziet u: Op Positie.

WAAROM IS DE SGP ER?

MISSIE

"De partij stelt zich ten doel de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen (...). Derhalve is haar streven erop gericht dat Gods Woord als norm aanvaard wordt voor het politieke en maatschappelijke leven."

Statuten SGP

MOTTO

Met het permanente motto 'Woord houden' kijk je de partij in het hart. De SGP is er om een helder Bijbels geluid te laten horen in politiek en samenleving. Vanuit de overtuiging dat de Bijbelse waarden en normen goed zijn voor iedereen.

BELIJDENIS

We belijden dat God de wereld schiep, regeert en onderhoudt. In het vertrouwen op die God weten wij ons geroepen om ons werk te doen: het goede en de vrede zoeken voor de samenleving in gemeenten, provincies en waterschappen, in Den Haag en in Brussel.

i Meer over de missie op pagina 17

HOE BEDRIJFT DE SGP POLITIEK?

PROFIEL

Vorig jaar stelden we een karakterschets van de SGP vast die focus geeft van lokaal tot landelijk. Hier ziet u een afbeelding van het resultaat in notendop. Het laat het unieke en onderscheidende beeld zien dat we uitdragen naar onze doelgroepen.

HUISSTIJL

Na een vergelijking tussen identiteit en imago is de huisstijl van de SGP aangepast. Het resultaat daarvan ziet u terug in de vormgeving van deze *De Banier* en online.

© business openers

WAT VINDT DE SGP?

VISIE

De SGP staat voor christelijke, betrouwbare politiek. Een vrijmoedig geluid met open oog en hart voor de ander. Leidende begrippen voor de SGP-visie zijn: gerechtigheid, barmhartigheid en rentmeesterschap.

i Meer over de partijfilosofie op pagina 8

SPEERPUNTEN

Bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen gebruikte de SGP deze speerpunten:

- ▶ *Hart voor kwetsbaar leven* (medisch-ethische thema's, omzien naar elkaar)
- ▶ *Focus op familie* (herwaardering gezin, fatsoenlijk bestaansminimum, voldoende woningen)
- ▶ *Pal voor veiligheid* (politie en defensie, veiligheid Joodse gemeenschap)

PROGRAMMA

Het verkiezingsprogramma op onze website meldt veel meer over de inzet van de SGP. Denk aan de inzet voor vrijheden, ontwikkelings-samenwerking en vervolgde christenen. En thema's als migratie, schepping en Europa. Kenmerkend is ook het oog dat de partij heeft voor de regio, voor de 'gewone man' en ondernemers als ruggengraat van onze economie

i Meer over het programma op pagina 28

Nieuwe uitgaven van de GBS

Memorisatiekaartjes

Voor het aanleren van 52 bijbelteksten uit de Statenvertaling. Het pakket bestaat uit 52 kaartjes.

Bestelcode: MEMK

ZOEK HET GOEDE WOORD

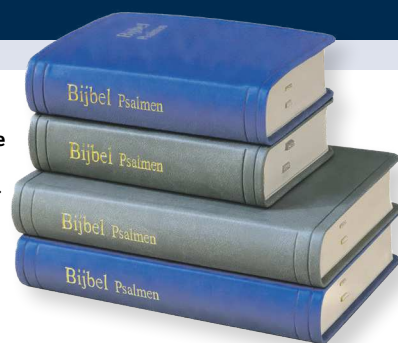
Eenvoudige puzzels rond het kerkelijk jaar voor puzzelaars met een verstandelijke beperking.

Woordzoekers, cijferpuzzels, invulpuzzels, rebusen ... steeds moet je het goede woord in de Bijbelteksten vinden.

Ook geschikt voor kinderen.

Gebrocheerd

Bestelcode: BK95

Zakbijbel

Omslag in blauw of taupe, kleursnee

Zakbijbel met Psalmen met ritmische zetting in de notenbalk en formulieren.

Flexibele omslag.

Met 10 landkaartjes.

Standaard in kartonnen koker.

Groot formaat 10,5 x 16 € 49,-

Bestelcode: blauw H31RBL - taupe H31RTP

Klein formaat 8,5 x 12,5 € 39,-

Bestelcode: blauw D31RBL - taupe D31RTP

Preekmeeschrijfboekje

Voor 15 preken

Gelamineerde omslag

Formaat A6 (10,5 x 14,8 cm)

Bestelcode: PMB1

60 blz.

€ 2,95

Nijverheidstraat 21 • Leerdam (0345) 61 01 55 gbs.nl

GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING

MOREE GELDERBLUM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

Betrokken specialisten
Tot uw dienst!

Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

PANDER[®] CONSULTANCY

Pander Consultancy Barneveld

- Informatiebeveiliging (ISO27001/NIS2)
- Kwaliteitsmanagement (ISO9001)
- Interim management
- ICT projectmanagement

Pander Consultancy Betuwe

- Kwaliteitsmanagement
- Food safety (IFS, BRC, ISO, FSSC, BLK, SKAL)
- Interim kwaliteitsmanager

Pander Consultancy Gelderse Vallei

- Arbo Management (VCA, Veiligheidsladder ISO 45001)
- Kwaliteitsmanagement
- Milieumanagement (ISO 14000, CO2, CSRD)
- Interim QHSE manager

Pander Consultancy Barneveld

T - 06 5734 2666

E - jan@panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Betuwe

T - 06 1353 6562

E - cornelis@panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Gelderse Vallei

T - 06 3064 1635

E - richard@panderconsultancy.nl

Meer informatie

NAAR APENHEUL OP 21 JUNI

SGP-FAMILIEDAG

Kinderen
€12,50
Volwassenen
€15,-

Een dag tussen de apen!

De SGP is een echte gezinspartij. Speciaal voor onze leden organiseren we elk jaar een familie-evenement. Geniet van het samenzijn en van de natuur. Ontmoet er nieuwsgierige lemuren, speelse orang-oetans en gelijkgestemde SGP'ers. Kortom: meld je aan voor onze familiedag in Apenheul op zaterdag 21 juni! Hopelijk tot ziens!

Meer informatie en kaarten bestellen?

sgp.nl/familiedag

SGP

Wat doet een Kamerlid?

NOU, DIT!

Wat doet een Kamerlid? Door mijn werk als persvoorlichter volg ik hun werk van heel dichtbij. En ik kan u vertellen: SGP-Kamerleden doen veel. Heel veel. Bij dezen krijgt u een selectie voorgeschoteld waardoor u kunt zien wat het SGP-werk van het achterliggende jaar in de praktijk betekent.

TEKST: CORNEL VAN BEEK

Ook al werk je jezelf drie slagen in de rondte, het blijft met drie Kamerleden toch keuzes maken. Wat doe je wel en wat niet? Speerpunten helpen daarbij. Want als wij niet voor het leven opkomen, wie doet het dan? Als wij in het Israëldebat geen evenwicht aanbrengen, waar belanden we dan? En als wij het gezin niet noemen, wordt het dan helemaal vergeten? En wat dacht u van getuigenispolitiek? Als wij de Bijbel niet openslaan, wie doet dat dan?

Kwaad tegengaan

Ik begin met een moment dat u zich vast nog wel herinnert: 'moedergate'. Het was André Flach die maart vorig jaar zijn vinger opstak om te voorkomen dat kabinet-Rutte IV in haar nadagen nog even alle moeders uit de wet zou slopen. Toen Flach dit signaleerde was de verontwaardiging groot. Toenmalig minister De Jonge ging door het stof en moeder de vrouw was gered.

In diezelfde periode voerde Chris Stoffer de strijd aan tegen een ander kwalijk overblijfsel van Rutte IV: de Wet toezicht informeel onderwijs. Achter de schermen werd flink gelobbyd door de SGP en Stoffer kreeg 76 Kamerzetels bij elkaar tegen deze onvrije wet. We hebben goede hoop dat deze wet van tafel gaat.

Over slechte wetsvoorstellen gesproken. Diederik van Dijk zette zich in april 2024 samen met Nicolien van Vroonhoven (NSC) in om de Transgenderwet in te trekken. Resultaat: een aangenomen motie in de Tweede Kamer. SGP en NSC houden het kabinet eraan!

Getuigenis geven

Een maandje later organiseerde Chris Stoffer samen met Wim Hoddenbagh van stichting Presence een solidariteitsactie voor de Joodse gemeenschap. Midden op de Dam in Amsterdam lieten we een vredevol geluid horen waar veel Joodse landgenoten zich door gesteund wisten. Grootschalige politie- en ME-inzet voorkwam dat pro-Palestijnse activisten hun haat konden botvieren op Joden en christenen. De beelden hadden veel bereik en grote impact.

Kabinet-Schoof

Na de zomer ging in september het nieuwe politieke seizoen van start met kabinet-Schoof. Chris Stoffer beleefde zeer effectieve algemene beschouwingen (APB). Hij brak met succes een lans voor vervolgd christenen en kreeg belangrijke toezeggingen voor goede doelen, gezinnen en eenverdieners. Belangrijker nog: in zijn betoog over rust, liet Stoffer de Bijbel (Mattheus 11) letterlijk spreken: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht."

Harde euro's

Bij de onderhandelingen over het belastingplan, enkele maanden later, zette Stoffer de toezeg-

CORNEL VAN BEEK
Persvoorlichter

gingen van het kabinet bij de APB om in harde euro's: éénverdieners krijgen ruim 100 miljoen euro en de giftenaftrek blijft volledig overeind.

Over euro's gesproken: kort na de APB nam de Tweede Kamer een amendement aan van SP en SGP voor een acceptatieplicht van contant geld. Voor veel Nederlanders is dat heel praktisch en belangrijk.

En er werden nog meer mooie SGP-voorstellen aangenomen. Zo stemde een Kamermeerderheid in oktober voor het voorstel om de anti-Joodse organisatie Samidoun op de nationale terreurlijst te plaatsen.

Een initiatiefwet van de SGP werd door Diederik van Dijk met groot succes vanuit vak K verdedigd. De initiatiefwet om de NAVO-norm wettelijk vast te leggen bekrachtigt de jarenlange inzet van de

SGP voor de krijgsmacht. Haast niemand twijfelt nu nog aan de noodzaak van dit pleidooi.

Verbinding

Chris Stoffer sloot het kalenderjaar af met de organisatie van Chanoeka in de Tweede Kamer en hij deelde een Kerstgroet via de sociale media van de SGP. Ook deze momenten van verbinding horen bij het Kamerwerk.

Direct in het nieuwe jaar kon Stoffer een heel concreet resultaat oogsten. De Westerscheldetunnel is sinds 2025 tolvrij. Samen met Kees van der Staaij heeft hij zich daar lang voor ingezet.

Visie

Diezelfde maand legde André Flach zijn gloednieuwe woonvisie neer met oplossingen voor de wooncrisis. En Diederik van Dijk? Die begon 2025 met het weren van de omstreken VN-rapporteur Francesca Albanese met haar anti-semitische uitingen. De SGP was helaas de enige partij die zo wakker was om zich direct tegen haar komst te keren, maar door deze inspanning werd de komst van Albanese op het nippertje voorkomen.

Aan sommige tegenliggers herkent men de juiste weg.

Medisch-ethisch

In februari debatteerde de Kamer over de conversiewet. Van Dijk hield daarbij een pleidooi voor grondwettelijke vrijheden en wees op de gevaren rond dit initiatief van D66, VVD, GL/PvdA, SP en PvdD. Toen deze partijen zo werden tegengewerkt, leidde dat tot grote verontwaardiging van progressief Nederland. Aan sommige tegenliggers herkent men de juiste weg.

Een belangrijk speerpunt voor de SGP is abortus. Het aantal meisjes en jongens dat het daglicht niet zal aanschouwen, neemt de laatste jaren schrikbarend toe. Dit verdient dan ook onze continue aandacht en het debat hierover móet heropend worden. Een klein begin is daarmee een aantal weken geleden gemaakt toen de Tweede Kamer twee SGP-moties aannam. Diederik van Dijk hoopt de strijd vóór het leven de komende tijd met niet-aflattende inzet voort te zetten.

Gegarandeerd genieten met een Broekhuis camper

*Ruime voorraad nieuwe en
jong gebruikte campers*

HYMER

Broekhuis Campers
Anthonie Fokkerstraat 37 | Barneveld

Wiegeltjes

MENNO DE BRUYNE

Het noorderlicht
der SGP

Vermetel

Kijk, ik kan het natuurlijk hebben over Trump. Iedereen heeft het over Trump. Dus waarom zou ik het dan niet over Trump hebben? Maar ja, als iedereen het al heeft over Trump, waarom zou ik dat dan ook nog eens doen?

Kijk, ik kan het natuurlijk hebben over Poetin en Zelensky. Iedereen heeft het over Poetin en Zelensky. Dus waarom zou ik het dan niet over Poetin en Zelensky hebben? Maar ja, als Jan en alleman het al hebben over Poetin en Zelensky, waarom zou ik dat dan ook nog eens doen?

Stuurlui

Wat ik maar zeggen wil, is dat ik er eigenlijk niks over wil zeggen. Wat ben ik blij dat ik me er niet meer mee hoeft te bemoeien. Ik benijd Chris en het mooie SGP-fractieteam dan ook niet dat zij er wél iets over moet zeggen. Laten we als trouwe, meelevende en hartelijke achterban onze Haagse SGP'ers des te meer te omringen met en dragen op onze gebeden.

Woeden

De volkeren woeden. Het kwaad balt zich samen. En meer en meer staat het Joodse volk, dat na een satanisch bloedfeest vecht voor zijn voortbestaan, alleen. De toekomst is onheil-

spellend. Regelrechte paniek in Europa. Groteske voorstellen van Brussel, dat nu de kans grijpt om zich nóg meer macht toe te eigenen. En Nederland? De regering is in zichzelf verdeeld en zit machteloos gevangen in een spinnenweb van wetten en verdragen en rechterlijke uitspraken.

In het bescheiden hervormde kerkje van het plaatsje Een in het vredige Drenthe zongen we afgelopen week Psalm 2:1 en 7.

“Wat drift beheerst het woedend heidendom,
En heeft het hart der volken ingenomen?
De koningen verheffen zich alom,
De vorsten zijn vermetel saâmgekomen,
Om God, den HEER', zelfs naar de kroon te steken,
En tegen Zijn Gezalfde op te staan.
Zij spreken saâm: “Laat ons hun banden breken,
En van hun juk en touwen ons ontslaan!”

“Welzalig zij, die naar Zijn reine leer,
In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen.
Die Sions Vorst erkennen voor hun HEER';
Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen.”

Een oude berijming, maar zo treffend toepasselijk anno Domini 2025.

Kruisboog

Lukt het ontHagen een beetje, vraagt menigeen - en dat op zó'n manier dat ik eruit afleid dat ze denken dat ik maar moeilijk los kan komen van de Hofstad. Nou, het tegendeel is het geval. Laat mij m'n dagen maar slijten met boeken lezen in onze oude koeienstal. Laat mij maar mezen, kiekendieven en kraanvogels beloven met m'n verrekijker en verwonderd sneeuwklukjes en kievitsbloemen fleurig zien ontwaken. En op de nog braakliggende akkers speuren naar stenen van hunebedbouwers.

Zojuist heb ik me via de buurtvereniging aangemeld voor een cursus kruisboogschieten. Dus, de inbrekers en de wolven zijn gewaarschuwd!

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT EN VORMGEVING

Treffend & Co

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

P. 1, 6, 15a/b, 18a: Hanno de Vries
P. 5, 7b, 19c, 23, 24 en 31: Cees
van der Wal Fotografie
P. 20: beeld EO
P. 29a: Dirk Hol

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u con-
tact op te nemen.

Voor meer informatie
over *De Banier*: sgp.nl/debanier

MIX
Papier | Ondersteunt
verantwoord bosbeheer
FSC® C006922

*Een keuken van
goede huize*

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

DE BANIER

#4 / MEI 2025 / JAARGANG 104

Denkt u al vooruit?

**WERKEN AAN
EEN WEERBAAR
NEDERLAND**

Chris Stoffer:

**“Wat er ook gebeurt,
vertrouw op God,
want Hem loopt niets
uit de hand.”**

**EXCLUSIEF
IN HOUT
SINDS 1923**

Kozijnen

Deuren

Maatwerk

Rhenen | de-grebbe.nl

Spek Accountants en Belastingadviseurs

De financiële dienstverlener,
actief in de Randstad!

Accountants
Belastingadviseurs

Krimpen aan den IJssel
0180 591581
info@spek.nl
www.spek.nl

**Ik zal in vrede tezamen nederliggen en slapen;
want Gij, o HEERE, alleen zult mij doen zeker wonen.**

Psalm 4:9

DS. J. KOMMERIE
Legerpredikant

God heeft het eerste en het laatste woord.

“Ik verzoek den luisteraars dan ook om, wanneer zij straks hun legersteden opzoeken, even rustig te gaan slapen als zij dat ook andere nachten doen.” Met deze woorden probeerde minister-president Colijn in een radiotoespraak de Nederlandse bevolking gerust te stellen. Dit zei hij niet in 1940, zoals vaak wordt gedacht, maar al op 11 maart 1936. Het Duitse regime van Hitler had enkele dagen daarvoor het Rijnland bezet. De expansiedrift van Nazi-Duitsland kwam toen al openbaar. Maar volgens Colijn had de Nederlandse bevolking niets te vrezen voor de toekomst. Men kon gerust gaan slapen.

Het gevaar onderkend

David lijkt aan het slot van Psalm 4 op het eerste gezicht diezelfde toon aan te slaan. Hij spreekt over een vredig slapen. Maar dit is het verschil: waar Colijn de gevaren van het regime van Hitler probeerde te minimaliseren, daar ziet David juist het gevaar aan alle kanten om zich heen. Hij sluit zijn ogen niet voor de geweldige bedreiging van zijn leven. Hij proeft de ernst van de situatie en ondergaat die met huid en haar.

Toch rustig slapen

En toch kan hij rustig gaan slapen. David heeft namelijk oog gekregen voor de juiste verhoudingen. Het kwaad kan machtig lijken, maar de HEERE is machtiger. Oog hebben voor die verhouding betekent uiteraard niet dat de angst je niet om het hart kan slaan. Want het kwaad kan geweldig tekeergaan in deze wereld en in ons eigen leven. Maar dwars door die angst heen grijpt David zich in geloof vast aan Hem, Die machtiger is.

Het eerste en het laatste woord

Gods macht wordt wel het meest zichtbaar op de Paasmorgen. Enkele dagen daarvoor leek het kwaad de machtigste partij te zijn geweest. Gods eigen Zoon was aan het kruis geslagen en had de laatste adem uitgeblazen. God leek geen partij te zijn voor de duivel en zijn macht. Maar op de Paasmorgen bleek de duivel zich te hebben vergist. Dood en graf hadden niet het laatste woord. God heeft het eerste en het laatste woord. Hij doet het echter op een andere manier dan wij gewend zijn in deze wereld. Niet door kracht en niet door geweld, maar door Zijn Geest is het geschied.

Het recht van de 'Zwakke'

In deze wereld geldt het recht van de sterkste. Een recht dat vaak een geweldige angst inboezemt. Want ben ik in die strijd wel sterk genoeg? Maar dit recht heeft zijn langste tijd gehad. Het heeft geen enkele toekomst. Dat blijkt wel op Golgotha, waar de kop van de slang is vermorzeld. Hij slaat nog geweldig met zijn staart, maar hij is tot de ondergang gedoemd. Wat wel toekomst heeft, is het recht van de Zwakke, Jezus Christus. Wie Hem in het geloof aangrijpt, zal vervuld worden met een overweldigende rust. De vrede van God, Die alle verstand te boven gaat, zal dan onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus. Dan kun je met heel je hart zingen:

**Ik kan gaan slapen zonder zorgen,
want slapend kom ik bij U thuis.
Alleen bij U ben ik geborgen.
Gij doet mij rusten tot de morgen
en wonen in een veilig huis.**

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

échte kwaliteit,
ontworpen aan
uw keukentafel.

**home
keukens**
daar blijf je voor thuis

Maak nu een afspraak
met een van onze verkoopadviseurs
op homekeukens.nl

INHOUD

3 **Eerst het Woord**
TOCH RUSTIG SLAPEN

5 **Van de redactie**
EEN KWESTIE VAN OPVOEDING

6 **SGP nieuws**
PARTIIDAG & AFSCHIED MENNO DE BRUYNE

8 **Chris Stoffer**
WEERBAAR WORDEN EN VERTROUWEN BEHOUDEN

14 **Vanuit de Tweede Kamer**
ONRUSTIG IS ONS LAND EN DE WERELD EROMHEEN

17 **Van de voorzitter**
BOMBARDEMENT

18 **Actueel**
DE BANIER: EEN TOELICHTING

20 **Interview**
BRAND VAN RIJN, HOOGVEEEN

23 **Op Positie**
GEEN BANGMAAKSESSIE

24 **Historie**
DOMINEE ABMA, PUTTEN EN ISRAËL

27 **Infographic**
DENK VOORUIT!

28 **Opinie**
DEFENSIE VERSTERKEN, MAAR ZONDER EU-SCHULDEN

31 **Wiegeltjes**
KRINGLOPER EN STROPER

SJON VAN DER REE DOOLAARD
Eindredacteur

“DAAROM, ZIJT OOK GIJ BEREID!”

Als we het onderwijs van Jezus Zelf in Mattheüs 24 opslaan, wordt duidelijk dat de luisteraars worden opgeroepen om klaar te staan voor de toekomst van de Zoon des mensen. Bijbelgetrouwe lezers zullen waarschijnlijk ook moeten beamen dat bezorgdheid om de toekomst alleen maar wordt aangemoedigd en dat er weinig relativerends te vinden is als het gaat om ónze houding en ónze verantwoordelijkheid. Ook de waarschuwing tegen overbezorgdheid (Lukas 12) staat ingeklemd tussen de waarschuwing tegen de overmoed van ‘de rijke dwaas’ enerzijds en een ‘aansporing tot waakzaamheid’ anderzijds.

Al snel zal er instemming zijn voor deze geestelijke waakzaamheid. Maar ook voor het tijdelijke leven geldt dat we verantwoordelijk zijn voor een gezonde balans tussen enerzijds waakzaamheid en alertheid. Anderzijds moeten we niet doorslaan in overbezorgdheid.

Misschien was dat waarom Chris Stoffer onlangs zei: “Zorg dat je dat noodpakket *gewoon* in huis hebt.” Dat woordje ‘gewoon’ is iets wat Chris Stoffer wel vaker gebruikt, maar het geeft ook iets van een levenshouding weer: zorg voor jezelf en de mensen om je heen, omdat dit *gewoon* hoort bij je verantwoordelijkheid, maar doe dat wel in afhankelijkheid. Chris Stoffer: “Wat er ook gebeurt, vertrouw op God, want Hem loopt niets uit de hand”. Zie het als een vertaling naar de levenspraktijk van het ‘jezelf niet moedwillig in enig gevaar begeven’.

Als opvoeder van jonge kinderen, schaar ik hem maar in het rijtje van aan te leren verantwoordelijkheden, waaronder: kleine kinderen, kijk naar links, rechts en weer naar links voordat je de straat oversteekt. Grotere kinderen, wees je bewust van de gevaren op de digitale snelweg. En voor een volgende fase: wees je bewust van mogelijke gevaren die over zeestraten, elektriciteitsbanen of andere wegen op ons pad kunnen komen.

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Bezuiniging op Onderwijsbegroting

In een debat met minister Klever van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp vraagt senator Marc de Vries de minister waarom zij zich lijkt te verschuilen achter lijstjes: als Nederland het goed doet in het lijstje, zijn we dus goed bezig. "Nee", zegt De Vries, "een morele verplichting heeft iets absoluuts. Je moet het tegenover jezelf kunnen verantwoorden. Om moraliteit af te wegen, vergelijk je je niet met anderen."

Trek transgenderwet in

In april 2024 steunde de Kamer een NSC/SGP-motie om het wetsvoorstel voor een verruiming van de Transgenderwet in te trekken. Toenmalig (demonstratief) minister Weerwind weigerde de motie uit te voeren. Hoewel kabinet-Schoof heeft aangegeven niet verder te gaan met de behandeling van de wet, hangt de wet nog altijd boven de markt. Nadat de Kamer zich deze maand nogmaals duidelijk uitsprak, is er maar één juiste uitkomst: kom binnen een maand met het intrekingsbericht voor deze wet.

Visserij

Eurocommissaris Costas Kadis bezocht op 7 april Nederland. Samen met staatssecretaris Jean Rummenie en Europarlementariër Bert-Jan Ruissen ging hij op werkbijeenkomst in Stellendam. Eurocommissaris Kadis wil vissers toekomstperspectief bieden. Hij wil terug naar een objectieve en op feiten gebaseerde discussie. In het kader van een bredere innovatieagenda staat hij ervoor open de discussie over de pulsvisserij weer op te starten.

Christenvervolging

Belangrijk succes in het Europees Parlement. Begin april werd een resolutie aangenomen over de vervolging van christenen in de Democratische Republiek Congo. De aanleiding was het nieuws over de onthoofding van 70 christenen, gevonden in een kerk in het oosten van Congo in februari. Bert-Jan Ruissen leidde de onderhandelingen over de resolutie. Met het aannemen van deze resolutie erkent het Europees Parlement dat christenen de grootste groep geloofsvervolgden ter wereld zijn. Dat is bijzonder. Men erkent de bijzonder precarie situatie voor christenen in Congo te midden van het geweld van milities.

Begroting Immigratie en Asiel

De asielbegroting is het fundament voor de asielplannen die binnenkort worden besproken. Op 18 maart lag de begroting voor in de Eerste Kamer. Peter Schalk wees op de onrealistische raming op de lange termijn. Het budget daalt van 9,7 miljard in 2026 naar 1,2 miljard in 2028. Een motie Schalk om een realistische lange termijnraming werd verworpen.

Agenda

Maandag 12 mei

SGP Goeree-Overflakkee

Thema: 'Scherm uit, gezin aan!'

19.45 uur

Middelharnis, geb. GG

Woensdag 14 mei

Tijdrede SGP Neerijnen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur

Waardenburg, geb. GG

Tijdrede SGP Maartensdijk

Ds. J. Lohuis

19.30 uur

Maartensdijk, geb. HHG

Dinsdag 20 mei

Tijdrede SGP Barneveld

Ds. A.J. van Wingerden

19.30 uur

Barneveld, Koterweg 5, geb. OGGiN

Woensdag 21 Mei

Tijdrede SGP Oldebroek

Ds. G.W.S Mulder

19.30 uur

Wezep, Azaleastraat 4, geb. HHG

Tijdrede SGP Zaltbommel

Ds. K. Visser

19.30 uur

Zuilichem, geb. HHG

Zaterdag 7 juni

Familiedag Zeeuwse

SGP-Statenfractie

10.30-14.00 uur

Middelburg, Abdij 6, provinciehuis

Zaterdag 21 juni

SGP-familiedag Apenheul

Apeldoorn

Geven maakt gelukkig

Wat zou u doen als u €10,- krijgt? Zelf houden, of aan het goede doel geven? Voor de podcast 'Tussen straat en staat' zijn we met deze vraag de straat op gegaan. Zien we onze naaste? Hoe denken we over ontwikkelingssamenwerking? In aflevering drie spreken we daar ook over met Chris Stoffer en Dirk-Jan Koch, hoogleraar op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

Partijdag 2025 – Afscheid Menno de Bruyne

Onze jaarlijkse algemene ledenvergadering staat gepland op zaterdag 24 mei. Tijdens de partijdag wordt er afscheid genomen van Menno de Bruyne. Na afloop is er gelegenheid hem de hand te schudden tijdens een receptie.

- ▶ Locatie: NBC Congresscentrum
- ▶ Tijd: 9.30-13.00 uur (aansluitend is er een lunch)
- ▶ Aanmelden van afgevaardigden: via de afdeling of kiesvereniging.
- ▶ Bent u lid en wilt u zich als belangstellende aanmelden: mail naar info@sgp.nl.
- ▶ Kosten deelname: gratis.

WEERBAAR WORDEN EN VERTROUWEN BEHOUDEN

HOE KIJKT DE SGP NAAR DE GEOPOLITIEK?

U kent de uitspraak wel: de wereld bloedt uit duizend wonden. En dat is waar. Israël en Gaza, Rusland en Oekraïne, Iran, de Democratische Republiek Congo, Oost-Afrika, China, Europa, het Westen. Er zijn veel brandhaarden in de wereld en wij zitten er middenin. Wat moeten we er allemaal van vinden?

TEKST: CHRIS STOFFER

eigen belangen, zijn unieke ligging, grondstoffen, geschiedenis en strategieën.

Internationale organisaties

Om het reilen en zeilen in ons eigen werelddeel en het hele Westen te beschrijven, moeten we terug in de geschiedenis. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog hebben we onze wereldorde zo ingericht dat we door allerlei internationale organisaties vrede en recht proberen te beschermen.

Recht en vrede blijven voor de SGP belangrijke drijfveren voor ons buitenlandbeleid. Daarbij zijn we ons echter wel terdege bewust dat dit, in de door onze zonde gebroken wereld, nooit ten volle gerealiseerd kan worden. Er waren echter ook optimisten die dachten dat we dit perfecte doel als mensheid wel konden bereiken. Ze spraken over 'het einde van de geschiedenis'. Na de val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van de Sovjet-Unie leken de liberale democratieën alle problemen op te kunnen lossen en alle wereldoorlogen te kunnen voorkomen. En ja, op een aantal oorlogen na, heerste er een relatieve rust. Het communisme de kop ingedrukt. De kilte van de Koude Oorlog was verdreven.

Onder druk

Maar, hoe zijn we dan in de situatie van vandaag beland? De geschatte verwachting bleek te naïef. Vandaag staat de internationale rechtsorde weer onder druk. Daarmee is de stabiliteit, waar Nederland zo aan hecht voor onze veiligheid en handel, weer in het gedrang. Oorlogen laaien weer op. Dreigingen van oorlogen worden gehoord. Ik noem nog twee voorbeelden:

- ▶ Christenen zijn wereldwijd de grootste vervolgde groep. Dat geldt vooral in moslimlanden en autoritaire landen. Maar God gaat door met Zijn werk. In Afrika en China groeit het aantal christenen.

Als het gaat over Buitenlandse Zaken heb ik in de afgelopen tijd veel debatten gevoerd. Alleen moeten we helaas wel constateren dat ze vaak gaan over internationale conflicten, rampen en spanningen. We zoeken dan naar de oorzaken, de mogelijke oplossingen en naar het aandeel dat Nederland daarin kan hebben. Laat ik u er maar niet mee lastigvallen om per regio alle actuele onderwerpen te bespreken.

In dit artikel wil ik als het ware met een helikopterperspectief uitzoomen om er in grote lijnen achter te komen hoe de SGP kijkt naar de geopolitiek van vandaag. Welke rol speelt het Westen eigenlijk nog? Welke rol speelt Europa? En Nederland? Ten slotte wil ik het toch weer dichtbij brengen. We gaan zelfs kijken naar welke rol ú kunt spelen.

Geopolitiek

Eerst maar even die term 'geopolitiek'. Versimpeld weergegeven gaat het dan om de krachten die er spelen tussen de landen in de wereld. We kijken dan vooral naar de grote wereldmachten en de landen die in hun zogenoemde 'invloedssfeer' liggen. Bij het getouwtrek tussen de verschillende grootmachten moet je goed proberen in te schatten wat er allemaal kan meespelen in die politiek. Elk land heeft zijn

- ▶ Israël wordt van vele kanten aangevallen. Is het niet met raketten, of zelfmoordterroristen, dan is het wel via politieke en juridische aanvallen, of een propagandaoorlog van haat. Maar God beschermt Zijn volk. Het volk van Israël leeft!

Nederlandse houding

Wat moet Nederland doen in dit krachtenveld? Een verstandige en verantwoordelijke koers varen, waarbij we telkens opnieuw de juiste balans zoeken tussen onze waarden, welvaart en weerbaarheid. Die balans is in de loop der jaren ingewikkelder geworden. Waar vroeger het ene vaak vanzelf het andere versterkte, moeten we tegenwoordig steeds vaker schipperen tussen idealen en belangen. Daarbij spelen onze buitenlandse betrekkingen, internationale organisaties, defensie en ontwikkelingssamen-

De juiste balans zoeken tussen onze waarden, welvaart en weerbaarheid.

heugen van de politiek is kort. Zodra de dreiging dooft, is de verleiding groot om opnieuw te bezuinigen. Die fout kunnen we ons niet permitteren. Als er dreiging is, moeten we (binnen de NAVO) klaarstaan om afschrikkend te zijn.

Ontwikkelingssamenwerking

Ook ontwikkelingssamenwerking hoort bij ons geopolitieke beleid. Als SGP spreken wij bewust over de verre naaste. Sinds het aantreden van kabinet-Schoof zet ik mij in om deze groep niet uit het oog te verliezen. Voor dit kabinet is het namelijk een blinde vlek.

Of het nu gaat om acute hulp na rampen, of om langdurige investeringen in zelfredzaamheid, het uitgangspunt moet zijn: geef goede basishulp, afgestemd op de lokale behoeften.

Over wat 'basishulp' precies is, verschillen de meningen nogal. Wij hebben altijd gepleit voor landbouw, voedsel en water(-beheer).

werking allemaal een rol. De SGP onderscheidt zich hierin met een nuchtere en consistente koers: samenwerken waar het moet, maar ook kritisch zijn waar het kan. Wij geloven dat internationale organisaties een nuttig instrument kunnen zijn, maar ze moeten altijd dienstbaar blijven aan de lidstaten en niet hun eigen macht nastreven. Het is goed om te beseffen: internationale organisaties hebben geen tovermiddel. Bij iedere crisis kijkt men meteen naar wat de VN of de EU kunnen doen, maar die verwachtingen zijn vaak hoger dan de beschikbare mogelijkheden. In 2025 zien wij steeds weer dat diplomatie tussen landen hoogtij viert en internationale organisaties niet alle verwachtingen waarmaken.

Defensie

Bij het zoeken naar de juiste balans, is defensie niet te vermijden in 2025. De NAVO-top komt deze zomer in Den Haag bijeen en de oorlog in Oekraïne gaat on-

verminderd voort. Daardoor groeit de politieke bereidheid om de defensie-uitgaven te verhogen. Tegenwoordig buitelen de partijen zelfs over elkaar heen. Ze overbieden elkaar met hogere percentages (BBP) om onze krijgsmacht op te bouwen en Oekraïne te steunen. Ineens lijkt iedereen overtuigd van het belang van een sterke krijgsmacht.

De SGP voert al jaren een pleidooi voor een verantwoorde weerbaarheid en het niet laten verwaarlozen van defensie. In de jaren 1990-2014 werd er veel te fors bezuinigd. Mede door de SGP is het tij gekeerd! Helaas moest de oorlog tussen Rusland en Oekraïne ons echt te laten ontwaken. En de definitieve aanmoediging kwam van Amerikaanse zijde: we moeten ons in Europa zelf kunnen bedripen. Een paar jaar geleden ben ik begonnen met een wetsvoorstel om de NAVO-norm voor defensie-uitgaven als minimum vast te leggen. Dat is nodig, want het ge-

Geopolitiek

Het touwtrekken tussen landen om (politieke) doelen te bereiken, om invloed te verkrijgen.

Zachte macht

Als we het dan hebben over een 'soft power', gaat het om de niet-militaire middelen van een land om invloed uit te oefenen.

GEEF HET WOORD DOOR

Hoeveel Bijbels heeft u in huis?
In Azië is er moeilijk aan te komen!
Help het Woord verspreiden.

PROJECT 2025-9

Bijbel: € 3,50 per stuk

SCAN en DONEER

Doneer veilig en eenvoudig via **BONISA.NL** of op
rekening: NL29RABO 0336 554613

*Zien keukens van
goede huize*

SINDS 1935
HUISMAN
keukens || sanitair || doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

Mede door de SGP is het tij gekeerd!

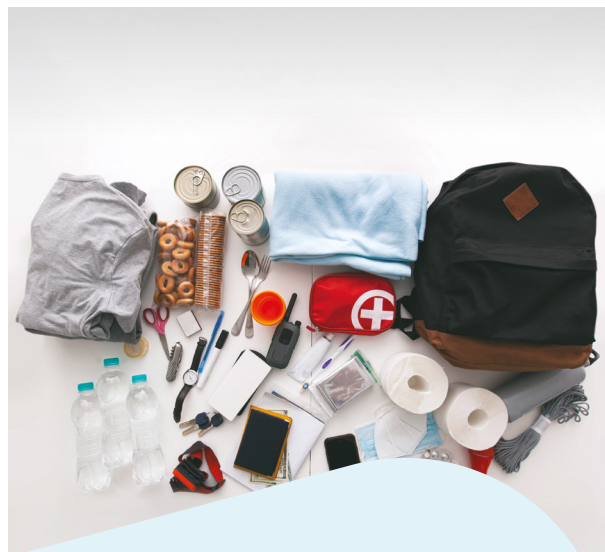
De huidige kabinetskoers is teleurstellend. Niet alleen wordt er fors bezuinigd op ontwikkelingssamenwerking, maar ook de koppeling met de economische groei is (voorlopig) losgelaten. Dat betekent dat onze welvaart niet langer automatisch ook ten goede komt aan hen die wereldwijd in armoede leven. Dat is pijnlijk. Nederland was jarenlang toonaangevend met het principe: als wij meer verdienen, dragen we ook meer bij aan de hulp aan onze verre naasten. Die solidariteit lijkt nu ingeruild voor eigenbelang. Natuurlijk hebben ook wij niet de illusie dat wij eigenhandig de problemen van honderden miljoenen mensen in extreme armoede kunnen oplossen. Wel willen we serieus ons steentje bijdragen. Met de slechte prioriteiten van het huidige kabinet lijken we nog maar kiezelsteentje te kunnen bijdragen.

Zachte macht

Ontwikkelingssamenwerking is meer dan alleen humanitaire hulp. Het is ook geopolitiek. Waar wij als Nederland investeren, bouwen we ook relaties op. Dit versterkt de stabiliteit in de regio's, het vermindert migratiedruk en het opent diplomatieke en economische deuren. In die zin is ontwikkelingssamenwerking ook een vorm van 'zachte macht'. Landen als China en Rusland begrijpen dit allang en investeren fors in ontwikkelingslanden – zij het met andere bedoelingen en waarden dan de onze. Als we het dan hebben over een 'soft power', gaat het om de niet-militaire middelen van een land om invloed uit te oefenen. Ook daarvan moeten we ons bewust zijn.

De balans opmaken

We leven in een gespannen tijd, in een complexe wereld, met voortdurend leed en conflict. De leugen en het onrecht lijken soms te triomferen en onantastbaar te zijn. Toch blijft onze taak onveranderd: we hebben ons in te zetten ten dienste van orde, vrede, recht en het welzijn van de naaste. Dat vraagt om keuzes die gemaakt worden in de juiste balans tussen onze waarden, onze welvaart en onze weerbaarheid. Zo wil de SGP zich blijven inzetten. ◀

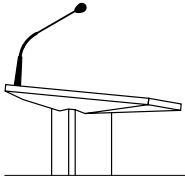

UW PERSOONLIJKE VERANTWOORDE- LIJKHEID

Zoals beloofd, zou ik ook terugkomen op uw persoonlijke verantwoordelijkheid. Bij al deze geopolitieke thema's wordt vaak gekeken naar wat de óverheid kan doen. Maar de SGP gelooft niet dat de overheid alles kan of moet oplossen. Maatschappelijke weerbaarheid begint dichtbij huis in sterke gemeenschappen. Denk aan: gezinnen, kerken en scholen. Juist als de overheid tekorten heeft of faalt, zijn het de sociale verbanden die de klappen kunnen opvangen. Voorzieningen, zoals het bekende 72-uur-noodpakket (zie p. 27), zijn daar concrete voorbeelden van.

Maar dit gaat niet alleen over materieel en sociaal voorzien zijn. Het leven is niet maakbaar. Ik denk dat het ons altijd tot troost mag zijn dat uiteindelijk alles in Gods handen ligt. Daar ligt het ook goed. Het loopt Hem niet uit de vingers. Dus, ik denk dat we ook in dat vertrouwen mogen leven.

Dat we ons zorgen maken, is begrijpelijk. De situatie is zorgelijk. Er is echter geen reden om uit te gaan van acute oorlogsdreiging in Nederland. Geen paniek! Neem de zorgen vooral mee in het gebed: de zorgen voor onze situatie, maar ook de zorgen om de vrede van Jeruzalem en de vervolgde Kerk.

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Onrustig is ons land en de wereld eromheen

Het is onrustig in de wereld en ook onrustig in ons Nederland. De handelstarieven die Trump aan de diverse landen oplegt, houden velen bezig. Het betekent ook veel voor ondernemers en consumenten binnen en buiten de Verenigde Staten.

Ook de oorlogen tussen Oekraïne en Rusland, Israël en Hamas en de onstabiele situatie in Syrië en Congo houden ons bezig en stellen ons voor vele vragen. Het geeft onrust en het kost vele mensenlevens. De panelen lijken elke keer weer te verschuiven. Het geeft onrust in het leven van mensen daar. Het zorgt ook voor vele vraagstukken in ons nationale parlement. Hoe moeten we ons verhouden tot de vele voorkomende zaken?

Stikstof en woningbouw

Binnen de Nederlandse grenzen is er ook onrust. De ministeriële commissie die op zoek is naar oplossingen voor het stikstofprobleem, is er nog niet uit. Dit geeft blijvende onzekerheid op het boerenland en ook de bouw van woningen ligt stil.

In afwachting van de voorjaarsnota

Een groot vraagstuk betreft de voorjaarsnota*. Wellicht is er op het moment dat deze Banier uitkomt meer duidelijk. Op het moment van schrijven zijn de coalitiepartijen nog in overleg. Er zijn veel vraagstukken die zijn doorgeschoven naar de voorjaarsnota.

Dit verdient onze aandacht

Als SGP hebben we onze inzet voor de voorjaarsnota helder neergezet. Het gezin verdient aandacht. Dit geldt zowel in waardering alsook in de portemonnee. Dat zou kunnen door de energielasten terug te brengen. Dan profiteren ook alleenstaanden mee.

De hulp aan de naaste ver weg moet wat ons betreft minder schraal dan dit kabinet voorstelt. Het kabinet lijkt te denken dat er over de grens geen naasten wonen.

Het derde punt waar we als SGP op inzetten, is het terugdringen van het aantal abortussen. Tot onze grote ontsteltenis is na meerdere jaren waarin het aantal abortussen rond de 30.000 per jaar schommelde, een toename zichtbaar naar bijna 40.000 abortussen per jaar. We zien graag dat de oorzaken hiervan onderzocht worden. Door onderzoek uit het verleden weten we dat huisvesting, geld, en dergelijke een grote rol spelen. Het minste wat je kunt doen als overheid is om deze knelpunten weg te nemen.

Het kabinet lijkt te denken dat er over de grens geen naasten wonen.

** Voorjaarsnota*

In de voorjaarsnota staat hoe het gaat met de inkomsten en uitgaven van het Rijk. Komt het nog overeen met de afspraken in de rijksbegroting, gepresenteerd op de laatste Prinsjesdag?

Ga aan de slag met beleid!

Minister Faber wilde geen lintjes tekenen voor vrijwilligers van het COA. De Kamer debatteerde daarover. De SGP is helder: wij zitten niet te wachten op rare fratsen, maar willen een eensgezind kabinetsbeleid zien. Nederland heeft niets aan gedoe, maar snakt naar effectief asielbeleid, naar stikstofruimte en woonruimte. Kabinet, ga aan de slag met oplossingen voor ons land!

Bescherm embryo's

D66 en VVD willen embryo's kweken voor onderzoek. Het standpunt van de SGP: reduceer embryo's niet tot een object voor de wetenschap! Diederik van Dijk zei het volgende in het *Nederlands Dagblad* over het voorstel van D66 en VVD: "Wie de beschermwaardigheid van het prille leven loslaat, begeeft zich op een roetsjbaan."

Weer de wolf...

De wolf stond de afgelopen tijd opnieuw centraal tijdens een fel debat in de Tweede Kamer. Namens de SGP zette André Flach zich in voor de bescherming van mens én dier. Het debat liep al snel hoog op, met een pittige woordenwisseling tussen André Flach en Dion Graus van de PVV. Bekijk de video op ons YouTube-kanaal.

Volg de SGP

U kunt de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- > Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluis
- > Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- > Woningverhuur hypotheek
- > Hypotheek zonder verzekering
- > Overwaarde hypotheek voor 60+

Onafhankelijk
advies

Verantwoord
en voordelig

Deskundig
en oplossingsgericht

kanten beoordelen ons
met een **9,4**

Hypotheeken | Verzekeringen | Financieringen

Albert Plesmanstraat 2 | 3772 MN Barneveld | Bel **0342 - 42 16 53** | vanommeren-fa.nl

SGV

Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden.

Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding
tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

met
aandacht
gemaakt

 elke kast
opmaat

WIM VAN WOLFSWINKEL

250+ inspirerende projecten op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld

BOMBARDEMENT

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Het begon met een foto van de verbrokkelde toren van de Laurenskerk. Een zwartgeblakerde getuige temidden van een grote ruïne. Eens was dit het mooie oude stadscentrum van Rotterdam. De foto herinnerde aan het Duitse bombardement van Rotterdam op 14 mei 1940. Ongeveer 800 doden waren er te betreuren. Ik heb mijn ouders er vaak over horen vertellen. Zij waren toen jonge ooggetuigen.

“Zo kan een samenleving ook een bombardement meemaken.” Dit hield Professor Dr. Govert Buijs de SGP-jongeren voor. Het gebeurde op hun ledenvergadering, zaterdag 5 april in het schoolgebouw van de Guido de Brès in Rotterdam. De nieuwe voorzitter Johan Roodnat begroette de ongeveer 80 SGP-jongeren. Er zit weer een opgaande lijn in het aantal aanwezigen. Er heerste een uitstekende sfeer en er was veel aandacht voor de lezing. De professor op het podium werd steeds enthousiaster en kon in de pauze bijna niet wegkomen vanwege de vele vragen die hem gesteld werden.

Nederland

“Europa is door het christendom gestempeld”, aldus de spreker. Niet alleen de kerken maar ook de zorg voor de naasten in de vorm van ziekenhuizen zijn christelijke symbolen. Goed bestuur betekende in het verleden Bijbelse waarden als geloof, hoop en naastenliefde in praktijk brengen. Maar ook voorzichtigheid, rechtvaardigheid en moed. Afbeeldingen en gebrandschilderde ramen in kerken en stadhuisen lieten deze deugden zien. In een sluipend en slopend proces zijn deze christelijke waarden afgebroken. In ons eigen land vond in de jaren 60 de grote omslag plaats, aldus de professor. Dit proces duidde hij aan met ‘een bombardement op onze christelijke culturele waarden’. De zelfontplooiing van de mens en de gelijkheids-ideologie vormen de ‘nieuwe religie’.

Wolkenkrabbers

Het Rotterdamse stadsbestuur koos er niet voor om het oude centrum in gerenoveerde en gerestaureerde vorm terug te bouwen, zoals dat elders in Europa wel gebeurde. Het nieuwe

centrum kenmerkt zich door torenhoge flatgebouwen. Daar kun je van alles vinden, maar vele oud-Rotterdamers vinden dit nog steeds jammer.

Govert Buijs gebruikte dit beeld om ons erop te wijzen dat, net als het oude centrum van Rotterdam, de oorspronkelijke christelijke traditie als hart van onze samenleving niet meer terugkomt. De torenhoge gebouwen symboliseren de al genoemde zelfontplooiing van de mens. Dit kunnen wij. Onze technieken komen op ‘Babelhoogte’. Maar waar is de kerk gebleven? De toch niet kleine Laurenskerk kun je zelfs vanaf de Van Brienenoordbrug haast niet meer zien. Tientallen kerken zijn gesloten, ook kerken vanuit onze achterban. Van de oorspronkelijk zeventien kiesverenigingen is er nog een over! Dit laat zien hoe het christendom in deze stad bijna verdwenen is.

Dienen

Een bombardement op onze Bijbelse waarden. Dit geldt grosso modo voor ons hele land. Govert Buijs liet de jongeren hier niet mee weggaan. Hij hield hen de lofzang van Maria voor, waar groten en hoogmoedigen van de troon gestoten worden. Hij wees op de woorden van de Heere Jezus, die de kern van een christelijk leven weergaf: dienen en ootmoedig zijn. Een aansprekende lezing, fijn om erbij te zijn en mooi dat onze SGP-jongeren dit thema op de agenda gezet hadden.

De volgende keer hoop ik iets over een bijeenkomst van het SGP-ondernemersplatform in Barneveld te schrijven.

Een bombardement op onze christelijke culturele waarden.

Van de redactie

In 2016 kreeg de SGP een nieuwe huisstijl. Vanaf dat moment stamt onder meer ons huidige logo. Na negen jaar is het tijd voor een nieuwe opfrissing van onze huisstijl. Ons logo blijft hetzelfde, maar onder meer *De Banier* verschijnt wel in een nieuw jasje.

TEKST: DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

De redactie heeft in de achterliggende jaren via een lezersonderzoek proberen te achterhalen wat goed en wat minder bevalt. Meer dan duizend leden gaven ons overwegend waarderende reacties. In de doorontwikkeling van ons partijblad hebben we die reacties, aanbevelingen en bijsturingen ook proberen mee te wegen.

Het is de uitdaging van een zeer uiteenlopend ledenbestand om al die verschillende categorieën aan te spreken. Dat gaat dan over mannen en vrouwen, ouderen en jongeren, politiek meer of minder geïnteresseerden, maar ook leden met heel verschillende opleidingen en beroepsgroepen. En hoe bereik je vooral hen die *De Banier* eerst niet doorbladerden, laat staan gingen lezen? We horen het graag waar we ons kunnen verbeteren.

Een aantal specifieke onderwerpen willen we nog uitlichten.

1. Het ontwerp door Treffend & Co
2. Het drukken door De Groot – grootsgedrukt
3. Het bezorgproces via Erdee Distributie

TREFFEND&CO

Het ontwerp

Hans van Lindenberg, werkzaam bij Treffend & Co, was als externe magazine-expert nauw betrokken bij de recente vernieuwing van *De Banier*.

Nieuw ontwerp

Van Lindenberg: "Eerder dacht ik mee bij het ontwikkelen van de nieuwe merkidentiteit en de huisstijl van de SGP. Deze positionering en vormgeving moesten duidelijk terugkomen in de vernieuwde editie van *De Banier*.

Dat, gecombineerd met de maatschappelijke relevantie van een partijblad, maakte dit proces bijzonder boeiend. Het vroeg aandacht om de verschillende partijonderdelen een passende plek te geven in het blad, maar tegelijkertijd rekening te houden met de eisen van een modern tijdschrift. Daarbij speelt de politieke realiteit natuurlijk mee: het vraagt om flexibiliteit. Tegelijkertijd wilden we het blad aantrekkelijker en uitnodigender maken. Het moest journalistiek inhoudelijk kloppen, leden verbinden én prettig lezen."

Politieke interesse

In de nieuwe opzet bieden we enerzijds inhoud voor mensen met bovengemiddel-

de politieke interesse, anderzijds willen we ook hele gezinnen kunnen aanspreken door thema's die breder aanspreken.

Visueel aantrekkelijk

"In het ontwerp hebben mijn collega's van Treffend & Co het blad beter leesbaar en tegelijkertijd visueel aantrekkelijk willen maken. Met meer ruimte, visuele afwisseling, een helder stramien en natuurlijk de doorvoering van de nieuwe huisstijl. We wilden vooral bereiken dat het blad uitnodigt om opengeslagen te worden en prettig leest – dat het simpelweg fijn is om in handen te hebben."

Het drukproces

Petra de Koster, werkzaam als accountmanager bij De Groot – grootsgedrukt, geeft een inkijkje in de duurzaamheidsontwikkeling van de drukkerij waar *De Banier* nu al jaren gedrukt wordt.

Duurzaamheid

De Koster: "Wij zijn ons ervan bewust dat drukwerk veel kan vergen van het milieu. Doordat wij duurzaamheid en ons MVO-beleid (maatschappelijk verantwoord ondernemen) centraal stellen, is CO²-neutraal drukken voor ons mogelijk! Als voorbeeld: We recyclen 100% van het papierafval en compenseren de kleine hoeveelheid onvermijdelijke CO²-uitstoot."

Papiersoort

Tegenwoordig zie je steeds meer tijdschriften met een matte papiersoort. Daarover heerst soms het misverstand dat je daarmee de duurzamere keuze maakt. "Wat betreft de milieu-impact: er

is geen significant verschil tussen mat en glanzend papier. Beide opties zijn qua duurzaamheid vergelijkbaar, mits ze afkomstig zijn van een milieuvriendelijke bron of FSC-gecertificeerd (zie p. 31) zijn. Je kunt dus gerust kiezen op basis van voorkeur voor uitstraling of gevoel, zonder je zorgen te maken over het milieuaspect.”

Diepere betrokkenheid

Maar waarom doet de SGP nog aan drukwerk. Het kan toch allemaal digitaal? Ook daarover heeft Petra de Koster nog wat om mee te wegen: “Lezers nemen de tijd voor een fysiek magazine. Ze bladeren op hun gemak en blijven vaak langer bij een artikel hangen. Dat zorgt dus ook voor diepere betrokkenheid bij het merk (de SGP).

Een gedrukt magazine wordt vaak (een tijdje) bewaard – op tafel, in de wachtkamer, of thuis op de stapel. Het blijft zichtbaar en herleesbaar, wat de levensduur van de inhoud verlengt. Een magazine op de mat of op een bureau is een tastbare herinnering aan het merk. Het is een uitstekende manier om regelmatig in beeld te blijven, zonder opdringerig te zijn!”

De bezorging

Marnix Roos, werkzaam bij de logistieke afdeling van Erdee Media Groep, neemt ons mee in een paar facetten van het distributieproces bij Erdee Distributie.

Gezamenlijke bezorging

Voor de SGP is het belangrijk dat *De Banier* op een betrouwbare manier bezorgd wordt, zonder dat dit extra kosten van ons vraagt. We moeten het immers hebben van onze trouwe leden en van overheidssubsidie. Een ander voordeel is dat *De Banier* samen met andere christelijke bladen op de mat valt. Het geeft wederzijds een voordeel om van die gezamenlijkheid gebruik te maken en extra eenheid uit te stralen.

Roos: “Het voordeel voor de SGP is dat ruim 90% van jullie leden samenvallen met ons klantenbestand. Daarmee kan er veel gecombineerd worden. Banierlezers die niet in het verspreidingsgebied van Erdee Distributie wonen, krijgen *De Banier* via PostNL bezorgd. De kans is dan inder-

daad groot dat *De Banier* hierdoor later op de mat valt.”

Plastic

De vraag is weleens gesteld: moet het nu echt in zo'n plasticverpakking? Zeker SGP-leden die alléén *De Banier* in een folie krijgen, kunnen dan vreemd opkijken. Roos: “Omdat wij alle periodieken op adresniveau samenvoegen is het noodzakelijk dat deze (in plastic) geseald worden. *De Banier* heeft voor verreweg het grootste deel een samenloop met andere periodieken zoals de (twee) wekelijkse landelijke kerkbladen van de diverse kerkverbanden. De grote impact van Erdee Distributie op duurzaamheid is dat al die afzonderlijke periodieken niet apart geseald, maar bij elkaar in één *sealbag* terechtkomen. Daarmee zorgt Erdee Distributie voor een vermindering van 60% foliegebruik. Voor het sealen gebruiken wij bovendien herbruikbare of recyclebare folie. Ook dat is minder milieubelastend.

Uiteraard blijven wij kijken naar mogelijkheden om een volgende stap te zetten, maar gezien het proces is een werkbaar en beter alternatief (nog) niet gevonden.”

Een fractie SGP in Hoogeveen “EEN SOORT GEWETEN IN DE GEMEENTERAAD”

TEKST: MARTIJN DONSELAAR

Brand van Rijn is bezig aan zijn tweede raadsperiode in Hoogeveen. Oorspronkelijk komt hij uit Ermelo, maar via Genemuiden belandde hij in Elim. Van Rijn is getrouwd, vader van twaalf kinderen en hij is de kleinzoon van voormalig partijleider ir. C.N. van Dis senior.

Wat is het belang van een SGP-zetel in Hoogeveen?

"In de eerste plaats vervult de SGP de rol van een soort moreel kompas. Een goed voorbeeld daarvan is de discussie rondom de komst van een coffeeshop. Anderhalf jaar geleden bleek een meerderheid van de raad vóór te zijn, terwijl we als samenleving juist strijden tegen allerlei ongezonde gewoonten. Ik heb me daar fel tegen uitgesproken, omdat een coffeeshop ook criminaliteit aantrekt. Helaas was er alsnog een meerderheid voor en inmiddels gaat de procedure van inschrijving van start. Toch hebben we onze bezwaren breed kunnen uitdragen in de media. Een ander voorbeeld is het tegenhouden van gierende uitingen in het publieke domein. Zo werden billboards van een poppodium met Godonterende teksten geplaatst. De stemmen staakten, waardoor er geen meerderheid was. Inmiddels werden de posters wel verwijderd. Verder komen zondagsactiviteiten regelmatig ter sprake; wij zijn daartegen, maar bijvoorbeeld de ChristenUnie stelt dat ze het anderen niet kunnen verbieden.

Ook op financieel gebied bewaken we de haalbaarheid van plannen. In 2022 wilde de raad 20 miljoen investeren in diverse projecten. Wij vroegen ons toen af of dat uitvoerbaar was, gezien de beperkte capaciteit. De jaarrekening van 2023 gaf ons gelijk: minder dan een kwart van het budget is daadwerkelijk benut. Onze rol als financiële waakhond is dus hard nodig.

Hoe is de verhouding met de andere partijen?

Met de meeste partijen heb ik een goede verstandhouding, al blijft het met D66 soms lastig. Wanneer ik principiële standpunten inbreng, proberen ze die vaak af te kappen met een procedurele opmerking. Zelf doe ik dat niet; als zij met goede voorstellen komen, steun ik die ook.

In Hoogeveen zijn 31 raadszetels. Doordat de SGP vaak nét die ene extra stem kan leveren, kunnen we in sommige gevallen doorslaggevend zijn.

Zijn er thema's waarop de SGP alleen staat?

Zeker, rondom grafrechten hebben we een discussie gehad. En ook de regenboogvlag was zo'n discussiepunt. Verder probeer ik een kerntakendiscussie op gang te brengen over subsidies: moeten we alles zomaar blijven financieren? Helaas sta ik hierin grotendeels alleen, maar het is een langetermijnproces waarbij bewustwording al een mooi doel is.

Wat was voor u een bijzonder moment?

De kwestie rondom burgemeester Tjalma was zeer indrukwekkend. Op 16 mei 1940 liet hij de namen en adressen van zo'n 268 Joodse inwoners noteren, van wie uiteindelijk slechts een gering aantal terugkeerde. Ondanks dit verleden was hij geëerd met het ereburgerschap van Hoogeveen en waren een park en een kazerne naar hem vernoemd. Historicus Albert Metselaar bracht dit alles aan het licht, waarna wij in de raad aandrongen op het ontnemen van het ereburgerschap, de naamswijziging van een park en excuses aan de Joodse gemeenschap. Hoewel onze motie niet werd aangenomen, werd uiteindelijk toch alles uitgevoerd zoals we hadden voorgesteld. De huidige burgemeester bood tijdens een indrukwekkende bijeenkomst in de voormalige synagoge excuses aan, waarvoor ik hem hartelijk heb bedankt. Tot op de dag van vandaag krijg ik hier reacties op, onder anderen van mensen die de oorlog hebben meegemaakt.

Hoe kijkt u naar de toekomst?

Belangrijke dossiers zijn woningbouw en de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit moet zorgvuldig worden gereguleerd en vastgelegd. Verder blijft het een uitdaging om ervoor te zorgen dat Hoogeveen financieel gezond blijft en dat we onze principes blijven uitdragen in de raad. Ondanks dat we soms alleen staan, blijven we ons inzetten voor een Hoogeveen waarin christelijke waarden een plek krijgen.

EEN FRACTIE SGP

In deze rubriek ziet u 'een fractie SGP', of ontmoet u een van de leden uit onze kleurrijke SGP-familie met een persoonlijk of inspirerend verhaal.

Tips? debanier@sgp.nl

'passend
advies
voor
ZZP-ers'

'eerlijk advies
voor particulieren'

'duidelijk
advies
voor het
MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

PARTICULIEREN

MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60, Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT
POTATOES

Voorgekookt

Voorgebakken

Vers
verpakt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

**EVERT JAN
NIEUWENHUIS**

Burgemeester van
Waddinxveen

**In de grootste
smarten, blijven
onze harten, in de
Heere gerust.**

Geen bangmaaksessie

Het burgemeesterschap heeft iets kameleontisch. Het ene moment zit je een gemeenteraadsvergadering voor, het andere moment zit je bij een 60-jarig huwelijk. Het ene moment bespreken we als college de Waddinxveense financiën, het andere moment word ik geïnterviewd door twee jonge 'Driestarianen'. Van een pittige vergadering naar een indrukwekkend levensverhaal. Van complexe dossiers naar een gesprek met openhartige jongelui. Die afwisseling is mooi. Wat zou het saai zijn zonder! Vorige week had ik een bijzondere afwisseling in de agenda: van het werk in één keer door naar de kerk.

Van het werk...

Aan het einde van een werkdag was er een regionale bijeenkomst met burgemeesters en hun crisisadviseurs rondom het thema 'weerbaarheid en hybride dreigingen'. Twee sprekers van formaat namen ons mee naar de donkere kant van de huidige tijd. De wereld om ons heen is instabiel en dreigingen nemen toe. Hoe zorgen we voor een weerbare samenleving? Wat gebeurt er bijvoorbeeld als de stroom een week uitvalt? Denk aan ziekenhuizen, voedselvoorzieningen en volksgezondheid. Wie doet wat? Wat is de rol van de burgemeester? Vragen waar we anno 2025 helaas niet aan ontkomen.

Tegelijkertijd weten we dat ingrijpende gebeurtenissen ook mooie dingen losmaken. Positieve krachten in de samenleving, waarbij mensen opstaan en hulp bieden. Kortom, het was geen bangmaaksessie. Maar wel een bijeenkomst waar we de realiteit indringend onder ogen zagen. Juist ook als het gaat om de rol en positie van de burgemeester.

...naar de kerk

Het was vervolgens even haasten: van het werk naar de kerk. Een snel broodje op het Alphense stadhuis, snel naar het station en dan nog even lopen naar de kerk. Een nogal abrupte overgang. Van een raadszaal met burgemeesters naar een kerkzaal met een kerkelijke gemeente. Van aardse sprekers naar Gods Woord: "Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijn naaste nodigen, tot onder den wijnstok en tot onder den vijgenboom" (Zacharia 3:10).

De kanttekening zegt hierbij: "Gij zult in vrede leven en van alles genoeg hebben". Aan het einde van de dienst, klonk een ander perspectief, ver over onze zorgelijke tijden heen: "Al zou morgen de derde wereldoorlog uitbreken, dan is het toch waar: 'In de grootste smarten, blijven onze harten, in de Heere gerust.' (...) Hoe ziet onze toekomst eruit? Ik heb steeds minder verwachting van deze wereld, van de politiek, van het wereldbestuur (...) En toch, de toekomst van de kerk is vrede, eeuwige vrede."

Wat een waardevolle afwisseling in mijn agenda. De verantwoordelijkheid blijft. Maar Hij regeert.

Dominee Abma, Putten en Israël

Tachtig jaar na de bevrijding maken de verhalen over de Tweede Wereldoorlog nog steeds indruk. Geschiedenis die pijn doet of juist kan inspireren. Dat geldt ook voor oorlogsverleden dat vervlochten is geraakt met de SGP.

TEKST: **ARDIAN BOERSMA** HISTORICUS, MEDEWERKER
BIJ DE SGP-TWEEDE KAMERFRACTIE

Razzia

Zaterdagavond 30 september 1944. Tussen Putten en Nijkerk beschieten verzetsstrijders een auto met hoge Duitse officieren. De nazi's zijn woedend en eisen wraak. Die zondagochtend wordt Putten hermetisch afgesloten. Direct na afloop van de kerkdiensten begint de razzia. De Duitsers drijven alle mannen, vrouwen en kinderen bijeen. 's Avonds worden de vrouwen en kinderen naar huis gestuurd. De mannen brengen de nacht door in de Oude Kerk. De volgende dag voltrekt zich het vonnis. Putten wordt platgebrand. Vrijwel de gehele mannelijke beroepsbevolking moet op transport.

De plaatselijke ds. C.B. Holland biedt zich aan. "Neem mij en laat mijn schapen gaan!" Dit wordt geweigerd. Vlak voor deportatie verzoekt hij de Duitsers te mogen bidden. Dat mag. Vervolgens vraagt hij de

mannen psalm 84 vers 3 en 4 te zingen. Eerst weifelend, dan krachtiger: "Welzalig hij, die al zijn kracht en hulp alleen van U verwacht". In totaal kost de razzia het leven aan 552 Puttenaren. Velen sterven in concentratiekampen als Bergen-Belsen, Neuengamme en Ladelund door ziekte, dwangarbeid of uitputting.

Abma

In 1959 wordt ds. H.G. Abma in Putten bevestigd als hervormd predikant. Hij is op dat moment hoofdbestuurslid van de SGP. In 1963 wordt Abma Kamerlid, maar hij houdt een bijzondere band met het dorp. Het trauma van Putten doet Abma veel. In oktober 1960 schrijft hij erover in de lokale kerkbode.

"Wanneer het gaat schemeren in de Oude Kerk gaan mijn gedachten uit naar die laatste uren daar doorgebracht. Waar we begroeven en begraven werden in de dood van Christus, daar begon de smartelijke weg naar het graf in de vreemde. Alle kwaad weren of ten beste keren. Die zin klonk in het uur van hun doop. Het kwaad van wegvoering en ondergang werd niet direct geweerd. Moge het tegen beste gekeerd zijn. Dat is ons vurige verlangen. Opdat de zware reis vanuit de kerk moge geëindigd zijn in de eeuwige tabernakelen."

◀ **Hoorzitting met ds. Abma in de Tweede Kamer over de vrijlating van de "Drie van Breda", 1972**

Trauma

De razzia slaat een diepe, collectieve wond, maar er wordt eenzaam gerouwd. Er is onbegrip en wantrouwen naar mannen die het overleefd hadden. In een tijd van wederopbouw is van hulpverlening of begeleiding geen sprake. Waar na de oorlog helemaal weinig aandacht voor is, is het trauma van Joodse Nederlanders. Tot in de jaren zestig staan bij oorlogsherdenkingen vooral Nederlandse verzetshelden en slachtoffers centraal. Intussen komt in de Nederlandse Hervormde Kerk wél bezinning op gang over de relatie tussen de kerk en Joden. De kerk spreekt formeel verbondenheid uit met de Joden. Onder anderen dr. A.A. van Ruler draagt hieraan bij, iemand door wie Abma is beïnvloed. In 1971 maakt Abma een rondreis door Israël: "Ik denk er nog vaak aan terug, ik verlang opnieuw te gaan".

Bijbellezingen

Abma's Israëlliefde blijkt ook uit een serie Bijbellezingen over Esther die hij als Puttens predikant houdt. Hij onmaskert antisemitisme als een venijnig en eeuwenoud gif.

"De leidende gedachte van Haman bezielt nog telkens verleidende leiders dezer wereld, die in hun program van strijd de algehele uitroeiing van de Joden hebben opgenomen. Geen wonder. Ten diepste is het een haat tegen de God van dat fel gehate volk. Het is een toppunt van huichelarij en verblinding, wanneer we nimmer de antisemit in eigen hart tot onze huivering ontwaarden. De laatste oorlog heeft ons pijnlijk getoond dat de gedachte van Haman menigeen inspireert tot schandelijke bloedbaden. Alle antisemitisme is in oorsprong en aanleg haat tegen de HEERE, de God van Sem, Wiens Naam gezegend is tot in eeuwigheid."

De Drie van Breda

Op een zeker moment komen ds. Abma's

ds. H.G. Abma, partijleider 1971-1981

politieke werk, zijn betrokkenheid op de razzia én zijn verbondenheid met Israël bij elkaar. Begin jaren 70 ontstaat grote verontwaardiging over een vrijlatingsverzoek van drie oorlogsmisdadigers. Deze 'Drie van Breda' hadden een direct aandeel in de Holocaust. Op 29 februari 1972 debatteert de Kamer, urenlang en emotioneel. Abma's gave om diepzinnige, principiële en theologische gedachten fris en origineel te verpakken, komt voluit tot z'n recht. De Tweede Kamer luistert ademloos.

"Ik heb van mijn leven iets te maken gehad met het leed van de gezinnen in Putten. Iemand vertelde mij eens: 'Een wonder, dat ik niet weggevoerd ben, maar die eerste maanden, toen de ramp bekend werd, dat er ruim 550 waren gebleven, dorst ik mij niet in het openbaar in het gezelschap van mijn vrouw te vertonen om het leed van honderden weduwen niet te verzwaren. Ik voelde mij', zo zei hij, 'gewoon schuldig'. De man had part noch deel. Het lijkt mij psychologisch zo moeilijk een gratieverzoek in te dienen door deze misdadigers, een gratieverzoek, waarin berouw vervat is. Als je je al schuldig voelt, als je part noch deel hebt, hoe moet het dan wel zijn, als je een werkzaam aandeel hierin hebt gehad?

toch immers barmhartig, de barmhartigheid zelf?'. Ik heb op de vraag: 'Is dan God niet barmhartig?' het antwoord geleerd: 'God is ook rechtvaardig'. Die woorden hebben mij deze dagen niet losgelaten: maar ook rechtvaardig. Juist deze zomer heb ik gestaan in Ladelund, waar meer dan 100 Puttenaren begraven zijn, en juist deze herfst was ik bij het monument van de herinneringen in Jeruzalem – Jaad Wascheem – dat de herinnering aan 6 miljoen levend houdt. Als wij pogen volksvertegenwoordigers te zijn, moeten wij met name dan niet denken aan het Joodse volksdeel: Israël, de beminden, zoals het Nieuwe Testament zegt?

Er is ontzaglijk veel gepraat over een toekomstige humane samenleving, waarin dingen als wij vandaag bespreken nooit meer mogen en kunnen gebeuren. Wij zijn niet zo optimistisch daarover. Wij lezen weer van Jodenvervolging. Nazi's kunnen dat doen, maar ook naties. Wij zijn niet zo gelovig, als over die humane samenleving wordt gesproken. Als Israël op zijn plaats komt; de oudste zoon – het Joodse volk – thuis komt bij de Vader, dan gaat het gebeuren. Dan is er de heilstaat. Vrede zij over Israël!"

'God', zo zegt men en wij hebben dat in deze dagen heel vaak moeten horen, 'is

i Een langere versie van dit artikel is te lezen op sgp.nl.

AI

Kunstmatige intelligentie in Bijbels perspectief

Een uitvinding die ingrijpender is dan die van de smartphone

Tijdens twee bijeenkomsten gaan deskundigen in op wat AI nou eigenlijk is en wat het doet met ons mensbeeld.

Wat is AI?

Voor wie

Iedereen die meer wil weten over AI

Sprekers

Steeff de Bruijn (RD) en
Laurens van der Tang (Yona)

Datum en tijd

D.V. 22 mei 2025, 19.30 uur

Wat doet AI met ons?

Voor wie

Ieder die al wat van AI afweet en behoefte heeft aan fundamentele Bijbelse doordenking

Sprekers

Ilyaz Nasrullah, digitaal strateeg
en **Aart Nederveen**, hoogleraar
toegepaste MR fysica (UvA)

+ **interactieve workshops**

Datum en tijd

D.V. 27 mei 2025, 19.00 uur

Locatie:

Het Kruispunt, Verlengde Parallelweg 12, Barneveld

Ga voor meer informatie en aanmelden naar
beleefenontmoet.rd.nl of scan de QR

rd reformatorisch
dagblad

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN** BV BNA!

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

Defensie versterken,

MAAR ZO MIN MOGELIJK VIA EU-SCHULDEN

Onze defensie moet snel sterker. Dat vindt bijna iedereen nu. De EU wil meehelpen door gezamenlijke aankopen te organiseren. Prima, maar niet als we dat doen door EU-schulden. Lease-kogels of tanks-op-afbetaling? Dat werkt niet.

TEKST: BERT-JAN RUISSEN

Beter laat dan nooit. Dat is wel van toepassing op de defensieversterking in Europa. Veel regeringen op ons continent zijn pas in actie gekomen nu Amerika ons geen militaire steun meer garandeert. Zonder de VS staat ons continent erg zwak tegen de groeiende Russische dreiging. Hoog tijd voor achterstallig onderhoud en nieuwe investeringen!

De EU biedt aan om groepsaankopen te organiseren, voor landen die dat willen. Een goede zaak, lijkt ons. Nederland, Duitsland en veel andere landen willen fors gaan inkopen. Als ieder land zelf eigen tanks, drones of satellieten gaat bouwen, is dat niet efficiënt.

Want, u merkt het zelf: als je ergens meer van koopt, kunnen de kortingen oplopen. Een voordeel is het ook dat legers dan vaker hetzelfde materiaal gebruiken: ze kunnen zo makkelijker bijvoorbeeld reserveonderdelen uitwisselen. Landen kunnen ook samen eigenaar worden van bijvoorbeeld dure satellieten.

Begin april spraken ministers van Financiën van EU-landen hier al over in Warschau. Deze samenwerking komt nu van de grond in het zogeheten Europees Defensie Mechanisme (EDM).

Deze groepsaankopen is precies wat de SGP van de EU verwacht: een ondersteunende rol. Ieder land kan inschrijven voor de delen die het nodig heeft. Nederland met al zijn bruggen en havens heeft immers ander materiaal nodig dan bijvoorbeeld Luxemburg.

Maar de SGP heeft wel bezwaar tegen een ander deel van het EU-plan voor defensie. Zoals zo vaak, gebruikt Brussel een crisis om meer bevoegdheden en budgetten te verwerven. Dat vinden we niet nodig.

Leningen

U herinnert zich wellicht het bericht "Europa trekt 800 miljard euro uit voor defensie." Dat klinkt stoer, maar wie beter kijkt, ziet dat het allemaal geleend geld is. Want om al de nieuwe tanks, luchtafweer en satellieten te betalen, wil Europese Commissie 150 miljard euro lenen en weer uitlenen aan EU-landen. Deze gezamenlijke schulden vinden we niet nodig. Ieder land moet zelf geld zoeken en desnoods lenen, vinden we. Het solide Nederland kan bijvoorbeeld zelf goedkoper lenen dan de Europese Commissie.

Bovendien wil Brussel hogere staatsschulden toestaan in de EU-landen: totaal 650 miljard euro extra boven de EU-norm (waar toch al bijna geen land zich aan houdt). Wij vinden ook dit niet verstandig. Veel Europese landen hebben al veel te hoge schulden. Koplopers zijn Italië en Griekenland met een staatsschuld van zo'n 1,5 keer de economie (ter vergelijking: in Nederland is dat 0,4). Beter is de huidige begrotingen te hervormen, zodat echt geld beschikbaar komt.

Uiteraard kun je tegenwerpen: de wereld staat nú op z'n kop. We moeten snel investeren, dus dat geld komt later wel. Dat begrijp ik. Voor sommige landen kan dat zo zijn. Maar die landen kunnen zelf lenen, dat hoeft de EU niet te doen. En dan nog is het beter die schulden snel af te lossen. Want 'geld lenen kost geld', zoals de overheid ons zelf waarschuwt. We moeten een defensiecrisis niet laten uitgroeien tot een schulden crisis. Wie de oplossing zoekt in 'lease-kogels' of

NAVO-secretaris-generaal Rutte bezoekt een oefening in Letland

BERT-JAN RUISSEN

Lid van het Europees Parlement

'tanks-op-afbetaling', schuift de last door naar toekomstige generaties. Dat moeten we niet willen.

Sommigen zeggen dat we door gezamenlijk te gaan lenen, in ieder geval de zwakke eurolanden helpen. Die zouden zo goedkoper kunnen lenen. Dat is zo, maar verstandig is het niet. Want op die manier haal je de prikkel bij die landen weg om hun economieën te hervormen. Je geeft ze als het ware een leunstoel terwijl ze een schopstoel nodig hebben.

EU-leger?

Voor de Franse president Emmanuel Macron gaat liever een stapje verder. Al bijna tien jaar bepleit hij een EU-leger. Macron denkt aan bataljons soldaten uit alle EU-landen, met Europese wapens en een Europees commando. Met zoveel woorden wil hij daarmee de NAVO vervangen.

De SGP vindt dat idee niet zinvol. Het EU-leger zou slechts bestaande militairen samenvoegen. Daarmee is het geen versterking. Bovendien is het commando nogal vaag: wie beslist in Brussel welke militairen waarheen gaan? Nee, liever houdt Nederland het commando over onze manschappen in eigen hand.

De EU heeft trouwens geen operationeel commando-hoofdkwartier om operaties te leiden. De NAVO heeft dat wel, zelfs op meerdere plekken.

In deze turbulente tijd lijkt het ons beter om de militaire structuur niet overhoop te gooien. Het is niet slim om je huis te verbouwen als de woning van de burens in brand staat.

Vrede

Sommigen denken wellicht: zijn al deze militaire investeringen wel echt nodig? Wat als een wapenstilstand mogelijk blijkt in Oekraïne? Zou Poetin zijn legers naar huis sturen?

De wereldpolitiek verandert snel, dat is waar. Toch vrees ik dat we sowieso een sterker leger nodig hebben. Zo onderbe-mand en uitgeteeld als het leger nu is, is kwalijk. De SGP bepleitte al vele jaren dat we onze defensie moeten versterken,

tot minstens de NAVO-norm van 2% van onze economie. Door de achterstand is inmiddels een hoger percentage nodig. De NAVO-landen verhogen dat percentage fors bij hun top in Den Haag eind juni.

Zeker in West-Europa kennen we feitelijk al 80 jaar vrede. De oudere generatie die de oorlog nog heeft meegemaakt, is grotendeels overleden. De gruwelen zijn vooral geschiedenis geworden. De vrede heeft ons de voorbije jaren wat te gemakkelijk gemaakt. De Russische invasie in Oekraïne en Poetins sabotageacties op de Noordzee en Oostzee, tonen dat die periode voorbij is.

We moeten snel aan de slag. Koop die kogels en bouw die bunkers. Door sterk te zijn, kunnen we mogelijk dreigingen afschrikken. Mogelijk kunnen we onze veiligheid bewaren, opdat we in Europa verder in vrede kunnen blijven leven.

**Lease-kogels
of tanks-op-
afbetaling?
Dat werkt niet.**

ACTIERENTE!

Stel dat u geld op een bankrekening hebt staan waarvan het niet duidelijk is wanneer u het nodig hebt, dan is onze actierente voor u ideaal! Met onze actierente krijgt u 4,5 % rente op jaarbasis met een korte opzegtermijn, zodat het geld altijd makkelijk en snel terug te roepen is.

4,5%

Met een korte opzegtermijn van twee weken!

Van Dam, Van Dam & Verkade
INVESTEREN IN ONROERENDE ZAKEN

Bel ons op:

020 - 4896 500

elektrische fietsen
sportieve fietsen
stadsfietsen
onderhoud

Leo Joosse
tweewielers
sinds 1984

Dorpsplein 14 · 4363 AC Aagtekerke · 0118 58 13 06
www.leojoossetweewielers.nl

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

Besturings-
systemen
programmeren

Verhelpen van
storingen

Onderhouden en
optimaliseren

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

Wiegeltjes

MENNO DE BRUYNE

Causeur
(luchtige redenaar)

Kringloper

Of ik het nieuws nog volg? Het is een van de meest gestelde vragen die ik sinds mijn pensionering, en dientengevolge mijn vertrek uit de Residentie krijg.

Ongetwijfeld welt die vraag op uit beminnelijke mensen die oprechte en welgemeende interesse hebben in m'n wel en wee. Waarbij, naar ik vermoed, in veler achterhoofd meespeelt dat ik me als AOW'er stierlijk zit te vervelen achter de geraniums.

Welnu, ik ben zeer erkentelijk voor het hartelijk betoonde meelevens. Dat doet een mens goed, AOW'er of niet. Of hij of zij nu in Waarde woont of in Middelburg, resideert in Den Haag of aan hogewal is geraakt in het grensgebied van Friesland en Drenthe.

Causerieën

Maar of ik het nieuws nog volg? Nou, nee, niet echt. Ik kom sowieso tijd tekort. Nog nooit ben ik zó vaak het land in geweest dan na mijn vertrek naar Haulerwijk-Veenhuizen. Voor lezingen en causerieën her en der in den lande, voor rondleidingen in 's Hage, voor familiebezoekjes op de lijn die loopt van het Groningse Oostwold tot het Twentse Enschede, en voor strooptochten in Friesland, Drenthe en Groningen.

Toelichting: ik ben in Friesland een echte kringloper geworden. Ik voel me soms dan ook net m'n Zeeuws meisje uit Kapelle - de kruising tussen een Golden Retriever en een Duitse herder die huize-De Bruyne bewaakt. Maar dan niet snuffelend aan een plasje of hoopje van een soortgenoot, maar speurend naar afgedankte verborgen schatten en juweeltjes die te vinden zijn in winkels als die van Woord en Daad, Dorcas, en ver-

gelijkbare 'sneuperschoeken,' zoals ze hier zeggen. Dus wie me in het wild wil zien, grote kans me te spotten tussen uitgerangeerde fluitketels, verlopen klompen, kapot gedraaide lp's en cd's, derdehands Engelse theekopjes, én stapels velletjes papier waar een kaft om zit.

Lintje

Het 'nieuws' volg ik dus nauwelijks nog. Veel nieuws is sowieso oud nieuws. En als er zo af en toe een debatfragment tot me doordringt, heb ik niet het idee dat ik, ware ik Koning Willem-Alexander, mijn handtekening zou zetten voor een lintje voor de debaters. En als ik zie en hoor dat er in de Tweede Kamer nu ook een tweede Geert Wilders losloopt in de persoon van een briesende Timmerfrans, dan denk ik: één Wilders lijkt me meer dan genoeg. Geef mijn portie maar aan Nannie.

Rondjes meireces

Zoals genoegzaam bekend, leid ik nog steeds rond in Den Haag. Het aantal deelnemers per groep is beperkt. Snel aanmelden is dus raadzaam!

mdebruyne@tweedekamer.nl

Enkele dagen in het meireces voor een bezoekje aan de Tweede Kamer en de oude Haagse binnenstad:

- ▶ vrijdagochtend en -middag 2 mei;
- ▶ vrijdagmiddag 9 mei;
- ▶ zaterdagochtend 10 mei.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of abonnement dient schriftelijk te geschieden voor 1 december.

CONCEPT EN VORMGEVING

Treffend & Co

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en tarieven kunt u contact opnemen met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDERANTWOORDING

P. 1: bron: Defensiekrant 12, mediacentrum Defensie, Sergeant-majoor Cristian Schrik, sergeant Jasper Verolme, persoonlijk archief Wim Sneek
P. 3, 7: Cees van der Wal Fotografie
P. 6: foto 'Visserij' x.com, @stasLVVN P. 11: bron: Defensiekrant 12, archief mediacentrum Defensie P. 20: Brand van Rijn
P. 24/25: Nationaal Archief
P. 29: bron: flickr.com, NATO

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te achterhalen. Indien uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u contact op te nemen.

Voor meer informatie over *De Banier*: sgp.nl/debanier

emarkable

samen online ondernemen

Met passie en
persoonlijke
aandacht naar
online succes

Dé specialist in e-commerce.

"...Schakelen super snel,
en werken ook nog
nauwkeurig..."

de **kantoor**
specialist.

"...Op ieder online vlak
kennis en ervaring..."

LAMPENTOTAAL

"...Een jong, gedreven
team met veel kennis..."

WERKSCHOENWERELD.NL

"...Jong, dynamisch en
toegankelijk..."

maxilia

DE BANIER

#5 / JUNI 2025 / JAARGANG 104

SGP-jongeren over de nieuwe NAVO-norm:

**WEL NOODZAKELIJK
NIET GOEDKOOP**

Stoffer in partijrede:

**“We nemen
afscheid van een
Haags icoon”**

GAYKO
BETERE RAMEN EN DEUREN

Het beste kozijn voor uw huis

Je hebt houten kozijnen, kunststof kozijnen en GAYKO kozijnen. Deze laatste zijn ontwikkeld en gemaakt in Duitsland volgens de hoogste kwaliteitsnormen. Dankzij een uniek en gepatenteerd veiligheidssysteem zijn ze extreem inbraakwerend en duurzaam. Daarnaast besparen ze energie, hebben ze een hoge isolatiewaarde en zijn ze onderhoudsvriendelijk. Ervaar het zelf bij uw dichtstbijzijnde dealer.

*Made in
Germany*

A. v. Leeuwenhoekweg 38
ALPHEN A/D RIJN

Veersedijk 99
HENDRIK-IDO-AMBACHT

Hoogeveeneweg 6
NIEUWERKERK A/D IJSSEL

0180 32 18 18 | alfaramen.nl

Mortiereboulevard 40
MIDDELBURG

0118 44 19 44 | ascozeeland.nl

Rijksstraatweg 233
ELST (RHENEN)

Dijnselburgerlaan 1-12
ZEIST

0318 47 21 14 | esseveld.nl

Heeft niet de mens een strijd op de aarde...?

Job 7:1a

DS. A. VAN DER ZWAN
Dordrecht

Strijd de goede strijd!

De vraag uit de tekst klinkt uit de mond van Job, die inmiddels in gesprek is met de vrienden die hem in zijn ellende zijn komen opzoeken. Het is een retorische vraag, waarop dus slechts een bevestigend antwoord verwacht wordt. Dat kan overigens op meerdere manieren gedaan worden. Allereerst als we het woord 'strijd' opvatten zoals het in de Schrift meestal gebruikt wordt: in de zin van 'oorlog voeren'. Men zegt dat wereldwijd ruim 50 brandhaarden van oorlog en geweld woeden. De strijd van Israël tegen het terrorisme heeft dagelijks ieders aandacht. De Russische inval in Oekraïne heeft Europa, dat door langdurige vrede en betrekkelijke veiligheid leek te zijn ingedut, wakker geschud. Hoe het precies moet met onze defensie en het daarvoor benodigde budget? In elk geval: de mens heeft op aarde, en zeker bij het vorderen van de tijd, altijd weer te rekenen met strijd (Mat. 24:6).

Zwoegen en slaven

Het tekstverband wijst erop dat Job nog iets anders voor ogen heeft als hij zijn vraag stelt. Het vervolg spreekt van dagloners en dienstknechten: mensen die altijd maar bezig zijn met zwoegen en slaven en daarin één van de gevolgen van de zondeval ondervinden. Denk aan het 'zweet uws aanschijns' waarvan direct na de val gesproken is, maar ook aan Mozes' conclusie als hij het menselijk bestaan overziet: 'het uitnemendste van die is moeite en verdriet' (Ps. 90:10). En als je Job hier op de mesthoop ziet zitten, is het niet moeilijk voor te stellen dat ook hij het leven zo taxeert. Ook Salomo zou dat later trouwens doen (Pred. 1:2-3).

In onze tijd lijken steeds meer (jonge) mensen ook in die zin wakker geschud te worden. Als de welvaart afneemt en ook

het dagelijks leven steeds meer voor vragen stelt, blijken de afgoden van materialisme en hedonisme geen antwoorden te bieden. Het kan een zegen zijn als een mens ook ten aanzien van zijn persoonlijk leven zich Jobs vraag gaat stellen. Het kan een zegen zijn als God daartoe de grote vragen van onze tijd wil gebruiken. Opdat zondaren de toevlucht zouden nemen tot Christus. Overigens: maakte u door genade die gang al?

Geestelijke strijd

En dan? Dan wordt de tekst op nog een derde manier waar. Wonderlijk: wie op Christus' genade leert hopen en in Zijn volbrachte werk mag rusten, kent weliswaar een 'vrede die alle verstand te boven gaat', maar die gaat ook een strijd kennen die hij voorheen niet kende. Hij gaat inzien wat die oude dichter bedoelde, die schreef: 'Daar moet veel strijds gestreden zijn, veel kruis en leeds geleden zijn, daar moeten heil'ge zeden zijn, een nauwe weg betreden zijn, en veel gebeds gebeden zijn, zolang wij hier beneden zijn, zo zal 't hierna in vrede zijn.' Dat is dé strijd die de mens Gods te strijden heeft. Een strijd die niet met vleselijke wapens gevoerd kan worden, maar die 'veel gebeds' vraagt, om uit de overste Leidsman en Voleinder des geloofs bediend te worden. 'De goede strijd', zou Paulus later schrijven. Te voeren in een geestelijke wapenrusting, verdiend en aangereikt door Christus Zelf (Ef. 6:10-20). Hebt u ook in die zin uw defensie op orde?

Hebt u uw defensie op orde?

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

SINDS 1935
HUISMAN
keukens || sanitair || doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

INHOUD

- 3 Eerst het Woord**
STRIJD DE GOEDE STRIJD!
- 5 Van de redactie**
POLITIEKE MOED
- 6 SGP nieuws**
GEBRUIK BOERENVERSTAND!
- 8 SGP-jongeren over defensie**
WEL NOODZAKELIJK, NIET GOEDKOOP!
- 14 Vanuit de Tweede Kamer**
HARDWERKEND RICHTING DE ZOMER
- 17 Van de voorzitter**
ONDERNEMERS EN BOEREN IN BARNEVELD
- 18 Actueel**
PARTIIDAG 2025
- 20 Interview**
ROB BOURCE, HUIZEN
- 23 Op Positie**
HAAGSE BRIL OF REGIOBRIL
- 24 Actueel**
INTERNATIONALE HERKENNING
- 27 Familiedag 2025**
WELKOM OP 21 JUNI D.V.
- 28 Opinie**
IAF OVER DE STRIJD VAN ISRAËL
- 31 Wiegeltjes**
PETJE AF

SJON VAN DER REE DOOLAARD
Eindredacteur

GEEN PARTIIDAG VAN 'NIKSIGHEID'

Op 24 mei hield de SGP haar jaarlijkse partijdag in Nieuwegein. Zo'n 550 mensen toonden hun betrokkenheid en kwamen om te stemmen, elkaar te ontmoeten en Menno de Bruyne de hand te drukken. Ook hier is Chris Stoffers woord toepasselijk. Dit was geen partijdag van 'niksigheid'! Door berichten in allerlei media zouden argeloze achterblijvers kunnen denken dat het de hele dag maar over een agendapunt is gegaan, maar de sfeerimpressie in dit nummer voegt daar wat ontspannen indrukken aan toe. Zo ziet u een gigantisch krentenbrood waarmee Menno op een allervriendelijkste manier de mond gestopt kan worden. Gelukkig kan hij door te typen toch uit zijn woorden komen.

Mocht u nog niet overtuigd zijn van de gezelligheid, dan kunt u ook naar een herkansing komen op 24 juni D.V.: onze familiedag in Apenheul.

De goede strijd

Dreigender zijn de geluiden over onze veiligheidssituatie. Bij een visie op defensie heeft het lang ontbroken aan langetermijndenken. Er moet dus meer geïnvesteerd worden, maar wie gaat dat betalen? En wie heeft het lef om de benodigde keuzes te maken? SGP-jongeren geeft een voorzet.

In de meditatie ging het al over de 'goede strijd'. Soms lijkt alles duidelijk: dit is de banier waaronder ik strijd en dat dáár is de vijand. Maar als het gaat om de oorlog tegen het Hamasterorisme wordt het zwarte wit en het witte zwartgemaakt. Hamasstrijders verschuilen zich én letterlijk én in de beeldvorming onder de Gizaanse bevolking. Leo van Doesburg van Israel Allies waarschuwt tegen de eindeloze campagne van haat tegen de Joodse staat.

Serieuze, zware onderwerpen en minder beladen beelden wisselen elkaar in dit nummer af. Hopelijk leest u met genoegen.

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Verbod gezichtsbedekkende kleding

De demonstratievrijheid wordt regelmatig aangegrepen om strafbare feiten te plegen. Je wordt toch niet gepakt. Een aangenomen motie van Peter Schalk uit 2018 verzocht daarom om een verbod op gezichtsbedekkende kleding bij demonstraties. Eindelijk wil minister Van Weel er nu werk van maken, zei hij onlangs tijdens een uitzending van WNL.

Gebruik boerenverstand!

De staldeuren werden tijdens de Boerenlandfair in Waarder geopend door niemand minder dan André Flach! Ruim 3.000 mensen waren getuige van de eerste sprongen van de koeien in de buitenlucht.

'Ze mogen weleens opslag krijgen'

'Ze mogen weleens opslag krijgen' In Den Haag wordt er veel gepraat over de zorg, maar wat vinden zorgmedewerkers en cliënten zelf? Waarin kan de politiek wat betekenen? Diederik van Dijk ging met Lelie Zorggroep op pad om een antwoord te krijgen op deze vragen.

Anti-Israëldemonstraties

We zien steeds meer demonstraties bij evenementen die georganiseerd zijn door Christenen voor Israël. Pro-Palestijnse actieclubs riepen demonstranten op om naar Katwijk te komen om de viering van de 77e verjaardag van de staat Israël te verstoren. Chris Stoffer sprak hierover bij

Nieuws van de Dag. Ook in Zaltbommel werd een bijeenkomst verstoord. De predikant werd belaagd en geïntimideerd. Het gedrag van deze relschoppers is onacceptabel en heeft niets met het demonstratierecht te maken. Daders mogen hier niet mee weggkomen.

Beschermingsstatus wolf

Al sinds 2022 zet Bert-Jan Ruissen zich in om de beschermingsstatus van de wolf te verlagen. En met succes! Afgelopen maand kreeg hij een meerderheid achter het voorstel dat het voor Nederland mogelijk maakt om probleemwolven af te schieten. Ziedaar de waarde van één zetel! Op Bert-Jan en #TeamSGP kun je rekenen!

Geen geloofsverbod bij burgerlijk huwelijk

De gemeente Rotterdam verbiedt trouwambtenaren om tijdens de huwelijksceremonie over het geloof of over God te spreken. Dit kán en mag de gemeente helemaal niet verbieden! Reden voor SGP-Kamerlid André Flach om Kamervragen te stellen aan minister Uitermark (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).

Lintjesregen

Bij de jaarlijkse lintjesregen hebben ook verschillende SGP'ers (mede) voor hun inspanningen voor onze partij een koninklijke onderscheiding gekregen. Bij dezen gefeliciteerd! Wilt u nog iemand in het zonnetje zetten? Stuur een foto en een korte tekst naar debanier@sgp.nl.

Op bezoek in het Europees Parlement

Een groep enthousiaste SGP'ers nam een kijkje achter de schermen in het Europees Parlement. In Straatsburg vertelde Ruisen over zijn werk in het Europees

Parlement, de inzet van de SGP en het belang van een helder christelijk geluid in Europa. Mooi om deze groep te mogen ontvangen!

Agenda

Zaterdag 7 juni

Familiedag SGP Zeeland

Welkom op het provinciehuis!
10.30-14.00 uur
Middelburg, Abdij 6

Dinsdag 17 juni

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. H.H. Romkes
19.30 uur
Ederveen, Hoofdweg 187,
geb. GGiN

Woensdag 18 juni

Tijdrede SGP Elburg

Ds. D.J. Diepenbroek
19.30 uur
Doornspijk, geb. HHG

Woensdag 25 juni

Tijdrede SGP

Nieuwleusen/Zwolle e.o.

Ds. K. van Olst
19.30 uur
Nieuwleusen, geb. HHG Rehoboth

Donderdag 7 Augustus

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. H.H. Romkes
19.30 uur
Ederveen, Hoofdweg 187,
geb. GGiN

Woensdag 13 augustus

Tijdrede SGP

Harskamp/Wekerom

Ds. D. Heemskerk, Uddel
19.30 uur
Harskamp, Harderwijkerweg 11,
geb. HHG

WEL NOODZAKELIJK, NIET GOEDKOOPT!

**SGP-JONGEREN OVER
DE NIEUWE NAVO-NORM**

Op 24 en 25 juni wordt in Den Haag de jaarlijkse NAVO-top gehouden. Vanwege de oorlog in Oekraïne en het aantreden van president Trump is er veel druk op de NAVO-lidstaten om hun defensie-uitgaven te verhogen. Op de agenda staat daarom het verhogen van de NAVO-norm naar 5% van het bruto binnenlands product (bbp).

TEKST: FREDERIK VAN MIERT EN GERBRAND VAN HOEF (SGP-JONGEREN)

De NAVO-norm is de onderlinge afspraak tussen lidstaten over hoeveel zij uitgeven aan defensie. Sinds 2014 geldt als norm dat lidstaten minimaal 2% van hun bbp besteden aan defensie. Deze norm is niet verplicht, landen kunnen ervoor kiezen om hieraan niet te voldoen. Sinds de oorlog in Oekraïne hebben veel landen hun defensie-uitgaven verhoogd. In 2024 voldeden 22 van de 32 lidstaten aan de huidige norm. Ook Nederland voldeed vorig jaar voor het eerst aan de NAVO-norm, terwijl ons land de afgelopen jaren altijd onder de 2% bleef. Inmiddels is mede op initiatief van de SGP een wetsvoorstel aangenomen in de Tweede Kamer waarmee wettelijk wordt vastgelegd dat Nederland moet voldoen aan de tweeprocentnorm.

Veranderend wereldtoneel

Sinds Rusland drie jaar geleden Oekraïne binnenviel zijn er grote zorgen over de veiligheid van Europa. Vrede en veiligheid zijn niet vanzelfsprekend. Daarom is het van belang dat de NAVO-lidstaten hun defensie-budget verhogen. De NAVO is gebaseerd op gezamenlijke verdediging en solidariteit en de krijgsmachten van de lidstaten werken intensief samen. De lidstaten steunen op elkaar, waardoor het nodig is dat alle lidstaten hun de-

fensie-uitgaven verhogen. Bovendien heeft president Trump scherpe kritiek geuit op Europa omdat hij vindt dat de Europese landen te weinig hebben geïnvesteerd in defensie. Vanwege de internationale veiligheid en de terecht kritiek van de VS ligt een verhoging van de NAVO-norm voor de hand.

Nieuwe NAVO-norm

Het concrete voorstel dat nu op tafel ligt is een verhoging van de NAVO-norm van 2% naar 5% van het bbp. Hiervan moet 3,5% besteed worden aan het leger, de resterende 1,5% mag uitgegeven worden aan 'defensie-gerelateerde investeringen'. Dat zijn zaken die zowel een militair als een burgerlijk doel hebben. Bijvoorbeeld landelijke cybersecurity, of het verstevigen en uitbreiden van infrastructuur. Secretaris-generaal van de NAVO Rutte gaf als voorbeeld 'het versterken van bruggen zodat tanks erover kunnen rijden'. De nieuwe norm treedt niet in één keer in werking, maar geldt vanaf 2032. In de tussentijd moeten landen met een jaarlijkse stijging van 0,2% hiernaartoe groeien.

Hoe gaan we dit betalen?

Een hogere NAVO-norm klinkt goed, maar heeft alleen zin als we ook echt meer gaan uitgeven aan defensie. Omdat Nederland op dit moment op 2% van het bbp zit, zal het percentage van de defensie-uitgaven door moeten stijgen naar 3,5%. Het Nederlandse bbp is grofweg 1 biljoen euro. Dat betekent dat iedere 0,1% aan extra defensie-uitgaven ongeveer overeenkomt met 1 miljard euro. Een stijging van de huidige 2% naar 3,5% betekent volgens het kabinet dat er 16 tot 19 miljard euro extra aan defensie moet worden uitgegeven. Dat is ongeveer duizend euro per Nederlander.

Niemand heeft zomaar 16 tot 19 miljard euro op de plank liggen, ook de Nederlandse overheid niet. Het zijn bovendien structurele uitgaven, het

is dus een jaarlijks terugkerend bedrag. De Nederlandse overheid geeft in 2025 naar verwachting 457 miljard euro uit. Het overgrote deel van dit bedrag wordt besteed aan de zorg, de sociale zekerheid en het onderwijs. De jaarlijkse uitgaven aan het basisonderwijs zijn bijvoorbeeld 16 miljard euro. De politie kost ongeveer 8 miljard euro per jaar. Defensie krijgt nu ongeveer 22 miljard euro per jaar.

Gratis geld bestaat niet, ook niet voor de Nederlandse overheid. Financiële degelijkheid is belangrijk en dat betekent dat we geen rekeningen doorschuiven naar de toekomst. Wanneer we ervoor kiezen dat Nederland 3,5% van het bbp aan defensie moet uitgeven, dan moet de bijbehorende rekening worden betaald. Dat kan op twee manieren: óf we verhogen de belastingen óf we bezuinigen op andere

Geen rekeningen doorschuiven naar de toekomst.

de belastingen niet nodig is, krijgt de overheid meer geld binnen. Dit gaat om 4 miljard euro per jaar. Het nadeel is wel dat iedereen die gebruikmaakt van zorg een groter deel van de kosten zelf moet betalen.

- De stijging van de kinderopvangtoeslag wordt teruggedraaid. Werkende ouders die gebruikmaken van kinderopvang krijgen een groot deel van de kosten hiervan vergoed via de kinderopvangtoeslag. In 2025 geeft de overheid ruim 5 miljard uit aan kinderopvangtoeslag, de komende jaren stijgt dit door naar zo'n 8 miljard euro dankzij de keuzes van het kabinet. Wanneer deze stijging wordt teruggedraaid, levert dit dus ruim 2 miljard euro op. Dit betekent wel dat iedereen die gebruikmaakt van kinderopvang een groter deel van de kosten zelf moet betalen.

Bbp

Het 'bruto binnenlands product' (bbp) is een welvaartsmaatstaf voor de totale waarde van alles wat een land in een jaar produceert.

NAVO-norm

De NAVO-norm van 2% van het bbp gaat ervan uit dat alle landen, in verhouding tot hun eigen welvaart, bijdragen aan de gezamenlijke vrede en veiligheid.

uitgaven. Daarvoor zijn concrete keuzes binnen de Rijksbegroting nodig.

De meeste politieke discussies gaan over een lager bedrag dan 16 tot 19 miljard euro. Het verlagen van het eigen risico kost zo'n 4 miljard euro per jaar. De teruggedraaide btw-verhoging op cultuur, media en sport zou zo'n 1,3 miljard euro opleveren. En het beruchte en inmiddels afgeschafte stikstofonds bevatte 25 miljard euro, maar wel verspreid over zo'n 15 jaar, wat neerkomt op 1,7 miljard euro per jaar.

Wat zijn de keuzes?

Voor het betalen van de rekening van 16 tot 19 miljard euro zijn heel veel mogelijkheden te bedenken. Vrijwel altijd leidt dit ertoe dat burgers, bedrijven of maatschappelijke organisaties minder geld ontvangen of meer belasting moeten betalen. Het is vooral heel makkelijk om te beden-

ken waarop we niet willen bezuinigen, bijvoorbeeld niet op de kinderbijslag, de politie of nog extra op ontwikkelingshulp. Maar als we ook niet op de zorg, het onderwijs of de sociale zekerheid willen bezuinigen én ook niet de belastingen willen verhogen, dan houden we weinig opties over.

Om een idee te geven van mogelijke keuzes, werken we een aantal opties hieronder verder uit, zonder dat we hiermee zeggen dat deze wat ons betreft per se doorgevoerd moeten worden.

- Het eigen risico wordt vanaf 2027 niet verlaagd van 385 naar 185 euro, zoals het kabinet nu van plan is. Dit betekent dat de zorgpremie minder hard stijgt en dat burgers en bedrijven hiervoor niet gecompenseerd hoeven te worden via een verlaging van de belasting. Doordat deze verlaging van

Blijf op de hoogte van het **politieke nieuws** met onze podcastserie

Bellen met Den Haag

Elke maandag belt Arno Lagendijk met politiek redacteur Jakko Gunst. Jakko praat de luisteraar wekelijks bij over de landelijke politiek.

Scan om te
luisteren!

rd.nl/bellenmetdenhaag

rd
reformatorisch
dagblad

De wondervolle geboorte

In *De wondervolle geboorte van ons land* - deel 1 beschrijft meester **N. Verdouw** in 11 verhalen het wonderlijk ontstaan van ons land. Tot het jaar 1584, het jaar waarin prins Willem vermoord werd.

Deze verhalen zijn speciaal geschreven voor jongeren vanaf ongeveer 11 jaar, maar ook ouderen zullen er graag naar grijpen. Gedachtig aan de woorden van Psalm 78 vers 4 heeft de schrijver op

een eenvoudige, maar bewogen wijze Gods wondervolle leiding in de geschiedenis van ons land naar voren gebracht. Opdat we Gods wondervolle daden niet zouden vergeten. Ook onze jongeren niet!

Een leerzaam en prachtig boek. Kleurrijk geïllustreerd, harde koft, 176 p., prijs slechts **15 euro** (excl. € 5,- porto).

Ouders/grootouders: het boek is zeer geschikt om cadeau te doen aan uw (klein)kinderen. **Tijdelijke aanbieding:** bij 5 of meer boeken tegelijk wordt de prijs **€ 10,-** per boek (excl. 5 euro porto). Bij 10 of meer boeken vervalt ook de porto!

Oorlog, kerk en staat

In dit werk beschrijft **Eva van der Groe** als voorbidster haar geloofswerkzaamheden met land, volk, kerk en staat ten tijde van de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748). Nederland werd nog gespaard! Het is een zeer lezenswaardig boek. Overgezet in het hedendaags Nederlands, aangevuld met een biografie, stevig ingebonden en met harde koft, 272 pagina's, prijs **€ 15,-** (excl. € 3,50 porto).

De wonderen des Allerhoogsten

Deze prachtige en leerzame heruitgave van *De wonderen des Allerhoogsten* van ds. Abraham van de Velde (1614-1677) is nog ruim voorradig! Zorgvuldig herspeld en van veel fouten gezuiverd. Zeer geschikt als cadeau of relatiegeschenk! Een uitgave die in geen enkel gezin mag ontbreken. Door velen zeer aanbevolen! Harde koft, 896 pagina's, prijs slechts: **€ 25,-** (excl. € 5,- porto).

Bestellen: bel 06 - 22 62 61 40 (b.g.g.: 0416 - 693844) of mail naar: inhetspoor@kliksafe.nl.

Zie voor meer aanbiedingen (gratis boek of 15 euro korting!) en info: www.inhetspoor.nl

Het verzinnen van bezuinigingen is niet zo ingewikkeld, het gaat om de politieke moed.

- ▶ Het verlaagde tarief in de vennootschapsbelasting wordt afgeschaft. Dat is de winstbelasting voor bedrijven. Voor het eerste deel van de winst betalen bedrijven 19% belasting, voor het resterende deel 25,8%. Voor het verlaagde tarief is echter geen economische onderbouwing. Het verhogen van het verlaagde tarief van 19% naar 25,8% levert de schatkist jaarlijks 3 miljard euro op. Dit zou wel betekenen dat bedrijven meer belasting gaan betalen over de winst die zij behalen, waardoor het vestigingsklimaat verslechtert.

Zo zijn er nog veel maatregelen te bedenken, zoals bezuinigingen op cultuur, het onderhoud van wegen of het afschaffen van belastingvoordelen voor specifieke groepen. Het verzinnen van zulke maatregelen is niet zo ingewikkeld, het gaat om de politieke moed die nodig is om daadwerkelijk besluiten te nemen. Doordat Nederland stapsgewijs kan toegroeien naar de nieuwe NAVO-norm hoeft er niet in één keer een oplossing gevonden te worden voor het volledige bedrag van 16 tot 19 miljard euro. Maar ook over het betalen van de eerste extra miljarden richting de nieuwe NAVO-norm moeten besluiten worden genomen. Het huidige kabinet laat echter zien hier veel moeite mee te hebben...

Conclusie

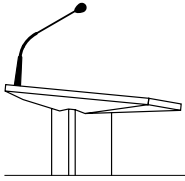
De NAVO is essentieel voor onze veiligheid. Het is niet meer dan logisch dat de NAVO-norm wordt verhoogd. De wereld verandert en Europa moet zichzelf kunnen verdedigen. Maar gratis geld bestaat niet en dan wordt het kiezen: waar rolt het geld naartoe? De afgelopen jaren heeft Nederland te weinig bijgedragen aan het bondgenootschap, terwijl we een loyale bondgenoot moeten zijn. Daarom is het goed als Nederland ook gaat voldoen aan de nieuwe NAVO-norm. Dit is echter niet gratis, deze rekening moet wel worden betaald! En dat vergt politieke moed. ◀

ONTWIKKELING DEFENSIE-UITGAVEN TUSSEN DE LIDSTATEN

In 2024 haalden 23 van de 32 NAVO-lidstaten de tweeprocentnorm. Toch zitten er grote verschillen in de defensie-uitgaven van de lidstaten. Net na de val van de Berlijnse muur in 1989 lag het defensiebudget van Nederland op 2,8% van het bbp. Daarna is het budget verder gedaald, in 1993 kwam het beschikbare budget voor het eerst sinds de Eerste Wereldoorlog onder de 2% terecht. In 2000 lag het percentage op 1,46% en in 2014 werd het dieptepunt bereikt van 1,09%. Sinds 2024 haalt Nederland de tweeprocentnorm met een percentage van 2,06%.

Polen haalt de NAVO-norm al sinds 2019. In 2022 gaf Polen 2,2% aan defensie uit en het jaar daarna 3,8%. Dit jaar heeft de Poolse regering aangekondigd maar liefst 4,7% uit te geven aan defensie. Daarmee geeft Polen op dit moment het hoogste percentage van het bbp uit aan defensie van alle NAVO-lidstaten. De Verenigde Staten heeft sinds de oprichting van de NAVO nooit onder de tweeprocentnorm gezeten. Aan het einde van de Koude Oorlog gaf de VS 5% uit aan defensie, maar dit is langzaam gedaald. Het laagste was 3,1% in 2000. In 2010 steeg het budget naar 4,9% om in 2013 weer te dalen naar in de 3%. Op dit moment zit de VS op 3,4% ofwel 849 miljard dollar (753 miljard euro).

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Hardwerkend richting de zomer

**De uitkomsten van de
voorjaarsnota zijn bekend.
Na een lange nacht hebben de
coalitiepartijen diverse besluiten
genomen. Er zitten zaken tussen
waar we content mee zijn. Zoals
een aantal infrastructuurprojecten
die doorgang kunnen vinden.**

Denk aan de sluis bij Kornwerderzand. Die is van belang voor de economische ontwikkeling van onder andere Urk en Friesland. Het lijkt erop dat een deel van de bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking zijn teruggedraaid. Ook zijn verschillende zaken niet opgepakt waar we meer hadden verwacht. Onder andere is er geen oplossing voor het tekort aan gevangenis capaciteit. Maar dat is wel essentieel voor onze veiligheid.

Ongenoegen

Wat ons steekt, is dat een deel van de resultaten van de onderhandelingen met het kabinet over de onderwijsbegroting zijn teruggedraaid. En dat twee weken nadat de onderwijsbegroting is vastgesteld in de Eerste Kamer. Het treft met name de ondersteuning van leerlingen die het toch al niet gemakkelijk hebben op school. Daar waar mogelijk is, laten we ons ongenoegen hierover blijken.

De menselijke kant

Er is ook een menselijke kant aan politiek. We hebben in de afgelopen weken afscheid genomen van twee collega's in de Kamer waar we als SGP een bijzondere band

mee hebben. Pieter Omtzigt heeft de keuze gemaakt om te stoppen. Vanwege zijn gezondheid en zijn gezin. Dat is een gemis voor de Kamer. Pieter heeft veel betekend in het Parlement. Dat is niet alleen op het dossier van de kinderopvangtoeslag. We hebben samengewerkt om gezinnen op de kaart te zetten en ervoor te zorgen dat de financiële positie van eenverdienersgezinnen niet achtergesteld blijft.

Een andere collega die vertrok is Jacqueline van den Hil. Zij was vanuit de VVD de SGP-watcher. Met veel genoegen was ze aanwezig op onze partijdagen. Als Zeeuwse werkten we ook graag samen voor de belangen van Zeeland. Bijvoorbeeld bij het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel.

De periode tot de zomer gebeurt er veel. Er staan vele debatten op stapel en er zijn vele zaken die behandeld worden: de warmtewet, de hoogte van de defensie-uitgaven. Dit laatste staat in relatie tot de NAVO-top die in juni gehouden wordt in Den Haag. De behandeling van de asielwetgeving staat ook gepland voor de zomer. Het lijkt erop dat we met hard werken richting de zomer gaan. In de politiek weet je het echter maar nooit. Er gebeurt maar zo weer iets waardoor het spannend wordt...

**We hebben samengewerkt
om gezinnen op de kaart
te zetten.**

Verbod wordt mogelijk

De minister kan gemiddeld pas na 41 weken optreden tegen criminele organisaties waarvan de leden stelselmatig de wet overtreden. Verschillende partijen in de Tweede Kamer, waaronder de SGP, hebben een initiatiefwetsvoorstel ingediend met de mogelijkheid voor een bestuurlijk verbod. Op 20 mei verdedigde Diederik van Dijk dit voorstel in de Eerste Kamer, waar Peter Schalk in zijn bijdrage wees op het belang van dit voorstel.

Een timmerlied?!

Er heerst een heuse diversiteitsdictatuur bij de Rijksoverheid. Duizenden ambtenaren moeten op diversiteitscursus. Uit een stijlgids blijkt dat ze bijvoorbeeld geen 'timmerman' meer mogen schrijven, dat moet 'timmerlied' worden. SGP-Kamerlid André Flach stak daar een stokje voor: 'Dit soort cursussen zijn een verspilling van kostbare tijd en geld.'

Volg de SGP

U kunt de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Friedensstimme

Rusland heeft het Evangelie nodig.

Juist nu!

Dankzij uw steun helpen we 123 evangelisten, verspreiden we Bijbels en steunen we kinderkampen. Zo brengen we Gods Woord tot in de verste uithoeken van Rusland, Centraal-Azië en de Kaukasus.

Help en bid mee!

Kijk op friedensstimme.nl

Helpt u Oscar sleutelen?

Doneer
4 kinder-
bijbels voor
€ 25

Automonteur, dat is waar de 7-jarige Oscar van droomt. Soms ziet hij zichzelf al onder de motorkap van een auto sleutelen. Helaas zijn de ouders van Oscar overleden. Voor de toekomst van weeskinderen als Oscar is christelijk onderwijs onmisbaar.

Dankzij uw gift krijgen zij onderwijs, horen ze over de Heere Jezus, en hebben ze een toekomst. Misschien wel als automonteur...

Uw gift is welkom op
NL74 RABO 0335 3074 50,
met de QR code of via
stephanos.nl/ikhelp

of sponsor
een kind
voor € 22,50
per maand

Stēphanos
www.stephanos.nl

ANBI

met
aandacht
gemaakt

**250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl**

 **e|kekast
opmaat**

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

ONDERNEMERS EN BOEREN IN BARNEVELD

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

“We hebben boerenverstand nodig om de landbouwproblematiek aan te pakken”, aldus ons Tweede Kamerlid André Flach. Hij bedoelde dit letterlijk. Te veel wordt er in Den Haag vanaf de tekentafel geregeerd.

We waren op bezoek bij familiebedrijf Van Beek in Barneveld, dat een innoverende rol speelt bij de kalversector. Het SGP-ondernemersplatform heeft meestal twee van deze bijeenkomsten per jaar bij verschillende sectoren. De vorige keer waren we te gast bij Tata Steel in IJmuiden. Dit keer dus bij de familie Van Beek. Er was een groot aantal ondernemers aanwezig. Deze bezoeken slaan aan en geven naast veel leermomenten ook mogelijkheden tot netwerken.

Ondernemersplatform

Voorzitter Bernhard Koster opende met een meditatie over Prediker 11. Werpt uw brood uit op het water want gij zult het vinden na vele dagen. Wie op de wind acht geeft, zal niet zaaien. Nu, er is nogal wat wind. De beurs is onvoorspelbaar, de financiële wereld kan zo maar instorten, je zou als ondernemer niets meer durven doen. Maar bij alle koerswisselingen, vertrouw op God en niet op je rijkdom en bezit. Doe je werk in afhankelijkheid.

Iets van die houding hoorde ik terug bij de oude heer Van Beek, grondlegger van dit bedrijf. Hij vertelde me hoe in sommige zeer moeilijke situaties het gebed uitkomst had gegeven. Zijn zoon Gerard gaf een heldere presentatie over het bedrijf. Met een nieuw ontwikkeld Calf Clean System in de stallen worden veel schadelijke stoffen gereduceerd. Het gaat hen om verbetering van de gezondheid van de dieren en het behoud van de natuur. Het kan toch niet mooier!

Landbouwsector

Steven van Westreenen, eigenaar van een bureau Advies Ruimtelijke Ontwikkeling, gaf ook een paar waarschuwingen mee. Voedselzekerheid kan een vraagstuk van de toekomst

worden. Nederland is een klein land, maar op het gebied van de landbouw zijn we een grote speler, ook wat betreft innovatie en ondernemerschap. De strenge overheidsregels en het uitblijvend stikstofbeleid veroorzaken heel veel stress bij de boeren. Is er nog toekomst voor mijn bedrijf? Die vraag wordt steeds urgenter en steeds meer gesteld.

Regelwetgeving

Dit bracht André Flach tot de verzuchting: we hebben boerenverstand nodig. Nuchterheid, oplossingsgericht. Ga op bezoek bij de boeren en ervaar hun onzekerheid en de maatschappelijke druk die hen soms wanhopig maakt. Veel Kamerleden richten zich alleen maar op papier en op procenten. Ze lijken ziende blind en horende doof te zijn. Praktijkkennis ontbreekt in Den Haag en daardoor dreigt er regelwetgeving. Dat werkt verstikkend! Deze ontboezemingen lossen de problemen in de landbouwsector niet op, maar we weten wel dat de SGP-fractie de ontwikkelingen scherp in de gaten houdt.

Ondernemersplatform

Het ondernemersplatform draait goed en wordt ondersteund door het partijbureau. Wij zouden het mooi vinden als nog meer ondernemers zich bij dit platform aansluiten. Het biedt geweldige netwerkmogelijkheden en kennisuitwisseling met collega-ondernemers en politici. Door lid te worden, draagt u bovendien financieel bij aan de ondersteuning van de SGP-campagnes. Meld u vandaag nog aan en word onderdeel van deze dynamische en groeiende groep van gelijkgestemde professionals via sgp.nl/ondernemersplatform.

Flach: We hebben boerenverstand nodig.

Partijdag 2025

De jaarlijkse partijdag van de SGP is altijd een fijn ontmoetingsmoment. Zo'n 550 leden van de SGP gingen in op de uitnodiging en toonden hun betrokkenheid. Door 350 van hen kon ook worden gestemd bij moties en verkiezingen. We blikten vooruit op de gemeenteraadsverkiezingen, namen afscheid en zongen uit volle borst het Wilhelmus. In dit sfeerverslag lichten we wat beelden uit.

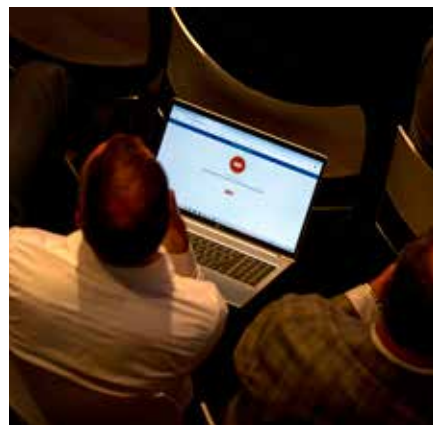
TEKST: DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

In zijn partijrede had de SGP-leider Chris Stoffer het over de internationale onrust, het gebrek aan respect voor Gods gave van het leven. Daarnaast wordt het huidige kabinetsbeleid in grote lijnen onder de loep genomen. De daadkracht laat nog te wensen over. "Het komt nu aan op de uitvoering. Laat dit geen kabinet van 'niksigheid' worden!"

De partijrede wordt ook gebruikt om aan te geven wat de SGP in de achterliggende tijd heeft gedaan en welke plannen er zijn om het kabinetsbeleid bij te sturen. "Het kabinet moet meer doen voor het gezin, het ongeboren leven en de verre naaste."

De hele partijrede is terug te lezen op sgp.nl.

Een fractie SGP in Huizen

“ALS MENSEN ONS AANSCHRIJVEN, GA IK BIJ ZE LANGS”

TEKST: MARTIJN DONSELAAR

We zijn op bezoek bij Rob Bource. Bource is getrouwd en vader van zes kinderen. In het dagelijks leven werkt hij als administrateur bij een meubelketen. Sinds 2010 zit hij namens de SGP in de gemeenteraad van Huizen.

Hoe bent u destijds in de gemeenteraad gekomen?

"Mijn voorganger heeft bijna veertig jaar in de gemeenteraad gezeten. Toen hij in 2010 door een ziekte moest stoppen, kwam ik in de raad, zonder ervaring in de politiek. Veel partijen dachten dat de SGP in 2010 geen zetel meer zou halen, maar dat gebeurde toch. Ik heb dat ervaren als leiding van God. Sindsdien mogen we die ene zetel steeds behouden en ik voel me geroepen om die in te vullen. Tijdens mijn eerste commissievergadering ging ik op de hoek zitten, maar toen bleek dat ze dáár telkens begonnen met het rondje. Ik werd dus meteen in het diepe gegooid. Maar dan leer je ook wel weer snel."

Hoe is de gemeenteraad in de loop van de jaren veranderd?

"In het begin zaten er meer raadsleden van confessionele partijen in de raad. In 2014 zaten we met de ChristenUnie in de coalitie en hadden we samen een wethouder. In die tijd konden we de invoering van de koopzondag nog tegenhouden. In de periodes daarna is het helaas alsnog meer en meer opengesteld."

Hoe is de sfeer onderling in de gemeenteraad?

"Over het algemeen is de sfeer goed. We verschillen soms flink van mening, maar de omgang is meestal netjes en respectvol. Je merkt dat je als raadslid niet alleen spreekt namens een partij, maar ook namens inwoners."

Waarom is het belangrijk dat de SGP vertegenwoordigd is in Huizen?

"Natuurlijk vanwege de bekende thema's. Maar ook omdat we als SGP veel breder echt een ander geluid laten horen. Ik zoek ook graag inwoners op. Als mensen de gemeenteraad aanschrijven, ga ik bij ze langs om samen te kijken wat er speelt. Dan geef je iemand letterlijk een stem in het proces. Ik probeer ook echt beschikbaar te zijn voor álle inwoners."

Op welke onderwerpen kan de SGP het verschil maken? Ook met slechts één zetel?

"Op verschillende terreinen kunnen we echt iets bijdragen. Een paar jaar terug heb ik bijvoorbeeld het initiatief genomen voor een kerkenvisie voor Huizen. Laatst hadden we een discussie over de oude begraafplaats. Een bijzondere plek, waar bewust geen grafstenen staan, vanwege de gedachte dat alle mensen gelijk zijn. Er lag een voorstel om daar een soort beeldentuin van te maken, maar ik heb gepleit om het, naar de oorspronkelijke bedoeling, sober en ingetogen te houden."

Een ander voorbeeld is de Jodenjacht in Amsterdam. Er werden toen vragen gesteld over de gevolgen voor onze Joodse inwoners, maar sommige partijen draaiden het om en zeiden dat onze islamitische inwoners het zwaar hadden 'omdat zij de schuld kregen'. Dat doet geen recht aan wat er echt speelt. Ook vroegen we aandacht voor het religieuze evenwicht in communicatie. Inwoners kregen via sociale media bijvoorbeeld 'Prettige Paasdagen' of 'Gezellige Kerst', maar voor de ramadan werd er gesproken over een 'Gezegende ramadan', mét soms ook uitleg erbij. Dat vonden wij op z'n zachtst gezegd onevenwichtig. We hebben daar vragen over gesteld, en sindsdien is dat aangepast."

Wat is het mooiste aan het raadswerk?

"Wat ik mooi vind, is dat we met die ene zetel soms écht het verschil kunnen maken. Bijvoorbeeld bij plannen waarbij inwoners zich niet gehoord voelen. Ik ga dan met ze om tafel en luister naar hun zorgen. Vervolgens neem ik dat mee in de raad. Soms lukt het dan om plannen opnieuw te laten bekijken of aan te passen. En het blijft bijzonder als mensen naar je toe komen en zeggen: 'Ik stem normaal niet op jullie, maar wel op jou.' Dan ben je dankbaar voor het vertrouwen dat je krijgt en ook voor de plek die je mag innemen."

Wat motiveert om dit werk te blijven doen?

"Ik zie het als een roeping. Je mag vanuit je geloof iets betekenen voor de samenleving. Niet om je eigen ideeën op te dringen, maar om dienstbaar te zijn. Met oog voor mensen en met hart voor de gemeente. We proberen het maximale te doen wat kan met een klein aantal mensen. We doen het met volle inzet, getuigend, biddend en werkend. Ik zeg altijd: 'Ga voor God en ga voor goud.'"

EEN FRACTIE SGP

In deze rubriek ziet u 'een fractie SGP', of u ontmoet een van de leden uit onze kleurrijke SGP-familie met een persoonlijk of inspirerend verhaal.

Tips? debanier@sgp.nl

ZEILMAKERIJ | DAKBEDEKKING | VALBEVEILIGING | LEKBAKKEN

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Werk in uitvoering

ZEER
GESCHIKT ONDER
ZONNEPANELEN

Van Leeuwen auto's Kesteren

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspannen, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenbv.nl • www.vanhorssenbv.nl

wille donker
a d v o c a t e n

willedonker.nl

Klipperaak 201
2411 ND Bodegraven
T 0172 – 44 24 17

ALL ABOUT POTATOES

Voorgekookt

Voorgebakken

Vers verpakt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

QUIKS.NL

**HARRY
VAN DER MAAS**

Gedeputeerde van
Provincie Zeeland

**Heb oog voor
alle inwoners
van ons land.**

Haagse bril of regiobril?

Is de afstand van Den Haag naar Middelburg groter dan van Middelburg naar Den Haag? Hierover denk ik na onderweg naar mijn afspraak. Deze keer ga ik naar de minister van Infrastructuur en Waterstaat, Barry Madlener. De weg van het Provinciehuis naar de Hofstad leg ik vaak af. Om met kabinetsleden en Kamerleden gesprekken te voeren over Zeeuwse kwesties. Voor mij is de fysieke afstand naar Den Haag het probleem niet. Integendeel, de dienstauto is mijn rijdend kantoor. Tijdens de rit kan ik mijn werk doen en zelfs digitaal vergaderen. Bij de Haagse beleidsmakers ervaar ik echter vaak een grote figuurlijke afstand. Door de Haagse bril wordt naar de regionale vraagstukken gekeken.

Elke regio telt

De twaalf provincies verschillen van elkaar. Dat heeft iets moois. Elke regio in Nederland is uniek en kent haar eigen kansen en uitdagingen. Ook Zeeland. Een prachtig gebied om te wonen en werken. Voor veel zaken zijn we echter afhankelijk van Rijksfinanciering. Daarbij wordt vaak gekeken naar hoeveel mensen er in het gebied wonen. Dat is ongunstig voor Zeeland. Met minder inwoners is het bijvoorbeeld een hele opgave om de kwaliteit van onderwijs en zorg hoog te houden. De afstanden naar de voorzieningen zijn hier langer dan elders. Dat vraagt voldoende geld voor openbaar vervoer en investering in goede bereikbaarheid. Of denk aan beschikbaarheid van Spoedeisende Hulp (SEH) in een uitgestrekt gebied. De bekostiging van voorzieningen is te veel gebaseerd op de kenmerken van Randstedelijk gebied. Daarmee doe je een regio als Zeeland tekort en komt er scheefgroei.

Anders kijken

"Kijk door een andere bril. Heb oog voor alle inwoners van ons land." Deze boodschap breng ik regelmatig richting het Rijk. Randstad én ommeland verdienen aandacht. Bloeiende provincies zijn goed voor de Nederlandse economie en leefbaarheid. Wat in vergelijking met elders achteruitgaat, moet je (financieel) versterken. Anders komt de brede welvaart onder druk te staan. Dit vraagt maatwerk in financiering én regelgeving. Zet de specifieke opgaven in de provincie centraal.

Terug naar de minister. We hebben een goed gesprek over Zeeuwse uitdagingen. De vervanging van de Zeelandbrug, de Midden-Zeelandroute, een nieuwe spoorverbinding Terneuzen - Gent en de binnenvaart. Ook blikken we nog even terug op het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel op 30 december. De krant noemde het een mooi 'Barry & Harry moment'. We moesten er trouwens wel 21 jaar op wachten en ondertussen fors tol betalen om ons eigen land in en uit te mogen! Ik zie uit naar wéér zo'n mooi moment. Als Madlener de regiobril opzet, komt het vast goed!

Internationale herkenning en steun

SGP-Internationaal organiseerde in maart opnieuw een internationale conferentie. Voor deze conferentie werden vertegenwoordigers van onze partnerorganisaties uit het buitenland uitgenodigd.

TEKST: ELISE ABBEY-VAN DOORN

De conferentie vond plaats op 18 maart in het Hoorndreef College te Apeldoorn. Naast Nederlandse deelnemers verwelkomden we gasten uit onder andere Albanië, Armenië, Montenegro, Moldavië, Congo, Jordanië en Egypte. Het thema van de conferentie was 'A strange new world: a Christian answer to identity politics.' De hoofd-lezing werd verzorgd door de heer Laurens van der Tang, voorzitter van Bijbels Beraad M/V. In zijn lezing over 'understanding a strange new world' beschreef hij hoe diverse historische ontwikkelingen hebben geleid tot de huidige identiteitspolitiek. Ook gaf hij Bijbelse handvatten hoe om te gaan met deze ontwikkelingen.

De tweede lezing werd gegeven door professor Wolfgang Stock. Zijn lezing over 'Christians - how to survive as an endangered minority' ging over het belang van christelijk onderwijs om als christenen staande te blijven. Tegelijkertijd sprak hij over het vertrouwen dat we daarin op God mogen stellen. Zo vertelde hij dat er gedurig zorgen zijn geweest over personeelstekorten, maar dat er tot op heden altijd is voorzien in gekwalificeerd en betrokken personeel.

De derde lezing werd gegeven door dr. Jacob Pursley, een Amerikaanse zendeling in Armenië. In zijn lezing 'Bel, Islam and Identity politics' reflecteerde hij vanuit Bijbels perspectief op identiteitspolitiek. Hij wees daarbij ook op de Bijbelse beloften en onze onwettelijke verwachting dat het Koninkrijk van God zal overwinnen.

Een versterkend samenzijn

In het middagprogramma kwamen ook de buitenlandse partners aan het woord. Zij vertelden iets over het werk dat zij doen, ieder in hun

eigen context. We kijken terug op een waardevolle conferentie. Zoals een van onze partners uit Egypte het verwoordde: Het is altijd geweldig om mensen persoonlijk te ontmoeten, over hun worstelingen en kansen te horen en onze relaties als wereldwijde partners te versterken. Een greep uit de andere reacties:

STAS GHILETCHI - VERTEGENWOORDIGER VAN ONZE PARTNERORGANISATIE UIT MOLDAVIË:

"Het was waardevol om de getuigenissen van partnerlanden te horen en de dynamiek van verandering in verschillende contexten te observeren. Mijn grootste leermoment was het leren over de nieuwste trends en maatschappelijke veranderingen die gaande zijn. Het verkrijgen van dit soort informatie helpt ons, als christenen die actief zijn in het openbare leven, om effectiever te reageren op deze zorgwekkende trends. Bijvoorbeeld door overheidsbeleid te bevorderen dat kinderen beschermt tegen schadelijke invloeden en ideologieën."

DE VERTEGENWOORDIGER VAN ONZE PARTNERORGANISATIE UIT JORDANIË:

"Je ware identiteit als mens wordt gevormd naar het beeld van God, en niet naar zelf gedefinieerde verlangens of wat de wereld voor ons heeft bedacht. De lezing door de heer

**Dit helpt ons
als christenen
in Moldavië.**

Van der Tang belichtte de achteruitgang die plaatsvindt in de structuur van de samenleving en hoe we daar als christenen op moeten reageren, en hoe we huwelijken kunnen herstellen volgens Gods plan. We moeten sterke lokale kerken bouwen die gelovigen in de waarheid onderwijzen en weerstand bieden aan culturele druk of nieuwe wereldse bewegingen. Ook moeten we gezinnen onderwijzen om gewor-

teld te zijn in Christus, zodat ze seculiere ideologieën kunnen weerstaan.”

Enthousiasme op Urk

Op woensdag 19 maart maakten onze buitenlandse gasten kennis met Urk. Daar werden zij gastvrij onthaald door SGP-wethouder Nathanaël Middelkoop. Na een warm ontvangst in de Botterschuur kreeg de groep een rondleiding

door het oude gedeelte van Urk. Aansluitend volgde een inspirerend bezoek aan Dayseaday Group, een toonaangevende groothandel in verse en diepgevroren vis. Het bezoek werd afgesloten met een lunch bij visrestaurant Baarssen. De buitenlandse gasten waren erg enthousiast over het bezoek aan Urk. We kijken dankbaar terug op een mooie, inhoudsvolle conferentie met waardevolle ontmoetingen!

Wat is de rustdag u waard?

Allerlei wetgeving in ons land draagt eraan bij dat de zondag meer en meer als een gewone dag wordt gezien. De 24 uurseconomie lijkt zich alleen maar uit te breiden. Om verschillende redenen is hier weerstand tegen.

De Vereniging Zondagsrust is ervan overtuigd dat het onze plicht is om op te komen voor de rust op en de heiliging van de dag des Heeren. Dat doen we op diverse manieren:

- » Wij zoeken contact met mensen die de zondagsrust niet in acht nemen, via brieven of persoonlijke gesprekken.
- » Wij geven voorlichting over ons werk, bijvoorbeeld op scholen en verenigingen.
- » Wij verlenen juridische bijstand en geven advies bij o.a. procedures tegen evenementen op zondag.

Daarom, wat is de zondag als rustdag ú nog waard?

Wilt u ons steunen in ons werk?

Word vandaag nog lid (dit kan al **vanaf 1 euro per jaar**).

Geef uw gegevens vandaag nog door.

Fred. van de Paltshof 15 | 3911 LA Rhenen | 0317 61 43 98 | info@zondagsrust.nl | www.zondagsrust.nl

Vereniging Zondagsrust is ANBI -gecertificeerd RSIN: 004629875 | IBAN: NL98 INGB 0000 8786 28

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

Als het erom spant...

Soms komt het erop aan. Je staat voor een beslissing met impact op je bedrijf. Dan is het een prettig idee dat we er voor je zijn. Natuurlijk, als accountantskantoor geven we je ook maandelijks inzicht in cijfers. We zorgen voor je jaarrekening, rapportages en aangiften. Maar je leert ons pas écht kennen als het erom spant...

www.vanharberden.nl

Veenendaal | Ridderkerk

VAN HARBERDEN Prettig idee.

NAAR APENHEUL OP 21 JUNI

SGP-FAMILIEDAG

Kinderen
€12,50
Volwassenen
€15,-

Een dag tussen de apen!

De SGP is een echte gezinspartij. Speciaal voor onze leden organiseren we elk jaar een familie-evenement. Geniet van het samenzijn en van de natuur. Ontmoet er nieuwsgierige lemuren, speelse orang-oetans en gelijkgestemde SGP'ers. Kortom: meld je aan voor onze familiedag in Apenheul op zaterdag 21 juni! Hopelijk tot ziens!

Meer informatie en kaarten bestellen?

sgp.nl/familiedag

SGP

De juridische en politieke oorlog

TEGEN ISRAËL

Op 7 oktober 2023 werd Israël op brute wijze aangevallen. Hamasterroristen vielen het land binnen, richtten een bloedbad aan in kibboetsen en op een muziekfestival in het zuiden.

TEKST: LEO VAN DOESBURG, DIRECTEUR ISRAEL ALLIES FOUNDATION EUROPE

Joodse burgers werden opgejaagd, neergeschoten, levend verbrand of ontvoerd naar Gaza, waar zij in tunnels werden vastgehouden, gemarteld en verkracht. De gruwelijke beelden riepen herinneringen op aan de pogroms van de Tweede Wereldoorlog. Hamas maakte duidelijk: deze aanval stond niet op zichzelf – zodra de gelegenheid zich voordoet, zullen ze opnieuw toeslaan.

Nu is het genoeg

Maar dít keer lieten de Joden zich niet willoos naar de slachtbank leiden. Israël verklaarde de oorlog aan Hamas, een oorlog die nog steeds voortduurt. Hamas heeft een gigantisch tunnelnetwerk aangelegd onder dichtbevolkte woonwijken en gebruikt de 2,2 miljoen Gazanen als menselijk schild. Ziekenhuizen fungeren als militaire commandoposten, ambulances worden misbruikt voor het vervoer van wapens. Ondanks deze complexe omstandigheden doet Israël er alles aan om burgerslachtoffers te beperken. Toch blijft Hamas doorgaan met vechten, ongeacht het menselijk leed aan beide zijden.

Ook vóór 7 oktober regende het raketten op Israël, waarna telkens tijdelijke staakt-het-vurens werden afgekondigd – waardoor Hamas aan de macht bleef. Maar nu is het genoeg. Israël accepteert geen herhaling van 7 oktober en eist: overgave van Hamas, teruggave van alle gijzelaars en het definitieve neerleggen van de wapens. Anders blijft de dreiging voortbestaan.

Genocide?

Maar Israël vecht niet alleen op het slagveld. Sinds 7 oktober is het land ook verwickeld in een juridische en politieke oorlog – een zogeheten lawfare. Internationaal recht wordt verdraaid, nepnieuws en propaganda vinden hun weg naar internationale instituties, politieke fora en media. Israël wordt doelbewust geframed en gedemoniseerd. Begrippen als ‘genocide’ en ‘apartheid’ worden opgerekt en geherdefinieerd om Israël zwart te maken – zonder dat er sprake is van rechterlijke uitspraken.

Zelfs de voormalige president van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) benadrukte dat de uitspraken over Israël niet mogen worden gezien als bewijs van genocide (zie op YouTube: ICJ “didn’t decide claim of genocide was plausible” nor “that there’s a plausible case of genocide”) Toch werd een VN-expert die zich hiertegen uitsprak ontslagen (zie: jpost.com/international/article-830757). De realiteit is ondergeschikt gemaakt aan het politieke narratief.

Verdraaiing van de realiteit

Ook in Nederland zien we deze tendens. Cijfers over burgerslachtoffers worden zonder bronverificatie overgenomen van Hamas, waarbij geen rekening wordt gehouden met gesneuvelde Hamasstrijders of natuurlijke sterfgevallen. Israël wordt beschuldigd van het moedwillig blokkeren van humanitaire hulp, terwijl het duizenden tonnen goederen heeft doorgelaten. Tegelijkertijd werd de samenwerking met UNRWA stopgezet, omdat deze organisatie steeds meer opereert als de civiele tak van Hamas. Humanitaire hulp belandt op de zwarte markt en financiert terreur. Maar in plaats van alternatieve oplossingen te zoeken, keert de internationale gemeenschap zich tegen Israël.

In het verkeerde rijtje

Zelfs onze eigen minister van Buitenlandse Zaken Veldkamp speelt een actieve rol in deze politieke strijd. Op basis van eenzijdige informatie nam hij het voortouw in een EU-initiatief voor een onderzoek naar mensenrechtenschendingen in Gaza en hij riep op tot opschorting van het EU-handelsverdrag met Israël. Caspar Veldkamp is geen onervaren politicus – hij kent het veld en weet precies wie hij ondersteunt. Juist daarom is het des te schrijnender dat hij zich schaaft achter een juridische hetze die sinds 7 oktober in een stroomversnelling is geraakt. Zo plaatst hij Nederland in het rijtje met Spanje, Ierland en Noorwegen, bekend om hun eindeloze campagne tegen de Joodse staat.

Vrij spel voor haat en geweld

Deze morele omkering stopt niet bij internationale instellingen. Ook in Nederland zijn de gevolgen voelbaar. Vandalisme op Joodse begraafplaatsen

neemt toe – tastbare uitingen van antisemitisme waarvan we dachten dat ze tot het verleden behoorden. Joodse studenten voelen zich onveilig op universiteiten waar het mantra 'Israël is een apartheidsstaat' steeds luider klinkt. Onder het mom van academische vrijheid krijgen haat en geweld vrij spel.

Israël, voed je vijand...?

Er lijkt een absurde verwachting te heersen dat Israël moet zorgen voor humanitaire hulp en elektriciteit voor een vijand waarmee het in oorlog is. Dat het vrede moet sluiten met een regime dat geen vrede wil. En dat het zich niet mag verdedigen tegen een organisatie die zijn vernietiging nastreeft.

Zelfs als in de eindtijd de hele wereld zich tegen Israël keert, zal het volk standhouden. Want Israël staat niet alleen. Die hoop geeft kracht. En die hoop houdt ons staande.

Steun het werk van IAF Europe

Help ons politici en burgers in heel Europa te mobiliseren voor Israël op basis van onze gedeelde Bijbelse waarden. In een tijd waarin Israël niet alleen fysiek, maar ook juridisch en moreel wordt aangevalen, is uw financiële bijdrage essentieel om waarheid en gerechtigheid een stem te geven in het publieke en politieke debat. Zoals geschreven staat: *"Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt"* (Genesis 12:3).

Sta nog vandaag aan de kant van Israël – scan de QR-code en maak het verschil. U kunt ook handmatig geld naar ons overmaken:

IBAN: NL58INGB0398092990
T.n.v.: Stichting Israel Allies
Foundation Europe
O.v.v.: Donatie

MOREE GELDERBLOM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

Betrokken specialisten
Tot uw dienst!

Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

DE PATER
SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do as**best**
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

VAN REE ACCOUNTANTS

Mensgericht &
Professioneel

Wij zijn een accountants- en adviesorganisatie waar mensen graag aan verbonden zijn. Onze collega's ervaren een mensgerichte cultuur. Onze klanten ervaren professionele dienstverlening. Dat begint met een gesprek. Neem daarvoor gerust contact met ons op.

9 vestigingen in Nederland

0343 41 59 40

vanreeaccountants.nl

werkenbijvanree.nl

HULS
ARCHITECTEN

DE ARCHITECT DIE LUISTERT.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever, moeten uw wensen onze gedachten worden.

Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren naar u als opdrachtgever.

STAPHORST

HULSARCHITECTEN.NL

Wiegeltjes

MENNO DE BRUYNE

Peiler van de stand
van het land

Petje af

Een van de meest gestelde vragen tijdens m'n rondleidingen is: hoe kan het dat 'ze' (Kamerleden, ministers) eerst met elkaar bekvechten en daarna gewoon samen een kop koffie drinken?

Het antwoord is eenvoudig. Of iemand sympathiek is of niet, hangt niet af van waar hij of zij op stemt, zijn of haar geslacht, huidskleur, of ie prins is of putjesschepper, en ga zo maar door. Kijk maar om je heen, in je buurt, op je werk, in je familie.

Orakel

Een van de allermooiste mensen die ik in Den Haag heb ontmoet, was de vandaag (20 mei) overleden Hans Wiegel. Hij had Den Haag al verlaten toen ik in 1984 kwam, als Commissaris der Koningin naar z'n geliefde Friesland. Maar zijn schaduw hing nog jaren daarna boven het Binnenhof, met name bij de VVD. Als 'orakel uit Ljouwert' – Leeuwarden. M'n allereerste kennis-making was in het allermooiste provinciehuis in Nederland, dat van Friesland, een soort mini-atuur-Ridderzaal. (Zoek maar op!) Ik was daar bij een van m'n allereerste werkbezoeken, waar Hans Wiegel de Haagse SGP-delegatie buitengewoon hartelijk met open armen en toegestoken hand gastvrij ontving, Bas van der Vlies voorop.

Sinds 2015 had ik, samen met twee journalisten, het voorrecht ieder voor- en najaar door hem uitgenodigd te worden om samen 'de stand van het land' door te nemen in een gerenommeerd Haags etablissement. Waarna ik hem, door leeftijd en een glas goede wijn een beetje wiebelig geworden, aan de arm nam en hem begeleidde naar een andere Menno, z'n vaste chauffeur die honderd meter verderop al stond te wachten voor de verre rit naar St. Nicolaasga. En elke keer was

het, zoals hij zelf zei, 'een waar genoeg'. De laatste keer dat hij instapte en wuivend wegreed, be kroop me de gedachte dat dit weleens de laatste keer zou kunnen zijn.

Bloedstollend

Na het bericht over z'n overlijden op 20 mei verschenen in alle media de gebruikelijke necrologieën. Daarin stonden zijn politieke verdiensten en successen centraal: hoe hij van de VVD een volkspartij maakte; hoe hij als gevat debater glorieerde tegenover links; hoe hij er in 1977 in slaagde 'ome Joop' Den Uyl uit het Catshuis te houden; zijn ministerschap, de bloedstollende 'nacht van Wiegel', zijn inzet voor zijn Friesland. Gedurende zijn leven is Hans Wiegel honderden keren geïnterviewd. Nog niet zo lang geleden door de Telegraaf. Aan het eind kreeg hij de vraag: "Hoe wilt u na uw overlijden het liefst herinnerd worden?" Hij antwoordde: "Dat mijn kinderen en kleinkinderen na m'n dood zullen zeggen: 'Het was een lieve man.'"

Een slotakkoord waarin niet meer de vermaarde politicus sprak, maar een mens, een lieve vader en opa. Petje af.

Haags Rondje

Voor Banierlezers is er één keer een Haags Rondje in juni:
► zaterdag 14 juni.

E mdebruyne@tweedekamer.nl

Van harte welkom in de Hofstad!

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

P. 1, 18, 19 en 20:
door Cees van der Wal Fotografie
P. 8-13: bron Archief
Mediacentrum Defensie,
Defensiekrant

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over De Banier:
sgp.nl/debanier

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiser
- Woningverhuur hypotheek
- Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- Hypotheek zonder verzekering
- Overwaarde hypotheek voor 60+

**Onafhankelijk
advies**

**Verantwoord
en voordelig**

**Deskundig
en oplossingsgericht**

klanten beoordelen ons met een **9,4**

Hypotheken | Verzekeringen | Financieringen
Bel **0342 - 42 16 53**

DE BANIER

#6 / JULI 2025 / JAARGANG 104

SGP-familiedag 2025

**DE SGP, DAAR WIL
JE BIJ HOREN!**

Meedoen aan democratie?
**Democratie
begint bij u en jou!**

Kies nu uw eigen volgenderwerpen

Het is nu mogelijk om als abonnee uit een lijst onderwerpen te kiezen die aansluiten bij persoonlijke interesses. Deze onderwerpen vindt u samen met uw opgeslagen artikelen terug op uw Mijn nieuws-pagina. Zo heeft u overzichtelijk uw voorkeuren bij elkaar.

rd
reformatorisch
dagblad

Het RD heeft nieuws!

Probeer
3 maanden
gratis!

Ga naar rd.nl/banier
of scan de QR-code.

*Zien keukens van
goede huize*

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

[WWW.HUISMANKEUKENS.NL](https://www.huismankeukens.nl)

En zoekt den vrede der stad

Jeremia 29:7a

DS. B.L.P. TRAMPER
Waarder

Zoek vrede voor de stad

De Joden in ballingschap in Babel ontvangen een brief. Vanuit Jeruzalem. Eigenhandig geschreven door de profeet Jeremia. Omstreeks 600 voor Christus.

De Joden zijn in Babel terechtgekomen na een strafexpeditie van Nebukadnézar, leider van het Babylonische rijk. Hij gaf zijn eenheden opdracht Jeruzalem te veroveren, nadat koning Jojakim tegen hem in opstand kwam. Tal van Joden werden naar Babel afgevoerd: bestuurders, ambachtslieden en jonge mensen, de bloem der natie. Jeremia bleef achter. Met pijn en verdriet.

Wat schrijft Jeremia? Zijn boodschap is heel anders dan die van hen die zichzelf voor profeet uitgeven en zich vooral met sussende woorden tot de Joden richten. Het komt vast allemaal goed, zeggen zij. Nog even, en jullie mogen weer naar huis. Mooi-weer-praters zijn het. Jeremia voelt wel aan wat hun woorden zullen uitwerken: teleurstelling, irritatie, boosheid. Want de Joden mogen helemaal niet snel terug naar Jeruzalem. Vele jaren zullen zij in de diaspora doorbrengen. 70, schrijft Jeremia in zijn brief, 70 lange jaren zullen zij in Babel doorbrengen, ver van huis en haard verdreven. In een seculiere stad, vol afgoden en een heidense cultuur, decadent tot en met.

Wat staat de Joden al die tijd in Babel te doen? Anders dan de broodprofeten moedigt Jeremia de ballingen aan mee te helpen aan het welzijn van de stad. Houd je niet afzijdig, zegt hij. Toon betrokkenheid. "Bouwt huizen, woont erin. Plant wijngaarden, eet de vrucht ervan. Sticht gezinnen. Ontvang kinderen" (Jer. 29:5,6). Nadrukkelijk voegt hij eraan toe: "Zoekt de vrede voor de stad waarheen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren. En bidt voor haar tot de HEERE".

Zoekt de vrede voor de stad. Zoekt 'shalom', staat er letterlijk. Zoekt harmonie, recht en gerechtigheid, orde en veiligheid op de plek die de Heere je geeft. Wees vriendelijk voor elkaar, groet elkaar, geef elkaar voorrang. Ontwerp bouwplannen, zorg voor de agrarische sector en kom op voor het gezin.

Ballingen met heimwee

Jeremia's boodschap is verrassend actueel voor hen die zichzelf als een balling in Babel ervaren. Die door genade mogen belijden dat zij 'gasten en vreemdelingen op de aarde zijn'. Die als Abraham heimwee hebben naar "de stad die fundamenteën heeft, waarvan de Kunstenaar en Bouwmeester God is" (Hebr. 11:10). Voor hen is er dit woord van de God van Jeremia: "Zoekt de vrede voor de stad". Zoekt het goede voor de plaats waar je woont, voor de samenleving waarvan je deel uitmaakt. Leef mee. Haak niet af. Bouw mee. Breek niet af. Hoe kun je dat? Hoe houd je het vol om het goede te zoeken, juist ook in een omgeving die misschien wel afkeer heeft van God en Zijn gebod?

Twee dingen. Het eerste: ken jezelf, wat in je hart is, je verlorenheid, de reden waarom je balling bent. Dan kom je ook nooit boven anderen uit. Het tweede: ken het Evangelie. Jeremia verkondigt het. "Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE: gedachten des vredes, en niet des kwaads" (Jer. 29:11). Dát te zien, te geloven, dat God in Zijn Zoon Christus Jezus gedachten des vrede heeft, ook over mij – dát geeft kracht. En het geeft hoop op het hemels Jeruzalem.

Houd je niet afzijdig. Toon betrokkenheid.

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

échte kwaliteit,
ontworpen aan
uw keukentafel.

Maak nu een afspraak
met een van onze verkoopadviseurs
op homekeukens.nl

INHOUD

3 Eerst het Woord

ZOEK VREDE VOOR DE STAD

5 Van de redactie

OP NAAR 29 OKTOBER!

6 SGP nieuws

**STEUN VOOR UITSTAPPROGRAMMA'S
UIT PROSTITUTIE**

8 Meedoen aan democratie

**STEMMEN, LIDMAATSCHAP,
BURGERINITIATIEF**

13 Actueel

OP NAAR DE VERKIEZINGEN!

14 Vanuit de Tweede Kamer

VAN AANPAKKEN NAAR STILSTAND

17 Van de voorzitter

POLARISATIE

18 Opinie

DE STAD GODS... BLOEIT!

20 Interview

MARTIN DE KONING, GRONINGEN

23 Actueel

VOLG ONZE PODCAST EN SOCIALE MEDIA

24 SGP-familiedag 2025

BEELDEN UIT APENHEUL

28 Opinie

**METEN MET TWEE MATEN: ANTI-JOODSE
ACTIVIST VERSUS PRO-LIFEWAKER**

31 De Propjes

DE PROPJES ZIJN ER WEER!

SJON VAN DER REE DOOLAARD

Eindredacteur

OP NAAR 29 OKTOBER!

Door een wilde manoeuvre van Wilders ziet onze (politieke) wereld er plotseling heel anders uit. We werken weer toe naar Tweede Kamerverkiezingen. Twee dagen voor Hervormingsdag mag Nederland een aanzet geven voor een hervorming in het landsbestuur. Welke vorm geeft de benodigde stabiliteit? Wordt het een vorm die weer snel omkegelt, of wordt het een vorm met een stevige basis en een spits naar boven?

Meedoen aan democratie

In het hoofdartikel van deze editie staan belangrijke voorwaarden voor een goed functionerende democratie. Bij het lezen van dit artikel komt u erachter dat democratie al bij uzelf begint. Toch maar even lezen, dus.

Allereerst kan elke burger meedoen met democratie door te gaan stemmen. Dat kan weer op 29 oktober. Waarschijnlijk ziet u bij lijst 12 heel wat bekende namen voorbijkomen.

Lijsttrekker

De lijsttrekker – Chris Stoffer – werd bij de afronding van deze Banier door het hoofdbestuur voorgedragen. "Ik ben heel dankbaar voor dat vertrouwen en ik hoop dat ook de leden mij op 4 juli het vertrouwen willen geven. Als dat het geval is, hoop ik met alle energie en liefde die in me is de partij aan te voeren op 29 oktober." In het SGP-weekjournaal werd hem ook gevraagd naar deze verantwoordelijke rol. Stoffer: "Je weet dat je dit werk doet onder Gods toezicht. Het geeft verantwoordelijkheid, maar tegelijkertijd ook ontspanning om dat te mogen weten."

Familiedag

Het kleurrijke deel van deze uitgave wordt gevormd door velen van u die met ons van een stralende familiedag in Apeneul hebben genoten. Nu is het tijd om na te genieten.

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Motie uitstap-programma's prostitutie

Meer dan de helft van prostituees overweegt om uit die sector te stappen. Deze dappere maar ook kwetsbare dames verdienen onze steun! De motie van Diederik van Dijk over de zichtbaarheid van uitstapprogramma's is aangenomen door een meerderheid van de Kamer. Het kabinet is nu aan zet om de zichtbaarheid van deze programma's te vergroten. Een stap in de goede richting!

Uniek moment in de Kamer

Donderdag 12 juni stond er een bijzonder debat op de Tweede Kameragenda. Tijdens het debat over de staat van de Europese Unie spreken naast Kamerleden ook de Nederlandse Europarlementariërs. Dat gebeurt maar één keer per jaar! Bert-Jan Ruissen roept Nederland op om niet naïef te zijn op onderwerpen als defensie, de islam en christenvervolging. Ook Diederik van Dijk uitte tijdens het debat zijn zorgen over de koers van Europa.

Bezoek gedeputeerden

Op 13 juni ontving Peter Schalk de gedeputeerden vanuit de provincies. Na een rondleiding door het in renovatie zijnde Binnenhof is er nog gesproken met Eerste Kamervoorzitter Jan Anthonie Bruijn. We kijken terug op een goed bezoek.

Stemverklaring aanpak witwassen

In het regeerprogramma stelt het pas gevallen kabinet dat ze geen 'nationale koppen' bovenop Europese wetgeving wil. De SGP is tegen witwassen, maar wil geen strengere eis dan de EU-wetgeving die een verbod wil vanaf € 10.000. De

SGP wil geen verbod op contante betalingen vanaf € 3.000. Dat is namelijk wél een 'nationale kop' bovenop EU-wetgeving. De grens van € 3.000 is onvoldoende onderbouwd en daarom disproportioneel. Senator Schalk stemde dus tegen.

Abortus is géén mensenrecht!

Het leven is bijzonder kostbaar en waardevol! Goed dat Schreeuw om Leven die boodschap afgelopen maand naar Brussel bracht. En dat is hard nodig, want in het Europees Parlement wordt al jaren gepleit om van abortus een 'Europees mensenrecht' te maken. De SGP blijft zich hier fel tegen uitspreken.

Agenda

Donderdag 7 augustus

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. H.H. Romkes

19.30 uur

GGIN Ederveen

Woensdag 13 augustus

Tijdrede SGP Harskamp-Wekerom

Ds. D. Heemskerk, Uddel

19.30 uur

HHK Harskamp, Harderwijkerweg 11

Dinsdag 2 september

Tijdrede SGP Ridderkerk

Ds. A.A. Egas

19.30 uur

GG Ridderkerk

Dinsdag 16 september

Tijdrede SGP Maartensdijk-De Bilt

Ds. A.J. van Wingerden

19.30 uur

HHK Maartensdijk

Woensdag 1 oktober

Tijdrede SGP Neerijnen

Ds. H.H. Romkes

19.30 uur

GGIN Waardenburg

Urk | Afscheid Rien Bogerd

Het was met de woorden van de oude Jozua dat Rien Bogerd (links op de foto) afscheid nam van de SGP. "En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in oprechtheid en in waarheid" (Joz. 24:14).

Op 4 juni nam de ledenvergadering afscheid van hun voorzitter die zich 55 jaar lang voor de SGP heeft ingezet. Rien Bogerd heeft zich met zijn brede kennis en verbindend handelen jarenlang mogen inzetten voor de SGP, zowel landelijk,

provinciaal als plaatselijk. Vicevoorzitter Jelle van Veen bedankte een geëmotioneerde Bogerd met woord en daad.

Lid worden van SGP-jongeren

SGP-jongeren zet zich in voor Bijbelse waarden in een snel veranderende samenleving. Via acties, campagnes en bijeenkomsten maken we jongeren bewust van christelijke politiek. Kent u iemand van 11-28 jaar die nog geen lid is?

Meld hem of haar aan! Leden ontvangen ons magazine en raken betrokken bij onze missie. Samen bouwen we aan een sterke jongerenbeweging.

Aanmelden kan via: sgpj.nl/lidworden

Verkiezingsagenda

Zaterdag 20 september

Verkiezingscongres

Donderdag 23 oktober

Verkiezingsconcert

Kampen

Woensdag 29 oktober

Tweede Kamerverkiezingen

Zie verder pagina 13.

EEN INLEIDING OVER HET MEEDOEN AAN DEMOCRATIE

DEMOCRATIE BEGINT BIJ U EN JOU

De SGP neemt volop deel aan het democratisch bestel in ons land. In onze samenleving wordt democratie hoog gewaardeerd. Wel zo hoog dat zij voor weinig mensen ter discussie staat. Wie het openbaar bestuur op een andere manier wil organiseren, kan erg felle kritiek verwachten. Eigenlijk is dat een beetje vreemd, want er kleven heus wel nadelen aan democratie.

TEKST: JAN SCHIPPERS

Hoe waardeert de SGP de democratie? In artikel 9 van haar beginselprogramma spreekt de SGP geen voorkeur uit voor een politiek bestel, zoals monarchie of democratie. Ze accepteert de historisch gegroeide situatie. Dat is een conservatief trekje: wat goed werkt, hoeft je niet te veranderen. Maar het heeft ook te maken met de erkenning van Gods voorzienigheid en Zijn hand die de loop van de geschiedenis leidt. Vanuit dit geloof erkent de SGP het huidige Nederlandse bestel als de passende regeringsvorm voor ons land: een democratie met een koning als staatshoofd.

Meer dan eens wordt de SGP een 'theocratische partij' genoemd. Vaak speelt daarbij het misverstand dat zij een theocratisch bestel wenst dat de democratie vervangt. Maar hiermee wordt de vorm verward met de norm, zoals indertijd Van der Vlies dat prachtig uitlegde. De SGP heeft namelijk geen principiële bezwaar tegen democratie als manier van publieke besluitvorming. Wanneer echter democratische meerderheidsbesluiten als een principiële norm worden toegepast, dan gaan alarmbellen rinkelen.

Democratie: ideaal?

Want dan wordt democratie verheven tot het hoogste ideaal; de bron van alle gezag wordt in de méns gelegd, bij het volk of het individu. Verlichte denkers (zoals Rousseau en Hobbes) kwamen met een theorie: ooit was er een oertoestand waarin alle mensen vrij en gelijk aan elkaar waren. Voor de veiligheid van iedereen besloten de mensen een overheid in het leven te roepen. Deze mythe moest het 'irrationele' geloof in God als Bron van alle gezag naar het rijk der fabelen verbannen. Een miskleun!

Wie de bron van het gezag bij het volk legt, vindt al gauw dat de volkswil altijd de doorslag moet geven. Dit noemen we: volkssoevereiniteit. Hiertegenover stelt de SGP het beginsel van Gods soevereiniteit: wees bescheiden als mens en erken de regering van God over alles! Sluit dit volksinvloed uit? Nee. Daarover straks meer.

Wet en Evangelie

De mening dat het volk de absolute macht toekomt, is erg populair in onze dagen. Waarom toch? Omdat velen denken dat je pas echt vrij bent als je kunt doen wat je wilt en door niemand geregeerd wordt, zonder dat je daarmee hebt ingestemd. Dit is modern liberaal denken. Gehoorzaamheid aan God is dan per definitie een inperking van je vrijheid. Dit is de wereld op z'n kop! De Wet van God (uitdrukking van Gods scheppingsordening) schept juist ruimte om zó mens te zijn en samen te leven zoals de Heere dat in den beginne bedoelde. In het Evangelie verkondigt Jezus dat alleen de Waarheid de mens écht zal vrijmaken. Die Waarheid is dat we onszelf niet kunnen redden. Voor onze verlossing zijn we aangewezen op Gods genade in Christus. Leven we vanuit dit Bijbelse beginsel? Of vinden we keuzevrijheid belangrijker? Dan hebben ideeën die zo'n beetje iederéén normaal vindt misschien meer vat op ons dan we beseffen. De praktijk van democratie heeft van tijd tot tijd een heilzame correctie nodig vanuit Wet en Evangelie.

Het recht als correctie op de macht

Er is nog een tweede correctie of beteugeling van democratie: de rechtsstaat. Deze term betekent kort gezegd dat de overheidsmacht aan het recht is gebonden. Praktisch houdt dit in dat wetgeving en besluiten tot stand moeten komen volgens vastgestelde algemene wettelijke procedures. In een rechtsstaat reguleert het recht de macht. Het tegenovergestelde is een autoritair regime of politiestaat. In zo'n staat maakt de macht het recht. Actuele voorbeelden daarvan zijn Turkije met Erdogan, Rusland met Poetin en China met Xi Jinping. Populisten zoals Trump in

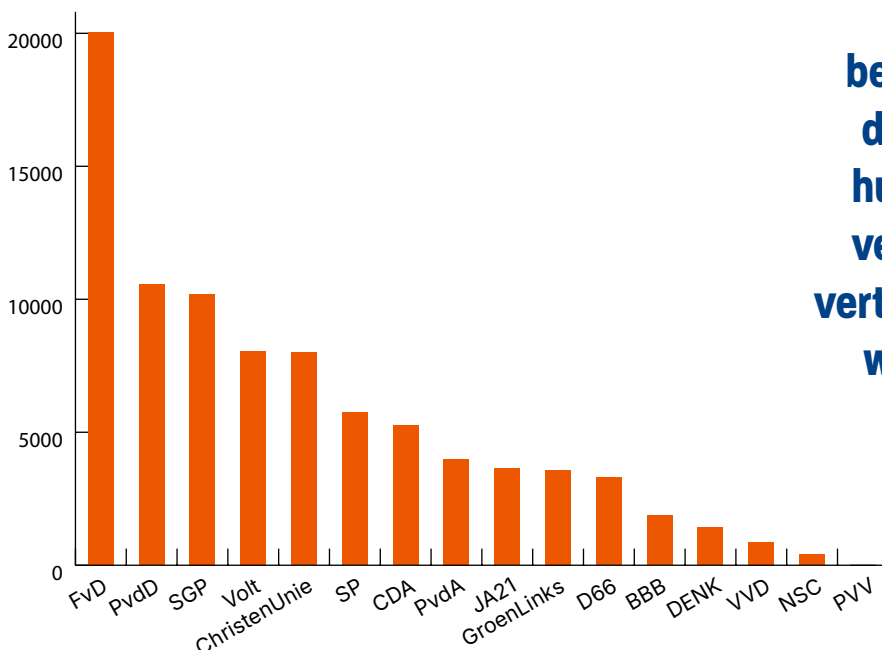
Amerika, Orban in Hongarije en Wilders in Nederland lijken er ook een handje van te hebben. Al dragen ze soms standpunten uit die ons aanspreken, toch zullen SGP'ers ervoor waken afstand te houden van hun stijl van politiek bedrijven en de manier waarop zij hun politieke tegenstanders wegzetten.

Het is begrijpelijk dat burgers van politici verwachten dat ze daadkrachtig optreden. Tegelijk botst dat met de realiteit. Sommige kwesties zijn nu eenmaal erg ingewikkeld. Denk aan het stikstofprobleem, het gebrek aan passende woonruimte, de instroom van migranten, het sterk toegenomen beroep op de jeugdzorg, te weinig personeel in de zorg... Bovendien heeft defensie dringend meer geld en mankracht nodig in deze onzekere tijden. Eén ding staat als een paal boven water: deze kluwen aan problemen is niet simpel op te lossen. Politici en partijen die beloven dat ze dit wel eventjes binnen vier jaar doen, vertellen zich gegarandeerd. Hiervoor is een duurzaam meerjarenbeleid nodig. Met verkiezingen om de vier jaar - of al na twee jaar - raakt de langere termijn uit beeld.

Zoals gezegd: volksinvloed op politieke beslissingen is een goede zaak. Bestuurders mogen niet loszingen van het grondvlak van de samenleving. Hoe het beleid uitpakt voor 'de gewone man of vrouw' zal hen zeker een zorg zijn! Een tegenstem vanuit het volk helpt de overheid om meer te gaan lijken op een herder die voor het welzijn van de kudde waakt. De SGP pleit voor bestuurders en politici die goed luisteren en hun beleid waar nodig veranderen, zodat het vertrouwen in de overheid weer toe kan nemen.

Grafiek: Partijleden per Kamerzetel

NB. Hierbij zijn aan GroenLinks 13 en aan PvdA 12 zetels toegerekend.

De SGP pleit voor bestuurders en politici die goed luisteren en hun beleid waar nodig veranderen, zodat het vertrouwen in de overheid weer toe kan nemen.

Wat kunt u doen?

Misschien denkt u: democratie, dat gaat niet over mij, maar over ministers, wethouders, rechters en politici. Integendeel: het woord democratie omvat ook u als 'basisonderdeel' van het volk. Want u geeft mede vorm aan het volk. Als SGP'er weet u van het alwijze Godsbestuur en kunt u stem geven aan de bijsturing die onze Nederlandse democratie zo bitterhard nodig heeft. En wat kunt u beter doen dan **(1)** bidden voor de overheid, voor politici, bestuurders en ambtenaren? Geen krachtiger wapen van de christen dan het gebed. Geef dit prioriteit!

Om u verder te laten zien dat u veel meer met onze democratie van doen hebt dan u op het eerste gezicht denkt, volgt hier een aantal middelen en manieren waarop u invloed kunt uitoefenen. Bedenk daarbij dat alle kleine beetjes helpen.

(2) Ga altijd stemmen als er verkiezingen zijn. Woensdag 29 oktober mag u weer naar de stembus. Uw stem telt net zo goed mee als die van alle andere miljoenen kiesgerechtigden.

(3) Word of blijf lid van de SGP. Uw lidmaatschap doet ertoe, want daarmee geeft u aan: dit is de gemeenschap of 'club' waar ik bij hoor en die ik graag steun. Nog geen

3% van de kiesgerechtigden in ons land is lid van een partij. Veel kiezers hoppen van de ene naar de andere partij, van Thierry Baudet, via Caroline van der Plas naar Geert Wilders of nog weer anders. Het politieke landschap verschildt soms van kleur wat bestendig beleid bemoeilijkt.

(4) Geef uw lidmaatschap nog meer inhoud door naar een ledenvergadering te komen. U kunt een vraag stellen of een opmerking maken over iets waarover u zich zorgen maakt. Heeft u een suggestie voor het verkiezingsprogramma van de SGP? Geef dit door aan het lokale bestuur of de gemeenteraadsfractie. Wilt u zich inzetten als vrijwilliger? Via het mailadres 'verkiezingen@sgp.nl' kunt u dit doorgeven. Geef uw deskundigheid of vakgebied aan in uw SGP-account. Desgewenst kunnen SGP-fracties u om advies vragen. Stuur een mailtje naar 'wi@sgp.nl' om hierover meer te weten te komen.

(5) Van veel politici staan de contactgegevens op de website van de gemeente, provincie of de partij. Loopt u ergens tegenaan, zit u iets dwars, hebt u een vraag, bel of mail dan naar fractie of wethouder. Leg uit dat u op de SGP gestemd hebt, dat tijdens de campagne dit of dat is beloofd en dat u de politicus graag ertoe wil aansporen om de gedane belofte na te komen.

(6) Wat ook kan, is inspreken tijdens een vergadering van de gemeenteraad. Neem daarvoor contact op met de griffier van de gemeenteraad en vraag naar de mogelijkheden. Doe dit vooral als er belangrijke zaken aan de orde zijn. Denk niet: ik heb op de SGP gestemd en de politici zullen de kastanjes wel uit het vuur halen.

(7) Samen met anderen kunt u handtekeningen verzamelen ter ondersteuning van een verzoekschrift of petitie. Onlangs deed Bert Kalkman dit vanuit verzet tegen het plan voor een 'zondagsschoolpolitie'.

(8) Wetgevingsvoorstellen worden in de ontwerpfase ter raadpleging voorgelegd aan de bevolking, via een zogenoemde 'internetconsultatie'. Maak hier gebruik van en laat uw mening horen over een wetsvoorstel.

Kortom: mogelijkheden te over om uw leven niet om uw eigen as te laten draaien. Nederland telt al genoeg individualisten. Neem uw verantwoordelijkheid voor de publieke zaak. Doe dat op een manier die het beste bij u past, op lokaal vlak, nationaal of internationaal. Op de SGP-website staan de contactgegevens van uw lokale SGP, maar ook van SGP-jongeren, SGP-Internationaal of WI-SGP.

DE ARCHITECT DIE LUISTERT.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever, moeten uw wensen onze gedachten worden. Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren naar u als opdrachtgever.

ALL ABOUT POTATOES

Voorgebakken

Voorgekookt

Vers
verpakt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, **T** +31 (0)73 599 20 93, **E** info@quiks.nl

Jachtmogelijkheden gezocht!

Enkele jagers met een SGP-achtergrond zoeken aansluiting bij een combinatie in Duitsland (of om een eigen combinatie te vormen). Voor vriendschap maar ook om jagen en reizen op zondag te voorkomen. Wie kan ons hiermee helpen of met iemand in contact brengen? Uiteraard zijn jachtmogelijkheden in NL ook zeer welkom!

Oproep!

Sluit u tevens aan bij onze groeps-app! Wellicht in de toekomst om gezamenlijke jachtreizen te organiseren. Dus een oproep aan alle geïnteresseerden met een jachtakte: bel of stuur ons een app!

Beste SGP'ers,

Na de kabinetsval van 3 juni staat de politiek in het licht van de naderende Tweede Kamerverkiezingen. Op 29 oktober D.V. mogen we weer naar de stembus. Voordat het zover is, dient veel werk verzet te worden.

Graag geef ik u een beeld van de aanpak van drie belangrijke trajecten: kandidatenlijst, verkiezingsprogramma en campagne. Omdat er sprake is van vervroegde verkiezingen, is het tijdspad krap. Maar ook in deze situatie willen we de besturen en leden zo goed mogelijk betrekken.

Lijsttrekker

Op dinsdag 17 juni is Chris Stoffer door het hoofdbestuur voorgedragen als lijsttrekker. Op vrijdag 4 juli kunnen afgevaardigden van afdelingen en kiesverenigingen digitaal hun stem uitbrengen.

Kandidatenlijst

Aan de afdelingen en kiesverenigingen is ook gevraagd om eventuele namen door te geven voor de kandidatenlijst. Een door het hoofdbestuur ingestelde selectieadviescommissie komt vervolgens met een advies voor de kandidatenlijst. De lijst wordt na consultatie van de lokale besturen door het hoofdbestuur vastgesteld. Overigens zal de bestaande lijst

grotendeels het uitgangspunt blijven, omdat die nog maar twee jaar geleden is vastgesteld.

Verkiezingsprogramma

Op zaterdag 20 september organiseren we een verkiezingscongres in Kesteren. Afdelingen en kiesverenigingen kunnen voorafgaand amendementen indienen op het conceptverkiezingsprogramma. Informatie over het congres en de aanmelding daarvoor, volgt op een later moment.

Campagne

Evenals bij de Europese verkiezingen willen we een campagne voeren waarbij we werken met regionale campagneteams. Dit past bij het 'wij-gevoel' dat de SGP zo kenmerkt. Het draagt sterk bij aan de zichtbaarheid en het urgentiebesef in de regio.

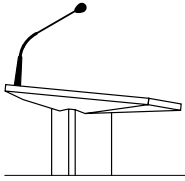
Laat Nederland maar oranje kleuren in de aanloop naar 29 oktober! We hopen op het behoud en liefst een versterking van een helder christelijk geluid in ons parlement. Laten we ons bij al onze inspanningen, ook voor deze verkiezingen, afhankelijk weten van Gods zegen.

Steun

U kunt ons steunen met uw gebed, een donatie (bericht volgt) of door u via verkiezingen@sgp.nl aan te melden als vrijwilliger. U kunt dat e-mailadres ook gebruiken om ons van campagnetips te voorzien.

Dank voor uw steun en uw gebed!

D. VAN MEEUWEN, PARTIJVOORZITTER

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Van aanpakken naar stilstand

**Het is u vast niet ontgaan:
het kabinet is gevallen. De een
zal er blij mee zijn. De ander zal
het betreuren. Het is een feit
dat ons land voor langere tijd
'stil' komt te liggen.**

Nog geen jaar heeft dit centrumrechtse kabinet van PVV, VVD, NSC en BBB het volgehouden. Vele malen leek het aan een zijden draadje te hangen en telkens wist men weer door te gaan. Nu is het echter in korte tijd gevallen. Het 'tien-puntenplan' van Wilders, met aanvullende maatregelen voor het inperken van de asielinstroom, is een te groot struikelblok gebleken.

Betreurenswaardig

Wij betreuren de val van het kabinet. Niet omdat we in alle opzichten achter het kabinet stonden en ook niet vanwege de wijze van werken. Daar is van alles op aan te merken. We betreuren de val wel, omdat er plannen lagen die iets wilden doen aan de inperking van de asielinstroom en de woningbouw wilden aanjagen. Ook waren er ideeën om de stikstofproblematiek dusdanig aan te pakken, zodat boeren weer toekomst konden hebben.

Veel van deze plannen en ideeën zullen niet uitgevoerd worden. En het is maar de vraag of er na de verkiezingen weer een kabinet komt dat de eerdergenoemde problemen echt wil aanpakken.

Niet doorschuiven

Het kabinet zal de komende periode in demissionaire status doorregeren. Als Tweede Kamer buigen we ons over de vraag welke zaken we nog wel behandelen en welke aan een nieuwe Kamer worden overgelaten. Als SGP-fractie hebben we aangegeven dat asiel en migratie, woningbouw en stikstofproblematiek niet een jaar naar achteren mogen worden geschoven. De urgente problemen vragen om een spoedige aanpak. Jonge mensen hebben een woning nodig om een gezin te kunnen beginnen en boeren, vissers en tuinders kunnen niet nog langer in onzekerheid blijven zitten. Ook voor wat betreft de veiligheid in Nederland moeten we keuzes maken. Onder andere gaat dat over hoeveel van ons nationale inkomen we willen besteden aan defensie.

29 oktober

De komende periode zal in het teken staan van voorbereidingen op de verkiezingen. Het zal een drukke tijd worden. De verkiezingen staan gepland op woensdag 29 oktober D.V.

Voordat de echte campagne losbarst, is er in de zomer ook een tijd om afstand te nemen van de dagelijkse politiek. We hopen dat u ons zult gedenken in uw gebeden en dat u ons ook bij de aankomende verkiezingen uw stem toevertrouwt.

Onze fractievoorzitter was bij het schrijven van deze tekst nog niet voorgedragen als lijsttrekker.

Nationale driekleur

Dankzij de SGP staat er sinds 2017 een Nederlandse vlag in de plenaire zaal van de Tweede Kamer. Tijdens het debat over de staat van de Europese Unie stelde Jan Paternotte voor om de EU-vlag dan eenmalig te laten wapperen in de zaal. Diederik van Dijk is glashelder: "We zijn hier in het Nederlandse parlement en daar hoort onze nationale driekleur. Dat is meer dan genoeg." Misschien nog een oranje SGP-wimpel, meneer Van Dijk?

Dit is straatterror!

Activisten dwingen vreedzame bezoekers van evenementen van Christenen voor Israël over een met bloed besmeurde Israëlische vlag te lopen. Bezoekers worden uitgemaakt voor kindermoordenaars. Christenen en Joden worden geïntimideerd en er wordt niet ingegrepen. DENK draait de feiten om en stelt dat activisten en agenten werden belaagd en aangevallen door 'gewelddadige extremisten'. El Abassi wil dit tijdens een Kamerdebat aan de orde stellen. Ongelofelijk! Terecht dat de Kamer met SGP'er Flach zegt: hier geven we geen podium aan!

7 oktober goedpraten?

Klaver (GL-PvdA) neemt iedereen de maat als het gaat om het heulen met extremen, maar komt zelf op voor activisten op een boot naar Gaza. Op deze selfie-boot zaten 'beroemdheden' en activisten die de aanval van Hamas op 7 oktober 2023 goedpraten en terreur bagatelliseren. Diederik van Dijk sprak Klaver daarop aan en vraagt hem om zichzelf een spiegel voor te houden als het gaat om flirten met extremen of verkeerde lieden.

**EXCLUSIEF
IN HOUT
SINDS 1923**

Kozijnen

Deuren

Maatwerk

Rhenen | de-grebbe.nl

**WEGENS UITBREIDING
ZOEKEN WIJ EEN**

**JURIDISCH
SECRETARESSE**

16 - 32 uur

Veenendaal

bvd
advocaten

Meer info?

[bvd-advocaten.nl/
werken-bij-bvd](https://bvd-advocaten.nl/werken-bij-bvd)

POLARISATIE

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

De Dikke Van Dale, het gezaghebbende woordenboek van de Nederlandse taal, houdt ieder jaar verkiezingen over het 'Woord van het Jaar'.

Bij deze verkiezingen mogen nieuwe woorden aangedragen worden die veel gebruikt werden in de taal van dat jaar. Van Dale organiseert dat om de taalontwikkeling aan te geven. Bij de inzendingen van 2015 bijvoorbeeld werd gekozen voor 'sjoemelsoftware'. In 2022 kwam het woord 'energiearmoede' als eerste uit de bus. Maar in 2024 kwam men er niet meer uit. Er ontstonden vervelende discussies over de inzendingen in de pers. Daarom koos de directie zelf voor het Van Dale Woord van het Jaar 2024: polarisatie! Heel toepasselijk natuurlijk.

Partijdag 2025

Ik hoef u niet te vertellen hoe toepasselijk het woord polarisatie is voor de huidige situatie in politiek Nederland. Maar op onze partijdag was het tegendeel waar. We zochten met elkaar de eenheid! Er zat best wat spanning in de lucht, onder andere door de motie Vlissingen. Maar hoe hiermee omgegaan werd, door de indieners zelf en de vele sprekers: het gebeurde op een respectvolle manier. De goed georganiseerde en inhoudsvolle bijdragen op deze dag met als slot de toespraak van Menno de Bruyne ervoer men als waardevol. Het zorgde ervoor dat men na afloop met een goed gevoel naar huis ging. Dat bleek ook uit de enquête die zondermeer positief uitviel: een 8.3 als eindcijfer. Maar wat belangrijker was dan dit cijfer, waren de vele bijgeschreven opmerkingen over de goede, samenbindende sfeer. Het hoofdbestuur is hier dankbaar voor.

Dit geldt ook voor de brede steun voor de herverkiezing van de leden van het hoofdbestuur. We heten de heer D. Alblas van harte welkom in ons bestuur en danken ook de andere tegenkandidaten die zich beschikbaar wilden stellen. Daaruit blijkt hun betrokkenheid. Zelf ben ik ook dankbaar voor de grote steun die ik van u kreeg bij mijn herverkiezing als voorzitter. Ik hoop me in afhankelijkheid van Gods hulp en zegen dienstbaar op te stellen voor de hele partij. Zo'n partijdag is

niet alleen mensenwerk, we mogen vooral de Heere dankbaar zijn, Die ons dit alles gaf.

Opdracht

Tijdens de partijdag heb ik u verteld dat het hoofdbestuur zich zal beraden op hoe wij met de verschillende voorstellen, naar aanleiding van de inbreng van verschillende sprekers over de motie Vlissingen, in de komende tijd willen omgaan. U zult begrijpen dat dit enige tijd zal kosten, zeker nu er verkiezingen voor de Tweede Kamer aankomen.

Bijzonder afscheid

Op 23 mei waren we met meerdere partijleden getuige van de zogenoemde Uittreerede van ons gewaardeerde lid van de Eerste Kamer, prof. dr. Marc de Vries. Met deze rede nam hij afscheid als hoogleraar van de Technische Universiteit in Delft. Hij oogstte veel lof voor alles wat hij heeft mogen betekenen voor de wetenschap. Dat hij zelf erg bescheiden is over zijn werkzaamheden als wetenschapper weten we ook. Maar we schrijven toch wel met gepaste trots dat onze partij dankbaar is dat hij onze SGP mag vertegenwoordigen in de Eerste Kamer. Hij besloot zijn rede met het verwijzen naar de bron van waaruit hij gewerkt had, de kracht van de Heere. "Hem zij alle eer". Dat klinkt daar dan toch maar, in een niet bepaald christelijke omgeving.

**Het hoofdbestuur
is dankbaar
voor de goede,
samenbindende sfeer.**

De stad Gods...

BLOEIT

Het kabinet is gevallen. Weer een stukje onzekerheid en onvastheid in een tijd waarin de beroeringen in wereld en kerk al royaal voorhanden zijn. Ondertussen gaat de bouw van de geestelijke stad echter gestaag door.

TEKST: **DIEDERIK VAN DIJK**

Het valt mij tijdens spreekbeurten geregeld op: mensen ervaren onze tijd als onvoorspelbaar en onzeker. De voortdurende krachtmeting tussen Rusland en Oekraïne boezemt angst in. Het Midden-Oosten is zoals altijd een kookpot. De VS zijn een bondgenoot, maar hoe diep zit dat onder president Trump? Ook de ontwikkelingen rond China en India geven huiver. En dan in eigen land: de heftige pro-Palestina-demonstraties. Wie is er de baas in onze straten? De asiël- en immigratiestroom verandert de samenstelling van onze bevolking in hoge mate. Onfatsoen en platheid bepalen de publieke ruimte. Islamitische feesten en rituelen vullen het geestelijk vacuüm in ons land, gefaciliteerd door overheden en politie. En daarbovenop is ook het kabinet na korte tijd alweer gevallen. Een politieke puinhoop, na kabinetten die ook niet uitblonken in visie en daadkracht. Begrijpelijk dat het vertrouwen in onze democratische instituties onder druk staat.

En dan spreek ik slechts over de wereld. Kerkelijk is het weinig beter. De Christelijke Gereformeerde Kerken staan op barsten. Andere kerken lijken ook vooral met zichzelf bezig, terwijl God zegt: 'Gaat uit!'. Aloude discussies over de kinderdoop worden opnieuw gevoerd. De geestelijke winst ervan is dubieus.

Augustinus

Tot zover wat je ziet aan de oppervlakte. Gelukkig leven christenen niet aan de oppervlakte. Zij lopen met hun hoofd in de wolken. Recent was ik met mijn vrouw enkele dagen in Rome. De christelijke geschiedenis grijpt je hier op ieder plein bij de kladden. Inmiddels zetelt in Rome een nieuwe paus. Deze paus grijpt uitdrukkelijk terug op Augustinus. Bij hem vinden we belangrijke lijnen in de geschiedenis die ons kunnen uittillen boven het gehakketak van alledag. Augustinus heeft erop gewezen dat er door de hele wereldgeschiedenis heen een gees-

telijke stad wordt gebouwd. Die stad groeit iedere dag. Er komen alleen maar bewoners bij en er valt nooit iemand af. Daar staat God Zelf voor in. Verwarring en versplintering in de kerk is erg en mogen we nooit goedpraten. Al het rumoer van de wereld kan ons schrik aanjagen. Maar dit doet allemaal niets af aan het echte werk: de stad van God wordt gebouwd en nadert zijn voltooiing. De rest is franje.

Nicea

Er is meer bij Augustinus te halen. Christenen worden in het Westen steeds vaker als onruststokers gezien. De klassieke opvattingen over abortus en homorelaties worden gecriminaliseerd. Hoe voorzichtig je je ook uitdrukt, het verwijt van haatzaaien is je deel. Daarmee kunnen christenen zomaar als oorzaak van culturele problemen worden gezien en worden bestempeld tot zondebok. Destijds de aanleiding voor Augustinus tot het schrijven van 'De stad Gods'. Er is niets nieuws onder de zon.

Kennis van zaken combineren met evangelische vroomheid en sociale bewogenheid.

Jeruzalem

En door dat alles heen bouwt God Zijn stad. De geloofsbelijdenis van Nicea is vandaag 1700 jaar oud. De Kerk is er nog steeds, ondanks ons en uitsluitend vanwege Gods belofte. Tronen gaan onderuit en mijters vallen af, maar Christus heerst te midden van Zijn vijanden op de berg Sion. Over Israël gesproken! Ook het Joodse volk is er nog na talloze pogingen – van Haman tot

Augustinus, geschilderd door Philippe de Champaigne (17e eeuw). "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij (de Veritas, de Waarheid) tot ons sprak op den weg en als Hij ons de Schriften opende?" (Lukas 24:32)

aan kracht kan winnen, met alle consequenties van dien voor informeel onderwijs, transgenderwetgeving en abortus. Links en rechts vinden elkaar op dit vlak helaas prima.

Mensen ervaren onze tijd als onvoorspelbaar en onzeker.

Zicht op de kern

En de kerk? Als politicus past mij bescheidenheid. Wie zicht heeft op de kern van de zaak, kan hoofdzaken van bijzaken onderscheiden. Gods wereldwijde kerk is breder en dieper dan wij met ons beperkte verstand en geloof kunnen bevatten. Twijfel aan uzelf en niet aan een ander. Daarnaast, stop met het eindeloze galaver over de kinderdoop. Laten we vooral de zegen delen en vasthouden aan de Heere God Die middels de kinderdoop door geslachten én gemeenschappen heen werkt.

Tot slot de belangrijkste les van Augustinus. Het is verloren moeite om op aarde rust te vinden. Hier beneden is het niet. "Gij hebt ons voor U geschapen, en rusteloos is ons hart tot het rust vindt in U."

Hamas - om dit volk van de aardbodem te verdelgen. De vestiging van de Joodse staat in 1948 is een Godswonder en een blijk van Zijn eeuwige trouw. Ook vandaag is Jeruzalem een bemoedigend teken van de stad Gods die zich baan breekt.

Christenpolitiek

We mogen ons dus niet laten imponeren door het tumult in de wereld en het getob in de kerk. De stad Gods wordt gebouwd. Daar mogen christenpolitici op wijzen en zó mogen zij politiek bedrijven. Kennis van zaken combineren met evangelische vroomheid en sociale bewogenheid. Niet weglopen voor verantwoordelijkheden die van Hogerhand zijn gegeven. Alert zijn om te zien waar het geloof in déze tijd het

meest wordt bedreigd. De moed hebben om na te blijven denken en te reageren op actuele veranderingen in politiek en samenleving, ook als dat soms leidt tot nieuwe positiebepalingen, zonder afbreuk te doen aan principes. Erkennend dat er geen neutraliteit bestaat. Het doorsnijden van de christelijke wortels van staat en samenleving leidt tot het uitsluiten van Bijbelse opvattingen. Die moeten worden geëlimineerd: eerst in de staat, daarna in het onderwijs, vervolgens is de kerk aan de beurt. Uiteindelijk is er geen akkoord met de wereld mogelijk.

Zicht op het front

Ik merk hierbij op dat bij de volgende verkiezingen het seculiere front nog wel eens

Campagne-inspiratie
uit Groningen

SAMEN STA JE STERKER!

Al meer dan twintig jaar zet hij zich in voor de SGP in Groningen. Met zijn persoonlijke benadering en passie bouwt hij samen met andere SGP'ers aan een groeiende achterban in een lastige regio. We zijn te gast in het hoge noorden bij Martin de Koning.

TEKST: MARTIJN DONSELAAR

Wie is Martin de Koning?

"Ik ben 49 jaar oud, getrouwd met de liefste vrouw en vader van zes kinderen. In het dagelijks leven ben ik docent economie en zelfstandig ondernemer, al komt van dat laatste momenteel weinig terecht. Binnen de SGP in Groningen ben ik sinds 2002 bestuurslid en heb ik diverse functies bekleed. Momenteel ben ik de coördinator voor de verkiezingen en campagneleider."

Hoe raakte u betrokken bij de Groningse SGP?

"Ik verhuisde eind 2000 vanuit Ridderkerk naar het noorden vanwege mijn huwelijk. Al snel bezocht ik een SGP-ledenvergadering in Groningen. Hoewel ik toen nog geen officieel lid was, werd ik door de toenmalige voorzitter als 'nieuw lid' aangekondigd. Ik heb me diezelfde avond alsnog als lid ingeschreven, en -met een knipoog- meteen een goede techniek voor ledenwerven geleerd. Vanuit mijn eerdere betrokkenheid bij SGP-jongeren, onder leiding van Hans Tanis en later Elbert Dijkgraaf, was de stap naar lokaal actief worden snel gezet."

Wat motiveerde u om bestuurslid te worden?

"De toenmalige voorzitter vroeg me vanwege mijn ervaring bij SGP-jongeren. Bovendien sprak het nuchtere, Bijbelse geluid van de SGP me ook al aan toen ik nog in Ridderkerk woonde. Ik voelde me geroepen om actief bij te dragen aan de partij, óók hier in het noorden."

De SGP is vooral bekend van de Biblebelt. Hoe actief is de partij in Groningen?

"In Groningen is de achterban kleiner, maar zeker niet minder betrokken. Tussen 2021 en 2024 hebben we een opvallende groei doorgemaakt. We stonden op een kruispunt: stoppen of er vol voor gaan. Het werd dat laatste. We zijn toen actief gaan werven, wat in het begin leidde tot een explosieve groei. Inmiddels stabiliseert het een beetje, maar we verwelkomen nog vrijwel wekelijks nieuwe leden. Ik moet altijd denken aan het oude gezegde bij de muziekvereniging: mensen willen betrokken zijn bij winnaars. We moeten als SGP uitstralen dat we écht iets willen betekenen. Daarbij is het heel mooi om als provinciaal bestuur samen op te trekken met allerlei commissies en veel enthousiaste lokale mensen. Die verbondenheid geeft ook saamhorigheid."

Hoe gaat u om met die kleinere achterban?

"Je doet het met minder mensen, maar dat maakt de betrokkenheid misschien juist groter. Bij onze

bijeenkomsten is de opkomst vaak 25 tot 30% van het ledenaantal. Stel je voor wat dat zou betekenen voor een provinciale afdeling met 3.000 leden! Het voordeel is ook dat je heel direct contact hebt. In gemeenten als Stadskanaal en Westerkwartier hebben we bijna alle leden persoonlijk gebeld met de vraag: wat kun jij bijdragen? Tijd, kennis, geld, deelname aan de kandidatenlijst... Die aanpak werkt. Het resultaat is een gedegen en gedragen verkiezingsprogramma, alsook een sterke kandidatenlijst."

Wat zijn jullie speerpunten?

"We richten ons op thema's die hier echt spelen. Denk bijvoorbeeld aan regionale bereikbaarheid, zeker gezien de uitgestrekte gebieden. Daarnaast is woningbouw belangrijk en het behoud van landbouwgrond en agrarische bedrijven. We pleiten ook voor een brede economische ontwikkeling. Daarbij willen we oog houden voor de menselijke maat en rentmeesterschap."

Wat drijft u in uw politieke werk?

"Een Bijbelgedeelte dat me inspireert bij mijn politieke werk is Prediker 4:9-12. "Twee zijn beter dan één". Je moet dingen niet alleen doen, want samen sta je sterker, zeker met Gods hulp. We zien dat ook in de Bijbel, bijvoorbeeld als mensen samen zijn gekomen om te bidden. Dat principe van 'samen sta je sterker' probeer ik ook aan mijn leerlingen mee te geven door ze bij veel opdrachten te laten samenwerken. Juist in een provincie waar je niet veel mensen hebt om politiek mee op te trekken, merk je hoe essentieel het is om dingen samen te doen!"

**ZO,
DAT INSPIREERT!**

In de komende maanden kunnen we best wat enthousiaste verhalen gebruiken. Wie moeten we aan het woord laten?

Tips? debanier@sgp.nl

250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

'passend
advies
voor
ZZP-ers'

'eerlijk advies
voor particulieren'

'duidelijk
advies
voor het
MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

| PARTICULIEREN

| MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60, Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Volg de SGP en onze Kamerleden ook op sociale media!

[SGP.nl/socialmedia](https://sgp.nl/socialmedia)

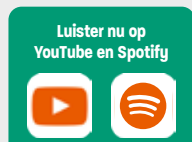
NIEUWE AFLEVERING TUSSEN STRAAT & STAAT

HOE VOL IS JOUW BATTERIJ?

In deze podcast praten we met Chris Stoffer over rust. Waarom voelen zoveel jongeren zich onrustig? Ligt dat aan social media? En hoe kun je zelf wat meer rust krijgen?

Wimke trekt de straat op met de vraag: "Hoe vol is jouw batterij?" Wat vinden de Rotterdammers ervan?

sgp.nl/podcast

Familiedag 2025

In Apenheul was het op zaterdag 21 juni een drukte van belang. De teller met aanmeldingen stopte niet bij 1.500, is mij verteld. Het ene deel van de Apenheulbezoekers vergaapte zich alleen aan de loslopende apen. Vlak voor je neus roetsjten de prachtig besnorde keizertamarins over de leuning van de loopbrug, of zo'n levende 'knuffel' belandt bij jou in de buggy.

TEKST: SJON VAN DER REE DOOLAARD

Een ander deel van de bezoekers vergaapte zich ook aan loslopende SGP'ers. Zóveel, zonder ruzie, zonder geknok op een apenrots en ook (bijna) zonder imponerend borstgeroffel. Als je dichterbij komt, zijn ze (bij wijze van spreken) heel aabaar en toegankelijk. Je kunt er zelfs mee op de foto, als je wilt. Dat was niet alleen voor de bezoekers (zoals Jelle op de omslag) een feest, maar ook onze Kamerleden hebben genoten.

Chris Stoffer deed zelfs nog wat extra leiderschapskennis op. De grootse gorilla's waren niet zichtbaar vanwege de rouw om een

groepsgenoot. Toch viel het ook Chris op dat als je niet aanwezig bent, er extra positief over je gesproken kan worden. Daarom verliet hij, meteen na deze opmerking, de scène. Wellicht was hij daarna te vinden bij een quiz onder leiding van Europarlementariër Bert-Jan Ruissen, of bij een spannend verhaal.

Voor iedereen die niet aanwezig was bij dit toevluchtsoord voor apen en denkt dat deze beschrijving een broodjeaapverhaal, of zelfs apekool is... Kom bij de eerstvolgende familiedag zelf maar eens kijken! Ik voorspel het u: dan komt de aap uit de mouw.

Vastgoedfinanciering

Specialist in alle zakelijke financieringen (met name v.a. €5mln)

Klant: "Vastgoedontwikkeling, een prachtig vak! Maar de vervelendste klus vind ik altijd de financiering. Al die bureaucratie en heb ik dan uiteindelijk wel de beste deal?".

Vastgoedfinanciering is een vak apart. Samen met onze compagnon zijn we lid van een aantal financiële platforms en onderhouden we persoonlijk contact met vele financiers. Door de jarenlange ervaring weten we welke financiële instelling de beste lening kan geven. Maar dat niet alleen, vaak is het ook het juiste moment kiezen: door midden in de markt te staan weten we welke financier een actie heeft of zijn balanspositie wil aanpassen door met lage rentes nieuw aanbod te creëren. En dat luister nauw: wat de ene bank niet wil en de andere juist wel, kan de volgende maand precies andersom zijn!

Wij zoeken tevens:

✓ **Grondposities**
✓ **Ontwikkellocaties**

Wist u dat...?

- We toegang hebben tot tientallen financiers (buitenlandse banken, handelsbanken en/of Family Offices).
- In de VS nog maar 30% via de traditionele grootbanken gefinancierd wordt? 70% wordt 'alternatief' gefinancierd. In Nederland is dat nu nog precies andersom.
- Begin 2025 de banken met de Basel IV-akkoorden veel striktere voorwaarden met elkaar afgesproken hebben?

Op dit moment is er een enorme groei in 'alternatieve' financiering. Graag bewijzen wij u dat de Nederlandse grootbanken u meestal niet meer de beste deal kunnen geven.

Wij werken enkel met persoonlijk contact door eerst een *vrijblijvend* intakegesprek te voeren bij u. Zo leren we de ondernemer kennen en begrijpen we de context beter. Dat maakt dat we onze klanten nóg beter van dienst kunnen zijn met creatieve oplossingen.

Er is véél meer mogelijk dan u denkt!

Laat u verrassen, stuur een mail of bel ons!

Neem contact op met Leendert van de Weerd MBA

Tevens bieden wij consultancy / ondersteuning aan bij **export naar m.n. Azië**, vraag ons hiernaar!

De Lingestaete BV

www.delingestaete.nl

Lvandeweerd@delingestaete.nl

Tel. 06-18 16 80 92

Scan me!

De anti-Joodse activist gefaciliteerd, MAAR DE PRO-LIFEWAKER GEARRESTEERD

Terwijl de politie toekijkt hoe activisten Joden en christenen intimideren, wordt een stille, liefdevolle pro-lifewaker ingerekend en urenlang opgesloten in een politiecel. Dit is totale willekeur. Belangrijke grondrechten zijn in het geding.

Terwijl de politie toekijkt hoe activisten Joden en christenen intimideren, wordt een stille, liefdevolle pro-lifewaker ingerekend en urenlang opgesloten in een politiecel. Dit is totale willekeur. Belangrijke grondrechten zijn in het geding.

Verbranding van de Israëlische vlag in Amsterdam. Het scanderen van antisemitische Hamasleuzen tijdens Pasen in Rotterdam. Vernielingen aan het voertuig van een predikant in Zaltbommel. In Nijkerk werden mensen zó hatelijk uitgescholden dat jongeren huilden en ouderen beefden. Bezoekers van een bijeenkomst van Christenen voor Israël zijn in Barneveld gedwongen om over een met bloed besmeurde Israëlsvlag te lopen. Meerdere pro-Israëlbijeenkomsten konden uit vrees voor verstoring niet doorgaan. En ga zo maar door...

Vernederend

Intimidatie, brandstichting, antisemitisme, terreurverheerlijking, verhindering van bijeenkomsten, vernieling aan eigendommen, het zijn stuk voor stuk strafbare vergrijpen. En toch grijpt de politie niet in. Het demonstratierecht dreigt een vrijbrief te zijn voor het ontduiken van het strafrecht. De politie grijpt niet in, maar eet in Barneveld zelfs een baklavaatje mee met de activisten. Bezoekers van de bijeenkomsten die zich op hetzelfde grondwetsartikel beroepen, worden niet beschermd, maar gesommeerd de betogers niet aan te kijken en zwijgend de vernederende acties over zich heen te laten komen.

Opgesloten

Tegelijk krijgen stille pro-lifewakers, die vol in hun recht staan, te maken met politie-intimidatie. De overheid stuurt agenten op vreedzame vrouwen af. Pro-lifewakers worden gefouilleerd, gesommeerd om in het politievoertuig te stappen en zonder vorm van proces soms urenlang opgesloten in een politiecel, om vervolgens zonder vervolging te worden vrijgelaten. Durft de staat een proces niet aan omdat men weet dat deze vrouwen in hun recht staan?

Liefdevol

Wat doen deze vrouwen nu eigenlijk precies? Met een beroep op het grondwettelijke recht op de vrijheid van meningsuiting bieden zij op een terughoudende en liefdevolle manier andere vrouwen een flyer aan bij een abortuskliniek. Om hen te laten weten dat er hulp is, als ze besluiten om hun kindje te willen behouden. Want ongewenst zwangere vrouwen staan er veel te vaak alleen voor. Dit hulpaanbod is vrijblijvend. Deze wakers oordelen niet.

Het resultaat van hun werk is enorm. Maandelijks zijn er meerdere vrouwen in Nederland die na het contact met wakers toch voor hun kindje kiezen. Daar word je stil van. Ieder mensenleven is er één.

Het is heel verdrietig dat hulp bij ongewenste zwangerschap en alternatieven voor abortus in Nederland véél te weinig aandacht krijgen. Juist daarom zijn deze wakers nodig in Nederland. Meer dan ooit! Want nooit eerder steeg het aantal abortussen zó hard, en nooit eerder genoot ongebooren leven zó weinig wettelijke

SGP-Kamerleden verzetten zich tegen straatterror. Dit beeld was van een eerdere bijeenkomst voor solidariteit met Israël op de Dam in Amsterdam.

DIEDERIK VAN DIJK

Tweede Kamerlid

bescherming als nu. De politiek faalt. Hoe pijnlijk is het dat juist het hulpaanbod dat er vanuit de samenleving nog wel was, steeds meer onmogelijk wordt gemaakt. De SGP wilde wel dat wakers niet nodig waren, omdat al het prille en weerloze leven bescherming krijgt. De SGP wilde wel dat elk mensenleven het recht heeft om te mogen leven. Het tegendeel is het geval.

Twee maten

Terug naar de twee maten van de overheid. Aan de ene kant zien we de schreeuwende anti-Joodse activist die met een met bloed besmeurde vlag staat te zwaaien. Aan de andere kant zien

we de stille, biddende pro-lifewaakster, helemaal in haar eentje. Is er een groter contrast denkbaar?

Hoe verwrongen is dan het overheids-optreden door juist de anti-Joodse activist te faciliteren en de pro-lifewaakster te arresteren?

Onze opdracht

De SGP ziet voor zichzelf een duidelijke rol weggelegd om hier iedere keer weer de vinger bij te leggen. Vol overtuiging zullen wij het recht van de pro-lifewaker blijven verdedigen en met klem aandacht vragen voor ongeboorte meisjes en jongetjes, van wie het leven al in de knop wordt gebroken. Hierin zien wij een Bijbelse opdracht zoals te lezen is in Spreuken 31:8.

Evenzeer zullen we vol overtuiging op blijven komen voor het Joodse volk, dat

zwaar onder vuur ligt en dat te lijden heeft onder een falende overheid die niet optreedt tegen straatterror en antisemitisme.

Het demonstratierecht en de vrijheid van meningsuiting worden selectief gehandhaafd. Als de angst voor tegenreactie of de welgevalligheid van de boodschap een rol dreigt te gaan spelen bij het al dan niet toelaten van een demonstratie of een protest, faalt onze rechtsstaat en ontstaat er willekeur. En dat is letterlijk levensgevaarlijk.

...een falende overheid die niet optreedt tegen straatterror en antisemitisme.

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspannden, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenvb.nl • www.vanhorssenvb.nl

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN** BV BNA!

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

De Propjes*

MENNO DE BRUYNE

voorzitter-
buiten-dienst

Naar de stembus

Bas van der Vlies zei toen het eerste kabinet-Balkenende (CDA, VVD en LPF) al na drie maanden sneefde: "De totstandkoming van dit kabinet was even onvermijdelijk als de val ervan."

Die uitspraak van 'baas Bas' schoot me te binnen toen het kabinet-Schoof viel. Nadat de stemmen in november 2023 waren geteld, vond iedereen dat de uitslag moest leiden tot een kabinet van PVV+NSC+VVD+BBB. Alleen de filosofen van DENK en de uilen van Ouwehands Dierenpark niet.

Maar je kunt rustig vaststellen dat dit kabinet van meet af aan niet heeft gewerkt. Geert Wilders trok als eerste die conclusie en hij trok de stekker er ook uit. Het gevolg is dat u en ik volgens de planning op woensdag 29 oktober weer naar de stembus moeten. De partijen staan meteen in de campagnemodus.

Tips

Nu wil het geval dat ik als ervaringsdeskundige onlangs in Den Haag, Utrecht, Arnhem en Zwolle vijf campagnetips heb mogen geven voor de raadsverkiezingen in 2026. Als voorlichter-buiten-dienst geef ik die graag in instastijl door voor de Kamerverkiezingen van dit jaar.

Tip 1. Begin op tijd. Een goed begin is driekwart van het werk.

Tip 2. Een goede campagne staat of valt met een goede organisatie. Stel een 'regelneef' aan, iemand die goed kan organiseren. Niet iemand als ik dus.

Tip 3. Timmer aan de weg, soms letterlijk, met spandoeken, billboards of beschilderde vrachtauto's. Wees zichtbaar voor SGP'ers en niet-SGP'ers, niet het minst in de media. Wijs een contactpersoon aan waar journalisten altijd kunnen aankloppen.

Tip 4. Ga als SGP'ers niet met elkaar in debat, maar met de tegenpartij. Trek op als één man!

Tip 5. Wees solide, standvastig en (ge)loofwaardig. Zoals een ex-VVD-Kamerlid me zei: "Niet alles onderschrijf ik, maar ik stem SGP omdat ik weet wat ik aan jullie heb." Een goede naam is beter dan goede olie! (Pred. 7)

Ten slotte: bid en werk, vanuit het vaste geloof dat de stemmen al geteld zijn.

** Na mijn verhuizing naar Friesland verschenen de Haagse propjes onder de titel 'Wiegeltjes', een verwijzing naar de propjes die deze fameuze VVD'er richting Den Haag schoot. Wiegel vond het 'fantastisch' en glunderde bij het zien ervan. Na zijn overlijden vorige maand schakel ik weer terug naar vroeger, met dien verstande dat het woord 'Haagse' nu is verdwenen.*

Haags Rondje

In de zomervakantie kunt u de wildebeestengeur in Den Haag weer komen opsnuiven. De volgende data heb ik gereserveerd:

- ▶ Juli: vrijdag 25 en zaterdag 26
- ▶ Augustus: woensdag 6, zaterdag 16, zaterdag 23

E mdebruyne@tweedekamer.nl

Van harte welkom!

Als altijd: bij leven en welzijn en als de bazuinen nog niet hebben geklonken.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

P. 1: André Flach gaat samen
met Jelle op de foto op de
SGP-familiedag.
P. 1, 13 en 24-29: beeld
Cees van der Wal Fotografie
P. 8-11: Open dag
Tweede Kamer 2023, beeld
Renate Bleijenberg-van Leeuwen

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onrecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over De Banier:
sgp.nl/debanier

emarkable

samen online ondernemen

Met passie en persoonlijke aandacht naar online succes

Dé specialist in e-commerce.

"...Schakelen super snel,
en werken ook nog
nauwkeurig..."

de **kantoor**
specialist.

"...Op ieder online vlak
kennis en ervaring..."

LAMPENTOTAAL

"...Een jong, gedreven
team met veel kennis..."

WERKSCHOENWERELD.NL

"...Jong, dynamisch en
toegankelijk..."

maxilia

DE BANIER

#7 / SEPTEMBER 2025 / JAARGANG 104

**EEN CHRISTELIJKE
STEM VOOR
NEDERLAND**

**Onze koers
is helder.**

Daar mag Nederland
ons op aanspreken.

EXCLUSIEF IN HOUT SINDS 1923

Kozijnen

Deuren

Maatwerk

Rhenen | de-grebbe.nl

**Zo delg mij nu uit Uw boek,
hetwelk Gij geschreven hebt.**

Exodus 32:32b

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

Mozes' voorbede

Mozes was een man van grote betekenis. Onder zijn leiding is het volk Israël bevrijd uit de slavernij in Egypte. Hij was pleitbezorger voor het volk aan het hof van Farao. Hij ging het volk voor in de weg die de HEERE wees. De man die mocht staan voor de mensen, wist ook wat het is om te buigen voor God.

Elk gebed heeft een aanleiding. Al was het alleen al dat God het waard is om door ieder te worden erkend en gediend. Daar zit bij dit gebed van Mozes nu juist de pijn. Want het volk heeft een gouden kalf laten maken en dat aanbeden. Ze miskenden Gods heilige Majesteit en overtraden Zijn gebod. Uit het tekstverband blijkt hoe scherp Mozes dit aanvoelde. Hij ervoer dit als zeer pijnlijk.

Een goede aanleiding

Verkiezingstijd is voor ons een goede aanleiding om de balans op te maken, biddend voor Gods aangezicht. Laat dit medebepalend mogen zijn voor onze houding. God heeft het recht om ook door het Nederlandse volk te worden geëerbiedigd. Wat zou ons volk gebaat zijn bij het houden van Zijn gebod. Hoe anders is de praktijk; op allerlei gebied. Hoe scherp nemen wij dit waar? Hoe pijnlijk zijn wij daardoor getroffen?

Mozes erkent de schuld van het volk (vs. 31). Hij bidt God om verzoening. Daarbij valt op dat hij zijn persoonlijk lot daaraan wil verbinden. Hij heeft het erover dat hijzelf uit Gods boek zou worden gedelgd (vs. 32). Het is opmerkelijk dat Mozes spreekt van het boek dat God geschreven heeft. Hij erkent dus Gods voorzienigheid en albestuur. Hij toont zich onderworpen. En dat spreekt extra als we lezen dat God Zijn oordeel wel zal uitvoeren (vs. 33-35). Deze onderworpenheid is de toets voor het ware christendom. Het is onlosmakelijk verbonden met de trouw aan Gods Woord en de volharding tot het einde.

Gebedsworstelingen

Deze gebedsworstelingen geven ons diepe gedachten. Laat de schuld en de nood van het Nederlandse volk mogen wegen op ons hart. Wat hebben we dan meer nodig dan het borgwerk en de voorbede van Jezus? Hoe heerlijk is Zijn bediening. Hij onderging de verlatenheid van Zijn Vader en vernederde Zich in de dood. Dat niet alleen; Jezus leeft. Aan de rechterhand van de troon van God behartigt Hij de belangen van een christendom in geestelijke strijd. Wat een verwaardiging om zo de zorgen van ons volk in gebed bij de Heere te mogen brengen.

Mozes heeft deze dingen met het volk gedeeld (vs. 30). De mensen van Israël wisten van zijn diepe ontsteltenis over het kwaad. Zo heeft hij ook aangekondigd voorbede te zullen doen bij God. We hebben moed en zelfverloochening nodig om in dit spoor te gaan. De Heere wil alles verlenen wat daarin nodig is.

Afhankelijkheid en houvast

Mensen die zo in biddende afhankelijkheid leven, worden niet uitgedelgd maar ontvangen genade. Er is voor hen een heerlijke toezegging: "Zie, Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan!" (vs. 34). God zegt Zijn leiding en nabijheid toe in Christus. Is voor het ware christendom onderworpenheid de toets; Gods belofte is het houvast. Mozes ontving deze belofte als een profetie. Hoe heerlijk mag de Kerk van het Nieuwe Testament belijden: "Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid." (Hebr. 13:8).

**Laat de schuld en de nood
van het Nederlandse volk
mogen wegen op ons hart.**

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

ALL ABOUT POTATOES

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, **T** +31 (0)73 599 20 93, **E** info@quiks.nl

QUIKS.NL

Ga voor industriële automatisering naar Hematech

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

Besturings-systemen programmeren

Verhelpen van storingen

Onderhouden en optimaliseren

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

groei

door eerlijke communicatie

- interim management
- persoonlijke coaching
- bemiddeling & advies
- organisatiecoaching
- onderwijsontwikkeling

Sjaak van Wijngaarden MOC

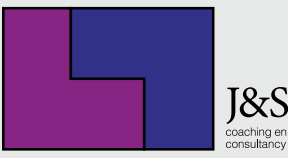
Eerlijk en no-nonsense

We gaan gefundeerde kritiek niet uit de weg en vermijden scherpe vragen niet. Met die aanpak hebben wij al vele partijen succesvol kunnen helpen.

- erkende professionals met jarenlange ervaring
- universitair geschoold

J&S is er ook voor jongerenhulp, (kerkelijke) vertrouwenszaken en gezinsproblematiek

tel. (085) 040 65 62
jscoachingconsultancy.nl

INHOUD

3 **Eerst het Woord**
MOZES' VOORBEDE

5 **Van de redactie**
KEIGOED

6 **SGP nieuws**
MET ONDER ANDERE
DE CAMPAGNE-AGENDA

8 **Stem christelijk voor Nederland**
HET SGP-PROGRAMMA

13 **Van de voorzitter**
LUISTEREN NAAR M'CHEYNE

15 **Verkiezingsposter**
- UITNEEMBARE POSTER
VOOR ACHTER HET RAAM -

19 **In Positie**
ZICHT OP DE 'RUK NAAR RECHTS'

20 **Vanuit de Kamer**
STOFFER: "DANK VOOR
UW VERTROUWEN!"

23 **Actueel**
VERANTWOORDING VAN
ONZE ACTIVITEITEN TIJDENS
KABINET-SCHOOF

27 **Actueel**
ONZE KANDIDATENLIJST

31 **De Propjes**
ZOOTJE

SJON VAN DER REE DOOLLAARD
Eindredacteur

Het zijn nog minder dan zeven weken tot de verkiezingen. Achter de schermen kom ik op beeldschermen vele bladzijden over beschermwaardigheid tegen: kwetsbaar leven, liefdevolle, stabiele gezinnen en de op vele fronten bedreigde samenleving. Wij vragen opnieuw uw vertrouwen en uw steun.

Goed voor de dag

In aanloop naar de verkiezingen heeft elke partij haar eigen beloften; zorgvuldig gekozen woorden in veilig geformuleerde zinnen. De kiezer weet echter niet waartoe het zal leiden als de stem is uitgebracht. Wie gaat er straks gewetensvol en verantwoordelijk aan de slag met de voorliggende problemen en het algemeen belang van Nederland?

Toch maar democratie

Als het landsbestuur een puinhoop is, wordt de kiezer cynisch. Heeft het nog wel zin om te gaan stemmen? Menno de Bruyne citeert Churchill in De Propjes (p. 31). Die man had er wel kijk op. Democratie is vaak behelpen, maar het is wel de beste regeervorm die we om ons heen zien. De doornen en distels zijn ook op de politieke akker niet weg te denken. Het wordt dus weer keihard werken, ook om vertrouwen terug te winnen. Je loopt er schrammen bij op en je moet weleens wat keien weghalen om vruchtbare grond over te houden.

Keigoed

Sommige keien moet je juist wel op hun plaats laten. Ons hoofdbestuur heeft ze zorgvuldig op een lijst vastgelegd: de kandidatenlijst. Ze hebben zelfs wat zwerfkeien in provincies weten te traceren die ver buiten de Biblebelt liggen (p. 27). Sommigen spreken 'keigoed' zelfs uit met een zachte g. En zo'n zachte G is voor de SGP een goede aanvulling op alle vierkante degelijkheid.

Herkenbare waarden

Zowel onze kandidatenlijst, als ons programma getuigen dus van een vaste koers. Te midden van veel rumoer en verdeeldheid, willen wij staan voor duidelijke en herkenbare christelijke waarden. Daar mag Nederland ons op aanspreken.

Sjon

SGP nieuws

Agenda

Dinsdag 16 september

Tijdrede SGP Maartensdijk-De Bilt

Ds. A.J. van Wingerden

19.30 uur | Maartensdijk, geb. HHG

Dinsdag 23 september

Tijdrede SGP Scherpenzeel

Ds. H.J. Agteresch

19.30 uur

Scherpenzeel, geb. GG, Sionskerk

Dinsdag 23 september

Tijdrede SGP Capelle aan den IJssel

Ds. J. de Bruin

19.45 uur

Capelle aan den IJssel,
geb. PKN, De Hoeksteen

Woensdag 1 oktober

Tijdrede SGP Neerijnen

Ds. H.H. Romkes

19.30 uur

Waardenburg, geb. GGiN

Woensdag 1 oktober

Tijdrede SGP Tholen

Ds. A.J. van Wingerden

19.30 uur

Stavenisse, geb. OGGiN

Donderdag 2 oktober

Tijdrede SGP Alphen aan den Rijn

Ds. P.J. de Raaf

19.30 uur

Boskoop, geb. GG, Lichtuskerk

Woensdag 8 oktober

Tijdrede SGP Nieuwkoop

Ds. B.L.P. Tramper

19.30 uur

Nieuwkoop, geb. CGK

Vrijdag 14 november

Jubileum SGP Hendrik-Ido-Ambacht

19.30 uur

Hendrik-Ido-Ambacht, Dorpskerk

Woensdag 3 december

Israël-conferentie

Brussel

Volg de SGP en onze Kamerleden
ook op sociale media!

[SGP.nl/socialmedia](https://sgp.nl/socialmedia)

SGP op campagne

Tweede Kamerverkiezingen 2025

Campagnebijeenkomsten in aantocht – noteer alvast deze data!

In aanloop naar de verkiezingen worden verschillende inspirerende bijeenkomsten georganiseerd. Een aantal data kunt u nu al in uw agenda zetten:

► 19 september

Landbouwconferentie 'Agrarisch ondernemerschap – ruimte voor doelsturing'
Europarlementariër Bert-Jan Ruissen,
Tweede Kamerlid André Flach en anderen
Locatie: Flora Boskoop

► 20 september

Verkiezingscongres én de officiële campagneaftrap
Locatie: Molen de Zwaluw, Kesteren
Informatie sgp.nl/verkiezingscongres

► 20 september t/m 28 oktober

De SGP maakt een campagnetour met diverse bijeenkomsten
Locatie: verspreid over het land

► 23 oktober

Slotconcert van de campagne
Locatie: Bovenkerk Kampen
Houd onze website en sociale media goed in de gaten voor updates over locaties en tijden. *Voor alle data geldt D.V.*

Na de officiële campagneaftrap op 20 september is iedereen welkom bij onze bijeenkomsten. Neem gerust je burens, vrienden of kennissen mee! Iedereen is welkom om mee te denken, vragen te stellen en mee te genieten.

Tot ziens op onze bijeenkomsten!

Help mee aan deze campagne!

Dat kan op verschillende manieren:

- Bid om zegen voor de campagne en de kandidaten.
- Vertel anderen over de SGP en onze boodschap.
- Deel onze berichten.
- Plak onze poster uit de huidige editie van De Banier op het raam.
- Help mee met folderen in uw gemeente.
- En natuurlijk voor 29 oktober: Stem christelijk voor Nederland.

Chris Stoffer:

"Laten we samen doen wat nodig is voor Nederland!"

Bezoek onze website voor alle informatie over de verkiezingen

- Activiteiten
- Bijeenkomsten
- Kandidaten
- Verkiezingsprogramma

Bezoek sgp.nl

Chris Stoffer:

"Wij waaien niet met alle winden mee. Je weet wat je aan de SGP hebt. Het christelijk geloof biedt houvast en uitzicht. En daar is Nederland goed mee af."

sgp.nl/verkiezingsprogramma

STEM CHRISTELIJK VOOR NEDERLAND

De verkiezingen komen eraan. Nederland mag weer naar de stembus! Het is een moment om als samenleving de richting te bepalen die we met elkaar willen inslaan. In deze onzekere tijden is het belangrijk om te weten waarop u kunt vertrouwen. Want de zorgen in ons land zijn groot en de vragen zijn veel. Welke koers moeten we varen om Nederland een sterke toekomst te geven?

TEKST: LAURENS SOK

Persvoorlichter Tweede Kamerfractie

Sterker dan de waan van de dag

We leven in een tijd dat de politiek lijkt te draaien om de korte termijn. De verkiezingen van eind 2023 herinneren we ons nog goed. Kabinet Schoof trad aan, maar na 337 dagen was het alweer voorbij. We kunnen wel zeggen dat de kiezer in de kou stond. Het door Wilders beloofde zonnetje was ver weg. Nog geen twee jaar geleden gaf de kiezer een glashelder signaal af: ga aan de slag, kom met praktische oplossingen en zorg voor een betrouwbare overheid. Terugkijkend is het resultaat toch wel heel teleurstellend.

Waar gaat dit heen? Waar moet dit heen? Wat is nodig? In deze tijden is het belangrijk om allereerst vast te houden aan iets stevigs. Houvast aan iets dat niet afhankelijk is van trends of de tijdsgeest. Houvast aan iets dat richting en stabiliteit geeft, iets waar we echt op kunnen vertrouwen.

Stevig gegrond met een helder kompas

Al meer dan 100 jaar hoeven wij niet telkens opnieuw te bezinnen op een nieuwe koers, want Gods Woord biedt een betrouwbaar kompas en wij belijden dat het geloof in de Heere Jezus Christus een houvast geeft dat niet alleen geldt voor het persoonlijk leven, maar ook profijt heeft voor onze hele samenleving. En als we ons laten leiden door die Herder uit Psalm 23 zal het ons aan niets ontbreken. Dat is echt een troostrijke wetenschap en die boodschap willen we blijven uitdragen.

Nederland is dus het beste af met christelijke waarden en normen. En dat is ook het bestaansrecht van de SGP. De Tien Geboden zijn daar een samenvattende leidraad in. Dat is geen oud papier, maar het zijn levende richtingwijzers voor barmhartigheid, recht en vrede. Wat heeft ons land daar behoefte aan!

De ontwikkelingen in de wereld volgen elkaar steeds sneller op. We worden meegezogen in de draaikolk van de tijd. Telkens moeten we als christenen weer onze positie bepalen. We zien dat veel Nederlanders zich afvragen waar het heengaat. Individualisme, normvervaging en polarisatie veranderen de samenleving. Veel jongeren worstelen met mentale problemen. Er klinken scherpe woorden die voor afstand zorgen. Afstand geeft eenzaamheid. Hartelijkheid verdwijnt.

En als we verder om ons heen kijken, zien we dat niets meer vanzelfsprekend is. Steeds vaker komen dingen ter discussie te staan. Wat te denken van Gods scheppingsorde in een tijd waarin de genderideologie wordt opgedrongen? Waarom alles cancelen wat anders is dan deze verlichte, nieuwe ideeën? En waarom zou vrijheid geen verantwoordelijkheid met zich meebrengen?

Het christelijk geloof, gefundeerd op de Bijbel, biedt ons tijdloze vastigheid. Het biedt een kompas om ons hierdoorheen te leiden. Het is belangrijk om vast te houden aan de waarden die het verschil maken, de waarden die het leven beschermen, die het gezin versterken en die zorgen voor een veilige samenleving.

Staan voor duidelijke en herkenbare waarden

De SGP staat pal voor waarden die we al generaties lang koesteren. Het is een koers die stevig verankerd is. We blijven allereerst opkomen voor het kwetsbare leven, van het ongeboren kind tot de broze oudere. Ieder leven is waardevol en ieder leven verdient zorg, bescherming en liefdevolle aandacht.

En dan is er het gezin. Het gezin is het fundament van een gezonde samenleving en dat fundament moet stevig

zijn. In een tijd waarin veel gezinnen het moeilijk hebben, willen we ervoor zorgen dat het gezin niet in de verdrinking komt. We staan voor het klassieke huwelijk en voor het belang van een stabiele thuissituatie. Vaders, moeders en kinderen moeten de steun krijgen die ze verdienen, ook als het financieel moeilijk is. We willen dat gezinnen niet meer hoeven te worstelen om rond te komen, zeker niet als het een gezin met één inkomen is. Een financieel gezond huishouden is cruciaal voor het welzijn van ons allemaal.

Ook staan we pal voor een veilige samenleving. We zien dat de veiligheid onder druk staat, niet alleen in ons eigen land, maar ook door wereldwijde spanningen en zelfs oorlogen. De krijgsmacht is onvoldoende voorbereid op de geopolitieke dreigingen die steeds dichterbij komen. We zien dat

beschermd blijven. Het is essentieel dat we in Nederland kunnen blijven geloven, denken, spreken en onderwijzen zonder angst voor onderdrukking. De SGP blijft zich inzetten voor de bescherming van deze fundamentele rechten.

Stem voor een duidelijke koers en wat nodig is!

We willen doen wat nodig is voor Nederland. En dat niet uit eigenbelang, maar in afhankelijkheid van God en met het oog op onze samenleving. Het begint bij 'Woord houden'. De samenleving is niet geholpen met politiek die alleen maar kijkt naar de peilingen van vandaag en de kortetermijnpopulariteit van morgen. Het is nodig om vast te houden aan waarden die het welzijn van het volk voor ogen hebben.

In het verkiezingsprogramma van de SGP laten we duidelijk zien welke koers we willen varen voor Nederland. Als u naar de stembus gaat op 29 oktober, weet dat u kunt rekenen op de SGP.

We staan voor een Nederland waar mensen zich veilig voelen, waar kinderen zorgeloos kunnen opgroeien en waar vrijheid gewaarborgd wordt. De oproep is helder: Stem christelijk voor Nederland. Want u weet wat u aan de SGP hebt.

er steeds meer extremistische geluiden op straat klinken en dat antisemitisme helaas in Nederland weer meer ruimte lijkt te krijgen. Dit is onacceptabel. We willen een Nederland waar iedereen zich veilig voelt.

In grote lijnen maakt u op deze bladzijden kennis met ons programma voor de komende tijd. Daarin beschrijven we ook het grote belang van de vrijheid van godsdienst, onderwijs en meningsuiting. Die moeten

ONZE KOERS IS HELDER! DAAR MAG NEDERLAND ONS OP AANSPREKEN.

1. Voor kwetsbaar leven

Een samenleving heeft de plicht om zorg te dragen voor wie kwetsbaar is. Daarom zetten we ons in voor bescherming van het ongeboren leven, ouderen en ieder mens die aandacht en ondersteuning nodig heeft.

2. Voor het gezin

Een samenleving begint bij een stabiel gezin en een veilige thuissituatie. We maken ons hard voor het klassieke huwelijk, gezinswaarden en een financieel gezond bestaan voor elk huishouden.

3. Voor een veilige samenleving

Een samenleving kan alleen bloeien als veiligheid en orde gewaarborgd zijn. Gezag moet weer zichtbaar zijn en het investeren in defensie en de bescherming van fundamentele vrijheden zijn cruciaal.

250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

Betrokken en vertrouwd!

Professionele, psychosociale & psychologische
hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen,
vanuit een heldere christelijke identiteit.

huwelijk & relaties

toerusting & preventie

seksuologische hulpverlening

gastopvang

hulp bij gameverslaving

mediation & coaching

schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

Staat u op een kruispunt?

Klaar voor een nieuw
hoofdstuk?

Het stoppen met uw bedrijf,
werk of ambt is een
grote mijlpaal.

VANWILTIGEN
VERMOGENSRAAD BV

*Een nieuw begin vraagt om
een helder financieel plan.*

Richard
van Willigen
FFP CFP®

*Certified
Financial
Planner*

VAN REE ACCOUNTANTS

Mensgericht & Professioneel

U kunt rekenen op meer dan
alleen cijfers. Wij helpen u met
persoonlijk advies op het gebied van
accountancy, belastingen, hrm en
salarisadministratie. Neem daarvoor
gerust contact met ons op.

9 vestigingen in Nederland

0343 - 41 59 40

vanreeaccountants.nl

werkenbijvanree.nl

Helder, bruisend en vernieuwend.

LESSEN UIT SCHOTLAND

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Schotland, een land met indrukwekkende kleurrijke landschappen. Het is ook het land van een rijke kerkgeschiedenis. De reformatie werkte hier diep door, maar ook geestelijke opwekkingen vonden plaats. Bekende namen zijn: John Knox, Thomas Halyburton, Thomas Boston en vele andere Schotse puriteinen. Hun boeken en preken worden terecht in onze tijd nog veel gelezen.

We maakten in deze vakantie een rondreis langs diverse plaatsen waar iets van deze predikers terug te vinden is. Zo ook de St. Peter's Free Church van Dundee. De kerk van de jonge dominee Robert Murray M'Cheyne (1813-1843). Hij heeft daar maar drie jaar gestaan en mocht getuige zijn van een geestelijke opleving. Hij overleed al op 29-jarige leeftijd. Zijn prediking kenmerkte zich door een grote ernst en gedrevenheid. Het ging immers om de eeuwigheidsbestemming van jongeren en ouderen!

In deze kerk preekte hij ook over 1 Petrus 2:17: "Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert de koning." Die tekst en preek hebben alles te maken met de christelijke politiek die de SGP voorstaat. Daarom geef ik graag parafraserend een paar hoofdlijnen weer uit deze preek.

Preek

M'Cheyne begint met: "Het is een van de wonderlijkste eigenschappen van de Bijbel dat er zo veel wordt gezegd in weinig woorden. Woorden van wijze mensen zijn als prikkels. Je gaat er over nadenken. Zo ook met deze tekst!"

"Eert een iegelijk". De gelovige zeker, maar iedereen dient respect te hebben voor alle mensen, zonder onderscheid. Ook voor onze vijanden en verre naasten. Alle mensen zijn immers schepselen van God. "Onze houding moet een afspiegeling zijn van hoe de Heere handelt met mensen. God ziet hoe groot onze walgelijkheid als zondaren is. Toch laat Hij Zijn zoon opgaan over bozen en goeden." Hij blijft Zijn barmhertigheid tonen. Hij wil dat mensen zich bekeren. Daarom: "hebt uw naaste lief als uzelf".

"Hebt de broederschap lief". Wij moeten ons om de hele wereld bekommeren, maar de broeders liëfhebben, een metgezel zijn van allen die God vrezen. Goeddoen aan allen, maar meest aan de huisgenoten van het geloof. Denk hier aan de aandacht van de SGP voor de vervolgde christenen wereldwijd.

"Vreest God". Ieder natuurlijk mens vreest God met een slaafse vrees. Adam verborg zich na de zondeval en zei "ik vreesde". Maar ook Gods kinderen vrezen Gods heerlijkheid. Hij is immers ontzagwekkend en heilig. Door het verzoenend werk van Christus heeft de vrees ook een andere inhoud gekregen. Dan erkent Gods kind zijn zondige nietigheid tegenover Gods ontzagwekkende heiligheid. Tegelijkertijd is er een tere liefdesbetrekking, die we de vreze des Heeren noemen. Dan zit er geen angst meer achter. Zorg dat de vreze des Heeren levend blijft, laat de mensen dat merken, aldus M'Cheyne.

"Eert de koning". De overheid moet altijd geëerd worden, ook al is dit een goddeloze overheid. Daar is hij heel duidelijk over. We moeten ons aan de burgerlijke overheid onderwerpen en vreedzame burgers zijn.

Onze grondhouding

"Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; Vreest God en eert de koning." Een korte en veelzeggende spreuk van Petrus. U zult het begrijpen. Als het goed is zal dit de grondhouding van een SGP'er zijn. En het fundament van ons verkiezingsprogramma. Al lezend zult u dit kunnen ontdekken.

Wij moeten ons om de hele wereld bekommeren, maar de broeders liëfhebben.

ontwerpbureau

**kwaliteit en
vakmanschap**
van ontwerp tot bouw

gooisch

interieur

kempisch

AA+ ontwerpbureau bv | Berkenwoude | Elspeet | Marinus Weijers | www.aa-plus.nl

MOREE GELDERBLOM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

**Betrokken specialisten
Tot uw dienst!**

Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

Cruciaal moment...

Accountancy mag dan over cijfers gaan, samenwerken gaat over zoveel meer. Wij houden van sparren, brainstormen, actief meedenken en oplossingen bedenken. Ideaal als je het nodig hebt. En ook een prettig idee als er niets speelt.

www.vanharberden.nl

Veenendaal | Ridderkerk

VAN HARBERDEN Prettig idee.

STEM CHRIS STELJUK VOOR NEEDERLAND

SGR

BERT-JAN RUISEN

lid Europees Parlement

Christendemocraten in het Europarlement steunden mijn voorstel niet.

Europa rechtser, maar ook christelijker?

Met de Nederlandse verkiezingen voor de deur, groeit een rechts-conservatieve trend in veel Europese landen. Maar een rechtser koers betekent nog geen christelijker beleid. Een rechtse wind waait niet alleen door Nederland, maar door de meeste Europese landen. Meer dan voorheen stemmen Europeanen 'rechts'.

De premiers Georgia Meloni in Italië en Victor Orban in Hongarije kwamen al een tijdje geleden als winnaars uit de stembus. Ook in Duitsland, België, Finland en Slowakije kwamen rechts-conservatieve partijen aan de macht, in Zweden is er gedoogsteun. Polen koos net opnieuw een conservatieve president. In Frankrijk en Engeland duiden peilingen op winst voor rechtse partijen. De 'ruk naar rechts' is vooral zichtbaar in het Europees Parlement. Daar moest de groen-linkse meerderheid vorig jaar plaatsmaken voor een rechts-conservatief overwicht. Een goede zaak. Zo kan de SGP ook in Brussel het beleid ten goede helpen keren.

Immigratie

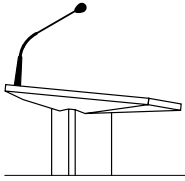
Waar komt die rechtser wind vandaan? Vermoedelijk moeten we dan toch kijken naar de problemen met immigratie en integratie in Europa. De aanpak die rechtse partijen voorstellen krijgt nu meer steun. Dat zien we gebeuren in Brussel. Vijf jaar geleden was het ondenkbaar dat de EU hoge grenshekken zou subsidiëren. Nu is het gewoon beleid. Een strenger Europees asiel- en migratiepact treedt over twee jaar in werking. Bij de verrechtsing speelt vast ook de Russische invasie in Oekraïne mee. Een sterkere defensie staat dikgedrukt in de programma's van rechtse partijen. Mede door de rechtse VS-president Trump geven EU-landen hun legers extra materiaal, mankracht en middelen. Behalve in Spanje, waar de linkse regering al die militaire investeringen niet zo nodig vindt. Als er geld te verdelen valt, staan de Spanjaarden met een beroep op solidariteit vooraan om het in ontvangst te nemen. Maar als er solidariteit gevraagd wordt voor onze veiligheid, geven ze niet thuis.

Ongenoegen over de groeiende Brusselse bemoeienis en onrealistische Green Deal, zullen een derde reden zijn om te kiezen voor conservatieve, eurokritischere partijen (zoals de SGP).

Abortus

Maar een rechtser koers betekent niet per definitie een christelijker beleid. Dat gaat helaas niet altijd samen. Bijvoorbeeld de Franse politica Marine Le Pen van *Rassemblement National* is vóór het recht op abortus. De christendemocraten in het Europarlement steunden mijn voorstel niet om de EU-subsidie te bevriezen voor anti-Joods lesmateriaal op Palestijnse scholen.

De SGP blijft dus hard nodig. Onze inzet voor christelijke waarden is uniek. In Nederland, maar ook in de EU.

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Dank voor het vertrouwen

We hebben een hete zomer achter de rug. Dan doel ik niet in op de temperatuur, maar wel op het politieke klimaat. Waar het onze verwachting was dat het na de kabinetsval een rustige zomer zou worden, bleven er diverse politieke zaken opkomen en de aandacht vragen. Met uiteindelijk zelfs het opstappen van alle NSC-bewindslieden, waardoor er een kabinet van VVD en BBB overblijft wat slechts gedragen wordt door 32 Kamerzetels.

Een zorgelijke situatie. Een situatie die van de Kamer en het kabinet vraagt om er met grote zorgvuldigheid mee om te gaan. Na de verkiezingen van 29 oktober kan het nog maar zo een tijd duren voordat er een nieuw kabinet aantreedt.

De voorbereidingen voor de verkiezingen zijn in de zomer volop doorgegaan. Alle partijen stellen lijsten met kandidaten op en presenteren hun verkiezingsprogramma's.

Met Gods hulp

Net voor de zomer mocht ik opnieuw gekozen worden tot lijsttrekker voor onze SGP. Ik dank de leden voor het vertrouwen wat ze opnieuw in mij hebben uitgesproken. Ik hoop dat vertrouwen niet te beschamen. Met Gods hulp, steun vanuit de partij en met de praktische ondersteuning van ons team hopen we de SGP-standpunten zo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen.

Diederik en André

Ik ben blij dat Diederik van Dijk en André Flach zich opnieuw verkiesbaar hebben gesteld. De samenwerking in de afgelopen periode was collegiaal en fijn. Ik zie er naar uit om die

samenwerking in de komende periode voort te zetten. Wat zou het een zegen zijn als ook Nathanaël Middelkoop een zetel in zou mogen nemen. We zouden de Bijbelse boodschap dan nog meer kunnen laten horen.

We gaan de verkiezingen in met de slogan: Stem christelijk voor Nederland. Er zijn vele zaken in ons land die de aandacht vragen. Niet alleen de praktische zaken, zoals het bouwen van woningen, het oplossen van de stikstofproblematiek zodat boeren en vissers weer perspectief krijgen of de veiligheid in ons land. Ook principiële zaken vragen om aandacht. De zondagsrust, het maar toenemende aantal abortussen, de Jodenhaat en de positie van het gezin. Ik zou nog veel meer op kunnen noemen. U kunt het echter lezen in ons verkiezingsprogramma.

In het debat over de politieke situatie nadat NSC uit het kabinet stapte, heb ik Psalm 118 aangehaald: "Het is beter tot de Heere de toevlucht te nemen, dan op de mensen te vertrouwen".

Wat zou het een zegen zijn als Nederland dat inzicht zou mogen krijgen. Het zal vast niet alle praktische problemen oplossen, maar het zou wel een totaal ander en beter perspectief geven. Ik vraag u, of u dat in aanloop naar de verkiezingen mee wilt nemen in uw gebed.

Wat zou het een zegen zijn als ook Nathanaël Middelkoop een zetel in zou mogen nemen.

Diederik van Dijk

Kamerlid Van Dijk moest tijdens het reces verschillende keren het woord voeren over het Midden-Oosten. Zelf vatte hij de SGP-positie samen met: "Israël verdient steun, geen sancties, in de strijd tegen kwaadaardige, duistere machten die haar bestaan blijven bedreigen. Het intense menselijk leed in Gaza moet stoppen door: 1. De gijzelaars moeten vrij, 2. Hamas moet weg van het Palestijnse toneel, 3. Humanitaire hulp royaal erin."

Volg de SGP

U kunt de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspanden, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenbv.nl • www.vanhorssenbv.nl

Pander Consultancy Barneveld

- Informatiebeveiliging (ISO27001/NIS2)
- Kwaliteitsmanagement (ISO9001)
- Interim management
- ICT projectmanagement

Pander Consultancy Betuwe

- Kwaliteitsmanagement
- Food safety (IFS, BRC, ISO, FSSC, BLK, SKAL)
- Interim kwaliteitsmanager

Pander Consultancy Gelderse Vallei

- Arbo Management (VCA, Veiligheidsladder ISO 45001)
- Kwaliteitsmanagement
- Milieumanagement (ISO 1400, CO2, CSRD)
- Interim QHSE manager

Pander Consultancy Barneveld

T - 06 5734 2666

E - jan@panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Betuwe

T - 06 1353 6562

E - cornelis@panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Gelderse Vallei

T - 06 3064 1635

E - richard@panderconsultancy.nl

Meer informatie

BOEKHANDEL

VAN DER BOOM

Voorstraat 41
3245 BG Sommeldijk
Tel.: 0187 482614

www.boekhandelvanderboom.nl

Wat doet de SGP met uw stem?

Om u een indruk te geven wat we met uw stem doen, heeft Daniëlle de Groot een selectie van onze Kameractiviteiten gemaakt. Ondanks de korte periode en het feit dat de SGP niet in de regering zit, kon er toch winst behaald worden. Dat stemt dankbaar en geeft ons moed!

TEKST: **DANIËLLE DE GROOT**

Beëdiging

Op 22 november 2023 ging Nederland naar de stembus om te kiezen voor een nieuwe Tweede Kamer. De SGP haalde drie zetels. Chris Stoffer mocht op 6 december 2023 voor de derde keer 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig' uitspreken bij de beëdiging. Voor Diederik van Dijk en André Flach was het de eerste beëdiging als Tweede Kamerlid. Een bijzonder moment!

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

Maidenspeech

De eerste speech die een Kamerlid houdt in de plenaire zaal van de Tweede Kamer wordt ook wel een maidenspeech genoemd. Onze Kamerleden gingen gelijk aan de slag. Diederik van Dijk hield op 12 december zijn maidenspeech tijdens het debat over de Europese Top. De maidenspeech van Flach vond plaats

op 19 december tijdens het debat over de najaarsnota. Beide bijdragen zijn uiteraard terug te kijken op ons YouTubekanaal.

Ksssssst

Wolven richten de afgelopen jaren vreselijke slachtpartijen aan onder schapen. De SGP vindt het hoognodig dat we op een verstandige manier de wolf gaan beheren. Tijdens het begrotingsdebat voor het ministerie van Landbouw had Flach begin 2024 een aanvaring met Dion Graus van de PVV. Graus stelt namelijk dat het allemaal wel meevalt met de wolf:

'Ksssssst, en ze zijn weg'. Helaas is dit een sprookje en zijn schapen en hun eigenaren nog steeds de dupe van falende wet- en regelgeving.

Belangenclubs

In 2023 diende Stoffer – met succes – een motie in over de representativiteit van belangenclubs. Want, namens wie procederen deze clubs precies? De impact van actievoeren via de rechter is maximaal, maar de transparantie over de representativiteit is minimaal. De minister voerde deze motie destijds niet uit waardoor de SGP met een tweede motie kwam. Hij moest alsnog aan de slag.

Moederloos

Het kabinet wilde het woord 'moeder' schrappen uit de Basisregistratie Personen (BRP). Slecht plan! Het moederschap en dus het woord 'moeder' heeft voor heel veel vrouwen inhoudelijk en emotioneel een grote waarde. Dankzij de oplettendheid van de SGP is dit door voormalig minister De Jonge gerepareerd.

Transgenderwet

De Tweede Kamer vroeg met een SGP/NSC-motie staatssecretaris Struycken om de verruiming van de Transgenderwet in te trekken. De minister weigerde de motie uit te voeren. In april van dit jaar diende Diederik van Dijk nogmaals een motie in. Ook deze motie werd in eerste instantie niet uitgevoerd. Na veel aandringen van de SGP werd de wet afgelopen juli uit de bureaula van staatssecretaris Struycken gehaald en in de papierversnipperaars gestopt.

Op de bres op de Dam

Samen met vele bezorgde Nederlanders stond de SGP in mei 2024 op de Dam in Amsterdam om een solidair geluid te laten klinken voor de Joodse gemeenschap.

Komt herwaarts tot Mij

Het Woord van God ging open tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen. Tijdens zijn bijdrage leest Stoffer een stukje voor uit Mattheüs 11: "Komt herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." Verder krijgt Stoffer unanieme steun van de Kamer voor zijn verzoek aan het kabinet om de strijd tegen christenvervolging over de hele wereld en via alle mogelijke manieren hoge prioriteit te geven.

Van onschatbare waarde

Stoffer overhandigde tijdens het debat over de begroting van Algemene Zaken mede namens de Gereformeerde Bijbelstichting een bijbel aan minister-president Schoof. Daarbij beval hij Psalm 23 van harte aan. Toen de voorzitter aangaf dat dit 'geschenk' opgenomen moest worden in het geschenkenregister reageerde Stoffer gevat: "zet er maar bij: 'van onschatbare waarde.'" Daar is niets meer aan toe te voegen!

Eénverdiener

Samen met onze collega's stuurde de SGP het belastingplan op belangrijke punten bij. Er wordt ruim 100 miljoen uitgetrokken voor de éénverdiener, de giftenaftrek blijft volledig overeind en er ging een voorlopige streep door een groot deel van de aangekondigde btw-verhogingen.

Defensie-uitgaven vastleggen

Eind 2024 zette Nederland een historische stap voor de krijgsmacht en de veiligheid van onze burgers! De initiatiefwet van de SGP die de defensie-uitgaven vastlegt op minimaal 2% van het BBP (de zogenoemde 'NAVO-norm') is aangenomen. Met stevig marstempo ging Diederik van Dijk naar de Eerste Kamer waar de wet in juni ook is aanvaard.

Antisemitische drek

De GroenLinks-PvdA-fractie deed een voorstel om Francesca Albanese (VN-rapporteur voor de Palestijnse gebieden) officieel uit te nodigen in de Tweede Kamer. Diederik van Dijk stak daar – met succes – een stokje voor. We rollen geen rode loper uit voor Albanese en antisemitische drek. Ook stelde de SGP meerdere malen Kamervragen over de uitlatingen én over haar mogelijke herbenoeming.

Westerscheldetunnel

Na een jarenlange strijd van de SGP is de Westerscheldetunnel eind 2024 eindelijk tolvrij. Al in 2022 nam de Kamer een motie aan van Kees van der Staaij,

die hierom vroeg. Goed dat de motie nu ook uitgevoerd is!

Explosieve stijging abortussen

Het aantal abortussen is de afgelopen jaren helaas explosief gestegen. Een zorgelijke ontwikkeling! De Kamer nam in maart twee belangrijke moties aan van de SGP. De eerste motie vraagt het kabinet om onderzoek uit te voeren naar de effecten van de afschaffing van de vaste beraadtermijn voor abortus. De tweede aangenomen motie roept de regering op om aan de slag te gaan met extra maatregelen om onbedoelde zwangerschappen

te voorkomen en de hulp aan onbedoeld zwangere vrouwen te verbeteren. Ook de komende jaren blijft de SGP zich inzetten voor kwetsbaar en ongeboort leven!

SGP voor kwetsbare vrouwen

De SGP zet zich in voor kwetsbare vrouwen, ook voor prostituees. Meer dan de helft van hen overweegt uit de sector te stappen. Deze dappere vrouwen verdienen onze steun! Na het aannemen van een motie van Diederik van Dijk moet het kabinet aan de slag om de zichtbaarheid van uitstapprogramma's te vergroten.

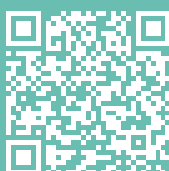

DE SGP IN ACTIE TIJDENS KABINET-SCHOOFF

- 292 moties zijn in stemming gebracht.
- 111 setjes Kamervragen werden door de SGP ingediend.
- 89 amendementen zijn in stemming gebracht.
- Met grote regelmaat werden in de afgelopen periode werkbezoeken afgelegd.

Schrijf in op de nieuwsbrieven RD Aanbieding en Beste van het RD en lees 2 artikelen gratis per maand!

Ga naar rd.nl/nieuwsbrief2art
of scan de QR-code

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

Continuïteit in SGP-kandidatenlijst

De kandidatenlijst van de SGP voor de Tweede Kamerverkiezingen laat vooral continuïteit zien. Nieuw voor deze lijst is dat alle provincies vertegenwoordigd zijn. Van de in totaal vijftig namen zijn er veertien nieuwkomers. We mogen dankbaar zijn voor deze vakkundige en brede lijst.

TEKST: D. VAN MEEUWEN

De top 10 van de lijst is ongewijzigd gebleven met uitzondering van een wissel op nummer 10, die voor de nieuwe voorzitter van de SGP-jongeren gereserveerd is. Aanvoerder van de lijst is opnieuw Chris Stoffer, gevolgd door Diederik van Dijk (nr. 2), André Flach (nr. 3), Nathanaël Middelkoop (nr. 4) en Wouter-Jan Vroegindeweij (nr. 5).

Procedure

In verband met de snelle val van het kabinet was de huidige kandidatenlijst (2023) een logisch uitgangspunt. Een grote meerderheid van de kandidaten op deze lijst staat opnieuw kandidaat met hier en daar een wijziging. Daarnaast is de lijst aangevuld met kandidaten uit provincies en regio's die nog niet eerder vertegenwoordigd waren. De lijst telt nu 50 kandidaten. Besturen van de plaatselijke kiesverenigingen en afdelingen hebben hierbij van de gelegenheid gebruik gemaakt om namen aan te dragen. Aan de hand daarvan is een groslijst vastgesteld en een zorgvuldige weging gemaakt. Daarbij wordt naast expertise ook gekeken naar zaken als leeftijd, beroepssector, kerkverband en geografische spreiding.

Spreiding en jongeren

Nieuw is dat nu alle provincies vertegenwoordigd zijn op de lijst. Voor het eerst ook Noord-Holland en Limburg met Rob Bource uit Huizen (nr. 29) en Jan Baijense uit Kerkrade (nr. 31). Er is sprake van een brede vertegenwoordiging van beroepsgroepen. Daarbij valt naast politici te denken aan zorgwerkers, docenten, ondernemers en boeren. Henk van der Wind, naast waterschapsbestuur-

der ook melkveehouder, staat weer op nummer 7. De jongerenkandidaat in de top 10 is SGPJ-voorzitter Johan Roodnat (22 jaar). De lijst telt meer twintigers. Nieuw op de lijst zijn: Gerbrand van Hoef (23 jaar), Florian Pronk (24 jaar) en Willem-Jan Verdoes (27 jaar).

Vaste koers

De politiek in Den Haag kenmerkt zich door verwarring en onzekerheid. Een 'dubbele kabinetscrisis' is een feit, vanwege een meningsverschil over een buitenlandse kwestie. Daar zijn er tientallen van en Nederland heeft er (bijna) geen invloed op. uren worden eraan besteed in de Tweede Kamer, terwijl we zelf heel veel problemen hebben die opgelost moeten worden. Het is ongekend en chaotisch. Eigenlijk een blamage voor Nederland, dat toch het imago had van redelijkheid en stabiliteit, ondanks onderlinge politieke verschillen. Het gaat niet goed in ons land. Een vaste koers ontbreekt. Als er ooit een tijd is geweest waarin we het kompas van Gods Woord nodig hebben, is het wel nu!

Met onze mensen op de lijst gaan we, verspreid over het land, uitdragen dat het uitbrengen van een helder christelijke stem ertoe doet. De overtuiging is dat Nederland juist daar goed mee af is. Wetend dat het ten diepste niet van ons afhangt. God regeert en Zijn beloften en woorden zijn heilzaam voor iedereen.

De volledige kandidatenlijst, vastgesteld op de vergadering van het hoofdbestuur op 29 augustus 2025, staat gepresenteerd op de website van de SGP.

KANDIDATENLIJST SGP TOP 10

KANDIDATENLIJST SGP PER PROVINCIE*

Zuid-Holland

- 2 D.J.H. van Dijk, 1971**
- 3 A.J. Flach, 1976**
- 5 W.J. Vroegindeweij, 1972**
- 11 A.D. van der Wulp, 1976
- 14 W.J. van Duijn, 1964
- 15 L.G.I. Barth, 1964
- 17 J.P. Tanis, 1961
- 19 G.P. Schipaanboord, 1985
- 37 H. Herweijer, 1987
- 40 R. van Heteren, 1995
- 44 **W.J. Verdoes, 1997**
- 45 **J. Lock, 1956**
- 49 **G.A.J. van Hoef, 2001**
- 50 **F.G. Pronk, 2000**

Gelderland

- 1 C. Stoffer, 1974**
- 9 J. Kloosterman, 1978**
- 12 H.J. Polinder, 1993
- 20 A. Versteeg, 1972
- 23 L. de Knecht, 1969
- 24 G.R. van Leeuwen, 1968
- 32 H.G. Bulten, 1970
- 33 **J. Top, 1964**
- 34 L. Kisteman, 1958
- 35 L. van Bruchem, 1968
- 48 L.O. van Tuijl, 1998

Utrecht

- 7 H.J. van der Wind, 1960**
- 8 D.D. Both, 1977**
- 10 T.J. Roodnat, 2002**
- 36 L.C. v.d. Dikkenberg, 1989
- 38 G.J. van Laar, 1982
- 43 **J.B. Heinen, 1971**
- 47 **C.T. Vermaat, 1990**

Flevoland

- 4 P.N. Middelkoop, 1993**

Overijssel

- 13 M. Slingerland, 1982
- 18 E.G. Bosma, 1977
- 27 **J. Kuijers, 1968**
- 30 L. Talen, 1975
- 39 A.J. Scheppink, 1976
- 41 B. van den Belt, 1989
- 50 **F.G. Pronk, 2000**

Groningen

- 21 J. Hartog, 1963

Friesland

- 25 **B. de Boer, 1972**

Zeeland

- 6 A.J. van der Maas, 1971**
- 16 J. Lukasse, 1975
- 26 W.H. Kok, 1980
- 42 D. van Iwaarden, 1993
- 46 **J.J. van Burg, 1981**

Drenthe

- 22 J.T. Koekoek, 2002

Noord-Brabant

- 28 H.J. van Zelst, 1963
- 29 **R.J.C. Bource, 1959**

Limburg

- 31 **J. Baijense, 1963**

* In oranje de nieuwe kandidaten ten opzichte van de kandidatenlijst voor de vorige Tweede Kamerverkiezingen.

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- > Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiter
- > Woningverhuur hypotheek
- > Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- > Hypotheek zonder verzekering
- > Overwaarde hypotheek voor 60+

**Onafhankelijk
advies**

**Verantwoord
en voordelig**

**Deskundig
en oplossingsgericht**

klanten beoordelen ons met een **9,4**

Hypotheken | Verzekeringen | Financieringen
Bel **0342 - 42 16 53**

De Propjes

MENNO DE BRUYNE

vedaag met un
Haags aksent

Zootje

“Het beste argument tegen democratie is een gesprek van vijf minuten met de gemiddelde kiezer.” - Winston Churchill

Zaterdag 23 augustus 2025, cafetaria aan de Herengracht in Den Haag. Twee dames, middelbare leeftijd. Na de nieuwtjes over de welstand van de familie en hoe de vakantie was, neemt het gesprek een wending:

“Wat een zootje, hè, gisteren met dat kabinet?”

“Ja echt, wat een puinhoop, zeg.”

“Ik volg de politiek nauwelijks. Maar ik begreep van Hans dat het kabinet is gevallen. Ik snap dat niet zo, want het kabinet wás toch al gevallen door Wilders?”

“Dat snap ik inderdaad ook niet. Mijn Richard begon er ook over, ja. Volgens hem is het de schuld van die partij van uh.... hoe heet-ie ook alweer, die van die ‘functie elders’..., o ja, Pieter Omtzigt. Nou die partij is dus uit het kabinet gestapt. Eerst stapte minister Veldweg van het buitenland op, en ook alle andere ministers van NSC.”

“Ja, dat hoorde ik ook.”

Ruzie

“Weet jij al op wie je gaat stemmen bij de verkiezingen?”

“Ik denk dat ik gewoon thuisblijf. De vorige keren heb ik VVD gestemd. Ik dacht dat er wat zou gaan veranderen. Nou, mooi niet dus. Alleen maar ruzie en nog eens ruzie. Het gaat ze alleen

maar om hun eigenbelang? Het heeft toch geen enkele zin, Elize!? Wat ga jij doen dan?”

“Nou, eerst wilde ik op Bontenbal stemmen. Die man komt zo fatsoenlijk over. Maar ja, hij is wel van het CDA. Daar kan je altijd alle kanten mee op zegt Richard altijd. En daar heeft-ie wel een punt, natuurlijk. Ik weet niet eens wat hij vindt.”

“Weet je met wie ik soms medelijden heb? Dat is premier Schoof. Je kan aan die man zien dat hij het zelf ook moeilijk heeft. Die arme man doet zo z’n best en hij blijft altijd netjes, ook als Wilders of Timmermans hem hard aanvallen. Misschien dat ik op hem ga stemmen.”

“Nou je dat zegt, daar heb je wel gelijk in ja. Best een goeie. Misschien ga ik dat ook wel doen.”

“Nou ja, we hebben nog effe toch?”

“Volgens mij wel, ergens in oktober.”

“Even iets heel anders. Had ik je al verteld dat m’n zus Loes...”

“Het is inderdaad weleens gezegd dat democratie de slechtste regeringsvorm is, behalve dan al die andere regeringsvormen die al geprobeerd zijn.” – Winston Churchill

“Toch goed dat er een SGP is.” - Menno

Haagse herfst

Het herfstreces komt er weer aan. Traditioneel is dat het reces waarin ik de meeste bezoekers krijg voor een Haags rondje. Daarom plan ik weer twee rondleidingen in oktober:

- ▶ zaterdag 18 oktober
- ▶ zaterdag 25 oktober

Het adres mdebruyne@tweedekamer.nl is nog steeds in gebruik. Wees welkom. Bij leven en welzijn tot ziens in de Hofstad.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 – 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

P. 1, 7, 8:
Cees van der Wal Fotografie
P. 23a/b, 24a: Dirk Hol
P. 24 (overhandiging Bijbel):
Phil Nijhuis
P. 25: Peter Brugmans

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over *De Banier*:
sgp.nl/debanier

emarkable

samen online ondernemen

Met passie en
persoonlijke
aandacht naar
online succes

Dé specialist in e-commerce.

"...Schakelen super snel,
en werken ook nog
nauwkeurig..."

de **kantoor**
specialist.

"...Op ieder online vlak
kennis en ervaring..."

LAMPENTOTAAL

"...Een jong, gedreven
team met veel kennis..."

WERKSCHOENWERELD.NL

"...Jong, dynamisch en
toegankelijk..."

maxilia

DE BANIER

#8 / OKTOBER 2025 / JAARGANG 104

**STEM
CHRISTELIJK
VOOR
NEDERLAND**

STEM 29 OKTOBER SGP!

LEDENMAGAZINE SGP

SGP

Jullie hypotheek. Gewoon **goed** en **voordelig** geregeld.

- > Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiter
- > Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- > Woningverhuur hypotheek
- > Hypotheek zonder verzekering
- > Overwaarde hypotheek voor 60+

**Onafhankelijk
advies**

**Verantwoord
en voordelig**

**Deskundig
en oplossingsgericht**

klanten beoordelen ons
met een **9,4**

Hypotheken | Verzekeringen | Financieringen

Albert Plesmanstraat 2 | 3772 MN Barneveld | Bel **0342 - 42 16 53** | vanommeren-fa.nl

Schrijf in op de nieuwsbrieven RD Aanbieding en
Beste van het RD en **lees 2 artikelen gratis per maand!**

Ga naar rd.nl/nieuwsbrief2art
of scan de QR-code

Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn (...) HEERE, open toch zijn ogen, dat hij zie! En de HEERE opende de ogen van de jongen (...)

2 Koningen 6:16 en 17

DS. A.A. EGAS
Damwoude

Elisa's geloofswetenschap

Binnen de SGP-gelederen is de verkiezingskoorts voelbaar. Iedereen zet zich van harte in om de zo begeerde vierde zetel in de wacht te kunnen slepen. Wat zou dat de taak van de huidige fractie verlichten en misschien kunnen we dan nog wat meer gewicht in de schaal leggen als kleine fractie. Inzet en verwachtingen die we positief waarderen.

Hoe zullen wij doen?

Maar laten we bij al die activiteiten luisteren naar wat de HEERE ons te zeggen heeft in de geschiedenis die we vinden in 2 Koningen 6. Daar horen we de jongen van Elisa in bange vrees uitroepen "Ach, mijn heer, hoe zullen wij doen". Wat is er aan de hand? Het dorpje Dothan waar ze zich bevinden, is omsingeld door het leger van de Syrische koning Benhadad. Ze zijn op zoek naar de profeet Elisa om hem te arresteren, want hij geeft steeds weer de plaats door aan koning Joram waar de Syrische vorst zijn hinderlagen legt. De jongen is doodsbang en vreest voor zijn leven. Dan komt de menselijke vraag: wat moeten wij doen? Dat ligt een mens goed: om altijd weer te proberen zijn eigen zaak op te lossen, hoe moeilijk het ook is. Wat verrassend is dan het antwoord van de profeet: Jongen je hoeft niets te doen, want God heeft Zijn engelen al gezonden en die zullen ons bewaren. Wij hoeven alleen maar stil te zijn en de HEERE zal voor ons strijden.

Heilige ontspanning

Laten wij ook iets hiervan kennen bij alle activiteiten die we ontwikkelen om kiezers voor ons te winnen. Dat het dus in de eerste plaats niet onze zaak is. Maar dat de HEERE de harten van mensen neigen moet, om te stemmen op een politicus die zijn werk begeert te doen tot eer van God en tot heil van zijn naaste. Dat geeft ons bij alle werkzaamheden een heilige ontspanning. Het gaat hier ten diepste om Gods zaak.

Dat geldt niet alleen in deze verkiezingstijd, maar ook als wij het politieke handwerk doen in ons Parlement, Provinciale Staten, gemeenteraad of waterschap. Laten we al dat werk toch mogen doen in de geloofswetenschap 'die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn'. Dat we hierdoor verlost worden van de gedachte dat het van ons afhangt, van onze inzet, betrokkenheid en wijsheid.

Helemaal niets?

Moeten wij dan niets doen, dan alles alleen maar gelovig in Gods hand leggen? Nee, we moeten doen wat Elisa doet en dat is bidden. Wij kunnen met ons getuigen, zoals Elisa dat doet, geen mens inwinnen voor de christelijke politiek. De profeet weet: ik kan de vrees bij die jongen niet wegnemen, hoewel het mijn roeping is om tot hem te zeggen 'vrees niet'. Dat kan alleen de HEERE. Daarom buigt hij zijn knieën en smeekt van God wat hij zelf niet kan: 'open zijn ogen'. Wat is het dan vertroostend om te lezen: "En de HEERE opende de ogen van de jongen". Dat is onze tweede roeping: De Heere aanroepen in het gebed. HEERE geeft u mensen in het hart om te stemmen op getuigende politiek, die Uw Woord tot grondslag heeft. Om dan te mogen geloven: de HEERE zal het doen. Dan komt tenslotte onze derde roeping: ons inzetten om te doen wat ons hand vindt om te doen.

Geve de HEERE ons zo een gezegende campagne, waarbij we steeds weer voor ogen houden: HEERE, zo U het huis van onze campagne niet bouwt, dan zetten wij ons tevergeefs daarvoor in...

Het gaat hier ten diepste om Gods zaak.

Euthanasie biedt geen hoop, maar dooft het licht

Kom daarom samen met de NPV op vóór het leven

Anne is 34 en draagt al jaren de last van een onzichtbare strijd. Haar wereld is klein geworden: dagen die zich leeg en eindeloos herhalen, deprimerende gedachten die haar niet met rust laten. Rust, therapie, medicatie – ze heeft alles geprobeerd. Hulpverleners kwamen en gingen. Toch voelt het alsof ze, beetje bij beetje, verdwijnt in een mist van doffe wanhoop. Hoe lang kan ze dit nog volhouden?

Anne is helaas niet de enige. Duizenden vrouwen en mannen in Nederland leveren dit gevecht. Er zijn steeds meer mensen die de dood dan als een 'barmhartige oplossing' zien. Steeds meer jonge mensen vragen om euthanasie. Maar euthanasie is geen zorg. Euthanasie helpt niet, maar breekt af. Euthanasie biedt geen hoop, maar dooft het licht. Het is zelfs bedreigend als euthanasie een keuze wordt. Diederik van Dijk zegt terecht:

'Steeds meer groepen mensen worden aangemerkt als "geschikt" voor de dood. Deze ontwikkeling loopt uit op een cultuur waarin kwetsbaren moeten vrezen voor hun leven. Huiveringwekkend!'

Bescherming van het leven

In onze samenleving staat de beschermwaardigheid van het leven steeds meer onder druk – en niet alleen rond het levenseinde. De NPV komt daarom op voor het leven. We geloven dat elk mens waardevol is en bescherming verdient. Of het nu gaat om ongeboren kinderen, mensen die psychisch lijden of iemand die aan het einde van het leven is gekomen. Dát is barmhartig!

In de media, bij politici en in de samenleving roept de NPV op om de waarde van het leven te respecteren. De NPV pleit voor wetgeving die het leven respecteert. Denk daarbij ook aan thema's als abortus, gender en

het kweken van embryo's. Daarnaast biedt NPV-Thuishulp liefdevolle nabijheid, verbindend contact en praktische ondersteuning bij mensen thuis, ook bij het sterven.

*Dat kan de NPV niet alleen.
Ondersteun daarom de uitgestoken
hand van de NPV naar het leven:
word lid van de NPV of doneer.*

Alvast bedankt!

Heeft u zelf een lastig dilemma rond uw gezondheid? Voor uw persoonlijke medisch-ethische vragen staan de medewerkers van de NPV-Advieslijn voor u klaar. npvzorg.nl/advieslijn

INHOUD

3 Eerst het Woord
Die bij ons zijn, zijn meer

5 Van de redactie
Strategisch SGP

6 SGP nieuws
Leven is een mensenrecht

8 De herderspsalm als gids
De HEERE is mijn Herder

15 Van de voorzitter
Verkiezingskoorts

16 SGP-programma
In woord en beeld

18 Vanuit de Tweede Kamer
Onze Kamerleden in woord en beeld

23 Op Positie
Meerdere erkenning

25 Opinie
Onze ambassadeurs

27 Actueel
Er valt wat te kiezen!

31 De Propjes
Opbiechten

SJON VAN DER REE DOOLLAARD
Eindredacteur

ÉLKE STEM TELT

Elke stem telt. Dat is al jaren de stemoproep van de Rijksoverheid. Het wordt gestimuleerd om te stemmen en zodoende mee te bepalen wie het in ons land voor het zeggen heeft. Sinds de stemplicht in 1970 is afgeschaft, heeft de Nederlander de vrijheid om aan die stimulerende oproep gehoor te geven. Want, geen stem gaat verloren!

Dat geldt voor de stem van de trouwe SGP-stemmer, die al genoeg heeft aan één blik op pagina 1.

Dat geldt voor de stem van een bidder aan het Hemelhof, zoals Elisa, die in Hoger beroep gaat om een bevroese jongen moed te geven (3).

Dat geldt ook voor...:

De soms wanhopige stem van zogenaamd 'voltooid leven' (4).

De stem van families van gijzelaars, wier stem wordt gedempt door meters grond en gigabytes aan leugens (7).

De stem van een kleine politieke partij die Gods herderlijke stem wil laten klinken (8).

De stem van SGP-leden die zich lieten horen op het partijcongres om het partijprogramma van aanscherping of bevestiging te voorzien (15).

De stem van ondernemers die soms in de hoek lijken te staan, maar wel een belangrijke hoeksteen voor onze economie zijn (17).

De stem van Evangeliebelijders die op staatkundig terrein naar meerdere erkenning zoeken van de beginselen van Gods Woord (23).

De stem van SGP-jongeren die het stoppen van stress als speerpunt hebben (25).

De stem van moeders die waardevolle tradities niet willen laten wegnemen door een overheid die gezinnen slecht gezind is (25).

De stem van verzorgenden die de mens zien in hen die een verstandelijke beperking hebben (30).

Geen stem gaat ongehoord, onopgemerkt verloren. Ook al klinkt die stem wat twijfelend, ook al is het een proteststem, ook al wordt hij overstemd door geschreeuw, ook al lijkt je tegen een muur te praten.

En nu... is het aan u.

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Laatste Kamerdag

De Tweede Kamer is sinds vrijdag 3 oktober met verkiezingsreces. Maar niet voordat er nog gestemd werd over ruim 250 moties en voorstellen. Uiteraard waren de SGP-Kamerleden van de partij en werden er ook een aantal belangrijke SGP-moties aangenomen.

Meer informatie en de tekst van de moties is te vinden op de resultatenpagina. Ga hiervoor naar [SGP.nl](https://www.sgp.nl).

Nederland kleurt oranje

Afgelopen maand reden er drie campagneauto's, twee campagnebussen en één feloranje SGP-touringcar door het hele land om campagne te voeren voor de SGP. In de volgende editie krijgt u van ons een beeldreportage, maar een impressie van het wagenpark willen we u niet onthouden.

Prinsjesdag 2025

Een drukte van belang op de SGP-fractie op Prinsjesdag. Naast onze Kamerleden en fractiemedewerkers waren er een heel aantal personen te gast. Een mooie, fijne en gezellige dag met #TeamSGP.

Waar was het CDA bij medisch-ethische debatten?

In de afgelopen periode hebben we het CDA vaak gemist bij debatten over medisch-ethische zaken. Hebben deze onderwerpen geen prioriteit voor het

CDA of kiest de partij in de toekomst voor een progressieve lijn? Stoffer vroeg bij de Algemene Beschouwingen Bontenbal om kleur te bekennen op deze thema's.

Abortus is GEEN mensenrecht

D66-Kamerlid Wieke Paulusma pleit ervoor om het recht op abortus vast te leggen in Europese en internationale verdragen. Tijdens het debat over haar initiatiefnota diende Jan Paternotte (ook D66) een motie in waarin het kabinet werd verzocht zich hiervoor in te zetten. Gelukkig haalde deze motie geen meerderheid. Wel steunde de Kamer de motie van de SGP en andere partijen om zich in de Europese Unie actief te verzetten tegen pogingen om van abortus een mensenrecht te maken. Een resultaat waar we erg dankbaar voor zijn!

Jeugdzorg

De jeugdzorg staat onder druk. Daarom worden stelselherzieningen doorgevoerd. In het Eerste Kamerdebat daarover vroeg Peter Schalk onder andere aandacht voor de identiteitsgebonden jeugdzorg. Door de nieuwe, verplichte regio-indeling kan de beschikbaarheid daarvan onder druk komen te staan.

7 oktober

Bert-Jan Ruissen drukte op 7 oktober tijdens een debat ook het Europees Parlement met de neus op de feiten: het antisemitisme tiert welig in Europa en dat komt door de totaal verkeerde reactie

van het Westen na de aanval van Hamas op Israël. Ruissen ontmoette bovendien ook familieleden van gijzelaars in Straatsburg op 7 oktober. Hun verhalen zijn indrukwekkend.

Agenda

Dinsdag 4 november

Debatavond SGP Uddel

"(Nog) 80 jaar vrijheid?"

Mart de Kruif & Chris Stoffer

20.00 uur

Uddel, Garderenseweg 33,

Het Blanke Schot

Vrijdag 14 november

Jubileum SGP Hendrik-Ido-Ambacht

19.30 uur

Hendrik-Ido-Ambacht, Dorpskerk

Dinsdag 18 november

Conferentie SGP-Eurofractie

"Christenen in Europa

gediscrimineerd"

Brussel, Europees Parlement

Woensdag 26 november

Tijdrede SGP Nunspeet-Hulshorst

Ds. J. Beens

19.30 uur

GG Nunspeet

Woensdag 3 december

Conferentie SGP-Eurofractie

"The academic war against Israel"

Brussel, Europees Parlement

Woensdag 3 december

Tijdrede SGP Harskamp-Wekerom

Ds. T.L. Zwartbol

19.30 uur

HHK Harskamp

Verkiezingsagenda

Wat staat er nog op de campagne-planning in de laatste dagen voor 29 oktober?

Zie onze agenda op sgp.nl/agenda.

DE HERDERSPSALM ALS GIDS

De Algemene Politieke Beschouwingen zijn jaarlijks een moment waarop een partij de tijd krijgt om haar visie uiteen te zetten. De SGP bouwt door Chris Stoffer voort op een jarenlange traditie om daarin ook iets van Gods Woord mee te geven. Dit jaar stond de bijdrage van Chris Stoffer, namens de SGP, in het teken van de Goede Herder uit Psalm 23. Misschien is dat wel de meest gelezen psalm, waar talloze mensen over de hele wereld kracht aan ontfangen! Lees hier de APB-rede van Stoffer.

De APB-rede van Chris Stoffer

"Vorig jaar gaf ik een Statenbijbel aan onze premier. Ik kon het toen niet laten om ook een leestip mee te geven: Psalm 23. U weet wel: de Heer' is mijn Herder. Het is de psalm die ik thuis elke vrijdag samen met mijn dochters lees. Talloze mensen over de hele wereld ontleen er kracht aan. President Bush las deze psalm tijdens zijn televisietoespraak na de aanslagen op de Twin towers in New York. Indrukwekkend.

Psalm 23 schetst de figuur van een herder. Die herder komt in de Bijbel en in onze geschiedenis vaak terug. Denk bijvoorbeeld aan ons volkslied. Of lees de geboortepapieren van Nederland. Ze liggen achter deze zaal. In het Plakkaat van Verlatinghe uit 1581 staat dat de vorst zijn onderdanen moet beschermen, zoals een herder zijn schapen. Juist als de omstandigheden moeilijk zijn.

De herderstocht van de premier is bepaald geen idyllisch herderstaferaal geworden. Het bleek een terrein met hobbels, kuilen en uiteindelijk een politiek ravijn. De premier zal misschien weleens gedacht hebben: "Wanneer houdt dit geblaat eens op?" En na het vertrek van NSC: "Blijft er nog iets van de kudde over?" De SGP wil hem bedanken voor zijn inspanningen.

Wie drijft wie?

Dit politieke avontuur met een extra-parlementair kabinet had wel iets ongemakkelijks. Het leek er soms meer op dat de schapen de herder dreven in plaats van andersom. Die situatie is niet voor herhaling vatbaar. Het gebrek aan regie heeft ook concreet tot verslechteringen geleid, bijvoorbeeld als het gaat om Israël.

Kan de premier verzekeren dat zijn rompkabinet geen voorstellen meer

doet in de EU om Israël te belagen? Wil het kabinet juist Hamas stevig aanpakken?

Vele herders

In de afgelopen jaren vochten verschillende herders om de aandacht. Ze wilden het volk beschermen tegen bedreigingen. Ze beloofden allemaal een specifiek probleem op te lossen. Het gevaar van het kartel bijvoorbeeld. De hoge instroom van asielzoekers. De druk op boeren en burgers. De opwarming van de aarde. Onbehoorlijk bestuur. En inmiddels dringen zich weer nieuwe leiders op. De een met nog meer democratisch ethos dan de ander, om ons uit het staatsrechtelijke moeras te trekken. Waar zal het nu weer heengaan? Zal het echt beter gaan? De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de teleurstelling en zelfs het cynisme onder veel burgers alleen maar gegroeid is.

Schapenjacht

Wellicht is het u niet ontgaan dat de schapenjacht weer is begonnen. Minister Wiersma (van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) schiet nu natuurlijk meteen overeen, omdat zij zich afvraagt of ze de laatste slachtpartij door wolven gemist heeft. Als het daarover gaat, is mijn vraag: gaat zij snel duidelijkheid bieden aan burgemeesters over de ruimte om eerder in te grijpen? Het is toch te gek voor woorden dat wolven beter beschermd worden dan schapen, pony's en zelfs kinderen?

Maar eigenlijk dacht ik bij de schapenjacht niet aan wolven. Ik dacht aan wat we in het politieke wereldje 'verkiezingscampagne' noemen. In een democratie als de onze mogen de schapen de herders kiezen en daarom proberen veel herders de schapen te paaien. Het is misschien goed dat burgers het stemadvies van het Soci-

aal en Cultureel Planbureau ter harte nemen: pas op voor loze beloften! Daarmee is dit stemadvies meteen ook een opdracht voor de politiek.

Ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij.

Het bieden van perspectief en het maken van duidelijke keuzes is iets anders dan burgers een rad voor ogen draaien. Het is inmiddels wel duidelijk dat de Haagse politiek er niet over gaat of de zon schijnt.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid waarschuwde het parlement in de zomer voor het risico dat we de wereld alleen maar door een veiligheidsbril gaan bekijken. Dan verliezen we zomaar belangrijke kernwaarden uit het oog. De SGP herkent dat gevaar helemaal. Geld, wapens en techniek moeten dienstbaar zijn aan gerechtigheid, barmhartigheid en klassieke vrijheden. Die strijd tekende het ontstaan van Nederland en die strijd blijft nodig. Onze nationale herder bij uitstek, Willem van Oranje, blijft een inspirerend voorbeeld. Hij zette zich onvermoeibaar in voor de vrijheid om het volle Evangelie uit te dragen, maar hij had ook oog voor de rechten van anderen. Daarom wil ik hier zonder schroom een pleidooi voeren voor christelijke waarden. Ze hebben ons land in het verleden gevormd tot wat het nu is. Ze kunnen ons land werkelijk toekomst bieden. In plaats van ideologie het Evangelie.

Ik sta kort stil bij drie concrete punten: het leven, het gezin en een veilige samenleving.

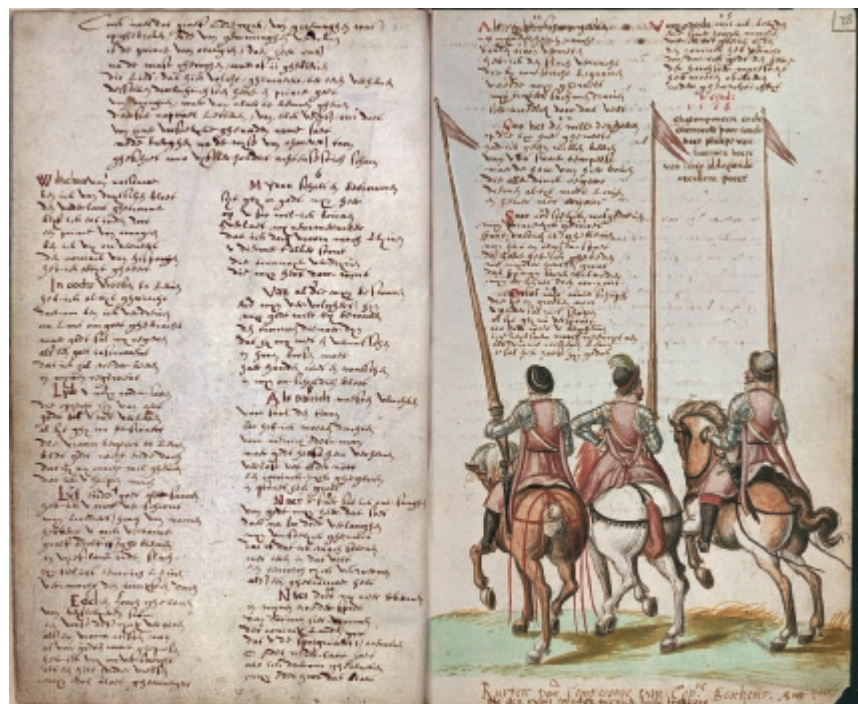
Voor kwetsbaar leven

De SGP staat pal voor kwetsbaar leven. Van het kloppende hartje op de eerste echo tot de laatste zucht van een honderdjarige. Van gezond en vrolijk leven tot gebroken en depressief leven. Van kwetsbare meisjes tot schijnbaar stoere mannen. Van studenten die hun weg redelijk weten te vinden tot jongeren die verstrikt raken in porno en verslavingen. Iedereen verdient onze steun om te leven, altijd. Het kabinet moet méér doen voor moeders en hun (ongeboren) kinderen. Zorg en ondersteuning tijdens de zwangerschap en rondom de bevalling moet van topkwaliteit zijn en voor iedereen toegankelijk. Is het kabinet bereid om te kijken naar het schrappen van de eigen bijdrage voor kraamzorg?

De overheid mag in ieder geval niet toegeven aan de gedachte dat we sommige burgers beter actief uit het leven kunnen helpen dan ze in leven te houden. Er is juist meer zorg nodig voor het leven dat het zelf niet kan en niet meer ziet. De dood is nooit een oplossing. Erkent de premier dat geestelijke gezondheidszorg voor jonge mensen die psychisch lijden op dit moment nog steeds tekortschiet? Welke stappen zet het kabinet daarin?

Voor het gezin

Elke herder weet dat schapen een schaapskooi nodig hebben, een veilige, warme plek. Het is juist daarom zo zorgwekkend dat de politiek zo weinig aandacht heeft voor gezinnen en gemeenschappen. De overheid ziet burgers als individuen die verstrooid zijn in de Hollandse polder van het individualisme. Veel burgers zijn daardoor een weerloze prooi van technologische, economische en ideologische krachten. Opeenvolgende kabinetten hebben het gezin verwaarloosd, ongeacht de politieke samenstel-

De herder komt in onze geschiedenis vaak terug. Denk aan ons volkslied: "Uw Herder zal niet slapen"

Wil je ook blijde gezichten zien?

Maak er een mooie schooldag van!

Het mooie van werken bij JufMeester is dat de school altijd blij is als je 's ochtends binnenkomt.

Kom ook werken bij de vervangingspool die vervanging regelt bij meer dan 100 christelijk-reformatorische basisscholen.

Bekijk onze video!

Scan de QR-code of ga naar jufmeester.nl/solliciteren

échte kwaliteit, ontworpen aan uw keukentafel.

Maak nu een afspraak
met een van onze verkoopadviseurs
op homekeukens.nl

ling. De SGP vindt dat de tijd van een ijzig individualisme voorbij moet zijn. Ga voor het gezin. Focus op families en gemeenschappen. Laten we ons niet schamen om sterke relaties te bevorderen. Daar is iedereen bij gebaat. Iedereen weet dat het nodig is.

Gaat het kabinet voorstellen doen die de kloof tussen eenverdieners en tweeverdieners verkleinen? Wil het kabinet verkennen hoe ouders een zwembadbonus kunnen krijgen zodat alle kinderen veilig zijn in het water?

**Ieder die zijn
zonde belijdt, is
van harte welkom
bij deze Herder.**

Voor een veilige samenleving

Een goede herder zorgt ook voor een veilige ruimte voor de kudde. De SGP zet zich daarom in voor een veilige samenleving. Nederland moet weerbaar zijn tegen internationale dreigingen. Als ik wijs op de recente provocaties door Rusland in Polen hoef ik niets meer te zeggen. Maar ook in Nederland zijn de zorgen over veiligheid groot. Het is een aanklacht tegen onze samenleving dat Joodse medeburgers niet meer veilig over straat kunnen. Het is onacceptabel dat lezingen en bijeenkomsten geannuleerd moeten worden vanwege intimidatie, dat onderwijsgebouwen vernield worden en dat antisemitisme welig tiert op de terreinen van universiteiten, waarbij zelfs personeel betrokken is. Het is te gek voor woorden dat activisten ruim baan krijgen op snelwegen onder het mom dat ze hun mening aan het uiten zouden zijn.

De klassieke vrijheden staan in Nederland onder druk. Waarom sympathiseert het kabinet met een heksenjacht tegen vermeende conservatieve krachten? Zou

een liberale overheid er op z'n minst niet een beetje alert op moeten zijn dat zij zelf ook met ideologische drijfveren veel kwaad kan aanrichten in beleid en wetgeving? Zou een onsje minder opdringerigheid de samenleving geen goed doen? Het belang van gelijkheid, diversiteit en inclusie hoeven we echt niet van het asfalt te laten spatten. Als we een beetje respect voor dieren hebben, zorgen we ervoor dat ook zebra's weer gewoon zichzelf kunnen zijn.

Als het gaat om een stabiele, veilige samenleving is maximale urgentie vereist om asiel en migratie te beperken. Het huidige beleid is onhoudbaar en onverantwoord. Gaat het kabinet actief bijdragen aan het migratiekritische verbond binnen de EU?

Het is schrijnend en begrijpelijk dat mensen geen perspectief zien in hun eigen werelddeel. Wil het kabinet daarom de botte bezuinigingen op ontwikkelingshulp en de verre naaste daarom volledig terugdraaien?

Moedbenemend

Het is tijd om af te ronden. Als je op je in laat werken wat nodig is om een goede herder te zijn, dan zou de moed je in de schoenen zinken. De dreigingen zijn groot, onze mogelijkheden beperkt en het leven eindig. Aan het slot van mijn bijdrage wil ik daarom de herderspsalm lezen als gids voor regering en parlement. Het verrassende is namelijk dat deze psalm ons geen handboek voor herderschap biedt en dat de dichter het ook niet van menselijke leiders verwacht. Te midden van de aardse omstandigheden slaat de dichter de ogen op naar de hemel.

Psalm 23

1. Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.
2. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.
3. Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.
4. Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.
5. Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeïende.
6. Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen.

Gelukkig kan ik mijn bijdrage besluiten in het vreugdevolle besef dat Jezus Christus met recht gezegd heeft: "Ik ben de Goede Herder" (Johannes 10). En in Zijn schaapskooi is nog volop ruimte. Ieder die zijn zonde belijdt, is van harte welkom bij deze Herder."

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

met
aandacht
gemaakt

**250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl**

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

D.V. 20 november 2025
19.30 - 21.30 uur
Hoornbeeck College
Van Dusseldorpstraat 45, Goes

themabijeenkomst Zeeland
samenleven in een verdeelde tijd
*Hoe houden we verbinding – in gezin, klas en
samenleving – als standpunten botsen?*

Opening Gerard van de Weerd, Voorzitter College van
Bestuur VCPOZ & Colon
Lezing Pieter Verhoeve, burgemeester Gouda
Reflectie Cornelis Verboom, werkgroep Struggel
Avondvoorzitter Gerdien Lassche, manager beleid bij ROV

met een bijdrage van Hoornbeeckstudenten

gratis toegang
graag aanmelden

georganiseerd met medewerking van

KOORTS

Koorts is doorgaans niet prettig. Je voelt je ziek en zwak. Je durft je meestal niet te begeven onder de mensen, omdat je bang bent voor besmetting. Zo niet bij de variant 'verkiezingskoorts'.

Wanneer deze verkiezingskoorts rondgaat, voel je je goed. Je gaat er juist op uit en je wilt andere mensen ontmoeten. Je bent ook niet bang voor besmetting, integendeel je hoopt dat anderen hetzelfde virus krijgen. Dát nemen we momenteel waar binnen onze partij. Overal! Op het verkiezingscongres en op het partijbureau. Allemaal oranje daar. Hetzelfde proef je bij de fractie en fractieondersteuners van de Tweede Kamer en bij onze mensen in het land.

Verkiezingscongres

Het was een fijn verkiezingscongres. De behandeling van de 95 amendementen verliep voorspoedig. De verkiezingsrede van Chris Stoffer was inhoudsvol en de interactieve bijdragen over de onderwerpen 'de mentale problematiek onder jongeren' en 'Israël' waren goed gekozen en boeiend. Johan Roodnat (SGPJ) presenteerde een jongerenversie van ons programma onder de titel "Jouw toekomst telt" met drie punten: Stop Stress, Bouw Beter en Koester Kind. Allemaal punten die naadloos aansluiten bij ons verkiezingsprogramma: Stem Christelijk voor Nederland. Mooi gevonden en dank voor jullie inbreng!

Verkiezingsavonden

Het is ronduit bemoedigend om te zien hoe het SGP-ondernemersplatform onder leiding van voorzitter Bernhard Koster al verschillende regio-avonden voor ondernemers heeft belegd. Daar gaat het over politiek en het bedrijfsleven. Maar er is ook grote bereidheid om met financiën de campagne te ondersteunen.

Verdriet

In de afgelopen weken was er ook verdriet. Op 4 oktober overleed de vader van ons Tweede Kamerlid Diederik van Dijk. Hij werd 91 jaar. Namens de partij wil ik op deze plaats Diederik condoleren en hem, zijn gezin en familie Gods ondersteuning toewensen als de lege plaats gevoeld gaat worden. Dat wensen we ook in het bijzonder de moeder van Diederik toe.

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Op 30 september overleed, na een langdurige ziekte, Esther Noordergraaf-Verspui op de leeftijd van 39 jaar. Esther was de vrouw van ons raadslid Peter Noordergraaf in de gemeente Altena. Wat een verdriet! We wensen Peter, de twee kinderen Matthias en Anne Fleur en verdere familie Gods nabijheid en kracht toe om dit verlies te dragen.

Vreugde

Naast verdriet was er ook een eervolle benoeming. Nathanaël Middelkoop werd voorgedragen als burgermeester van Katwijk. Onverwacht en bijzonder. Namens de partij feliciteren wij Nathanaël van harte. Wij raakten wel onze nummer 4 van de kandidatenlijst kwijt. Maar Wouter-Jan Vroegindewei, onze nummer 5, loopt al warm als eerste opvolger.

Christelijke politiek

We werden ook opgeschrikt door de twee uitzendingen van *Nieuwsuur*. Een frontale aanval op het christelijk reformatorisch onderwijs. Ongekend! Eigenlijk is het een aanval op de christelijke waarden en normen die achterhaald zouden zijn en dus moeten verdwijnen. Hier is het laatste woord nog niet over gezegd en geschreven. Er waait een gure antichristelijke wind. Wat heeft ons land christelijke politiek nodig! Meer dan ooit.

Naast een goede campagne hebben we vooral gebed nodig. Ik hoop dat in onze achterban deze nood gevoeld mag worden. Een jaar geleden hebben we dit bij de Europese verkiezingen ook mogen bemerken. De Heere heeft ons toen niet beschaamd. Laten we zo biddend de verkiezingen tegemoet mogen gaan.

**Wat heeft ons land
christelijke politiek nodig!
Meer dan ooit.**

Ons programma

Hoe vaak komen woorden voor in ons verkiezingsprogramma?
Om het hele programma te lezen kunt u naar sgp.nl/verkiezingsprogramma.
Daar kunt u ook de vereenvoudigde en de Engelse versie downloaden.

Defensie

30x

Nederland

152x

Joodse

16x

Go

Christelijk

30x

Veiligheid

45x

Waarden

16x

Abortus

25x

Zorg

102x

Gezin(nen)

76x

Recht

54x

Leven

49x

Bijbel

21x

Ondernemers

22x

od

39x

CHRIS STOFFER

Actief in de Kamer sinds:

11 april 2018

Portefeuilles: Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Jeugd en Gezin, Infrastructuur en Waterstaat, Fiscaliteit, Digitale Zaken

Aantal moties ingediend na laatste verkiezingen: 74

Aantal amendementen ingediend na laatste verkiezingen: 22

Aantal Kamervragen ingediend na laatste verkiezingen: 46

Concrete resultaten:

• Laat relschoppers zelf opdraaien voor kosten

Wat de SGP betreft moeten relschoppers die het demonstratierecht misbruiken en voor vele duizenden euro's aan schade veroorzaken in het vervolg zelf opdraaien voor de kosten. De Kamer steunde in meerderheid dit voorstel van Stoffer.

• Eigen bijdrage kraamzorg

Samen met Jimmy Dijk (SP) diende Stoffer een voorstel in om de effecten in kaart brengen voor het afschaffen van de eigen bijdrage voor kraamzorg en poliklinische bevalling. Deze motie werd unaniem aangenomen, dat betekent dat alle Kamerleden het voorstel steunden.

• Abortus is GEEN mensenrecht!

D66-Kamerlid Wieke Paulusma wilde het recht op abortus vastleggen in Europese en internationale verdragen, maar een D66-motie hierover kreeg geen meerderheid. In plaats daarvan steunde de Kamer een motie van de SGP om zich in de EU juist te verzetten tegen pogingen om abortus als mensenrecht te erkennen. Een resultaat om dankbaar voor te zijn!

• Ontmoet vaker christenen

Het kabinet moet bij buitenlandse werkbezoeken in landen waar veel christenvervolgung plaatsvindt waar mogelijk vaker een kerk bezoeken of christenen ontmoeten. Ook moet de aanpak van christenvervolgung hoge prioriteit krijgen. Dat zegt de Kamer met diverse aangenomen moties van Chris Stoffer.

Bijzondere momenten in de Kamer:

- De veiligheid van Joden in ons land staat onder druk, ook op stations en andere openbare plekken. Stoffer kwam in de Kamer op tegen de antisemitische sit-ins op stations. Dit is NIET normaal! Denk-Kamerlid el-Abassi was het daar duidelijk niet mee eens.
- Ook tijdens de Algemene Beschouwingen van september 2024 kwam Stoffer op voor onze vele vervolgte broeders en zusters om hun geloof in de Heere Jezus. Hij vroeg aan Wilders wat hij voor deze mensen wil betekenen en om steun om blijvend aandacht te vragen voor onze vervolgte broeders en zusters.
- De zegen van rust... Dat deed Stoffer vanuit Mattheüs 11 tijdens de #APB24 met de Kamer. 'Wie je ook bent, wat je ook hebt meegemaakt, er is voor iedereen rust te vinden bij de Heere Jezus. Een terugkeer naar God is het allerbeste wat een mens en een land kan overkomen. Ben je onrustig? Ga naar Hem.' Deze aanmoediging blijft altijd actueel!
- Precies één jaar na de gruwelijke aanslag van Hamas op Israël stond Stoffer op de Dam in Amsterdam om solidariteit te tonen met Israël en de Joodse gemeenschap in Nederland. Hij gaf daar een indrukwekkende speech die op ons YouTube-kanaal te bekijken is.
- Stoffer overhandigde tijdens de begrotingsbehandeling van Algemene Zaken een Bijbel - via de Kamerbode - aan premier Schoof. Toen de Kamervoorzitter aangaf dat de Bijbel wel vermelding in het geschenkenregister verdient zei Stoffer gevat: "zet er maar bij: van onschatbare waarde". En zo is het maar net!
- De SGP pleit al jaren voor een goed uitgeruste krijgsmacht. Lange tijd stond de SGP daarin alleen, maar inmiddels is het besef doorgedrongen: een sterke krijgsmacht is cruciaal. De initiatiefwet van de SGP om de NAVO-norm van 2% van het BBP vast te leggen is gelukkig ook aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer.
- Recent ging de Bijbel opnieuw open in de Tweede Kamer. Tijdens de Algemene Beschouwingen van dit jaar las Stoffer Psalm 23 voor in de Kamer. Zie het hoofdartikel in deze uitgave, of bekijk de video op ons YouTube-kanaal.

Actief in de Kamer sinds:

6 december 2023

Portefeuilles: Constitutionele Zaken, Europese Zaken, Defensie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Migratie, Integratie en Nationaliteitsrecht, Justitie en Veiligheid

Aantal moties ingediend na laatste verkiezingen: 105

Aantal amendementen ingediend na laatste verkiezingen: 16

Aantal Kamervragen ingediend: 55

Concrete resultaten:

- **Vredesplan Gaza**

De Kamer steunde de motie van Diederik van Dijk die het kabinet vraagt om het vredesplan voor Gaza te steunen en actief bij te dragen aan vrede. Met elkaar moeten we de internationale druk op Hamas maximaal opvoeren. Veelzeggend dat linkse partijen die om vrede roepen deze motie niet steunden...

- **Antisemitisme**

Er mag in Nederland geen ruimte zijn voor antisemitisme! De bestrijding van antisemitisme moet continu onder de aandacht zijn op bijvoorbeeld de politieacademie en ook social media platforms moeten meer doen om antisemitische uitingen te weren. Daarnaast wil een meerderheid van de Kamer - met de SGP - dat het belastingvoordeel voor organisaties die zich antisemitisch uitlaten, terreur verheerlijken of haatpredikers uitnodigen ingetrokken wordt.

- **Gezant godsdienstvrijheid**

Het is ongelooflijk dat de post van de speciale EU-gezant voor de

godsdienstvrijheid al meer dan een halfjaar vacant is. Het kabinet moet zich inzetten voor een spoedige benoeming van een nieuwe gezant en zorgen voor voldoende budget en ondersteuning.

- **Maak uitstapprogramma's zichtbaar!**

Meer dan de helft van prostituees overweegt om uit de sector te stappen. Deze dappere maar ook kwetsbare vrouwen verdienen onze steun! Doordat de SGP-motie hierover is aangenomen moet het kabinet aan de slag om de zichtbaarheid van uitstapprogramma's te vergroten.

- **Trek die wet in!**

Kabinet, trek de Transgenderwet in! Al in 2024 steunde de Kamer de motie van NSC en SGP hierover. Toenmalig minister Weerwind weigerde de motie uit te voeren. De Kamer sprak zich door de motie Diederik van Dijk c.s. in april 2025 opnieuw heel duidelijk uit: trek de wet in. In juli van dit jaar stuurde staatssecretaris Struycken een intrekingsbericht naar de Kamer.

Bijzondere momenten in de Kamer:

- Na de sterk gestegen abortuscijfers wil D66 nog ruimere wetgeving. Ongelofelijk! Diederik van Dijk sprak Wieke Paulusma daar stevig op aan. Tijdens een ander debat vroeg Van Dijk aan mw. Slagt-Tichelman (GL-PvdA) naar de waarde van het ongeboren leven.
- SGP-Kamerlid Diederik van Dijk werd begin 2024 aangevallen door Elke Slagt-Tichelman (GL-PvdA) en Wieke Paulusma (D66) omdat hij de vinger legt bij zorgelijke, wetenschappelijke kritieken op puberteitsremmers en transgenderzorg voor minderjarigen. GL-PvdA en D66 lijken de kritiek niet serieus te willen nemen. Dit is zorgwekkend omdat dit gaat om onomkeerbare behandelingen van tieners. Juist daarbij is uiterste zorgvuldigheid geboden!
- Op initiatief van Kati Piri (GL-PvdA) nodigde de Kamercommissie Buitenlandse Zaken VN-rapporteur Francesca Albanese uit in de Tweede Kamer. Online laat zij zich geregeld onprofessioneel en partijdig uit over de oorlog tussen Israël en Hamas. Op initiatief van de SGP werd de uitnodiging aan haar adres gelukkig ingetrokken. De enige juiste uitkomst!
- "In wat voor land zijn we terechtgekomen? Onze straten en steden worden keer op keer gevuld met antisemitische drek!" SGP-Kamerlid Diederik van Dijk stelde mondelinge vragen over de bizarre taferelen in Amsterdam in maart van dit jaar. Tegen deze taferelen moet sterk opgetreden worden!
- Veel linkse Kamerleden vielen over de bijdrage van SGP'er Diederik van Dijk tijdens het debat over femicide. Van Dijk wees onder meer op de oververtegenwoordiging van allochtonen in de cijfers en benadrukte dat het niet alleen om beleid gaat, maar ook om zelfreflectie: hoe kijken we als samenleving naar vrouwen? Die bredere, culturele vraag moeten we volgens hem onder ogen zien. Bekijk zijn hele bijdrage ook op ons YouTube-kanaal.

Actief in de Kamer sinds:

6 december 2023

Portefeuilles: Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur, Economische Zaken en Klimaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Financiën (excl. fiscaliteit), Rijksuitgaven

Aantal moties ingediend na laatste verkiezingen: 142

Aantal amendementen ingediend na laatste verkiezingen: 54

Aantal Kamervragen ingediend: 34

Concrete resultaten:

- **Treed op tegen de wolf!**

Wolven mogen niet wennen aan mensen en hun dieren. We zien het gebeuren, maar er wordt niet opgetreden. Goed dat de Kamer de motie van André Flach steunt om wolven veel eerder te verjagen. Ook is centrale registratie nodig van incidenten met wolven die mensen benaderen.

- **Accepteer contant geld bij de gemeente!**

Bij het aanvragen van een paspoort of identiteitsbewijs moet je namelijk gewoon met contant geld kunnen betalen! De Kamer steunde het voorstel van Flach. De regering is nu aan zet om te kijken hoe gemeenten ook onder de acceptatieplicht kunnen vallen.

- **PAS-melders hebben zekerheid nodig!**

De legalisatieverplichting voor PAS-knelgevallen zou worden afgezwakt naar een inspanningsverplichting. Onacceptabel voor de SGP! Boeren die te goeder trouw handelden verdienen rechtszekerheid, geen onzekerheid. Daarom is de SGP blij met steun vanuit de Kamer voor het amendement om die plicht te herstellen.

- **Contant geld moet blijven**

Voor veel mensen is contant geld van groot belang! Een deel van de samenleving gebruikt contant geld uit gewoonte of omdat ze daar een persoonlijke voorkeur voor hebben. Daarnaast blijft het een betrouwbaar betaalmiddel als digitale systemen falen. Op initiatief van SGP en SP komt er dus een acceptatieplicht voor contant geld bij bijvoorbeeld winkels.

Bijzondere momenten in de Kamer:

- Dion Graus van de PVV stelt dat het allemaal wel meevalt met de wolf. In de Kamer demonstreerde hij hoe je een wolf zou moeten verjagen: 'Kssssst, en ze zijn weg'. Als SGP geloven we niet in dit sprookje. Het wolvenprobleem moet nú eindelijk aangepakt worden!
- De SGP signaleerde begin 2024 dat het woord 'moeder' geschrapt zou worden uit de Wet basisregistratie. De wijziging stond in een technische verzamelwet die daar uiteraard niet voor bedoeld is. Na de vondst door de SGP brak er een storm aan reacties los. Het was erg duidelijk: het woord moeder heeft voor heel veel vrouwen inhoudelijk en emotioneel een grote waarde. De SGP zegt: van moeder blijf je af! En zo is het maar net!
- De islam neemt een steeds dominantere plek in binnen onze samenleving. Samen met Joost Eerdmans diende André Flach een initiatiefwetsvoorstel in om de geluidsversterkte gebedsoproepen aan banden te leggen. Hij sprak daar ook over bij Nieuws van de Dag. Bekijk een fragment van de uitzending op ons YouTube-kanaal.
- Het komt helaas nog wel eens voor dat activisten boeren bedreigen op hun eigen erf. Dat moet stoppen! Deze acties zorgen voor angst bij boerengezinnen. Goed dat de minister het met de SGP eens in en aangeeft dat dit soort acties de grens over gaan. Een belangrijke eerste stap. Het is nú tijd voor daden!
- "Duizenden ambtenaren moeten op diversiteitscursus. Ze mogen geen 'timmerman' meer schrijven, maar 'timmerlied'. En ze leren dat de uitdrukking 'blinde vlek' validistisch kan zijn." Een bizarre verspilling van tijd en geld!

EEN VIERDE ZETEL!?

We hopen van harte dat we #TeamSGP na de verkiezingen mogen uitbreiden in de Tweede Kamer. Een extra SGP-zetel betekent niet alleen meer invloed, maar ook versterking van het heldere christelijke geluid namens de SGP. Wie weet kunnen we met de volgende verkiezingen ook het werk van een extra Kamerlid toelichten. Dat doen we uiteraard graag!

Bloemlezing

De SGP-Kamerleden dienden nog veel meer goede voorstellen in voor Nederland. Ook stelden de Kamerleden veel Kamervragen over belangrijke thema's zoals antisemitisme, christenvervolging, het onderwijs en omstreken demonstraties. Dit is nog maar een tipje van de sluier als het gaat om concrete resultaten. Al onze moties en amendementen zijn terug te vinden op tweedekamer.nl/kamerstukken.

Volg onze Kamerleden

Volg ons dan zeker op sociale media waar we debatfragmenten, stemmingsuitslagen en meer interessant nieuws van de SGP delen.

Instagram: @sgpnieuws

Facebook: SGP

X: @sgpnieuws

LinkedIn: SGP

WhatsApp: SGP

DR. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter SGP

**Een
diepgewortelde
zegenbede voor
ons land.**

Meerdere erkenning

De SGP wil in deze verkiezingstijd goed zichtbaar zijn. Op allerlei manieren proberen we ons goede verhaal aan de man of vrouw te brengen. Van harte hopen en bidden we dat ons drietal verder mag in de Tweede Kamer. En dat Wouter-Jan Vroegindeweij zich bij hen mag voegen!

Zegenbede

Ons goede verhaal kunnen we kort samenvatten in de leus 'Stem christelijk voor Nederland'. Het verkiezingsprogramma vertelt het uitgebreider: in een inleiding, 12 hoofdstukken en een financiële verantwoording. Ons actuele verhaal ont-springt aan een diepgewortelde zegenbede voor ons land.

Verworteling

Iets dat diepgeworteld is, komt altijd naar boven en is heel krachtig. Prachtig om te horen hoe mensen van buiten onze partij onze beweegredenen soms heel kort en krachtig weten te typeren. Ik ben dankbaar dat ik de partij van binnenuit heb leren kennen. In het hart van de partij blijkt sprake van diepe verworteling. Dit blijkt in kenmerkende uitdrukkingen.

Beginselprogramma

'Meerdere erkenning' is zo'n uitdrukking. Ik heb het nagezocht. Deze staat in artikel 2 van het beginselprogramma. Doelstelling van onze partij is om 'de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen'. Ik heb de uitdrukking gehoord uit de mond van SGP'ers met ervaring in het politieke handwerk. Ook in kerkenraadskamers voor of na een tijdrede klinkt de uitdrukking. Die meerdere erkenning weegt op ons hart.

Soms werden ze genoemd in combinatie met '... de staatkundig gereformeerde beginselen'. In artikel 2 staat het mooier. Het gaat om de meerdere erkenning van 'de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein'. Het gaat om dé Bijbelse beginselen. Daar mogen we dus ons eigen wensenlijstje niet overheen leggen. De politiek vaart alleen wel als in het land de Bijbelse beginselen worden erkend. Het gaat over het recht en de eer van God; Zijn goede schepping en voorzienigheid. Het gaat over het billijke en heilzame van Zijn geboden. Te midden van schuldige gebrokenheid moet de oproep klinken van gehoorzaamheid aan God.

Genadige vervulling

En dan gaat het stevast dus over méerdere erkenning. Het werk van de SGP is – helaas – zeker niet minder nodig dan bij de vorige verkiezingen. Volgens het artikel uit het beginselprogramma zetten we niet zozeer in op 'een meerderheid van kiezers, als wel op de handhaving en doorwerking van de beginselen'. We wensen toch genoeg stemmen voor drie – of vier! – zetels? Zeker, maar dat is geen doel op zichzelf. De begeerde meerdere erkenning is ten diepste een zaak van Evangelie belijden en Bijbels normeren. Het is een zaak van geestelijke strijd en gelovig verwachten. Laten we ons voor God verootmoedigen. Dat Hij onze diepgewortelde zegenwens genadig vervult.

WEGENS UITBREIDING ZOEKEN WIJ EEN JURIDISCH SECRETARESSE

24 - 36 uur

Veenendaal

bvd
advocaten

Meer info?

bvd-advocaten.nl/
werken-bij-bvd

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Voorgebakken

Voorgekookt

Vers
verpakt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

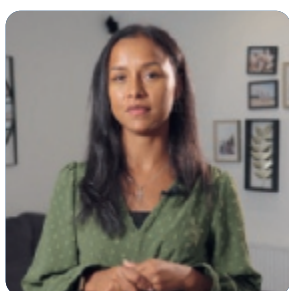
Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

Stem Christelijk voor Nederland

In de komende tijd spreken verschillende ambassadeurs zich uit op onze sociale media.

BONICIA REIJKE

moeder van een jong gezin

Voor het gezin

Het gezin is de hoeksteen van de samenleving. Kinderen zijn belangrijk voor de maatschappij. We moeten ons veel meer inzetten om dat te behouden. De SGP staat hiervoor en spant zich ook in voor onderwijs met een open Bijbel. Daarom stem ik op 29 oktober SGP!

JAN BAAN

SGP-jongeren, Rijssen

Voor betrouwbaar bestuur

Ik stem SGP omdat de partij staat voor betrouwbaar bestuur, vaste waarden en oog voor de regio. In een tijd waarin politiek vaak draait om beeldvorming, kiest de SGP voor inhoud en verantwoordelijkheid. Ze komt op voor gezinnen, ook voor eenverdieners en bescherming van het ongeboren leven. De partij luistert naar de regio, waar geloof, gemeenschap en hard werken nog betekenis hebben. Zo blijft politiek nuchter, dienstbaar en toekomstgericht. Met oog voor mensen, hart voor de regio en gerichtheid op Boven.

CHRISTIAN KROON

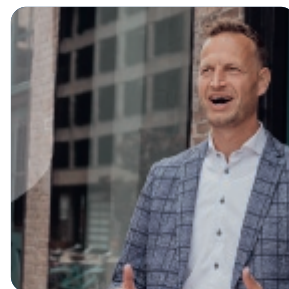
SGP-jongeren

Voor mentale gezondheid

Ik stem SGP, omdat ik als student Social Work zie hoe zwaar de jeugdzorg belast is en hoeveel jongeren onder druk staan, thuis, op school en in hun sociale leven. Mijn geloof leert mij te zorgen voor kwetsbaren en op te komen voor wie geen stem heeft. Met het speerpunt 'Stop Stress' willen wij als SGPJ ook onder jongeren benadrukken dat mentale gezondheid centraal staat. We willen dat het beleid meer aandacht, ondersteuning en middelen biedt, zodat jongeren veilig, weerbaar en veerkrachtig kunnen opgroeien.

JACQUES BRUNT

medeorganisator Israëlmanifestatie op de Dam in Amsterdam

Voor Israël

Als christen voel ik me diep verbonden met Israël. De Bijbel is helder: wie Israël zegent, zal gezegend worden. Als christen hebben we de opdracht om het goede te zoeken voor Israël en voor onze Joodse naasten hier in Nederland. Daarom stem ik 29 oktober SGP!

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspannen, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenbv.nl • www.vanhorssenbv.nl

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN** BV BNA!

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

Er valt iets te kiezen!

EEN VERGELIJKING TUSSEN DE SGP EN ANDERE PARTIJEN

De voorstellen die politieke partijen doen, doen ze nooit zomaar. Politieke standpunten hangen samen met de uitgangspunten. In dit artikel nemen we u mee in een vergelijking van het SGP-programma met de programma's van andere partijen. Hoe komen verschillende mens- en wereldbeelden hierin tot uitdrukking? En hoe willen de partijen hun keuzes gaan financieren? Welke visie op de overheidstaak ligt daarachter?

TEKST: JAN SCHIPPERS EN AARNOUT VAN GELDER

Het zal voor de gemiddelde Banierlezer geen verrassing zijn dat de SGP de Bijbel als uitgangspunt wil nemen. Deze Bijbelse grondslag heeft zijn weerslag in hoe de SGP kijkt naar de mens en naar de wereld. Dat de wereld en de mensen door God geschapen zijn, betekent bijvoorbeeld dat Hij recht heeft op de gehoorzaamheid van ieder mens. Ook moeten we goede rentmeesters over Zijn schepping zijn. We kunnen niet doen alsof de aarde ons bezit is dat we naar eigen goeddunken gebruiken. Naast de SGP werken ook andere partijen vanuit een bepaald mens- en wereldbeeld; al wordt dat vaak niet expliciet gemaakt.

Mensbeeld en vrijheid

Progressief-liberale partijen zoals D66 en Volt hanteren een mensbeeld waarin de mens als onafhankelijk individu centraal staat. Ieder mens is vrij en moet zelf iets van zijn of haar leven maken. Daarbij mag hij niet zomaar beperkt worden door anderen,

bijvoorbeeld door de religieuze overtuiging van zijn ouders of de gewoonten van zijn sociale omgeving. Als er bepaalde gemeenschappen zijn waarbinnen individuen niet vrij en onafhankelijk genoeg worden gelaten, moet de overheid ingrijpen en het individu beschermen tegen 'onderdrukking' door zijn omgeving. Deze gedachte gaat schuil achter de 'liberale' wens om artikel 23 van de Grondwet over de vrijheid van onderwijs te hervormen (lees: af te schaffen). Want het kan toch niet zo zijn dat kinderen 'beperkt' worden door de godsdienstige opvattingen van hun ouders?

GroenLinks-PvdA-kamerlid De Hoop zei letterlijk: "De wijk waarin je woont, je religie of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt". Dit gaat lijnrecht in tegen de bedoeling van een reformatische opvoeding, in lijn met de doopbelofte. Al voordat je zelf kon beslissen, werd je lid van een religieuze gemeenschap. Een ander voorbeeld van de aanwezigheid van dit liberale mensbeeld in de actuele politiek is de overdreven sterke aandacht voor zogenoemde 'conversiotherapie': een aanpak waarbij wordt geprobeerd de seksuele oriëntatie van mensen naar een heteroseksuele oriëntatie te veranderen. Op dit terrein zullen ongetwijfeld wanpraktijken plaatsvinden, maar die rechtvaardigen niet een zo vergaande wet als die de Tweede Kamer onlangs heeft aanvaard. In dit wetsvoorstel lopen immers ook pastorale gesprekken al snel het risico in het verdachtenbankje te komen.

Mensbeeld en medische ethiek

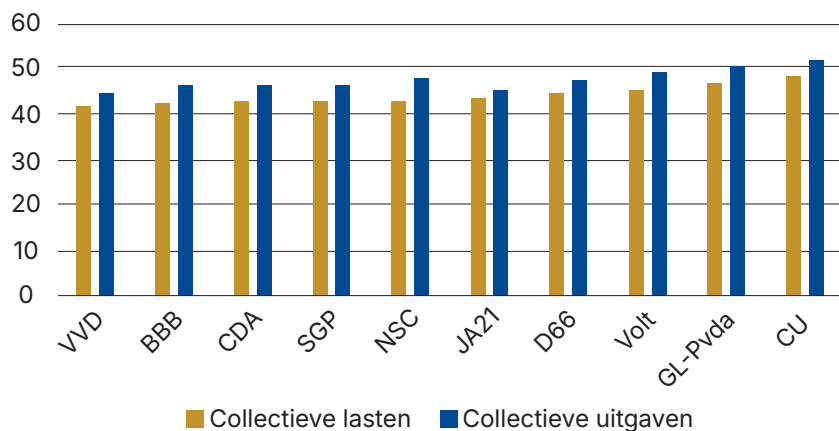
Op het terrein van de medische ethiek blijkt ook dat een verschillend mensbeeld gevolgen heeft. Zo ziet Volt het recht op abortus en op gender-bevestigende zorg als een mensenrecht. D66 wil dat de mogelijkheden tot euthanasie wanneer mensen hun leven als voltooid zien, verruimd

worden. De individuele vrijheid van mensen mag immers door niets in de weg gestaan worden.

Mensbeeld en woningtekort

Hiertegenover wil de SGP juist wijzen op de verantwoordelijkheid van mensen, ook voor de mogelijk negatieve gevolgen van hun eigen keuzes. Zo kunnen we het woningtekort in Nederland niet los zien van de echtscheidingsproblematiek en het feit dat veel mensen wel een relatie hebben, maar niet in één huis wonen. Dit zorgt ervoor dat er veel meer woningen nodig zijn. Het woningtekort is dus deels het gevolg van een mensbeeld waarin het individu centraal staat, dat omwille van zijn eigen geluk desnoods zijn of haar eigen gezin verlaat. In haar verkiezingsprogramma vraagt de SGP hier aandacht voor. Het woningtekort oplossen is dus geen kwestie van alleen meer huizen bouwen, maar ook van een herwaardering van het gezins- en huwelijksleven. Bij deze herwaardering hoort ook dat de waarde van mannen en vrouwen niet wordt afgemeten aan hoeveel zij in harde euro's bijdragen aan de economie. Daarom pleit de SGP voor een positievere waardering van de eenverdiener, en een rechtvaardige inrichting van het belastingstelsel. Een moeder is immers niet pas dan van waarde voor de samenleving wanneer zij buitenshuis betaalde arbeid verricht.

Indicatie omvang overheid (in % bbp)

Bron: CPB, Keuzes in kaart, oktober 2025

Wereldbeeld en ontwikkelingssamenwerking

Naast een mensbeeld hanteren partijen ook een wereldbeeld. Vaak hangen die twee samen: wat betekent het om mens te zijn in deze wereld? Hoe moeten we omgaan met andere mensen in deze wereld? Ook bij ontwikkelingssamenwerking komt het wereldbeeld terug. Het vorige kabinet heeft er al op bezuinigd. Verschillende partijen willen nog meer bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking. Vanuit de Bijbel is het echter juist een opdracht om ook oog te hebben voor de naaste in nood die ver weg van ons is. Tegelijkertijd moet het hier wel gaan om werkelijke hulp en niet om het verspreiden

van een progressief-liberaal mensbeeld. Het is belangrijk om daar als politiek kritisch op toe te zien. Maar volledig afschaffen van ontwikkelingshulp, zoals de PVV wil, gaat veel te ver. Weliswaar worden hier de boodschappen iets duurder, de meeste Nederlanders hebben het nog altijd veel beter dan miljarden mensen in de rest van de wereld. Niets doen aan ontwikkelingshulp is bovendien juist niet in het belang van Nederland, omdat hulp in het buitenland kan bijdragen aan het dempen van de migratiestromen richting Europa.

Meer of minder overheid?

Naast mens- en wereldbeeld speelt ook de vraag hoe groot de overheid moet zijn een belangrijke rol. Dat blijkt wel uit het rapport *Keuzes in kaart* dat het Centraal Planbureau (CPB) op 10 oktober presenteerde. Dit rapport maakt de financiële keuzes van politieke partijen inzichtelijk. De onderlinge vergelijking van een aantal indicatoren laat zien of politieke partijen een 'grotere overheid' wensen of juist een 'kleinere overheid'.

In de bijgaande grafiek ziet u twee indicatoren, gebaseerd op de plannen van de politieke partijen. De blauwe staafjes geven de collectieve lasten aan, dat zijn de totale belastingen en premies die door burgers en bedrijven moeten worden betaald. Daarnaast de oranje staafjes waarin het totaal aan overheidsuitgaven (rijk,

provincies, gemeenten, waterschappen), wordt gerelateerd aan het bruto binnenlands product (zeg: het nationaal inkomen).

Aan de linkerkant van de grafiek staan de partijen die het beslag van de overheid op de nationale economie beperkt willen houden. Aan de rechterkant staan de partijen die (nog) hogere overheidsuitgaven voorstellen.

Waar gaat dat geld dan allemaal naartoe? Het cirkeldiagram laat de verdeling per categorie zien. De drie grootste uitgavenposten zijn sociale zekerheid (29%), gezondheidszorg (22%) en Openbaar

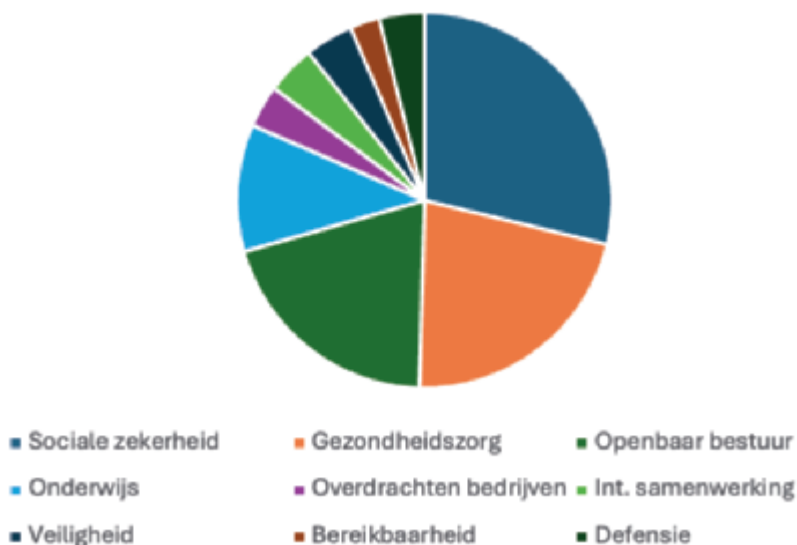
bestuur (20%). Daarna komen Onderwijs (11%), internationale samenwerking, veiligheid en defensie (allen 4%).

Zoals bekend is, zal er de komende jaren fors meer geld naar defensie moeten om de NAVO-norm te halen. In totaal is daarvoor € 19,3 miljard nodig. Maar waar haal je dat geld vandaan? Je kunt voorstellen om de belasting te verhogen, zoals het CDA doet, maar je kunt het ook binnen de bestaande rijksbegroting zoeken. De SGP kiest voor het laatste. Bij de grootste kostenposten van zorg (€ 120 mld.) en sociale zekerheid (€ 160 mld.) is het gemakkelijker

om budget te vinden, bijvoorbeeld door de zorgkosten minder snel te laten stijgen. Bij sociale zekerheid kiezen we voor het geleidelijk aan belasting heffen over de AOW-uitkering. Daarmee wordt de rijksbegroting tegelijk robuuster om de stijgende kosten door vergrijzing het hoofd te bieden. Ontwikkelingshulp schrappen? Dat levert € 3,6 mld. op. Maar voor defensie is wel vijf keer zo veel nodig.

Politiek is een kwestie van keuzes maken. Niet alles kan. De SGP ontziet gezinnen, dringt de kinderarmoede terug en belast milieuvervuilende activiteiten. Dat hangt samen met onze visie op de mens die door God geroepen wordt tot rentmeesterschap en verantwoordelijkheid draagt voor zijn of haar naaste.

Verdeling Overheidsuitgaven 2026

Guidolezing

Het WI-SGP organiseert op 3 november in Woerden de Guidolezing, dit keer over het thema: Ontwikkelingshulp: opdracht of overbodig?
Spreker: ir. J. Lock.
Zie wi.sgp.nl voor meer informatie.

Laat je hart spreken

Wij zoeken in Bodegraven:

Begeleider (intensieve begeleiding)

Siloah bestaat 50 jaar. Al die tijd dragen we bij aan liefdevolle, christelijke zorg. Vanuit geloof, empathie en bewogenheid zijn we er voor mensen met een verstandelijke beperking. En jij kunt hier deel van uitmaken.

In Bodegraven zoeken we begeleiders intensieve begeleiding. Je helpt cliënten met begeleidingsvragen om elke dag betekenisvol te maken. Dat doe je samen met collega's, met geduld, structuur en oprechte aandacht.

Jij maakt verschil, door:

- Rust, structuur en vertrouwen te bieden
- Een veilige omgeving te creëren waar het gewone leven centraal staat
- De mens achter het gedrag te zien
- Nabijheid te tonen, elke dag opnieuw

Solliciteer nu!

*Meer weten of direct solliciteren?
Kijk op siloah.nl/vacatures
voor deze en andere functies.
Ook zonder diploma kun je bij
ons instappen en
doorgroeien.*

De Propjes

MENNO DE BRUYNE

Afwijkend op onderdelen

Opbiechten

Kijk, ik kan het nu wel opbiechten, want ik ben tóch weg.

Herhaaldelijk heb ik in mijn 40 jaren bij de SGP in de Tweede Kamer gerebel-leerd, of genuanceerder gezegd: was ik het niet eens met de SGP.

Bij het schrijven van de verkiezings-programma's heb ik meermaals gezegd en gedacht: onzin. In de frac-tievergadering gooide ik nog weleens een flinke steen in de Kamerkoffiekan. En in *De Banier* heb ik in een bepaalde niet nader te benoemen rubriek wel eens voorzichtigjes en subtiel laten doorklinken dat de SGP-lijn de mijne niet was – om het voorzichtigjes en subtiel te zeggen.

Wat mij hielp te leven met mijn af-wijkingen, was dat ik in de 'keuken' van de SGP kon kijken. Als de SGP voor of tegen een wet, een motie of een amendement stemde, dan was dat altijd een afweging van voors en tegens. Bijna nooit was die afweging een kwestie van 100% voor en 0% tegen. Soms was het 75% voor en 25% tegen, en een enkele keer lag de verhouding zelf 51%-49%. Je was het dus niet oneens met elkaar, maar ieder maakte een andere afweging van die voors en tegens.

Nee, en nu niet allemaal direct gaan mailen en appen en bellen:
VOORBEELDEN A.U.B.!

Ambtsgeheim

Want die geef ik niet. Niet dat ik m'n ambtsgeheim zou schenden ofzo. En ware dat wél het geval, ik ben echt niet bang dat ik door mijn ex-collega's voor de wolven gegooid zou worden. Die zitten hier in het Fries-Drentse grensgebied veel meer, en ik heb geen last van het roodkapjessyndroom.

En de SGP zou vast niet vergaan als ik al mijn afwij-kingen breed zou uitmeten. Gesteld dat al die afwij-kingen zouden passen in zo'n klein stukkie als dit. Maar op m'n oude dag in het arcadische noorden zit ik niet te wachten op oude discussies die ik (getals-matig!) verloren heb, laat staan op opstootjes waar het hoofdbestuur voor moet uitrukken.

Waarom dan toch uit de school geklapt?

Op 29 oktober is het weer stemmen. Ik weet dat er SGP'ers zijn die op onderdelen een afwijkende me-ning hebben. Ik voel me met hen verbonden, want die had ik en die heb ik nog steeds.

Belijdenis

Maar wat me desondanks tóch SGP deed en doet stemmen, was het hart van de SGP-boodschap. De Heere regeert. Die belijdenis mag ook de mijne zijn. Dat was zo in de Residentie. Dat is óók zo op de plaats waar de weg vanuit Den Haag mij brengen mocht.

Ik gooide weleens een flinke steen in de Kamerkoffiekan.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 – 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1, 8, 22, 28, 29: door Cees
van der Wal – BeeldUitzending

In campagnetijd maken wij ook
veel gebruik van privébeelden.

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over *De Banier*:
sgp.nl/debanier

*Een keuken van
goede huize*

DE BANIER

#9 / NOVEMBER 2025 / JAARGANG 104

**3 ZETELS EN EEN
STEMMENRECORD!**

Chris Stoffer:

“Wij zijn de vele trouwe
en nieuwe kiezers enorm
dankbaar”

Brede ervaring opdoen als juf of meester?

Ontdek welke klas of doelgroep echt bij jou past!

Bij JufMeester krijg je de kans om les te geven op diverse scholen en in verschillende groepen. Zo doe je ervaring op en ontdek je waar jouw talenten liggen. Jij houdt de regie over afstand, dagen en beschikbaarheid. Kom werken bij JufMeester, de christelijke vervangingspool die vervanging regelt bij meer dan 100 scholen!

jufmeester.nl

Scan de QR-code of ga naar
jufmeester.nl/solliciteren

SINDS 1935
HUISMAN
keukens || sanitair || doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasterdam
078 69 32 541

[WWW.HUISMANKEUKENS.NL](https://www.huismankeukens.nl)

“Kiest u heden, wien gij dienen zult”

Jozua 24:15m

DS. D.J. BUDDING

Waarder

Wie hebt u gekozen?

Op wie hebt u gestemd? Voor wie hebt u gekozen? U zegt misschien: 'voor de SGP, voor Stoffer'. Waarom hebt u dat gedaan? Hoeveel keuzes zijn daaraan voorafgegaan? Ja, u leest het goed. Niet 'keuze', maar 'keuzes'.

Rampzalige keus

In Adam hebt u een rampzalige keus gemaakt. Voor de duivel. Die zei en zegt: "Jij mag zijn wie je bent". Maar wat ben je, zolang je God in Christus niet echt kent en liefhebt? Je bent dood in zonden en misdaden. Je leeft in een waanwereld. Je zweeft in een heeal en je denkt dat je zelf het middelpunt bent. Je luistert naar de aartsleugenaar, de satan. Hij heeft je zintuigen verblind, je hart verhard. Je reist naar de rechterstoel van Christus; regelrecht naar je eeuwige rampzaligheid. Dat is de eerste keus. Vanuit die keus leven en denken de mensen van nature. Vanuit die keus kiezen zij hun leiders. Dan gaat het alleen om de aardse woning, maar niet om de hemelse. Dan gaat het om de natuur die wij moeten redden, maar niet om de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Dan wordt het leven in de moederschoot vermoord. Dan gaan alle remmen los op seksueel gebied. De mens der zonde leeft zich uit. De media zorgen voor wereldwijde hersenspoeling. Heel de wereld volgt 'het beest' na.

Heel de wereld?

Nee. Als uw naam geschreven is in het Boek des levens, dan is er een andere keus in uw leven gekomen. De keus waar Jozua zijn volk toe oproept; de keus waarin hij zelf ook voorgaat. "Aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen."

De HEERE redt.

U weet het wellicht. 'Jozua' betekent hetzelfde als 'Jezus'. De HEERE redt. Hij verlost, Hij alleen. Hij verlost volmaakt en voor eeuwig. Hij komt nu vlak voor je staan en roept het je toe: "Kiest u heden, wien gij dienen zult." Héden, want morgen kan het te laat zijn.

Oneindig heerlijk

Het is zo oneindig heerlijk om Hem te dienen: Jezus. Wat doet Hij met je? Hij maakt je brandschoon door Zijn bloed, zodat je straks voor God staat alsof je nooit zonden had gekend of gedaan. Hij maakt je een nieuw mens. Zodat het je standvastige keus is om Hem na te volgen, wat het ook kost. Hij geeft je het eeuwige leven. Als je Hem dient, ben je binnenkort in de plaats waar Gods lof klinkt in alle volmaaktheid, tot in alle eeuwigheid. Spoedig zul je wonen op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont.

Werp het Woord

Zolang je hier bent, moet je rekenen op haat en vijandschap. "Zij hebben Mij gehaat, ze zullen ook u haten. Zij hebben Mijn Woord verworpen, zij zullen ook het uwe verwerpen." En toch mag je komen met dat Woord. Overal, in alle omstandigheden. In de Kamers, de Staten en de raden. Werp het Woord er maar in. Het is een kracht van God tot zaligheid. Niemand is bestand tegen de kracht van Zijn liefde. Ja, ook door middel van de SGP komen mensen tot de goede keus.

Hoop

Daarom houden we hoop. Wat Jezus heeft voorgezegd, zien we voor onze ogen gebeuren. We horen Zijn voetstappen. We weten door het geloof, ja door het gelóóf alleen: "Hij heeft alle macht in de hemel en op de aarde". Zijn Koninkrijk komt en vermorzelt alle andere koninkrijken en machten. De Rechter staat voor de deur. Door het geloof verwacht u Hem als uw Bruidegom, uw Redder, uw Jozua. Hij, Die u verlost heeft, nog verlost en ook verlossen zal.

Die hoop doet al ons leed verzachten,
Kom, reisgenoten, 't hoofd omhoog.
Voor hen die 't heil des Heeren wachten,
Zijn bergen vlak en zeeën droog.
O zaligheid, niet af te meten,
O vreugd' die alle smart verbant,
Daar is 't vreemdelingschap vergeten
En wij, wij zijn in 't Vaderland.

Schrijf in op de nieuwsbrieven RD Aanbieding en
Beste van het RD en lees 2 artikelen gratis per maand!

Ga naar rd.nl/nieuwsbrief2art
of scan de QR-code

Jullie hypotheek. Gewoon **goed**
en **voordelig** geregeld.

- › Hypotheek voor starter, doorstromer of over-sluiters
- › Woningverhuur hypotheek
- › Hypotheek zonder verzekering
- › Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- › Overwaarde hypotheek voor 60+

**Onafhankelijk
advies**

**Deskundig
en oplossingsgericht**

**Verantwoord
en voordelig**

klanten beoordelen ons
met een **9,4**

Hypotheeken | Verzekeringen | Financieringen

INHOUD

3 **Eerst het Woord**
KIEST DAN HEDEN

5 **Van de redactie**
VUURVAST VERTROUWEN

6 **Een stemmenrecord**
DANKBAARHEID EN VREES

10 **Onze campagne**
CAMPAGNE IN BEELD

16 **Actueel**
WERF NIEUWE LEDEN!

19 **Van de voorzitter**
MEDIANIETEN

20 **Actueel**
CAMPAGNE SGP-JONGEREN

22 **Historie**
100 JAAR 'NACHT VAN KERSTEN'

26 **Opinie**
ISRAËLS NIEUWE FASE

28 **SGP nieuws**
ALLE MEDEWERKERS, BEDANKT!

31 **De Propjes**
IK DENK NOOIT.

SJON VAN DER REE DOOLAARD
Eindredacteur

VUURVAST VERTROUWEN

Het stof van de verkiezingen is nog aan het neerdalen als deze editie van De Banier onder stoom en kokend water wordt afgerond. Hopelijk is de inkt al wel droog als hij bij u op de mat valt. Anders hebt u een afdruk op de mat: "3 zetels en een stemmenrecord!". Een indrukwekkende uitkomst. We kunnen daarbij letten op de positieve zijde: een stabiele drie zetels én een stemmenrecord! Het is ons deze keer nog niet gelukt om vier zetels te halen, maar de stijgende lijn is hoopgevend.

Dankbaar

Chris Stoffer en het hele SGP-team spreken woorden van dankbaarheid. Stoffer: "Wij zijn de vele trouwe én nieuwe kiezers enorm dankbaar voor dit resultaat. Het is heel bemoedigend dat een helder christelijk geluid zóveel weerklank vindt. Het zal ook de komende tijd onverminderd belangrijk zijn om juist dit geluid te laten klinken."

Zorgelijk

De andere kant is er ook. Stoffer: "De grote groei van D66 baart ons zorgen. Voor het ongeboren leven, de vrijheid van onderwijs maar ook als ik kijk naar de individualisering in de samenleving. Maximale zelfontplooiing leidt meestal niet tot meer gemeenschapszin." Een schok ging door de zaal. Diederik van Dijk constateerde: "Onze ideologische tégenpool is de grootste geworden".

Vicevoorzitter ds. G.W.S. Mulder zette die uitkomst op de uitslagenavond in perspectief. Want als je nu met drie man voor zo'n zware taak staat, kun je – menselijkerwijs gesproken – daar als een berg tegen opzien. Maar zouden we dan geen les mogen trekken en geen moed mogen scheppen uit het drietal in het dal van Dura. Ook daar waren de peilingen ronduit deprimerend. De dreigende herhaling van de muziekinstrumenten was als de echo van een verkiezingsslogan. Toch was de uitkomst van de beproeving dat het drietal ongeschonden uit het vuur kon komen. Al kon dat niet zonder de vierde Persoon. Het zij u bekend!

Niet vuurbang verteren, maar vuurvast vertrouwen.

Sjon

Historisch hoog stemmenaantal!

De campagne zit erop, de verkiezingen zijn achter de rug. Met een stemmenwinst van bijna 21.000* behaalde de SGP haar beste uitslag ooit. Een resultaat om ontzettend dankbaar voor te zijn. Bij het ter perse gaan van deze Banier kon nog geen uitgebreide analyse gemaakt worden, die houdt u nog tegoed. Maar de eerste indruk is heel positief!

TEKST: SANDER BOSSENBROEK & JAN SCHIPPERS

Het oude stemmenrecord is nog maar recent gevestigd. Vorig jaar juni, bij de verkiezingen voor het Europees Parlement, stemden 228.036 mensen op de SGP, waardoor Bert-Jan Ruissen zijn belangrijke werk kon voortzetten. Met de uitslag van 29 oktober 2025 bereikten we een nieuw hoogtepunt. Een vierde zetel kwam hierdoor dichterbij, het scheelde zo'n 27.000 stemmen. De gestage opmars van de afgelopen jaren maakt de kans op een vierde zetel steeds groter.

extra. Daarna volgen Barneveld (+625) en Altena (+563). Maar ook in gemeenten als Katwijk, Oldebroek, Hoeksche Waard en Reimerswaal kreeg de SGP er ruim 300 stemmen bij.

Noordwaarts gaan we opwaarts

Niet alleen in SGP-bolwerken steeg het aantal stemmen. Noordelijke gemeenten als Achtkarspelen, Stadskanaal en Emmen schreven allemaal een mooie plus van

ruim 150 stemmen. Sowieso boekten de drie provincies in het noorden van ons land procentueel (opnieuw) aanzienlijk meer stemmen voor de SGP. Dat geeft hoop voor de toekomst, zeker ook voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen!

Groei in grote steden

Opmerkelijk is verder de stemmenwinst in de drie grootste steden. In Amsterdam en Den Haag kleurden zo'n 200 mensen meer het vakje op het stembiljet voor de

“Wij zijn de vele trouwe én nieuwe kiezers enorm dankbaar voor dit resultaat.”

Urk spant de kroon

Opvallend is dat alle gemeenten waar de SGP stevig geworteld is zonder uitzondering honderden stemmen extra kregen. Urk spant de kroon met 1.074 stemmen

SGP rood. In Rotterdam nam het aantal SGP-stemmen met bijna 100 toe.

Verrassende uitslagen

Soms is een winst van enkele tientallen stemmen opvallender dan een plus van honderden. Neem de gemeente Oosterhout, de SGP ging daar van 41 naar 81 stemmen. Bijna een verdubbeling. In Kerkrade nam het aantal SGP-stemmers toe met 125%. En zo zijn er meer gemeenten met verrassende uitslagen.

Verliezen bleven klein

Van de 342 gemeenten die ons land telt, was er in ongeveer 36 gemeenten stemmenverlies voor de SGP. Overigens

lijken de verschillen heel beperkt te zijn: gemiddeld zo'n tien stemmen per gemeente. Daartegenover staan ruim 300 gemeenten met een plus tussen 1 en 1.074 stemmen. Dat was heel bevorderlijk voor de sfeer op de uitslagenavond. De beelden spreken voor zich!

“Soms is een winst van enkele tientallen stemmen opvallender dan een plus van honderden.”

Bemoedigend

Veel, heel veel mensen hebben zich ingezet voor deze mooie uitslag. Kandidaten, vrijwilligers, ondernemers, medewerkers en donateurs. Jong en oud. Schouder aan schouder. Dat werkt samenbindend. De handen gingen uit de mouwen. Maar ze werden ook gevouwen. Juist dat is zeer bemoedigend, ook voor de toekomst.

** alle getallen in dit artikel zijn gebaseerd op de voorlopige cijfers van 3 november. De definitieve cijfers zijn op 7 november vastgesteld door de Kiesraad.*

De speech wordt voorbereid met persvoorlichter Cornél van Beek

Vraaggesprek met de top 4

Een geanimeerd gesprek met een van de jongste sympathisanten

Vele SGP'ers bezoeken de uitslagenavond in Maarsbergen

Dambouw
 Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

ALL ABOUT
POTATOES

info@quiks.nl
 +31 (0)73 599 9108

QUIKS.NL

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

Besturings-
systemen
programmeren

Verhelpen van
storingen

Onderhouden en
optimaliseren

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

DE PATER
SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do as**best**
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

De spanning loopt op...

Dank aan alle trouwe kiezers

Even kijken hoe meneer Stoffer dat doet

STEM CHRISTELIJKE VOOR NEDERLAND

JK

ID

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspanden, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenbv.nl • www.vanhorssenbv.nl

met
aandacht
gemaakt

250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

VAN REE ACCOUNTANTS

Mensgericht & Professioneel

U kunt rekenen op meer dan alleen cijfers. Wij helpen u met persoonlijk advies op het gebied van accountancy, belastingen, hrm en salarisadministratie. Neem daarvoor gerust contact met ons op.

9 vestigingen in Nederland

0343 - 41 59 40

vanreeaccountants.nl

werkenbijvanree.nl

Helder, bruisend en vernieuwend.

Onze campagne

Zodra het stof van de exitpolls op woensdag 29 oktober een beetje is neergedaald, beginnen we met terugkijken. Wat een intensieve tijd! Wat een energie! Graag willen we u meenemen door de campagnemaanden. Campagneleider Peter Smit: "We hebben een klein team en dan is het indrukwekkend wat er in korte tijd tot stand kan komen. We doen het echt met elkaar!"

TEKST: SJON VAN DER REE DOOLAARD

3-6-2025

In de ochtend komt het bericht dat de stekker uit kabinet-Schoof is getrokken. De voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen worden op een lager pitje gezet. Het vizier gaat op de Tweede Kamerverkiezingen over bijna 5 maanden.

17-6-2025

Het hoofdbestuur van de SGP draagt Chris Stoffer voor als lijsttrekker. Voorzitter Van Meeuwen: "Chris Stoffer is een bewezen verbinder en een kundig voorman, die vrijmoedig staat voor christelijke waarden en normen en zichtbaar resultaat heeft bereikt".

4-7-2025

De leden van de SGP laten via een onlinestemming weten dat de zij groot vertrouwen hebben in Stoffer als lijsttrekker.

'Een betrouwbare en stabiele koers'

6-8-2025

In de zomervakantie gaan sommige processen gewoon door: de SGP presenteert de concept-kandidatenlijst.

2-9-2025

Onder de titel en slogan "Stem christelijk voor Nederland" verschijnt het verkiezingsprogramma van de SGP. Het programma is samengevat in 67 bladzijden.

20-9-2025

De SGP-leden stemmen op het Verkiezingscongres over de inhoud van het programma. Op deze dag wordt ook de campagne officieel gestart. Een grote blikvanger bij deze campagne is de touringcar. Buschauffeur Henk van de Weerd legt tijdens de hele periode zo'n 5.200 kilometer af.

26-9-2025

Een verrassing tijdens onze campagne: onze nummer 4, Nathanaël Middelkoop wordt voorgedragen als burgemeester van Katwijk. Gelukkig is nummer 5, Wouter-Jan Vroegindeweij, bereid een zetel in te nemen, mocht die vraag komen.

27-9-2025

Op de kandidatendag komen vrijwel alle kandidaten bij elkaar om geïnspireerd en gemotiveerd de campagne in te trekken.

Dan breekt de oktobermaand aan...

De SGP trekt het land in en komt op heel veel plaatsen. We doen mee aan debatten, we flyeren en kleuren Nederland oranje met een veelheid aan online- en offline-uitingen. Een opvallende speerpuntactie was het uitdelen van 100.000 kilo aardappels. En om niet meer te noemen: we spreken en luisteren op vele locaties. Tijdens deze campagne hebben we daar bewust extra veel aandacht voor uitgetrokken. Campagneleider PETER SMIT: "In tijden van informatie-overload is het goed om de mensen echt op te zoeken en te ontmoeten. Dat is een bewuste keus waar we geen spijt van hebben."

**DE SGP KOMT
NAAR U TOE!**

DE SGP ZIT IN DE LIFT WERF MEE!

Met bijna 240.000 stemmen hebben we een geweldige steun gekregen. Ook ons ledenaantal groeit gestaag: inmiddels ruim 30.000 leden!

Dat laat zien hoeveel potentie er is. Ongeveer 1 op de 8 stemmers is lid van onze partij. En wie weet gaat de steun van nog veel meer mensen verder dan alleen een stem.

Misschien kent u wel iemand die SGP gestemd heeft, maar nog geen lid is. Nodig hem of haar gerust uit! Voor nog geen 50 cent per week helpt een nieuw lid ons enorm bij het versterken van het SGP-geluid in politiek en samenleving.

We zijn enorm dankbaar met zoveel betrokken leden. Helpt u mee met de groei van onze partij? U kunt juist de mensen bereiken die wel SGP stemmen, maar nog geen lid zijn. Maak daarbij gebruik van onderstaande QR-codes.

LID WORDEN

LID WERVEN

Voor meer informatie over ledenwerving, kunt u sgp.nl/ledenwerving bezoeken, of contact opnemen via ledenwerving@sgp.nl

TIPS VOOR LEDENWERVEN

1. Spreek mensen aan die je kent en waarvan je weet dat ze de partij een warm hart toedragen.
2. Vraag of ze de inzet van de SGP belangrijk vinden en maak duidelijk dat je met een lidmaatschap dat helder christelijke geluid versterkt.
3. Bereid je boodschap goed voor: wat kost het, wat krijg je ervoor en wat levert het de partij op.

35.000 LEDEN ↑

**DE SGP
ZIT IN
DE LIFT**

SGP

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

**Bureau
Mark.**

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@bureaumarck.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

Certificering

WESTENWOLF

**Vakmanschap
in trappen en
kozijnen**

Glashorst 105 Scherpenzeel | T (033) 258 8890
info@westenwolf.nl | westenwolf.nl

ISRAËL EN DE MÉDIANIETEN

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Ja, u leest het goed. Het volk Israël had vroeger last van het volk van de Mídiانيتen. Denk aan de geschiedenis van Gideon. Nu hebben ze veel last van de Médianieten.

Een wereldwijde vijand van Israël. In ons eigen land pretenderen de meeste media onafhankelijk en onpartijdig nieuws te brengen. Wat dat betekent hebben we de laatste twee jaar wel gezien in de berichtgeving over Israël en Gaza. De kritische benadering van Israël was overduidelijk. Israël staat steeds meer alleen en dat komt voor een belangrijk deel door de media. De 'Médianieten' zijn wellicht hun grootste vijand.

Beïnvloeding

Media beïnvloeden in sterke mate onze hersens en meningen. Wie had kunnen denken dat het antisemitisme in twee jaar tijd zo is opgekomen in ons eigen land? Universiteiten zijn onder de noemer van academische vrijheid kort en klein geslagen door pro-Palestijnse betogers. Universiteitsdocent Harry Pettit uit Nijmegen schreef kortgeleden zonder enige terughoudendheid dat het tijd is om "af te maken waar Hamas op 7 oktober 2023 mee begon", namelijk het Joodse volk uitroeien.

Krant

Predikanten wijzen ons er weleens op dat we de krant naast de Bijbel moeten lezen. Het volk Israël blijft ondanks alles het volk dat de Heere God uitgekozen heeft. Het zal nooit vernietigd worden. De strijd tegen Zijn volk is in wezen een strijd tegen de God van Israël, zonder dat de aanvallers dat wellicht zullen beseffen. In het Oude Testament lees je regelmatig dat God opstaat om zijn volk te beschermen en dat de vijanden dat zullen bemerken. David vatte het kort samen toen hij voor Goliath stond: "En de ganse aarde zal weten, dat Israël een God heeft". Zo was het en zo blijft het. Dat mag rust geven.

Verkiezingen

Nederland heeft ook veel last van de 'Medianieten'. Het was te zien in de verkiezingsstrijd tot 29 oktober. Als een

politiek leider een ding verkeerd zei, werd het door de media uitvergroot. Gevolg: je zakt in de peilingen. De verkiezingsoverwinning van D66 is voor een belangrijk deel te danken aan de grote positieve aandacht van de media in de laatste anderhalve week - niet door hun programma. Het is ronduit zorgwekkend dat 83% van de kiezers 'zweeft'. Op de dag van verkiezingen hoor je dan dat iemand bij het stembokje, die eerst stemde op NSC nog twijfelt over CDA of D66. Dat is ondenkbaar als je naar de partijprogramma's kijkt. Het zijn keuzes door het moment ingegeven en vaak op de persoon gericht. Niet op inhoud. Hier gaat een democratie aan kapot.

Christenen

De 'Medianieten' vormen ook een bedreiging voor christenen. Denk alleen maar aan de frontale aanvalen op het christelijk en reformatorisch onderwijs in de uitzendingen van *Nieuwsuur*, onderdeel van de NOS enkele weken geleden. De uitingen van de programmamakers waren tendentiekus en bepaald niet onderbouwd. Maar het kwaad is geschied. Verkeerde beeldvorming is ontstaan.

Dankbaar

Ik eindig echter niet in mineur. Deze alinea schrijf ik na de verkiezingsnacht. De SGP behield de 3 zetels en had een aanzienlijke stemmenwinst van ongeveer 20.000 stemmen. Dit geeft moed voor de toekomst. We mogen en moeten de Heere hiervoor dankbaar zijn.

**Hier gaat een
democratie aan kapot.**

Jouw toekomst telt

Het is een doordeweekse avond in Rotterdam. Boven, in het partijbureau, brandt nog lange tijd licht. Een groep enthousiaste jongeren is druk in overleg over de jongerencampagne.

TEKST: RILANA DE JONGE LID CAMPAGNETEAM SGP-JONGEREN

Het enthousiasme is duidelijk voelbaar: dit is het moment en de plek waar ideeën vorm krijgen! Nadat de vergadering door de campagneleider is geopend, wacht een lange en diverse agenda waarbij veel creatieve ideeën besproken zullen worden.

Speerpunten

Als eerste staan de politieke speerpunten op de agenda. Die zijn gelukkig al vastgesteld door het Politiek Platform, de politieke commissies van SGP-jongeren. Het hoofdspeerpunt van de campagne is helder: 'Jouw toekomst telt'. Daaronder vallen de volgende drie pijlers, waar iedereen het over eens is: Stop Stress, Bouw Beter en Koester Kind.

Straatcampagne en Organisatie

Daarnaast is het de beurt aan het projectteam 'Straatcampagne en Organisatie'. Zij hebben ambitieuze plannen: er komt een bakfiets tour van Genemuiden tot Gorinchem. Onderweg worden onder andere een abortuskliniek en Stichting Toevlucht in Utrecht aangedaan.

Familiedagen

De Familiedagen verdienen extra aandacht! Johan Roodnat (SGP-kandidaat 10) en Wimke de Jong (beleidscoördinator SGPJ) mogen daar namelijk een quiz presenteren, voorafgaand aan het

debat. Ook de stressballen mogen niet ontbreken: speciaal ontworpen voor het thema 'Stop Stress'.

Onlinecampagne en PR

Ook het team 'Onlinecampagne en PR' heeft niet stilgezeten. Er zijn flyers ontworpen, deurhangers voor bij studentenflats gedrukt en talloze video's opgenomen. De meeste video's zijn met Johan Roodnat, onze jongerenkandidaat. Het resultaat is te bekijken op onze instagrampagina.

Koffie

Halverwege de avond is het tijd voor pauze. Voor het social-mediateam is dit het moment om nog even een *reel* te maken voor een uniek kijkje achter de schermen. Tussen deze bedrijvigheden door is er uiteraard nog even tijd voor een onderhoudend praatje en natuurlijk: koffie!

Johan Roodnat

Na de pauze wordt er gekeken naar de agenda van Johan. Deze zit tot aan de verkiezingen helemaal vol. Gelukkig heeft hij een prachtige auto tot zijn beschikking, die speciaal voor deze campagne is gewrapt. Daarmee rijdt hij van Gouda naar Tilburg, en van Rotterdam naar Veenendaal. Zelfs in het ND-debat met 1.400 bezoekers in de zaal en ook nog eens duizenden online kijkers is hij aanwezig! Hij mag enthousiast vertellen wat de campagne van SGP-jongeren precies inhoudt.

Een prachtige campagne

Rond half elf wordt de deur van het partijbureau weer dichtgetrokken. De leden van het jongerencampagneteam vervolgen elk hun eigen, soms verre, weg naar huis. Samen mochten we ons inzetten voor een prachtige campagne, waarin we het belang van de jongere voorop mochten zetten. Bovenal mochten we onze standpunten baseren op Gods Woord. Nu mogen we het in dankbaarheid weer terugleggen bij Hem die ons de kracht gaf.

Politieke explosie

100 JAAR 'NACHT VAN KERSTEN'

“De Coalitie-partijen vallen uiteen. Een regeeringscrisis”. Dat was de vette kop van de krant *Het Nieuws van den Dag* op 12 november 1925. Het was de dag na de ‘nacht van Kersten’, deze maand exact 100 jaar geleden. Een verslag van de gebeurtenissen die toen voor grote opschudding zorgden op het Haagse Binnenhof.

TEKST: MENNO DE BRUYNE

De krant opende met dit nieuwsbericht: “s-GRAVENHAGE, 11 nov. - De Tweede Kamer heeft hedenmiddag het amendement-Kersten tot schrapping van den begrotingspost ten behoeve van het gezantschap bij den Paus aangenomen met 52 tegen 42 stemmen, waarmede beslist is, dat het gezantschap wordt opgeheven. De vier Rooms-Katholieke ministers (...) zullen aan H.M. de Koningin ontslag uit hun ambt verzoeken. De beraadslagingen over de Staatsbegroting zijn geschorst.”

Vrijwel de hele voorpagina van *Het Nieuws van den Dag* was gewijd aan de ‘politieke explosie’ waar ds. G.H. Kersten een belangrijk aandeel in had. Ook andere bladen pakten uit met de Haagse perikelen. De kabinetscrisis maakte een eind aan het kabinet-Colijn, dat slechts drie maanden eerder door koningin Wilhelmina was beëdigd. Dat kabinet bestond uit ministers van de protestantse ARP en CHU enerzijds en de Rooms-Katholieke Staatspartij (RKSP) anderzijds. Sinds 1918 was deze coalitie aan de macht.

Pretenties

Breekpunt in de ‘Nacht van Kersten’ was het Nederlandse ‘gezantschap’ (een soort ambassadeur) bij de paus in Rome. Die ambassade was tijdens de Eerste Wereldoorlog door de Nederlandse regering ingesteld als een soort luisterpost voor diplomaten. Na de oorlog

zou dat omstreden gezantschap weer worden opgeheven, maar die belofte werd niet ingelost. Veel protestanten hadden moeite met het gezantschap. Ze zagen daarin een erkenning van de geestelijke en wereldlijke pretenties van de paus. Daarbij verwezen ze naar de bloedige onafhankelijkheidsstrijd van Nederland tegen Spanje en Rome.

In de Tweede Kamer werd het verzet tegen het gezantschap mede aangevoerd door de Christelijk-Historische Unie (CHU), de partij waar veel lidmaten van de ‘vaderlandse’ Nederlandse Hervormde Kerk op stemden. Ettelijke pogingen van hun voorman jhr. mr. A. de Savornin Lohman om het gezantschap te laten schrappen van de begroting mislukten. Binnen de ‘gereformeerde’ Antirevolutionaire Partij (ARP) leefden de bezwaren tegen het Vaticaan ook, maar minder. Abraham Kuyper vond samenwerking met Rome belangrijk ‘om de christelijke grondslagen van ons volksleven te beschermen’.

Rome en Dordt

Op 1 juli 1925 waren er verkiezingen voor de Tweede Kamer. Verliezers waren onder anderen de rooms-katholieken en de antirevolutionairen. De CHU bleef stabiel, terwijl de SGP haar zetel-aantal verdubbelde: van een naar twee. Daarnaast veroverde de Hervormd-Gereformeerde Staatspartij voor het eerst een zetel in de Kamer. Die partij was een concurrent van de CHU. Haar voorman, de hervormde ds. Lingbeek, hamerde sterk op het verbreken van de samenwerking van ‘Rome en Dordt’. De CHU, maar ook de ARP, voelden de hete adem van de kleine protestantse partijen dan ook in de nek. Desondanks formeerde ARP-voorman Colijn opnieuw een coalitiekabinet, wetend dat er een bom onder zijn coalitie lag. Op de avond van dinsdag 10 november 1925 stond de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken op de Kameragenda. Tegen 1 uur in de nacht kwam ds. Kersten aan het

Dominee Kersten had de bom gelegd, Monseigneur Nolens zette die op scherp.

niet opvallend de aandacht op hadden gevestigd, bleek de politieke neus van het publiek te hebben bemerkt, dat er iets broeide. Tegen het aanvangsuur, één uur, kwamen van alle zijden belangstellenden opzetten en de gereserveerde en publieke tribunes waren stampvol. (...) Er was nervositeit onder de wachtenden. In het gebouw was het niet anders. Daar gevoelde men het gewicht van de stemming, die straks zou plaats grijpen, het stond op de gezichten te lezen."

Tot op het laatste moment was de spanning voelbaar. In de rij van sprekers met een stemverklaring, gaf de spreker van de Vrijzinnig-Democratische Bond (een soort D66), mr. Marchant de doorslag. In het verleden had zijn partij altijd tegen amendementen als die van ds. Kersten gestemd. Nu zou hij voorstemmen, om zo het zijns inziens 'schadelijke' kabinet te laten vallen. Om diezelfde oppositionele en opportunistische redenen stemden dit keer ook de socialisten voor.

De bom barst

Daarmee was het lot van het kabinet-Colijn bezegeld. Het amendement-Kersten werd aangenomen met 52 stemmen voor en 42 stemmen tegen. Onmiddellijk nadat Kamervoorzitter jhr. mr. Ruijs de Beerenbrouck de uitslag had vastgesteld, stond eerste minister Colijn 'onder groote beroering' op. "Met volmaakte uiterlijke kalmte heeft hij het votum, dat zijn ministerie den doodsteek gaf, aangehoord", schreef een krant.

Uit zijn jaszak haalde hij een getypte verklaring die 'met statigen ernst' werd voorgelezen: "In verband met de omstandigheid, dat vier r.-k.-ministers mij hebben meegedeeld, dat zij in de aanneming van het amendement tot schrapping van de

woord. Samen met ds. Zandt had hij een amendement ingediend om het geld dat was bestemd voor het behoud van het gezantschap bij de paus te schrappen. In een lang betoog lichtte hij zijn bekende bezwaren tegen een ambassade bij het Vaticaan nog eens toe. Al eerder waren pogingen om het gezantschap op te heffen mislukt, erkende ds. Kersten, maar de uitslag van de verkiezingen 'biedt mij enige hoop'. De bom was gelegd.

De spreker na ds. Kersten was monseigneur Nolens, de voorman van de Rooms-Katholieke Staatspartij. Hij wond er geen doekjes om. Als het SGP-amendement zou worden aangenomen, zou dat voor rooms-katholieke Nederlanders 'uiterst grievend' zijn. Dan zullen de rooms-katholieke ministers uit het kabinet

stappen. Ds. Kersten had de bom gelegd, Mgr. Nolens zette die op scherp. Daarna volgden nog meerdere sprekers, waarna de Kamervoorzitter de vergadering diep in de kleine uurtjes sloot. De stemming over het amendement werd bepaald op 13.00 uur des middags.

Crisissfeer

Het nieuws over de mogelijke val van het kabinet had zich snel verspreid. Op het Binnenhof hing een crisissfeer. Al in de ochtend was het kabinet in spoedzitting bijeengekomen, en tegen 13.00 uur liep het Binnenhof vol met politieke rampoeristen. Ook vrijwel alle ministers en Kamerleden waren present. *Het Nieuws van den Dag*: "Hoewel reeds hedennacht laat de precare politieke situatie bekend was geworden en de ochtendbladen hier

'passend
advies
voor
ZZP-ers'

'eerlijk advies
voor particulieren'

'duidelijk
advies
voor het
MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

| PARTICULIEREN

| MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60, Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Spek Accountants en Belastingadviseurs

De financiële dienstverlener,
actief in de Randstad!

Accountants
Belastingadviseurs

Krimpen aan den IJssel
0180 591581
info@spek.nl

www.spek.nl

Ds. Kersten het struikelblok

gelden, bestemd voor het gezantschap bij het Vaticaan, aanleiding zullen vinden om aan H.M. de Koningin ontslag uit hun ambt te verzoeken, zal de politieke toestand die daardoor ontstaan is (...) onder de ogen moeten worden gezien. Onder die omstandigheden schijnt de voortzetting van beraadslagingen over de Begroting niet doelmatig en verzoek ik daarom schorsing der beraadslagingen."

De voorzitter van het weinige anders doen dan gehoor geven aan dit verzoek. Het kabinet was gevallen; de vergadering werd gesloten.

Uit zijn jaszak haalde Colijn een getypte verklaring die 'met statigen ernst' werd voorgelezen...

Consternatie

De consternatie was, getuige de persverslagen, groot. "Op het Binnenhof, voor den uitgang der Tweede Kamer verzamelden zich een talrijke menigte. In groepjes bespraken men den toestand. Men keek met grote belangstelling naar de vertrekkende ministers en Kamerleden. Persfotografen hadden druk werk. Er heerste groote opgewondenheid op het Binnenhof." In en buiten de Kamergebouwen vergaderden Kamerleden en fracties over de ontstane

situatie, en 's avonds kwam de minister-raad opnieuw in een buitengewone vergadering bijeen.

Uit alle commentaren kwam één ding naar voren: de crisis was 'stellig één van de belangrijkste in onze parlementaire historie, in elk geval de meest verwarde', schreef ARP-krant *De Standaard*. Hoe juist deze constatering was, bleek uit de gebeurtenissen die volgden. Maar liefst zeven formatiepogingen liepen spaak. Ten einde raad gaf koningin Wilhelmina toen maar een geheime formatieopdracht aan de CHU-voorman jhr. mr. D.J. de Geer. Zodoende kon er exact vier maanden na de crisis alsnog een soort tussen-kabinet, De Geer I, aantreden.

Andere tijden

Mensen van nu kunnen zich verbazen over een politieke crisis over een Nederlandse ambassade bij het Vaticaan. Dat mensen uit 1925 daar anders in stonden, bewijzen de gebeurtenissen van toen. Dat geldt voor veel meer dingen. Het is nu eenmaal lastig je in te leven in een compleet andere tijd en (leef)wereld. De fronten liggen nu totaal anders. Zo stemde de SGP in de jaren '90 tegen het wegbezuinigen van het gezantschap bij de paus. D66 wilde dat graag omdat de toenmalige paus zich sterk maakte voor ongeboorte kinderen. Andere tijden scheppen andere omstandigheden, en andere omstandigheden leiden tot andere afwegingen. Dat was in 1925 zo, dat is in 2025 nog steeds zo en dat zal ook zo zijn in 2125 – als tegen die tijd de bazuinen nog niet hebben geklonken.

Een nieuwe realiteit in het Midden-Oosten

Na twee jaar van intens conflict tussen Israël en Hamas is er nu een wapenstilstand bereikt. Voor het eerst sinds de gruwelijke aanslag van 7 oktober 2023 klinkt er een voorzichtige stilte langs de grenzen van Israël.

TEKST: **LEO VAN DOESBURG, ALGEMEEN DIRECTEUR
ISRAEL ALLIES FOUNDATION EUROPE**

Hamas is militair ernstig verzwakt, Hezbollah is strategisch teruggedrongen en de Iraanse invloed in Syrië en Libanon is aanzienlijk afgenomen. Wat ooit een gecoördineerde dreiging leek, is nu een front dat wankelt. Israël staat niet meer alleen tegenover een verenigd vijandelijk blok, maar tegenover losse, uitgeputte actoren. Maar wie de regio kent, weet dat deze stilte nog geen echte vrede betekent. Deze nieuwe geopolitieke realiteit creëert, naast onzekerheid, ook kansen voor meer stabiliteit en regionale samenwerking. Terwijl Israël zich herstelt van de zwaarste aanval in zijn moderne geschiedenis, tekenen er zich voorzichtig nieuwe diplomatieke verhoudingen af in het Midden-Oosten.

De oorlog verandert van vorm, maar is niet voorbij

Terwijl Hamas in Gaza doorgaat met het executeren van vermeende 'tegenstanders', het stelen van voedsel en humanitaire goederen en het eigen volk onderdrukt en terroriseert, blijft het opvallend stil op Nederlandse straten. Geen massale protesten, geen Rode Lijn en geen verontwaardiging voor de geschonden rechten van deze Palestijnen die slachtoffer zijn van Hamasterreur. Deze stilte legt een pijnlijke waarheid bloot: het is velen nooit werkelijk om het welzijn van de Palestijnen gegaan, maar om de haat tegen Israël. De selectieve verontwaardiging en eenzijdige *framing* versterken die realiteit en dragen bij aan het delegitimeren van de enige democratie in het Midden-Oosten. Deze anti-Israëliëse dynamiek voedt de groeiende golf van antisemitisme in Europa en daarbuiten. Ook in Nederland

is dit duidelijk merkbaar: Joodse scholen staan onder verscherpte beveiliging, synagogen ontvangen bedreigingen en antisemitische retoriek (zowel op straat als online) neemt toe.

Op universiteiten voelen steeds meer studenten zich onveilig door het oprukkende anti-Israëliëse activisme. Politiek gemotiveerde Israëlhaat vertaalt zich rechtstreeks in haat tegen Joden. Dat is een realiteit die we niet kunnen en mogen negeren.

Europese samenwerking is essentieel

Juist in deze context is samenwerking tussen betrouwbare partners cruciaal. De SGP en IAF Europe hebben de afgelopen jaren hierin een sleutelrol gespeeld. Tijdens de European Policy Summit van juni 2025 in Boekarest, waar Europarlementariër Bert-Jan Ruissen en Tweede Kamerlid Chris Stoffer optraden als voorzitters namens het IAF Europe netwerk in respectievelijk het Europees Parlement en de Nederlandse Kamer, stond *'lawfare tegen Israël'* centraal. De analyse van toen blijft actueel: de strijd tegen Israël is niet alleen militair, maar ook ideologisch, juridisch en diplomatiek.

Hoop en strategische kansen

Toch biedt deze periode ook unieke kansen. De nederlaag of verzwakking van Hamas, Hezbollah en Iraanse proxy's schept ruimte voor een nieuw strategisch hoofdstuk in het Midden-Oosten. In de Verenigde Staten kondigde Donald Trump zijn 20-puntenplan voor vrede en veiligheid in het Midden-Oosten aan, waarin de uitbreiding van de Abraham Akkoorden een centrale rol speelt. Onder dit plan zou Israël niet alleen nauwer samen-

De European Policy Summit in Boekarest, met Stoffer en Ruissen uit Nederland en Brussel.

werken met bestaande partners als de VAE, Bahrein en Marokko, maar mogelijk ook met het grootste moslimland ter wereld, Indonesië, en Saudi-Arabië, de hoeder van de heilige plaatsen van de Islam.

Zo'n uitbreiding zou niet enkel symbolisch zijn, maar structureel bijdragen aan regionale stabiliteit. Israël en de Arabische wereld hebben gedeelde belangen op het gebied van veiligheid, innovatie en handel. De oorlog heeft deze belangen niet vernietigd, maar juist scherper gedefinieerd.

De kracht van principes en partners

Voor Israël is dit een beslissend moment. Enerzijds moet het land zich verdedigen tegen juridische aanvallen en toenemend antisemitisme; anderzijds heeft het de kans om te bouwen aan een regionaal veiligheids- en samenwerkingsnetwerk dat enkele jaren geleden nog ondenkbaar was. Hier ligt ook een duidelijke verantwoordelijkheid voor Europese partners:

niet meegaan in de delegitimatie van Israël, maar juist investeren in economische samenwerking die de basis kan vormen voor succesvolle diplomatie, zoals we hebben geleerd van het Marshallplan na de Tweede Wereldoorlog. Daarom moeten we ook geen producten boycotten uit Judea en Samaria, maar juist investeren in de regio om de samenwerking tussen Palestijnen en Israël's te bevorderen. De inzet van SGP en IAF Europe is hierin geen formaliteit, maar een essentieel onderdeel van die internationale coalitie.

Conclusie

De wapenstilstand tussen Israël en Hamas is kwetsbaar. Of zij standhoudt, hangt af van politieke wil en leiderschap. Maar deze oorlog heeft ook iets fundamenteels veranderd: de weg naar regionale vrede ligt open. De uitbreiding van de Abraham Akkoorden is geen verre droom, maar een realistische mogelijkheid die de toekomst van de regio kan hertekenen. In de afgelopen twee jaar hebben wij mogen aan-

schouwen hoe de God van Israël Zijn volk blijft beschermen, zelfs toen het land op 7 verschillende fronten werd aangevallen: "Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE." (Jesaja 54:17)

Israel Allies
FOUNDATION

IAF Europe kan haar belangrijke werk niet doen zonder uw steun. Doneer vandaag nog en ondersteun de organisatie in haar missie voor Israël.

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Hartelijk bedankt!

Wij willen iedereen bedanken die zich op welke wijze dan ook heeft ingezet voor de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen!

Het was opnieuw een echte bottom-up-campagne. Dat betekent dat we heel goed konden merken dat deze campagne door de hele partij gedragen werd. Van de lokale posterplakker en folderaar tot aan de campagneleiding in Rotterdam en Den Haag. Van ondernemers tot kandidaten, van leden die bidden, tot leden die onze berichten verspreiden. Van de buschauffeur tot de bezoekers van de regiotour. Van stemmers in en

stemmers buiten Nederland...
Iedereen hartelijk bedankt!

Het hoofdbestuur en de Tweede Kamerfractie van de SGP

Week van het Leven

Deze uitgave van De Banier verschijnt in de Week van het Leven.

Wie weet ontmoeten we u ook tijdens de Mars voor het Leven om 10.30 uur op het Malieveld in Den Haag.

Meer informatie:
schreeuwomleven.nl/mars

IAF & SGP

In de achterliggende tijd is er hard gewerkt om de Israëlsteun op een hoger niveau te brengen in onze parlementen. Hierbij was er opnieuw een mooie samenwerking tussen de Israel Allies Foundation Europe en de SGP.

SGP in de Eerste Kamer

7 oktober 2025

Op 7 oktober moest senator Marc de Vries ingrijpen. PvdD verzocht op het laatste moment om een debat en wilde een motie indienen waardoor veehouders minder dieren mogen houden. Door de timing werd dit door een aantal Kamerleden gemist, waardoor de motie zomaar door de Kamer had kunnen komen. Het liep met een sisser af.

14 oktober 2025

Op 14 oktober konden vragen worden gesteld over de Conversiewet, een wet tegen homogenezing, die bijvoorbeeld pastorale werkers verbiedt om zich negatief uit te laten over homoseksualiteit. De wet betekent vermoedelijk ook dat psychologische hulp bij genderdysforie onmogelijk wordt. Men zou alleen nog bevestigend mogen handelen. De wet rammelt van alle kanten en senator Peter Schalk diende meer dan tachtig vragen in.

14 oktober 2025

Eindelijk zijn de asielwetten in de Eerste Kamer beland. De fractie heeft er met een kritisch-constructieve blik naar gekeken en schriftelijke vragen gesteld. Peter Schalk benadrukt dat barmhartigheid en maatwerk nodig zijn voor kwetsbaren en dat andere regels niet helpen zonder kwaliteitsverbeteringen in de asiel- en migratieketen.

28 oktober 2025

De jaarrapportages over abortus zijn door de Eerste Kamer ontvangen. De cijfers zijn schrikbarend. Temeer omdat abortus als 'gezondheidszorg' wordt gezien, maar er flinke keerzijden zijn voor vrouwen. Zo is er nauwelijks onderzoek naar de mate en aard van complicaties bij en na een abortus. Vrouwen worden aan hun lot overgelaten. Genoeg reden voor Marc de Vries om schriftelijke vragen te stellen.

Op bezoek bij de Provinciale Staten van Zuid-Holland ging het gesprek over wonen en mobiliteit in het licht van de begroting. "Het is goed om ook hier de onvermoeibare constructieve inzet van de SGP waar te nemen."

Agenda

Vrijdag 14 november

Jubileum SGP Hendrik-Ido-Ambacht

19.30 uur

Hendrik-Ido-Ambacht, Dorpskerk

Dinsdag 18 november

Conferentie SGP-Eurofractie

"Intolerance and discrimination against Christians in Europe"

Brussel, Europees Parlement

Woensdag 19 november

Conferentie SGP-Eurofractie

"Surrogacy: an ethical and political challenge for Europe"

Brussel, Europees Parlement

Woensdag 26 november

Tijdrede SGP Nunspeet-Hulshorst

Ds. J. Beens

19.30 uur | GG Nunspeet

Woensdag 3 december

Conferentie SGP-Eurofractie

"Facing the academic front against Israel"

Brussel, Europees Parlement

Woensdag 3 december

Tijdrede SGP Harskamp-Wekerom

Ds. T.L. Zwartbol

19.30 uur

HHK Harskamp

Dinsdag 9 december

Tijdrede SGP Tholen

Ds. W.J. Karels

19.30 uur | Geb. GG,

Ds. G.H. Kerstenstraat 2, Tholen

Dinsdag 16 december

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. G. Beens

19.30 uur

Hoofdweg 187 Ederveen, geb. GGin

Wij brengen geloof, zorg en gezondheid samen

Wij geloven dat God elk leven geeft en liefheeft. Elk leven verdient het om gezien en beschermd te worden. Juist als het leven kwetsbaar is raken geloof, zorg en gezondheid elkaar.

Dit krijgt u bij ons als klant:

- Toegang tot algemene én christelijke zorg.
- De beste hulp, ook via de telefoon, volgens de KlantenMonitor Zorgverzekeringen® 2025.
- Programma's die u helpen goed voor uzelf en de ander te zorgen. Zoals Sterke relaties en Mentaal sterker.

Ontdek hoe wij dit doen:
dechristelijkezorgverzekeraar.nl/overons

De Propjes

MENNO DE BRUYNE

Hondstrouw en
wolfsdol

Kjoe-ende

Het is al sinds ds. Kersten en Abraham Kuyper (ook een ds.) elkaar in de haren vlogen gebruikelijk dat partijen kandidaten op hun kandidatenlijst in sturen met een kjoe-ende. Een wat? Een kjoe-ende! Voor wie zich afvraagt wat voor Japans hebbedingetje dat is: een kjoe-ende is een lijst van moeilijke vragen met daarbij de meest wenselijke antwoorden.

Kjoe-ende dus. Kjoe-ende komt van het Engelse Q&A, Question and Answer. Gedurende mijn Haagse jaren heb ik meer dan eens zo'n kjoe-ende moeten maken. Echt iets voor voorlichters en ander pr-gepui. Die willen met zo'n kjoe-ende voorkomen dat er licht zit tussen wat kandidaat 18 zegt en de partijlijn en er als gevolg van de mediareel over kandidaat 18 er nóg een kjoe-ende moet komen voor vragen over het licht tussen kandidaat 18 en de partijlijn.

Stroomlijnen

Wie mijn anarchistische trekjes kent en m'n enigszins losse stijl, weet dat ik nou niet bepaald het type mens ben voor een kjoe-ende. Ik ben niet zo van het stroomlijnen, daar heb je elektriciteitskabels voor. Alle spontaneiteit en natuurlijk gedrag worden door zo'n kjoe-ende gesmoord. Tegelijk: wie mijn loyaliteit kent, weet dat als het spannend werd ik me altijd hondstrouw gevoegd heb in de partijlijn, en dat zonder kjoe-ende!

Wie mij kent weet echter óók dat consequent-zijn niet mijn forte is. Zoals een overleden collega altijd zei: wie rechtlijnig wil zijn, moet directeur worden van een liniaalfabriek. Het leven met al z'n rare kronkels en plotse wendingen is vaak zo krom als het maar zijn kan.

Dat verklaart waarom ik nu tóch zelf een kjoe-ende over mezelf plaats. Dit niet om uit te leggen waarom er licht zit tussen wat ik nu zeg en wat ik eerder heb gezegd, maar om vragen die ik na mijn verhuizing nog heel vaak krijg, in één keer te beantwoorden. Mijn part knipt u die uit en hangt die naast de verjaardagskalender in de wc. Dat voorkomt dat ik wel héél vaak in herhaling moet vallen.

Q: Hoe bevalt het in het noorden?

A: Dank u. Uitstekend.

Q: Kun je een beetje wennen?

A: Ja. Behalve aan de wolven. Die mogen ze wat mij betreft

Q: Mis je het niet?

A: Ik mis 'het' niet, maar 'hen' wel.

Q: Wat denk je van de uitslag van de verkiezingen? ¹

A: Ik denk nooit.

V: Kom je nog wel eens in Den Haag?

A: Te vaak.

V: Geef je nog rondleidingen?

A: Bij leven en welzijn: ja.

¹ Nood/t van de redactie: Dit was de vraag van de redactie voor deze column... Het antwoord is tijdloos en rijk aan inzicht. De auteur wordt hartelijk bedankt.

Kerstrondjes Den Haag

In de Kerstvakantie kunnen mensen weer komen kijken in de Tweede Kamer. De Kerstrondjes zijn op Deo volente **zaterdag 27 december** en **maandag 29 december**. Opgeven kan op het oude en vertrouwde mailadres: mdebruyne@tweedekamer.nl. Van harte welkom in de apenrots en bij de wandeling door historisch Den Haag.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDVERANTWOORDING

Tijdens een campagne komen er
overal en nergens beelden van-
daan. Daarom zijn de bronnen
soms moeilijk te traceren.
Tijdens deze campagne hebben
we wel veel gebruik gemaakt van
Cees van der Wal en zijn bedrijf
Beelduitzending. Bij het concert in
Kampen was onze fotograaf.

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onrecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over De Banier:
sgp.nl/debanier

AI voor e-commerce

Boost jouw webshop én ontlast je team door onder andere:

- ✓ **Geautomatiseerde klantenservice** voor een betere klantbeleving
- ✓ Meer inzicht in jouw gebruikers door een **AI conversie-analyse**
- ✓ **Dynamic pricing tools** om de scherpste in de markt te worden

80+ reviews

"Wat emarkable onderscheidt? Hun persoonlijke aanpak en de ongelooflijke snelheid waarin het team schakelt!"

Bekijk onze projecten

Partner van o.a.

de **kantoor**
specialist.

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • KAST

maxilia

 KempIQ

DE BANIER

#10 / DECEMBER 2025 / JAARGANG 104

**“Zo waarlijk helpe
mij God almachtig”**

**Onze Kamerleden
opnieuw beëdigd.**

**OPNIEUW
ONRUST OM
DE RUSTDAG?**

Gaan we voor rust of 'reuring'?

Het lijkt lekker druk: iedereen is hard aan het werk en staat klaar om te helpen. Maar brengt dit rust of juist onnodige reuring? Daniël van der Weerd helpt je inzicht krijgen in de werkvloer en processen beter inrichten. Met zijn ervaring in procesoptimalisatie zorgt hij voor balans, waar rust en efficiëntie samenkomen.

Neem contact op om eens kosteloos te sparren.
Scan de QR-code

Laan 9 • 8071 JG Nunspeet • (0525) 661 697 • ecmdialoog.nl

Daniël van der Weerd

échte kwaliteit, ontworpen aan uw keukentafel.

home
keukens

daar blijf je voor thuis

Maak nu een afspraak
met een van onze verkoopadviseurs
op homekeukens.nl

En het zal geschieden, dat van de ene nieuwe maan tot de andere en van de ene sabbat tot de anderen, alle vlees komen zal om aan te bidden voor Mijn Aangezicht, zegt de HEERE. Jesaja 66 vers 23

DS. H.G. ABMA

Uit: *Een glimlach door de tranen heen. Meditatieve notities bij de Heidelbergse Catechismus*, Leiden 1993, p. 117-119

Een dag om op verhaal te komen

Het vierde van de tien geboden betreft de rustdag. Gedenkt de sabbatdag, dat u die heiligt. Heiligen betekent apart behandelen. De zondag is een dag met een gebruiksaanwijzing. Het betreft Gods wekelijkse 'verjaardag'. Als een van de kinderen jarig is, mag het zelf zeggen wat de familie die dag eet. Sperziebonen, appelmoes, pannenkoeken misschien – over smaak valt niet te twisten – en vooral ijs. De zondag is Gods dag, Gods rustdag vanouds. God mag het Zelf zeggen hoe Hij wil dat we die dag doorbrengen.

Rust rondom

God heeft op die dag gerust van Zijn scheppingswerk. Daarmee is al heel veel duidelijk. God wil dat er die dag gerust wordt. Helaas wordt dat vaak niet begrepen. Men maakt er een onmatige dag van. Als we zelf kalm aan doen, laten we anderen voor ons draven. Nee, de zondag moet in de hele maatschappij grote rust brengen. Daar gaat iets van uit. Dat doet je goed. Men denkt dat rust roest. Maar dat is juist niet waar. Grote rust rondom is de voorwaarde om tot rust te komen. Voor goddeloze mensen is het een moeilijke opgave, want goddelozen hebben geen rust. Ze kennen en begeren geen rust. Goddelozen zijn we allemaal, zolang God ons niet grijpt.

Rust in God

Het vierde gebod is een gebod voor mij. Ik ga naar de kerk. Trouw. De zondag is er niet om naar luilekkerland te reizen. Heerlijk nietsdoen en lekker eten. Het is niet een dag voor het vlees, maar een dag voor de geest. Een dag om op verhaal te komen, op het verhaal van de grote werken Gods. Een dag van rust en lust in God. In de kerk moeten we oren, ogen, monden en handen de kost geven. We moeten het Woord van God horen, dat er in ons hart geloof wordt gewerkt en versterkt. Het geloof is uit het gehoor. Geloven betekent dat de levende God als een werkelijk iemand in ons leven komt en dat we Hem ons vertrouwen geven en Hem gehoorzamen. Hoewel de

geestelijke dingen onzichtbaar zijn, maakt God ze voor het geloof zichtbaar door de sacramenten. Het sacrament tekent de geheimen van het geloof uit en geeft ons een garantiebewijs.

Ongelukkige onrust

Het gebod van de zondag is ook een gebod voor elke dag. Elke dag moeten we staken. Elke dag liever lui zijn dan moe. Tenminste voor zover het één werkgever betreft: de duivel. We doen automatisch wat hij zegt en nog graag ook. Dat is ons ongeluk. Daarom is het een heel ding om dit arbeidscontract te verbreken. Al is het een ongelukkig contract, want we moeten hard werken en we verdienen niks, behalve een wrevelige ontevredenheid en een geweten dat ons beschuldigt en eeuwige smart. Verder moeten we de Heilige Geest laten werken. Als de Geest werkt, gaat het vanzelf. Zalig worden is volkomen stilzitten. Dan ontvangen we in dit leven al volop de rust, die een voorproef is van de eeuwige rust die te wachten staat.

Komt allen tot Mij

Wat doet u zondags? 'Als het kan, zoek ik de zon op.' Weet u wat u beter kunt doen? Zoek de Zoon op. Hij laat veel van Zich horen in de kerk. Daar kunt u Hem ontmoeten. Zoek de Zoon op. Hij geeft u rust. Rust in het hart en het geweten. Hij zegt: Komt allen tot Mij, die moe is, bepakt en bezakt met zorgen, vragen, verdriet, moeite, plichten en regels, en Ik geef u échte rust.

Zalig worden is volkomen stilzitten.

STEUN EEN EVANGELIST

“Want de liefde van Christus dringt ons.”
De druk is groot, maar de oogst ook. Help
het Woord doorgeven in Azië.

Bonisa

Project 2025-11

Voor € 25,- kunnen we een
evangelist samen een week
lang ondersteunen.

Doneer veilig
en eenvoudig:

via
BONISA.NL
of op rekening
NL29RABO 0336 554613

rd reformatorisch
dagblad

De actualiteit verandert. De Bron niet.

Het RD zet aan tot denken en geeft inzicht
met nieuws en achtergronden
in Bijbels perspectief.

Lees één week gratis

Ga naar rd.nl/banier

*Deze actie loopt tot 13-12-2025

INHOUD

3 **Eerst het Woord**
EEN DAG OM OP
VERHAAL TE KOMEN

5 **Van de redactie**
RUST

6 **SGP nieuws**
MARS VOOR HET LEVEN

7 **Hoofdartikel**
ZONDAGSRUST:
(G)EEN ISSUE!?

14 **Vanuit de Tweede Kamer**
WIJ MOGEN DOOR

17 **Van de voorzitter**
301

18 **Interview**
DE PIJN MOET ONS MISSIONAIR
ACTIEVER MAKEN

20 **Opinie**
HYPERNERVEUZE SAMENLEVING

25 **Actueel**
EEN HOOPGEVENDE
VERKIEZINGSUITSLAG!

28 **Actueel**
EINDEJAARSACTIE

31 **De Propjes**
MIJNHEER DE VEURZITTER

SJON VAN DER REE DOOLAARD
Eindredacteur

RUSTDAG

De verkiezingen van 29 oktober zijn voorbij. We geven u in deze uitgave nog wat laatste beelden en analyses van de uitslagen. Maar nu is het tijd voor rust! De verkiezingen van 18 maart 2026 komen eraan. Rust? Dag, rust. Het was van korte duur.

Rustdag als paradijsbloem

Voordat de mens in het paradijs aan het werk mocht gaan met bouwen en bewaren hadden ze er al een rustdag op zitten. Dat heeft ons iets te zeggen. Het moet dus over méér gaan dan om net als de arbeidslieden uit Psalm 127 (tevergeefs) te zwoegen, te zweten en te slaven van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. En om dan na zesmaal uitgeteld in de rustdag te belanden en dat cirkeltje wekelijks te herhalen.

Leven vanuit de rust, maar mét een calvinistische arbeidsethos. Het perfecte recept om deze paradijsbloem in ere te houden staat helaas niet in deze uitgave.

Toch hebben we het wel over de rustdag, want voor lokale politici kan dit zomaar eens een thema zijn dat drukte oplevert.

Rustdag in rubrieken

René Heij is raadslid in Ermelo en deed er al in 2016 onderzoek naar de onrust rondom de rustdag. Hij geeft een inleiding op dit thema, waarbij hij SGP-leden en raadsleden uit diverse situaties betreft (p. 8).

Jan Noeverman is raadslid in Rijssen en hij geeft daarbij een verhaal uit zijn eigen ervaring mee (p. 18).

Jan Schippers interviewde Erik Dannenberg, lid van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving. Uit dat interview blijkt dat ook uit seculiere, wetenschappelijke hoek gezocht wordt naar het tegengaan van ontwrichtende patronen in onze hypernerveuze samenleving.

Onrustig is ons hart

Onrust brengt ongeluk met zich mee. Augustinus zei het al in zijn *Belijdenissen*: "Onrustig is ons hart, tot het rust vindt in U."

Sjon

SGP nieuws

Sociale media

Maandelijks stelt Daniëlle de Groot een overzicht samen van het parlementaire nieuws. Als u nog sneller op de hoogte wilt zijn, kunt u de SGP volgen op sociale media, YouTube of via het WhatsApp-kanaal.

Europese Beschouwingen

Tijdens de Algemene Europese Beschouwingen vroeg Marc de Vries aandacht voor matigheid. De EU-begroting is omvangrijker dan ooit en gaat tussen 2028-2034 twee biljoen euro kosten!

Bereikbaarheid rond jaarwisseling

Het SGP-bureau zal rondom Kerst en de jaarwisseling beperkt bereikbaar zijn. Voor ledenmutaties kunt u ons bereiken via administratie@sgp.nl.

Contributie-verhoging per 1-1-2026

Op de partijdag in 2024 is besloten de ledencontributie de komende jaren in vier stappen te verhogen. In 2026 gaat de contributie van € 29,75 naar € 33,00. Een deel van de verhoging komt ten goede aan de lokale en provinciale afdelingen.

Deze contributie geldt voor leden die zijn aangesloten bij een afdeling. Plaatselijke kiesverenigingen (pkv) bepalen zelf de hoogte van hun contributie.

Burgemeester Nathanaël Middelkoop

Op donderdag 20 november mocht de SGP een 10e burgemeester verwelkomen. Nathanaël Middelkoop werd die dag geïnstalleerd in de gemeente Katwijk. We wensen hem een Gods zegen toe in dit ambt.

Met Kees van der Staaij naar de Raad van State

Zijn onze grondrechten goed geborgd? Welke rol speelt de Raad van State in wetgevingstrajecten? Dit en meer hopen wij te horen bij een bezoek aan de Raad van State. Een rondleiding en gesprek wordt verzorgd door Staatsraad en oud SGP-leider mr. Kees van der Staaij.

- 22 januari, 16.00-17.30 uur
- Doelgroep: 25- tot 40-jarigen
- Aanmelden: next.sgp.nl/home
- Paleis Kneuterdijk, Kneuterdijk 22, Den Haag.
- Bijzonderheden: aanmelden verplicht, ID-bewijs verplicht

Mars voor het Leven

Vele duizenden mensen kwamen in november naar het Malieveld in Den Haag om aandacht te vragen voor het ongeboren leven. Namens de SGP waren onze drie Tweede Kamerleden en Europarlementariër Bert-Jan Ruissen aanwezig. Hij sprak namens de partij de ruim 11.000 aanwezigen toe: "Eerbied voor het leven, empathie. Maar we laten nóg iets zien vandaag en dat is eensgezindheid! Zoals we hier bijeen zijn: we hebben verschillende achtergronden, maar onze missie is dezelfde. Onze stem doet ertoe!" Lees de hele speech van Ruissen op [SGP.nl](https://www.sgp.nl).

Red Wednesday

Op verzoek van Bert-Jan Ruissen en andere Europarlementariërs kleurde op Red Wednesday het Europees Parlement rood. Dit om aandacht te vragen voor christenvervolging. Helaas is deze aandacht hard nodig, want wereldwijd worden maar liefst 380 miljoen christenen vervolgd vanwege hun geloof.

Verbied draagmoederschap

Het is de hoogste tijd dat we vrouwen en kinderen gaan beschermen tegen de kwalijke praktijk van draagmoederschap. We zien dat kwetsbare vrouwen worden uitgebuit en baby's worden direct na geboorte weggehaald bij hun moeder. Afgelopen maand organiseerde Bert-Jan Ruissen samen met zijn collega's een conferentie tegen draagmoederschap. Ook sprak het Europees Parlement zich onlangs in meerderheid uit vóór een verbod.

Voorzitter Schalk

Peter Schalk fungeerde afgelopen maand als plaatsvervangend voorzitter van de Eerste Kamer. Dat is een unicum te noemen! Leuke beelden zien? Scan de QR-code voor de link naar ons YouTube-kanaal!

Agenda

Dinsdag 16 december

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. G. Beens

19.30 uur

Ederveen, Hoofdweg 187, geb. GGiN

Donderdag 15 januari 2026

Boekpresentatie

Besturen met wijsheid

19.30 uur

Nijkerk, De Schakel

Woensdag 21 januari 2026

Guidolezing IX – WI-SGP

Eigen volk eerst? Over ontwikkelingssamenwerking

Ir. J. Lock

19.45 uur | Woerden, Kasteel Woerden

Donderdag 5 februari 2026

Tijdrede SGP Waddinxveen

Ds. W.J. van Gent

19.30 uur | Waddinxveen, Brugkerk

Donderdag 5 februari 2026

SGP Tijdrede Wekerom

Ds. J. van Laar

19.30 uur

Wekerom, Hervormde Gemeente

Donderdag 19 februari 2026

Tijdrede SGP Krimpen a/d IJssel

Ds. Van de Kieft

19.30 uur

Krimpen aan den IJssel, Sebakerk

Woensdag 21 januari 2026

Tijdrede SGP Kapelle-Biezelingse

Ds. Middelkoop

19.30 uur

Kapelle, Geb. GG Petrakerk

Zaterdag 30 mei 2026

SGP-partijdag

9.30 – 13.00 uur

NBC Congrescentrum Nieuwegein

ZONDAGSRUST: (G)EEN ISSUE!?

Misschien denkt u: Dit artikel over zondagsrust sla ik maar over. Bij ons is dat helemaal geen issue! Leest u dan toch alstublieft door! Want schijn bedriegt: er dreigt – opnieuw – onrust over de rustdag.

TEKST: RENÉ HEIJ, SGP-RAADSLID ERMELO

Als zondagsrust geen prominent thema is in uw dorp of stad, woont u waarschijnlijk in een gemeente waar de christelijke partijen een (grote) meerderheid hebben in de raad. Of u woont juist in een gemeente waar de christelijke partijen – als ze überhaupt al vertegenwoordigd zijn – slechts een klein smaldeel vormen. In het eerste geval is zondagsrust min of meer een gegeven, in het laatste iets wat totaal niet vanzelfsprekend is. Maar als het aan de Tweede Kamer ligt, gaat deze situatie veranderen. Voornamelijk in het eerste geval, welteverstaan.

Winkeltijdenwet

Om te begrijpen wat er aan de hand is, moeten we eerst de Winkeltijdenwet erbij pakken. Deze wet bepaalt wanneer winkels open of gesloten moeten zijn.¹ In de Winkeltijdenwet staat dat winkels op zon- en feestdagen en op overige dagen voor 6.00 uur en na 22.00 uur gesloten zijn. Als feestdagen gelden: Nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag na 19.00 uur, tweede paasdag, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag, 24 december na 19.00 uur, eerste en tweede kerstdag en 4 mei na 19.00 uur. De Winkeltijdenwet gaat dus niet uit van 'koopzondagen', maar van zondagssluiting als norm.

¹ Alle details van deze wet zijn overzichtelijk te vinden op de website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten: vng.nl/artikelen/winkeltijdenwet (laatst geraadpleegd 24 november 2025).

Gemeenten hebben sinds 2013 de mogelijkheid om te bepalen of zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. Concreet betekent dit dat gemeenten 'koopzondagen' kunnen toestaan. De gemeenteraad beslist dan op hoeveel zondagen per kalenderjaar de winkels geopend mogen zijn en tussen welke tijdstippen. Bovendien kunnen gemeenten bepalen welke winkels wel en welke niet open mogen zijn. Gelden de vrijstellingen alleen voor supermarkten, of bijvoorbeeld ook voor kleinere winkeliers in de dorpsstraat?

Een vraag die in dit verband vaak gesteld wordt, is: Waarom mogen horecazen in onze gemeente wel open op zondag, terwijl de winkels gesloten zijn? Zonder hier op de details in te gaan, luidt het antwoord: omdat de

horecasluitingstijden onder andere wet- en regelgeving vallen. Daarin is de zondagssluiting niet het uitgangspunt, terwijl we net hebben gezien dat dit bij de Winkeltijdenwet wel het geval is.

Evaluatie

Als het aan de VVD ligt, gaat deze praktijk veranderen. En helaas staat de liberale volkspartij hierin niet alleen. Op 2 september 2025 diende VVD-Kamerlid Kisteman een motie in waarin de regering verzocht wordt om direct te starten met de evaluatie van de Winkeltijdenwet. Van de 149 aanwezige Kamerleden stemden er 109 voor deze motie. Alleen NSC, CDA, SP, ChristenUnie, PvdD, Volt en – natuurlijk – SGP stemden tegen.

De motie omvat echter meer dan alleen een evaluatie. De regering wordt

Zorg ervoor dat het beroep op de Bijbel theologisch verantwoord is.

veranderen aan de mogelijkheid dat winkels op zondag opengaan. Het is dan net als bij de horeca: zolang de eigenaars zelf niet besluiten dat ze hun zaak op zondag dichthouden, gaan de ondernemingen gewoon open. Laten we een ding vooropstellen: zover is het op dit moment niet. En het zou natuurlijk goed kunnen dat de evaluatie van de regering niet direct tot gevolg heeft dat de Winkeltijdenwet zodanig wordt aangepast dat ondernemers zelf mogen bepalen of zij op zondag open mogen zijn buiten de invloed van gemeenteraden om.

Bid, ondersteun en getuig

Maar wat vraagt het thema 'zondagsrust' nu concreet van SGP'ers – binnen en buiten de politieke arena – in het land? Laten we eens drie punten op een rij zetten.

namelijk ook gevraagd om 'in kaart te brengen hoe de Winkeltijdenwet zo aangepast kan worden dat ondernemers zelf mogen bepalen of zij op zondag open zijn, en deze analyse voor de begrotingsbehandeling naar de Kamer te sturen'. Als er 'voldoende aanknopingspunten worden geboden', wordt de regering gevraagd een besluit hierover te nemen en dit wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen. Met andere woorden: een grote meerderheid van de Kamer – het zeteltal van de voorstellers is na de verkiezingen nog altijd ruim meer dan 75 – wil de gemeenteraden buiten spel zetten rond het thema winkelenstelling op zondag.

In een negatief scenario kan het dus zomaar gebeuren dat alle SGP-politici na de gemeenteraadsverkiezingen te maken zullen krijgen met deze thematiek. En dat ze, hoe triest ook, niets meer kunnen

verboden op te leggen. De bedoeling is dieper, zo blijkt uit de Tien Geboden. Is het u weleens opgevallen dat dit het enige gebod is dat op twee manieren wordt uitgelegd in de Bijbel? God schiep de hemel en de aarde in zes dagen en rustte op de zevende dag (Exodus 20). En Hij heeft het volk Israël uit de slavernij van Egypte verlost (Deuteronomium 5). De opstellers van de Heidelbergse Catechismus verwijzen in Zondag 38 naar de eeuwige sabbat, die al in het aardse leven begint bij het houden van de rustdag. Als SGP'ers getuigen van de rijkdom die ligt in het houden van Gods rustdag, gaat daar wat van uit voor de omgeving. Wie weet gebruikt de Heilige Geest het nog of stelt Hij het tot zegen voor wie die boodschap hoort.

1 Bid

Onderschat de kracht van het gebed niet. God hecht grote waarde aan de rustdag en daarom is het meer dan goed om hiervan een gebedszaak te maken. Denk in de voorbeden ook aan politici die in debatten over de rustdag de Bijbelse boodschap laten klinken.

2 Ondersteun

Als christelijke ondernemers hun winkel op zondag gesloten houden, kan dit leiden tot inkomstenderving. Ondersteun daarom op de andere zes dagen van de week deze ondernemers door bij hen in te kopen te doen. Om het zo te zeggen: stem met uw portemonnee.

3 Getuig

God heeft de rustdag niet bedoeld om allerlei ge- en

Argumenten

Laten we nu verder inzoomen op de politieke praktijk. Debatten over de winkelenstelling op zondag verlopen vaak volgens eenzelfde patroon.² Er zijn voor- en tegenstanders, die niet van zins zijn om zich door de ander te laten overtuigen. De ene groep verwijst niet naar de Bijbel, de andere wel. En dat verwijzen kan op twee manieren: als een getuigenis of om argumenten aan te dragen. Waarbij in dat laatste geval de Bijbelse argumenten bijna altijd worden 'aangevuld' met buiten-Bijbelse argumenten.

² Een uitgebreidere analyse is te vinden in: R. Heij, *Onrust over de rustdag. De rol van het Schriftberoep in gemeenteraadsdebatten over de invoering van koopzondagen (2016)*. Zie ook: R. Heij, *Politiek met de Bijbel. Over het Schriftberoep in het publieke debat, ReflectorReeks deel 5 (Apeldoorn 2016)*.

Friedensstimme

Omdat elke ziel kostbaar is.

Franz woont in het islamitische Tadzjikistan. Daar zoekt hij mensen op om hen te vertellen van het heil in Christus. Niet in eigen kracht, maar in afhankelijkheid van God Die alleen harten openen kan.

Met uw steun helpen we ruim 120 evangelisten zoals Franz, verspreiden we Bijbels en ondersteunen we kinderkampen. Zo brengen we Gods Woord bij de onbereikte volken van Rusland, de Kaukasus en Centraal-Azië.

Help en bid mee
friedensstimme.nl

**Rusland heeft het
Evangelie nodig.**

Juist nu!

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

D.V. 29 en 30 december 2025

NGK 'De Lichtkring', Dreef 1, Nieuwerkerk a/d IJssel • 10-21u

Stolk Orgel Experience

editie no. 2

met o.a.

- mini-concerten
- **nieuwe bladmuziek**
- nieuw virtueel orgel
- diverse nieuwe kerkorgels
- meest actuele huiskamerorgels
- muzikale activiteiten voor jong & oud
- 29 dec. - 19.30u concert op 2 orgels
- 30 dec. - 19.00u interview en workshop registreren met **Hayo Boerema** (aankomen workshop via administratie@stolkorgels.nl)

slotconcert door
Hayo Boerema
met een hapje en
een drankje

Stolk Orgels

Nieuwerkerk a/d IJssel • Krabbendijke
0180 31 56 52 • www.stolkorgels.nl

Breng uw boodschap in begrijpelijke taal.

Over het getuigen is in het voorgaande kort iets gezegd. Nu willen we de nadruk leggen op het gebruik van Bijbelse argumenten. Met daaraan verbonden direct de klemmende oproep om deze argumenten te blijven gebruiken. Ook als je politieke opponent niet gelooft in de Bijbel, blijven deze argumenten relevant en zijn ze zeker niet minder waard dan buiten-Bijbelse argumenten.

Om het concreet te maken, volgen hier drie praktische aanbevelingen:

1

Geef Bijbelse argumenten prioriteit

Als het goed is, geven SGP'ers prioriteit aan de Bijbelse argumenten voor de rustdag. De Bijbel is immers leidend voor het dagelijks leven en dus ook voor de politiek. De Bijbelse argumenten komen voort uit een levensbeschouwelijke visie. Uiteindelijk heeft iedere politicus een eigen levensbeschouwelijke visie, dus is het onjuist als Bijbelse argumenten worden weggezet als irrelevant of niet ter zake doende. Bedenk wat de gevolgen zijn als Bijbelse argumenten buiten beschouwing gelaten worden: de religieuze stem verdwijnt uit het debat.

2

Benut de juiste tijd en gelegenheid

In Spreuken 25:11 staat: "Een rede, op zijn pas gesproken, is als gouden appels in zilveren gebeelde schalen."³ Wie wijze woorden spreekt op de juiste tijd en plaats, kan daarmee veel bereiken. Zorg ervoor dat het beroep op de Bijbel theologisch verantwoord is. Breng uw boodschap in begrijpelijke taal en leg uit wat de geciteerde, geparafraseerde of aangewezen Bijbeltekst betekent. Alleen zo kan het argument daadwerkelijk landen.

3

Verwacht niet te veel van buiten-Bijbelse argumenten

Het is niet verkeerd om buiten-Bijbelse argumenten te gebruiken. Als uit een enquête blijkt dat de meerderheid van de ondernemers ten diepste niet zit te wachten op koopzondagen, kunt u dat gerust benoemen. Of als een buurt vreest voor allerlei verkeersbewegingen en parkeerproblemen op zondag, mag u dat argument zeker gebruiken. Alleen: verwacht niet te veel van zulke argumenten. Ook hiermee lukt het vaker niet dan wel om opposanten in het debat te overtuigen. En let er vooral op dat het gebruik van deze argumenten vooral aanvullend is ten opzichte van de Bijbelse argumenten, maar dat u deze niet zo zwaar aanzet dat het erop lijkt dat deze argumenten voor u belangrijker zijn dan de Bijbelse.

Ora et labora

Nederland telt 342 gemeenten, die ieder hun eigen politieke en maatschappelijke context hebben. Dit artikel is nadrukkelijk niet bedoeld om een blauwdruk te geven voor bijdrages in debatten over winkelpenstelling. In hoeverre politici daadwerkelijk naar elkaar luisteren in debatten, verschilt per gemeenteraad. Ook kunnen andere factoren een rol spelen, zoals spanningen tussen coalitiepartijen of onderlinge verschillen tussen steden en dorpen binnen één gemeente.

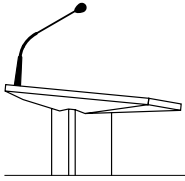
De kans is aanwezig dat de landelijke overheid op een zeker moment komt met wet- en regelgeving die de winkelpenstelling op zondag in alle Nederlandse gemeenten mogelijk maakt. In het kader van die ontwikkelingen blijft het gebed voor en door politici van groot belang. Een gebed om verlichting door de Heilige Geest, in het politieke werk, juist op momenten waarop de Bijbel geopend wordt. Een gebed ook om bekering, maatschappelijk en persoonlijk, om terug te keren tot Gods heilzame geboden – ook tot het vierde gebod.

Het spreekwoord zegt: ora et labora. Naast het bidden is er ook het werken. Het gebeurde in de achterliggende jaren meer dan eens dat ik een politicus hoorde verwijzen naar Jeremia 29:7: "En zoekt de vrede der stad, waarheen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot de HEERE; want in haar vrede zult gij vrede hebben". Het is bemoedigend om te weten dat er politici zijn die het gebed voor die vrede van de stad eerst en vooral voor ogen hebben, juist in debatten over principiële zaken!

René Heij deed in 2016 voor het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP onderzoek naar de rol van Schriftberoep in gemeenteraadsdebatten over de invoering van koopzondagen.

³ Medio december verschijnt deel 9 in de ReflectorReeks, waarin nog veel meer praktische politieke en bestuurlijke lessen staan vanuit de Bijbelboeken Spreuken en Prediker: R. Heij, Besturen met wijsheid. Tien kernwoorden uit Spreuken en Prediker. Op donderdagavond 15 januari 2026 wordt dit boek gepresenteerd in De Schakel in Nijkerk. Meer informatie is te vinden op de website van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP: wi.sgp.nl/actueel/nieuws/nieuw-besturen-met-wijsheid.

**Vanuit
de Tweede
Kamer**

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

Wij mogen door

De verkiezingen liggen inmiddels weer ruim achter ons. Het was een intensieve periode waarin we vele SGP'ers mochten ontmoeten. We kijken vanuit ons Haagse fractieteam ook dankbaar uit naar de komende jaren, om met dezelfde Kamerleden en het team aan medewerkers door te mogen in deze nieuwe politieke periode.

Bij andere partijen ligt dat anders. Sommigen hebben er vele Kamerleden bijgekregen. Anderen hebben zetels verloren of zijn, in het geval van NSC, volledig verdwenen uit de Kamer.

Verkenningfase

Een nieuwe Kamerperiode brengt ook een aantal zaken met zich mee. Direct na de verkiezingen heeft de Kamer een verkenner aangewezen die kijkt hoe de verkiezingsuitslag kan worden omgezet in een coalitie. De heer Koolmees, oud-minister en huidige NS-baas, heeft geadviseerd om D66 en het CDA te laten beginnen met het schrijven van een eerste proeve op een vijftal belangrijke thema's.

Informatieronde

Oorspronkelijk waren de heren Wijers en Van Haersma Buma gevraagd als informateurs. De heer Wijers heeft zich teruggetrokken nadat bleek dat hij zich in de afgelopen periode ongelukkig had uitgesproken over politici die een belangrijke rol in de formatie kunnen gaan spelen.

Hoop

Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk hoe een en ander verder ontwikkelt. We hopen dat er een stabiel kabinet wordt gevormd dat de grote problemen in het land voortvarend oppakt.

Als SGP hebben we onze positie duidelijk gemaakt. De inhoudelijke verschillen met D66 zijn op meerdere thema's (medische ethiek, de klassieke vrijheden en de stikstofaankpak) heel erg groot. In hoeverre een nieuw kabinet op deze thema's rekening houdt met de standpunten van de SGP, zal veel betekenen voor hoe wij ons als fractie positioneren ten opzichte van een nieuw kabinet.

Belastingplan

In de eerste weken van de nieuwe Kamerperiode moeten de debatten nog op gang komen. Wel ben ik zelf volop in touw geweest met het belastingplan voor 2026. Dat moet voor de jaarwisseling behandeld zijn in zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer.

Kamervoorzitter

We hebben ook een verkiezing gehad voor een nieuwe Kamervoorzitter. De heer Bosma is niet opnieuw gekozen. We willen hem ook vanaf deze plek hartelijk dankzeggen voor zijn voorzitterschap in de afgelopen jaren. Hij was een uitstekende voorzitter die niet alleen de debatten in de plenaire zaal scherp en met humor heeft voorgezeten, maar die samen met de griffier, de heer Oskam, ook rust heeft gebracht in de ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer. De heer Van Campen is gekozen tot nieuwe voorzitter van de Tweede Kamer. We wensen hem uiteraard veel wijsheid toe in deze verantwoordelijke taak.

Opnieuw beëdigd

"Zo waarlijk helpe mij God almachtig."

Deze zin werd op 12 november driemaal uitgesproken vanuit het SGP-vak. Een bijzonder moment! Chris Stoffer, Diederik van Dijk en André Flach legden opnieuw de eed af als lid van de Tweede Kamer.

Onverdoofd aborteren

In Nederland worden er – zonder verdoving – ongeboren kinderen geaborteerd, terwijl zij volgens de wetenschap al wel pijn kunnen voelen. Bijzonder ingrijpend. Volgens de beoordelingscommissie voor late zwangerschappen zijn er zelfs ná 24 weken zwangerschapsafbrekingen zonder verdoving. Diederik van Dijk wil daarom een brede bezinning op zowel abortus als onverdoofd aborteren! De SGP is vóór de bescherming van elk leven en daarom tegen abortus. Maar zolang er wel abortussen plaatsvinden, laat het dan in ieder geval zo pijnloos mogelijk zijn!

Weg met designerdrugs

Ondanks een verbod op designerdrugs blijft deze troep nog steeds verkrijgbaar via louche websites. Dat is levensgevaarlijk en moet zo snel mogelijk stoppen! Daarom heeft Diederik van Dijk opheldering gevraagd aan minister Bruijn (Volksgezondheid, Welzijn & Sport) en minister Van Oosten (Justitie en Veiligheid).

EXCLUSIEF IN HOUT SINDS 1923

Kozijnen

Deuren

Maatwerk

Rhenen | de-grebbe.nl

Helpt u Caroline lesgeven?

Juf worden, daar droomt de 7-jarige Caroline van. In gedachten staat ze al voor de klas met een schoolbord vol letters. Maar Caroline is door haar ouders verlaten. Haar 78-jarige overgrootmoeder kan nauwelijks voor haar zorgen.

Voor meisjes als Caroline is christelijk onderwijs onmisbaar. Dankzij uw gift krijgen zij onderwijs, horen over de Heere Jezus én hebben een toekomst. Misschien wel als juf...

Doneer
4 kinder-
bijbels voor
€ 25

Uw gift is welkom op
NL74 RABO 0335 3074 50
of via de QR code.

Stēphanos
www.stephanos.nl

of sponsor een
kind voor € 25
per maand

ANBI

met
aandacht
gemaakt

250+ inspirerende projecten
op elkekastopmaat.nl

 **e|kekast
opmaat**

Bellstraat 20 • Barneveld • 0342 42 34 04

301!

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Dit is niet zomaar een getal. Het is het jaar 301, waarin Armenië in de Kaukasus als eerste land ter wereld het christendom tot staatsgodsdienst verklaarde. Armenië is nog steeds christelijk. En... dāt hebben we gemerkt!

Deze dingen hoorden we op de conferentie in Yerevan, de hoofdstad. Samen met Leendert van de Weerd, bestuurslid van SGP-Internationaal bezocht ik deze conferentie met ruim 300 gasten. Iedere politieke partij in Nederland krijgt een bepaald budget om ondersteuning te bieden aan landen die democratisch willen regeren. Dat mag je doen vanuit je eigen principes. Zo heeft SGP-Internationaal in Oost-Europa veel contacten. Inmiddels is dat uitgebreid met o.a. Armenië, Georgië, Jordanië, Irak, Egypte en Frans Congo. Die contacten richten zich vooral op christenen binnen politieke partijen die Bijbelse waarden en normen willen verspreiden. Zo worden er cursussen en conferenties opgezet.

Genocide

Armenië is voor ons redelijk onbekend. De meeste lezers zullen wel weten van de Armeense genocide. Naar schatting 1,2 miljoen Armeniërs zijn in 1915 en de jaren daarna vermoord door het Ottomaanse regime, de voorloper van de staat Turkije. We hebben de gedenktekens en een museum hierover bezocht. De foto's tonen ronduit verschrikkelijke dingen. Internationaal is dit nog steeds een steen des aanstoots. Turkije wil deze genocide niet erkennen en spreekt van 'de Armeense kwestie'. Armenië is in alle eeuwen onderdeel geweest van andere rijken, laatst de Sovjet-Unie. Het volk heeft veel geleden. Sinds 1991 is het weer een onafhankelijke staat. En ondanks alle onderdrukking is het nog steeds christelijk, maar wel ingeklemd tussen vijandige islamitische staten.

301- beweging

We hebben daar contacten met de '301-beweging', een organisatie om de Bijbelse waarden en normen in Armenië te bevorderen. Een mooie naam. Terug naar het begin van christelijk Armenië. Dat bleek duidelijk op de conferentie.

De president zelf opende met de zin dat Armenië het eerste christelijke land in de wereld was. Tot onze verrassing liet hij de zaal in alle talen (er waren veel buitenlanders) het Onze Vader bidden. De president, nota bene. Er klonken ook onversneden pro-life-bijdragen.

Christelijk

Maar het absolute hoogtepunt vormde de toespraak van de minister-president. Die begon eerst over respect en tolerantie, maar gaandeweg kreeg zijn toespraak een persoonlijk karakter. Gloedvol vertelde hij dat hij van atheïst christen was geworden. De Bijbel bevat geen leugens, zoals de communisten hem vroeger geleerd hadden. Nee, hij had ontdekt dat de inhoud van de Bijbel de enige waarheid is. "Dit kōn niet door mensen geschreven zijn!", zei hij. Hij had als zondaar God leren kennen. De hele zaal zat ademloos te luisteren. Media waren massaal aanwezig. Tot slot las hij het gedeelte uit Mattheus 25 over het laatste oordeel, de scheiding tussen schapen en bokken. Wat een getuigenis! En dat van de minister-president, de leider van Armenië. We waren allemaal diep onder de indruk. Je zou toch graag zo'n minister-president willen hebben!

Mooi dat SGP-Internationaal (sgp.nl/internationaal) op deze manier werkzaam mag zijn in het buitenland. Ds. Kersten en Ds. Zandt zullen nooit bedacht hebben dat de SGP haar beginselen zelfs tot in Armenië mocht uitdragen. Toen Leendert dit deed op de conferentie werd het met veel instemming begroet. Bemoedigend voor hen, maar ook voor ons!

Dit kōn niet door mensen geschreven zijn!

A man with glasses and a beard, wearing a blue suit and a light-colored tie, stands on a balcony with a wooden railing. He is smiling and looking towards the camera. The background shows some greenery and a building.

Jan Noeverman

“DIE PIJN MOET ONS MISSIONAIR ACTIEVER MAKEN”

TEKST: MARTIJN DONSELAAR

Jan Noeverman woont sinds 2012 in Rijssen-Holten en is daar ook raadslid voor de SGP. Eerder woonde hij ruim twintig jaar in Rotterdam. Wat betekent zondagsrust voor hem?

Kunt u iets vertellen over uw achtergrond?

"Ik woon nu in Rijssen, maar ben opgegroeid in Altena. Daarvoor woonde ik nog in de Haarlemmermeer en in Hardenberg. Ik kom niet uit een klassiek reformatorisch gezin. Zoals we thuis zeiden, waren we 'gewoon hervormd'. Toen ik ging studeren, wilde ik graag naar een christelijke studentenvereniging en kwam ik bij de CSFR terecht. Daar merkte ik dat veel studenten wel reformatorisch waren opgegroeid, maar nog wel twijfelden of ze zelf geloofden."

Welke ervaringen in Rotterdam hebben uw kijk op de zondagsrust gevormd?

"Eerder studeerde ik bedrijfseconomie in Rotterdam, maar tijdens mijn studie theologie in Utrecht kreeg ik de opdracht de gemeenteopbouw van een gemeente te beschrijven. Zo kwam ik terecht in de hervormde gemeente van Rotterdam-Centrum, waar de gemiddelde leeftijd 60+ was. En dat in een stad vol studenten... Dat zette me aan het denken: de kerk dreigt te verdwijnen in Rotterdam, en wij als studenten gaan elk weekend naar huis. Zo raakte ik betrokken bij stadsgemeente De Samaritaan in Rotterdam-Centrum. Jongeren bleven vaker in de stad en daardoor kwamen er uiteindelijk ook jonge gezinnen en kinderen bij."

We hadden soms diensten in de Laurenskerk. Dan liep je op zondag over een drukke markt naar de kerk. Als je als christen leeft vanuit het 'Ik ben de HEERE uw God' en van daaruit de zondagsrust beleeft, doet zo'n markt je beseffen dat zoveel mensen God niet (er)kennen. Daar zit de spanning voor mij: een samenleving die naar Gods geboden is ingericht is heilzaam, maar mensen dwingen werkt niet als het besef van God weg is."

Hoe verschilt de situatie in Rijssen van die in Rotterdam?

"In Rijssen is kerkgang veel vanzelfsprekender. We hebben geen grote evenementen of zondagsmarkten. De zondag wordt hier echt als rustdag beleefd, ook door relatief veel niet-christenen."

Hoe kijkt u aan tegen het politieke debat over zondagsopenstelling?

"De aanvliegroute vanuit christenen verschilt: van 'wij willen rustig naar de kerk kunnen' tot 'een maatschappelijke rustdag is goed voor iedereen'. In Rotterdam merkte ik dat maatschappelijke argumenten vaak niet serieus genomen werden, omdat mensen weten dat het voor christenen vooral een principeel punt is."

In gemeente Rijssen-Holtten zijn de winkels in Holtten afgelopen raadsperiode alsnog op zondag opengegaan, hoewel SGP en CU tegen waren. Ik heb toen een persoonlijke stemverklaring afgelegd: als raadslid leg je je neer bij een besluit van de meerderheid, maar de uitkomst doet pijn."

Hoe gaat u om met dit soort besluiten die tegen uw overtuiging ingaan?

"Zo'n besluit houdt je echt wakker, omdat het ingaat tegen mijn diepste overtuiging over wat goed is voor de samenleving. Tegelijk hoort het bij bestuurlijke verantwoordelijkheid dat je zo'n besluit niet telkens opnieuw ter discussie stelt. Je moet leren leven met de spanning tussen Bijbels genormeerde politiek en de maatschappelijke realiteit."

We moeten ook goed doorgronden in welke samenleving we leven. Die samenleving rekent steeds minder met God. Dat doet pijn, maar die pijn moet ons missionair actiever maken: eerst getuigen van Wie God is, en vandaaruit dat Zijn geboden goed zijn voor de hele samenleving."

BALANS

"Voor mij ligt de balans tussen Bijbelse principes en bestuurlijke realiteit in handelen naar eer en geweten enerzijds. Maar tegelijkertijd in het beseffen dat ik leef in een samenleving waarin steeds minder mensen God (er)kennen voor wie Hij is. Dat is de kern van de spanning. Tegelijk moet de zondag niet loskomen te staan van geloof en bekering. Het gaat erom dat God de rustdag gegeven heeft om stil te staan bij het leven met Hem en te genieten van Zijn schepping. Het gesprek zou moeten gaan over de waarde van die rustdag, niet alleen over de regels."

Tips? debanier@sgp.nl

‘De druk op de samenleving wordt onhoudbaar’

**INTERVIEW MET ERIK DANNENBERG, LID VAN DE RAAD
VOOR VOLKSGEZONDHEID & SAMENLEVING**

Eind september trok de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) breed aandacht met zijn rapport ‘Op de rem! Voorbij de hypernerveuze samenleving’. Met enthousiasme en betrokkenheid vertelt raadslid Erik Dannenberg over de problemen van onze samenleving die hem aan het hart gaan. Ook doet hij concrete handreikingen: hoe het anders en beter kan.

TEKST: JAN SCHIPPERS, DIRECTEUR WI-SGP

Hoe kwam u op het thema van het rapport ‘Op de rem!’?

Dannenberg: “Dit onderwerp drong zich aan ons op omdat er steeds meer gegevens beschikbaar komen over de verslechterende mentale gezondheid onder Nederlanders. Ondanks allerlei programma’s, interventies en weerbaarheidstrainingen zien we de laatste jaren nauwelijks verbetering. We zien dit vooral bij jongeren die worstelen met prestatiedruk, soms al vanaf de kleutertijd, wanneer kinderen op school al op allerlei manieren gemeten worden. Studenten geven vaak aan overbelast te zijn en ook werkenden vallen uit door burn-outklachten.”

Wat was de motivatie van de RVS om dit thema te onderzoeken?

“Deze problematiek heeft enorme gevolgen voor de samenleving, zowel in termen van persoonlijk leed, gezondheidszorgkosten als arbeidsuitval. In Nederland lopen de kosten hiervoor op tot ongeveer 18 miljard euro per jaar. Daarnaast worstelen scholen met afwezigheid: bijna 70.000 leerplichtige jongeren gaan niet naar school. Wat is er toch aan de hand? Wat gaat hier verkeerd? Dat waren de vragen waarmee we aan de slag gingen.”

Wat concludeerde de raad uit het onderzoek?

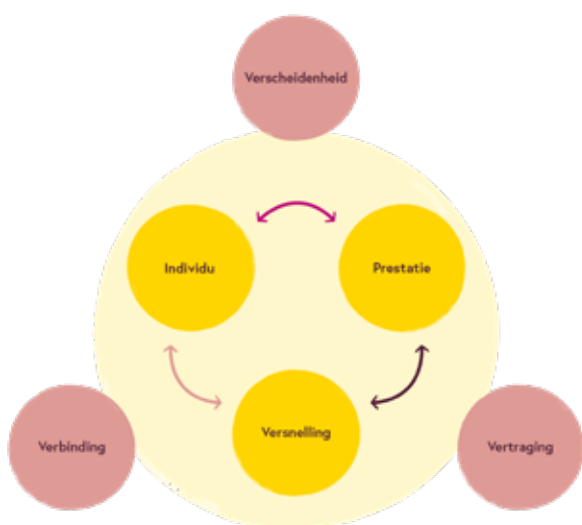
“Als RVS trokken we de conclusie dat deze druk op de samenleving onhoudbaar wordt. Mentale problematiek wordt te vaak benaderd als een individueel probleem: iemand is overspannen of een kind zit thuis. Wij wilden juist meer naar de voorkant gaan kijken: waaróm vallen zoveel mensen uit? Hiervoor moet je de onderliggende samenlevingspatronen onderzoeken. Het gaat immers niet alleen om de individuen die hierdoor omvallen; het gaat om een probleem dat ons allemaal raakt. Daarom spreken we niet langer alleen over mentale gezondheid, maar liever over mentale volksgezondheid.”

Het rapport spreekt over de ‘hypernerveuze samenleving’. Hoe is die term ontvangen?

“De reacties waren enorm positief. We merkten dat de term alom herkenning opriep. Mensen voelden zich aangesproken, want hypernerveus beschrijft precies het gejaagde tempo waarin we allemaal leven: constant proberen om te veel ballen in de lucht te houden, zonder rustmomenten. Het raakt iedereen.”

De RVS adviseert om het probleem samen te bekijken en de druk te verminderen. Waar zit de knop om aan te draaien?

“Nou, er is geen knop om aan te draaien. De RVS heeft wel drie onderliggende patronen geïdentificeerd die in elkaar grijpen en elkaar ook versterken: individualisering, prestatiedruk en versnelling. Denk aan een wasmachine die steeds harder draait om de was droog te krijgen. Samen creëren deze drie patronen een samenleving waarin steeds meer mensen risico lopen op

De drie contragewichten buiten de cirkel kunnen de hypernerveuze samenleving kalmeren.

mentale uitval. Als we er niets tegen doen, komen we steeds dichterbij een gigantische mentale volksgezondheids crisis. Arbeidsuitval door psychische klachten is tegenwoordig een veel vaker voorkomenende oorzaak dan fysieke ongelukken met lichamelijke klachten."

Sommigen vinden hard werken geen probleem en veel mensen waarderen meer individualisme vanwege de grotere vrijheid.

"Innovaties en individualisering hebben zeker voordelen. Maar onze samenleving is te ver doorgeschoten. We moeten het bredere perspectief beter in beeld krijgen: waardoor staat de bevolking zo onder druk, en hoe kunnen we rust en ruimte terugbrengen? We moeten naar manieren zoeken voor een meer ontspannen samenleving. Met het rapport willen we iedereen een spiegel voorhouden. Door allemaal beter en bewuster rekening te houden met de drie contragewichten – verbinding, verscheidenheid en vertraging – kunnen we gezamenlijk een tegenbeweging in gang zetten."

Wat betekent verscheidenheid in de praktijk?

"Mensen gedijen op verschillende tempo's en werkwijzen. Daarom kunnen we beter de grenzen van bijvoorbeeld functieprofielen

wat oprekken, zodat meer mensen ervoor in aanmerking kunnen komen. Het gewone bedrijfsleven is vaak te rigide, waardoor alleen degenen die exact aan vooraf gestelde functienormen voldoen, meekunnen. Terwijl je veel beter kunt nagaan of je de functies kunt aanpassen aan de vaardigheden en talenten van individuen."

Bij de waarde van verbinding denken SGP'ers onmiddellijk aan de betekenis van sterke gezinnen en goede netwerken.

"Het klopt dat die positieve effecten kunnen hebben op de mentale gezondheid.

Vanuit verschillende ministeries komen er echter tegenstrijdige beleidsboodschappen over de combinatie van werk en zorg. Het ene ministerie zegt dat iedereen in een betaalde baan moet werken, liefst fulltime, omdat Nederland anders achteruitboert. Het andere ministerie zegt dat we meer aan vrijwilligerswerk en mantelzorg moeten gaan doen, omdat de verpleeghuizen en andere instellingen hun roosters niet kunnen rondkrijgen. Die verschillende boodschappen zetten extra druk op mensen."

Bij de waarde van vertraging zullen SGP'ers onmiddellijk denken aan het belang van zondagsrust. Is dat een vreemde gedachte?

"Vanuit het perspectief van het gedachtegoed van deze politieke partij natuurlijk niet. In het algemeen geldt voor ieder mens dat rustmomenten een breder perspectief geven. Ik vergelijk dat met een kunstschilder die af en toe een paar stappen achteruitzet, wat afstand neemt van het doek om zijn werk te bekijken. Om de details waarmee hij bezig is in het bredere verband te zien. Het gaat om balans houden. Als samenleving moeten we ruimte bieden voor invulling van de waarde van alledaagse vertraging door elkaar rustmomenten te gunnen."

'n Goed gesprek in het groen? Vaker doen!

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

WESTENWOLF

**Vakmanschap
in trappen en
kozijnen**

Glashorst 105 Scherpenzeel | T (033) 258 8890
info@westenwolf.nl | westenwolf.nl

HULS
ARCHITECTEN

De architect die luistert.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever, moeten uw wensen onze gedachten worden. Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren naar u als opdrachtgever.

Staphorst

Hulsarchitecten.nl

Het houden van rust op zondag werkt niet heilzaam uit als je op de andere zes dagen die 'verloren uren' wil inhalen door superhard te werken.

"Wanneer rust in de context staat van nog beter presteren, staat rust niet in het teken van de vertraging, maar draagt die alsnog bij aan de versnelling. Als we de gejaagdheid ook in de maatschappelijke rustmomenten gaan binnenhalen, worden we daar met z'n allen zeker niet beter van. Het gaat om het in balans houden van de verschillende waarden. Dat wordt in ons rapport benadrukt."

'Op de rem!' kwam eind september uit. In oktober zag ik verkiezingsposters met activistische leuzen. Wat een contrast.

Lachend: "Ja, ons advies is duidelijk geen verkiezingsprogramma, maar een oproep voor een betere balans. De titel 'Op de rem!' geeft de urgentie aan; er is echt iets aan de hand."

Maar die campagneleuzen weerspiegelen wel de tijdgeest...

"Inderdaad. Kinderen merken dat ook. In sommige talkshows hoor je politici door elkaar heen praten en soms zelfs schreeuwen. Kinderen vinden dat maar gek, omdat zij op school leren om rustig je beurt af te wachten. Ons advies benadrukt: neem eens wat meer afstand. Laat je niet meetrokken in de modder van de alledaagse politieke hypes. Het belang van het onderwerp is enorm groot voor het functioneren van samenleving en democratie."

Link naar het rapport *Op de rem!* - adviezen.raadrvs.nl/op-de-rem

Dit interview is sterk ingekort.
Het volledige interview kunt u lezen in *WI-magazine Zicht* 2025 nr. 4, verkrijgbaar via webshop.sgp.nl.

Portret Erik Dannenberg

Erik Dannenberg (1964) is sinds 2019 lid van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving. Hij werkte in de verslavingszorg, crisisopvang, welzijn en zorg, onder meer bij het Leger des Heils. In de lokale politiek was hij actief voor het CDA, o.a. als wethouder van Zwolle. Van 2010 tot 2014 was hij bestuurslid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, waarbij hij de bestuurlijke adviescommissies leidde voor gezondheid & welzijn en transitie jeugdzorg.

Reflectie Chris Stoffer

Het interessante advies *Op de rem!* van de (RVS) kenschetst onze maatschappij als een 'hypernerveuze samenleving' die chronisch wordt opgejaagd. Dat herken ik helemaal. De RVS drukt ons allemaal met de neus op de feiten: het niet goed gaat met de mentale volksgezondheid in Nederland. Ook zijn de maatschappelijke lasten als gevolg hiervan erg groot. Collega Diederik van Dijk vroeg een debat aan over het rapport, maar kreeg hiervoor helaas onvoldoende steun.

Zondagsrust

Ook al benoemt de RVS het niet expliciet in *Op de rem!*, maar het verdwijnen van de zondagsrust heeft ongetwijfeld bijgedragen aan maatschappelijke rusteloosheid. Altijd maar dóórgaan

en altijd maar áán staan kan haast een vorm van slavernij zijn: verslaafd zijn aan het werk of aan het geld dat je ermee kunt verdienen. De rustdag die onze Schepper schonk, gold van meet af aan voor het hele gezin, het personeel, de vreemdeling en zelfs voor de dieren. Verrassend sociaal, duurzaam en inclusief! Het pleidooi van de SGP om koopzondagen af te schaffen en zondagsrust in ere te herstellen, lijkt steeds urgenter te worden.

CHRIS STOFFER
Fractievoorzitter
Tweede Kamer

KUNSTSTOFDAKBEDEKKING

mét 15 jaar garantie

Zowel zakelijk als particulier,
bedrijfspannd als aanbouw woning.

Jarenlange kennis en ervaring

Wij leveren en monteren kunststof dakbedekking voor o.a. bedrijfspanden, woningen, kerkgebouwen, scholen enz. Ook werken we voor VVE's

Een "Van Horssen dak" is onderhoudsarm en bestand tegen UV-stralen.

Van Horssen heeft jarenlange kennis en ervaring in het verwerken van kunststof dakbedekking. Standaard bieden wij **15 jaar garantie**, maar wat nog belangrijker is een kwalitatief hoogwaardig product en afwerking.

Neem contact met ons op voor een vrijblijvende offerte.

- ✓ Lange levensduur
- ✓ 15 jaar garantie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Renovatie

Van Horssen BV • Aalst • T (0418) 67 12 38
dak@vanhorssenbv.nl • www.vanhorssenbv.nl

ALL ABOUT POTATOES

info@quiks.nl
+31 (0)73 599 9108

QUIKS.NL

MOREE GELDERBLOM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

**Betrokken specialisten
Tot uw dienst!**

Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

Een hoopgevende verkiezingsuitslag!

Met 238.093 stemmen bereikte de SGP een nieuw record. Iets om heel dankbaar voor te zijn. In het vorige nummer stond een aantal uitkomsten op basis van voorlopige cijfers. Dit keer het vervolg, met definitieve cijfers.

TEKST: JAN SCHIPPERS & SANDER BOSSENBROEK

In elke provincie steeg het stemmental voor de SGP. Het sterkst in Friesland (plus 34%), gevolgd door Limburg (plus 28%). Met circa 25% nam het stemmental toe in Noord-Holland, Drenthe en Groningen. Flevoland pluste met 20% en Noord-Brabant met 18%. Ook al is de SGP in deze provincies qua stemmental niet zo groot, voor het uiteindelijke resultaat telt elke stem mee. De meeste stemmen kwamen opnieuw uit Zuid-Holland (ruim 66.000) gevolgd door Gelderland (bijna 61.000). Dit biedt ook perspectief voor de verkiezingen voor de Provinciale Staten, die voor maart 2027 gepland staan. In Flevoland zouden we met het recente stemmenaantal van twee naar drie zetels gaan. In de drie noordelijke provincies zitten we al dicht bij de eerste Statenzetel!

SGP op 1

In maar liefst zestien gemeenten werden we de grootste, namelijk in Borsele, Reimerswaal, Tholen, Alblasserdam, Molenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Woudenberg, Renswoude, Neder-Betuwe, Scherpenzeel, Barneveld, Nunspeet, Rijssen-Holten, Staphorst, Zwartewaterland en Urk. Dat was in 2023 nog in acht gemeenten het geval. In 295 stembureaus werd de SGP de grootste en in 36 stembureaus haalden we zelfs meer dan 50% van de stemmen. Geen enkele partij deed ons dat na.

In de lift

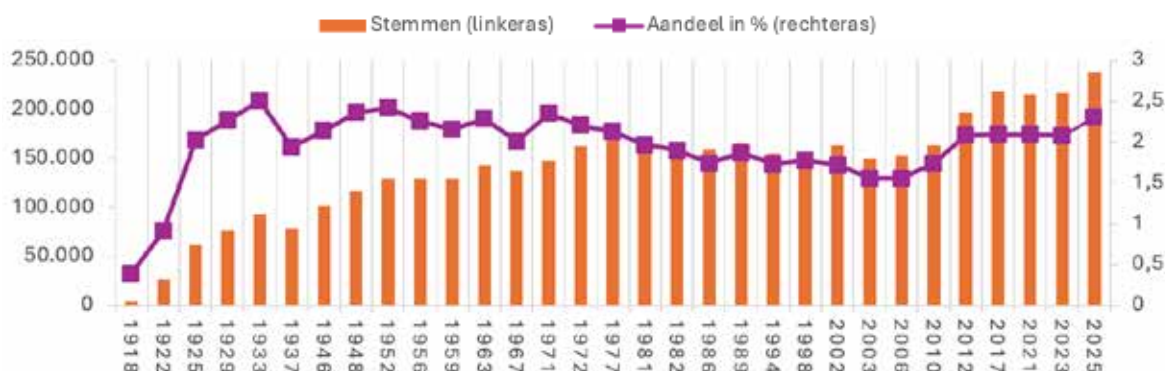
Vrijwel overal zit de SGP in de lift. Nederland telt 342 gemeenten. In 301 gemeenten steeg het aantal SGP-stemmen. In 38 gemeen-

ten ging de lift de verkeerde kant op; daar daalde het aantal. Overigens viel het verlies mee: in totaal daalde het aantal stemmen in die gemeenten met 250. In slechts zeven gemeenten was het stemmenverlies meer dan tien. Land van Cuijk, Wageningen en Schiermonnikoog laten goed zien hoe stabiel de SGP kan zijn. In die drie gemeenten bleef het aantal stemmen precies gelijk.

Perspectief

Het historische perspectief kunt u in de grafiek zien. Alle 31 stembusresultaten van de SGP bij de Tweede Kamerverkiezingen staan op een rij. De oranje staafjes geven het aantal stemmen weer, de lijn het aandeel in procenten. De eerste 15 jaar neemt de SGP een snelle vlucht omhoog. In 1933 behaalde de SGP 2,51% van de stemmen, het hoogste aandeel tot nog toe. Goed voor drie van de honderd Kamerzetels van destijds. In de vier decennia daarna zijn er wat pieken en dalen, met een top in 1977, toen de SGP ruim 177.000 stemmen verwierf (drie zetels). In de drie volgende decennia maakt de SGP een daling naar het dieptepunt in 2003 met 150.000 stemmen (1,56%; twee zetels). Daarna klimt de partij omhoog. Van 2012 tot 2023 ligt het aandeel rond de 2,1%, met in 2017 een top van 218.950 stemmen (drie zetels). In 2025 komen daar ruim 19.000 stemmen bij en stijgt het aandeel naar 2,3%. Voor eenzelfde SGP-resultaat moeten we helemaal terug naar 1963 (2,29%). Voor een volle vierde Kamerzetel is een aandeel van 2,67% nodig, nog ongeveer 30.000 extra stemmen.

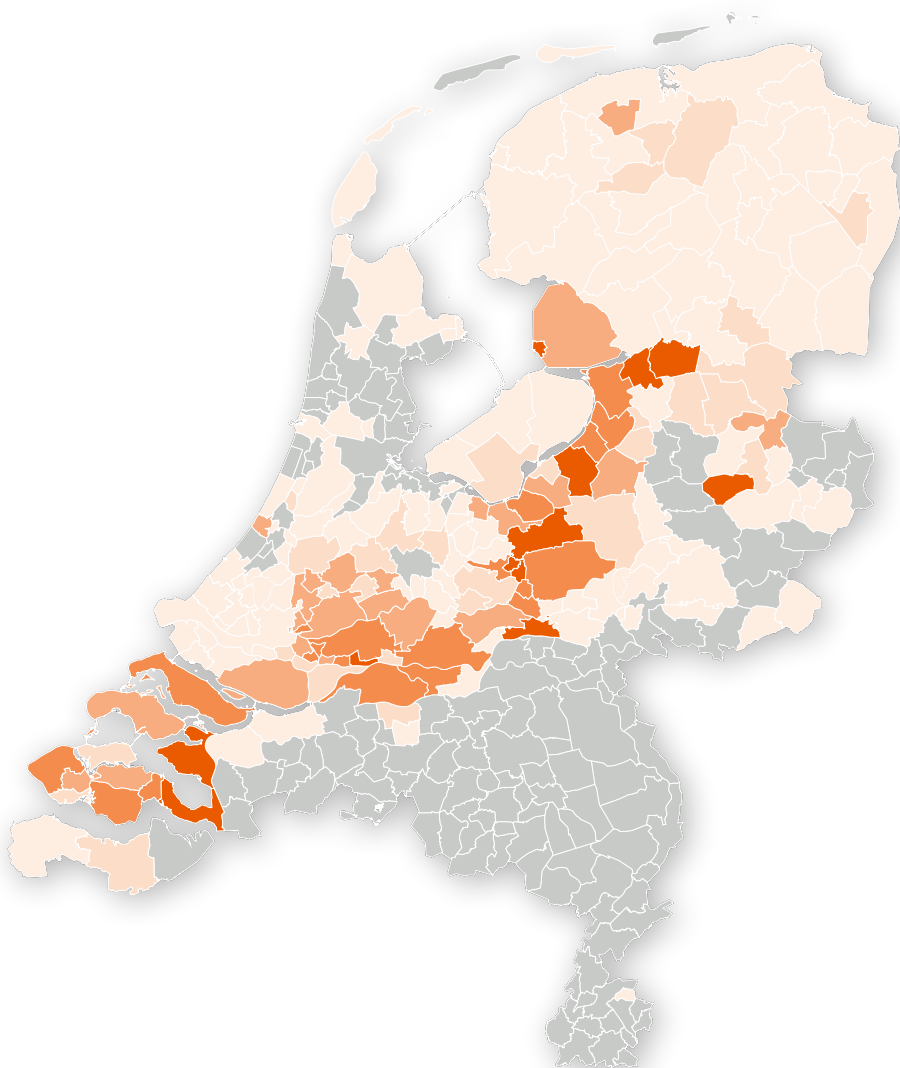
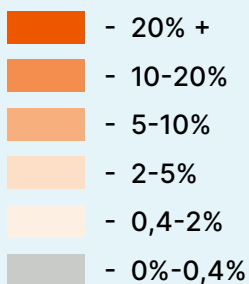
STEMBUSRESULTATEN SGP TWEDE KAMERVERKIEZINGEN 1918-2025

Hoogtepunten in de verkiezingsuitslag

Per provincie

Legenda

Groningen

- In Stadskanaal boekte de SGP een fraaie plus van 155 stemmen. Een gemeenteraadszetel is in zicht!
- Westerkwartier is met 928 stemmen de topper in deze provincie.

Friesland

- Liefst 252 stemmen erbij in Smallingerland. Wordt dit de tweede Friese gemeente met een SGP'er in de raad?
- In Dantumadiel kreeg de SGP 6,3% van de stemmen, de topper in deze provincie.

Drenthe

- Hoogeveen gaat met 811 SGP-stemmen (2,3%) aan kop in deze provincie.
- In Westerveld kreeg de SGP er bijna 50% meer bij, van 83 naar 124 stemmen.

Overijssel

- Met 431 SGP-stemmen erbij toont Kampen de grootste stijging in Overijssel.
- Rijssen-Holten is met 6.179 stemmen (+403) het SGP-bolwerk in Overijssel.
- Een derde van de Staphorster kiezers stemt SGP.

Flevoland

- Urk: de enige Nederlandse gemeente waar SGP-stemmers (54,2%) in de meerderheid zijn. 1.073 stemmen erbij, dat (ver)slaait alles.
- In Almere stijgt het SGP-stemmental met 41% naar 485.

Gelderland

- In Oldebroek is de SGP weer helemaal terug: +307 stemmen (+17%).
- Nunspeet is de Veluwe gemeente met het hoogste aandeel SGP-kiezers: 25%. Onze lijsttrekker Stoffer woont er. Dat helpt.
- De gemeente Ede levert al ruim vijftig jaar lang de meeste SGP-stemmen, dit keer 10.276.

Utrecht

- Het grootste stemmenverlies voor de SGP was dit keer in Houten: min 51.
- Bunschoten hoort met 16% stemmenwinst bij de snellere stijgers.
- Met een aandeel van 22,3% voor de SGP gaat Renswoude in Utrecht aan kop.

Noord-Holland

- Amsterdam laat de grootste stemmenwinst in Noord-Holland zien: plus 241. Daarvan zullen er allicht een deel uit de Joodse gemeenschap komen.
- Huizen (481 stemmen) staat in Noord-Holland aan de top met een aandeel van 1,9%.

Zuid-Holland

- Top: in Hardinxveld-Giessendam kreeg de SGP 21,7% van de kiezers achter zich.
- Katwijk laat een fraaie stembusuitslag zien: plus 371 stemmen. Komt vast door de nummers 4 en 5 van de kandidatenlijst.
- In Goeree-Overflakkee klimt de SGP uit het dal: plus 192 stemmen.

Zeeland

- Plus 314 stemmen in Reimerswaal. Hier stemt 36,3% van de kiezers SGP.
- In Vlissingen is de SGP wijd en zijd bekend: hier een stemmentoename van 15%!

Noord-Brabant

- 465 stemmen voor de SGP erbij in Altena. Van alle kiezers stemt 12,9% hier op de SGP.
- Exact 300 SGP-kiezers in Eindhoven.
- In Moerdijk: 23% stemmen erbij. Waar moeten die 123 SGP'ers nu 1-2-3 naartoe?

Limburg

- Voor het eerst stond een SGP-kandidaat uit Limburg op de lijst. Dat is merkbaar, want in Gulpen-Wittem gaat de SGP van 6 naar 21 stemmen. Plus 250%.
- In Roermond is het aantal SGP-stemmen bijna verdubbeld: van 17 naar 33.

NIEUWE PODCAST BETAALBAARHEID

In deze podcast praten we met André Flach over betaalbaarheid. Steeds meer mensen komen in financiële problemen.

Kan de overheid hier wat aan doen? Of ligt de verantwoordelijkheid bij onszelf?

Bekijk nu!

YouTube

Spotify

Binnenkort online

TIJD VOOR ELKAAR *een warm gebaar*

sgp.nl/actie

Onze campagne in nōg meer beelden

Na het versturen van het novembernummer van *De Banier* zie je toch weer prachtige beelden gedeeld worden van al die enthousiaste SGP'ers in het land. Ook als deze uitgave verstuurd is, zullen er nog steeds beelden overblijven die het publiceren waard zijn...

Door kinderen uit Ede staat de SGP er gekleurd op!

"Met de SGP gaat het in Limburg bergopwaarts. Dat is klip en klaar!"

In Rijssen lopen zoveel campagnevoerders dat sommigen worden gedetacheerd naar Limburg. Ze noemen het 'herfstvakantie vieren'.

Sietze bestudeert onze verkiezingsfolder

Chris Stoffer: "Eindelijk rust"

We hebben het even nagevraagd, maar de Amsterdamse beveiliging maakt zich géén zorgen over de koers van de SGP.

SGP-bouwhekken ... uh, SGP-tapijten

Klaas en Thomas voeren campagne in een stad met 25 miljoen inwoners: Shanghai.

Stap ook over naar De christelijke zorgverzekeraar

Ruim 114.000 christenen gingen u al voor

**Goed verzekerd, ook
voor christelijke zorg!**

Maandpremie zonder vrijwillig
eigen risico: Principe Polis: € 155,25

Bij De christelijke zorgverzekeraar vindt u algemene zorg én zorg die past bij uw geloof. Dit merkt u in onze persoonlijke service, vergoedingen en de Zorgen voor elkaar-programma's.

Stap uiterlijk 31 december over via dechristelijkezorgverzekeraar.nl/overstappen.

U krijgt korting en voordeel via werkgevers en ledenorganisaties. Kijk op onze website of dit ook voor u geldt. U krijgt:

- korting op een aanvullende verzekering en tandartsverzekering;
- een extra Aanvullend Zorgpakket bij een aanvullende verzekering. Met extra vergoedingen zoals fysiotherapie bij een Mediumpolis en Largepolis;
- korting en voordelen die ook gelden voor meeverzekerde gezinsleden.

Stap nu over!
Binnen 3 minuten geregeld.

De Propjes

MENNO DE BRUYNE

Ongedacht bedachtzaam
dichtregelmanaar

Mijnheer de Veurzitter

Omdat ik tegenwoordig niks te doen heb, dacht ik: laat ik campagnevoeren voor Martin Bosma. Van de Veurzitters die ik in ruim 40 jaren heb versleten, was hij een van de beste.

Op handen

Redenen: 1. In en buiten de Tweede Kamer vonden en vinden velen, ook linkse types, dat hij goed en onpartijdig voorzat. 2. Hij was ervaren en kent de geschreven en ongeschreven regels. 3. In dat ambt is continuïteit hard nodig, zeker nu. 4. Het Kamerpersoneel droeg hem op handen. Na alle gedoe met vorige voorzitters was dat een verademing. 5. Hij heeft humor, wat goed is voor de sfeer, zeker als het spannend wordt. Én, hij houdt van poëzie. Zijn gewoonte om voor aanvang van de vergadering een gedicht voor te lezen, is nu al legendarisch. Ik ken burgers die daarom de debatten zijn gaan volgen.

Om stil te staan bij het vertrek van Martin Bosma als voorzitter, hier een gedicht van Martinus Nijhoff, een onzer grootste dichters in de 20^e eeuw. Bosma droeg het voor op 23 januari 2024, de week waarin het ging over de begroting van Infrastructuur en Waterstaat.

De moeder de vrouw

*Ik ging naar Bommel om de brug te zien.
Ik zag de nieuwe brug. Twee overzijden
die elkaar vroeger schenen te vermijden,
worden weer burens. Een minuut of tien
dat ik daar lag, in 't gras, mijn thee gedronken,
mijn hoofd vol van het landschap wijd en zijd-
laat mij daar midden uit de oneindigheid
een stem vernemen dat mijn oren klonken.*

*Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroomaf door de brug gevaren.*

*Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer,
en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren.
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer.
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.*

Opmerkelijk: op de zaterdag vóór de stemming over het voorzitterschap begroef de familie Bosma hun moeder. De krans werd na de teraardebestelling gelegd bij het monument voor vijf verzetsstrijders die voor haar ogen waren gefusilleerd...

Tussenstand

Ik wil terugkomen op mijn vorige Propjes. Zoals iedereen heeft kunnen lezen, dacht de eindredacteur het goed bij een van de vragen van de kjoee-ndee een voetnoot te moeten plaatsen. Het was bij het antwoord op de vraag: "Wat denk je van de uitslag van de verkiezingen". Mijn oprechte antwoord op dat moment was: "Ik denk nooit."

Inmiddels heb ik wél nagedacht. Mijn commentaar op de uitslag van de verkiezingen? is: "Deze einduitslag is slechts een tussenstand." Goede verstaanders voelen haarfijn aan hoe ik erover denk.

Ik wil nóg een antwoord toelichten. Iemand vroeg: wat moest er op de puntjes staan bij de passage over de travestiet die roodkapje verorberde (de als ongevaarlijke grootmoeder verklede wolf)? Ik zei dat ik best kan wennen in het noorden, behalve aan de wolven. "Die mogen ze wat mij betreft..."

Het politiek correcte antwoord is: "Allemaal oppakken en uitzetten in Amsterdam met een hoog wolfwerend raster eromheen, zonder hek!" Het niet-correcte antwoord is evenwel het correcte antwoord. Wie het vatten kan (en mij goed kent), vat het.

REDACTIE

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
drs. J.A. Schippers, W. de Jong en
C. van Beek
debanier@sgp.nl

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

CONCEPT VORMGEVING

Treffend & Co

OPMAAK EN DRUKWERK

De Groot - grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

BEELDERANTWOORDING

Pagina 1 en 15: Dirk Hol
Pagina 8, 11 en 23:
Cees van der Wal Fotografie
Pagina 26 en 28:
Creatie door Hans Rietveld

VAN DE REDACTIE

We hebben geprobeerd de
rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te achterhalen.
Indien uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u
contact op te nemen.

Voor meer informatie
over De Banier:
sgp.nl/debanier

*Een keuken van
goede huize*